Evadări palpitante
în noapte

O povestire din viaţa lui William Tyndale
de Albert Lee
Tipărită în USA de
Christian Aid Ministries
Berlin, Ohio, 44610 S.U.A
Ediţia I Martie 2010 **ISBN 978-1-936208-02-9**
Orginally published as Thrilling Escapes by Night
Copyright© 1968, 1997 By Rod and Staff Publishers, Inc.
Crockett, Kentucky 41413
Tradus în limba română cu permisiunea Rod and Staff Publishers, Inc.
Tehnoredactarea computerizată: *Gicu Cotlet*
Traducerea: *Ligia Cruţ*
Coperta: *Kristi Yoder*

Omul din pajişte	9
Omul de pe scări	17
Imaginile din flăcări	24
Sosirea gărzii	34
Omul din arcadă	44
Percheziţionarea	54
Pasajul subteran	63
Atelierul tipografului	73
Omul de lângă râu	81
Roye şi inchizitorii	89
Singură în subteran	96
Călărind noaptea	104

Notă editorială:
Cartea *Thrilling Escape by Night*
(Evadări palpitante în noapte) o povestire din viaţa lui William Tyndale, este o ediţie revizuită publicată original în Anglia în secolul al XIX — lea. Este evident că nu toate detaliile imaginare din povestirile sale pot fi documentate istoric. Cu toate acestea mâna lui Dumnezeu l-a ocrotit pe William Tyndale atunci când a tradus Biblia în limba engleză şi până în anul 1536 când a fost martirizat.

"Evanghelia aceasta a împărăţiei va fi propovăduită în toată lumea, ca să slujească de mărturie tuturor neamurilor. Atunci va veni sfârşitul"
Matei 24:14

Omul de pe pajişte

CapitoCuC i

în timp ce străbătea pajiştea, cu un coş în mână şi legănând în cealaltă o capă de culoare albastru închis, Margaret Byrckmann era de o frumuseţe deosebită. Privea înainte, dar ochii ei se plecau mereu în faţa soarelui orbitor care apunea cu vâlvătăi roşii, transformând zidurile crenelate ale cetăţii în siluete întunecate.
Dădea prea puţină atenţie splendorii acelei seri, pentru că ochii ei negri scrutau pajiştea. Imediat, un strigăt de bucurie ieşi de pe buzele ei, şi femeia începu să grăbească pasul; dar, înainte de a ajunge prea departe, se opri brusc, dezamăgită:
— Am crezut că e Herman! exclamă ea.
Se uită la omul care mergea cu un aer obosit. Părea prăfuit şi rupt de oboseală, iar înaintarea lui pe cărarea bătătorită părea istovitoare şi dureroasă.
Se gândi că poate călătorea de departe, pentru că părea să ducă o desagă grea în spate, iar cârja din mână lăsa impresia că îi era foarte greu să înainteze.
— E obosit de moarte, bietul om! murmură ea, în timp ce compasiunea lua locul dezamăgirii. Traversă pajiştea ca să-l întâlnească.

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

Până când nu s-a oprit, şovăind din cauza oboselii, ca să caute un loc — un copac, o tufă sau orice altceva care l-ar fi apărat de lumina soarelui — omul de pe pajişte n-a văzut-o; dar în momentul în care i s-a adresat, Margaret a ştiut că nu era dintre bărbaţii ţării ei.
— Doamnă, cât mai este până la cetate? întrebă el, cu accent străin.
— Acolo e, răspunse ea blând şi plină de îngrijorare, pentru că picioarele străinului tremurau, iar mâna lui ezită când o ridică să-şi aşeze drept basca. Cu cealaltă apucă strâns cârja ca să nu cadă.
— Acolo? exclamă el, uitându-se pe sub mână. N-o văd din cauza soarelui. Pare să mai fie cale lungă.
— Mai mult de trei kilometri, spuse Margaret.
— Trei kilometri! veni răspunsul dezamăgit. Aşa departe?
— Da, domnule. Şi cum credeţi că o să intraţi în cetate când mai sunt doar câteva minute până la apusul soarelui? Porţile se închid în momentul în care clopotul care anunţă apusul soarelui se opreşte.
— Chiar aşa? răspunse bărbatul descurajat. Am uitat că aici nu e ca în Anglia unde cetăţile cu ziduri sunt atât de puţine. Atunci, înseamnă că trebuie să rămân pe pajişte până la răsăritul soarelui.
— Aţi putea intra, dacă aţi avea un permis de trecere, spuse Margaret, îngrijorată pentru străin; pentru că, în ciuda desagii şi a semnelor călătoriei, îşi dădu seama că nu era un hoinar obişnuit.
— Dar nu am permis.
Străinul şi fata, tăcuţi, în timp ce soarele trimitea umbre lungi peste iarbă, se uitară în jur după un loc — o colibă, un grajd sau orice altceva unde un om

obosit ar putea să se întindă şi să doarmă; dar nu se putea zări nimic de felul acesta, şi nici un sat, aproape sau departe.
— Nu văd nici un loc, spuse Margaret, care nu mai remarcase niciodată până atunci cât de lipsite de case erau câmpurile, decât acum, când era atâta nevoie de ele.
— Păi, bine! Nu trebuie să mă plâng, murmură străinul. De ce aş face-o? Chiar şi scumpul Domn a văzut de multe ori soarele apunând şi nu a avut unde să-şi plece capul. Vorbea mai mult pentru sine, de parcă ar fi uitat că fata se afla lângă el, până când aceasta se mişcă.
— O să mă aşez sub castanul ăsta şi o să-mi încerc norocul, numai dacă locuinţa ta nu este undeva, dincoace de zidurile cetăţii.
— Locuiesc în cetate, domnule, dar paznicii mă cunosc şi am un permis cu care intru înăuntru după ce porţile se închid, spuse Margaret. Dar îmi pare atât de rău pentru dumneata, continuă ea blând.
— Dacă aş şti numai unde să găsesc ceva de mâncare, nu mi-ar mai păsa, spuse străinul, uitându-se în jur cu mâna deasupra ochilor.

O chemare joasă se auzi în timp ce vorbea, ca trilul dulce al unei ultime păsări de seară. Venea dinspre râu, iar Margaret îşi îndreptă repede privirile acolo. Ochii ei negri se luminară, iar buzele fremătară de bucurie; apoi trimise înapoi un strigăt de răspuns, plin de o muzică lină, armonioasă.
Aşa epuizat cum era, străinul, uitân-du-se la faţa ei palidă, văzu strălucirea din ochii ei, se miră de frumuseţea ei şi zâmbi pentru sine.
11
EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE
— Iertaţi-mă un moment, domnule, exclamă ea după ce răspunsul ei încetă. Mă întorc îndată.
In timp ce vorbea, începu să facă paşi repezi către tânărul care apăruse pe malul lat al râului. Acesta se apleca pentru a-şi fixa barca de rădăcinile unei sălcii, dar când o văzu venind, se pregăti să o întâmpine.
— Herman, e un străin acolo! exclamă ea.
— Străin? Nu văd pe nimeni.
Margaret arătă cu degetul înspre bărbatul pe care îl lăsase stând lângă castan.
— A dispărut! exclamă, surprinsă, şi, lăsându-1 pe Herman singur, alergă spre locul unde stătuseră ea şi străinul. Apoi, un strigăt de spaimă se auzi de pe buzele ei. Omul zăcea grămadă într-o adâncitură de pământ, şi Margaret, sărind acolo, îngenunche şi se holbă la el cu ochii speriaţi.
— E mort? strigă Herman care sosise repede pe urmele ei, iar acum se afla acolo jos, lângă ea.
— Doamne fereşte! exclamă fata, începând să frece mâinile omului inconştient.
— A venit aici în timp ce te aşteptam pe tine, Herman. A vrut să ştie cât mai e până în cetate şi părea atât de necăjit când i-am spus că porţile se vor închide în curând — cu mult timp înainte ca el să poată ajunge la ele. Nu-1 putem lăsa aici, sărmanul om!
Izbucni aproape brusc la gândul care îi veni.
— Trebuia să-mi fi dat seama! A întrebat dacă există vreun loc de unde să cumpere ceva de mâncare, dar când am auzit chemarea ta, l-am lăsat ca să mă duc la tine. Ce fără minte am fost! adăugă ea cu reproş.
— N-ai fi putut nimeri mai bine, spuse Herman râzând — dar numai în glumă, pentru că aprecia părerea
12
Omul de pe pajişte
ei de rău.
— Trebuie să-i fie foame, exclamă fata. Trebuie să mănânce asta până când va putea primi o masă bună.
îşi trase coşul mai aproape şi luă un borcan din el pe care-1 deschise. Herman îşi puse braţele în jurul umerilor bărbatului neajutorat, care şedea ghemuit, şi îl trase spre sine. Margaret strecură cu gingăşie supa printre buzele bolnavului.
Omul o înghiţi încet şi, imediat, ochii i se deschiseră.
— A, îmi amintesc, spuse el slab. Am călătorit mult azi şi, nesimţindu-mă bine, căldura şi foamea au fost prea mult pentru mine.
— Mai bea, îl îndemnă Margaret. Când îi ţinu borcanul încă o dată la buze, străinul bău aproape pe nerăsuflate băutura rece.
— Acum, mănâncă şi asta, spuse Margaret cu un plăcut ton poruncitor, atunci când, cu o mână, scoase un pachet din coş şi, cu dibăcie, desfăcu învelişul nepătat, lăsând să se vadă ceva. Era mâncare, iar fata o aşeză în aşa fel, încât bărbatul să poată lua singur, în timp ce Herman încă îl mai susţinea. Părea prea slăbit pentru a se putea ridica.
Soarele coborâse acum, iar cerul se înfierbântase cu splendoarea multor culori. înspre vest se întindea râul de smarald ale cărui valuri argintii se loveau de malurile de safir, în timp ce insuliţele purpurii punctau apele tăcute, iar munţii îmbrăcaţi în zăpadă, de pe uscat surprindeau schimbările fastuoase. Ceva din frumuseţea acelei seri pătrunse şi în adâncitura în care se aflau cei trei, unul neputincios în oboseala lui, ceilalţi întrebându-se ce să facă.
13

— Sunt un om nou, spuse repede străinul, ridicându-se, în timp ce Margaret şi Herman îl priveau blând. Oricine-aţi fi, Domnul să vă răsplătească pentru că aţi fost atât de buni cu mine.
încercă să se ridice, dar căzu dintr-o dată. Nu-şi simţi picioarele decât atunci când Herman îl ridică în braţele lui puternice şi când îşi puse braţul bălăngănind în jurul umerilor tânărului.
— In felul ăsta n-o să prea reuşim să străbatem trei kilometri, spuse Herman cu seriozitate. Cunoşti pe cineva în cetate la care ai putea sta?
Străinul scutură din cap.
— Nu, am pornit la drum în această dimineaţă. Şi, din ceea ce mi s-a spus, mă aşteptam să ajung la timpul potrivit ca să caut o gazdă; dar căldura a fost atât de copleşitoare, încât am fost forţat să merg încet şi iată-mă aici, iar porţile cetăţii sunt închise.
Herman, simţind încă pe umeri greutatea trupului bărbatului, se întrebă ce ar putea să facă pentru bietul neputincios, a cărui faţă îi câştigă încrederea. îndată, confuzia lui se risipi.
— Am găsit! exclamă el. Trebuia să aduc în cetate un om cu care m-a trimis primarul să mă întâlnesc, iar permisul meu trebuia să ne lase pe amândoi să trecem pe la Water Gate. Acum, Manton s-a dovedit un leneş şi se spune că nu va fi pe-aici o săptămână sau chiar mai mult. Te voi duce la mama mea acasă, domnule, declară el. Margaret, ia rucsacul şi du-l tu, eu o să-l duc până la barcă.
Degetele fetei apucară cataramele şi, în scurt timp, erau deja la drum, Herman oferindu-i bărbatului epuizat braţul lui puternic. Se opri însă înainte de a ajunge prea

14

Omul de pe pajişte

departe.
— Nu putem continua aşa, spuse hotărât Herman. Şi, luându-l pe străin în braţele lui, continuă să meargă spre râu cu paşi siguri şi repezi, încercând în acelaşi timp să nu-l zdruncine. Barca era acolo şi, aşezându-şi povara la pupă şi spunându-i lui Margaret să se aşeze lângă el, Herman împinse ambarcaţiunea înspre râul întunecat, nefăcând nici o pauză până ajunseră la Water Gate.
Răspunse interogatoriului paznicului de la poartă şi, urcând treptele verzi, cu străinul în braţe şi Margaret urmându-l neliniştită, ca nu cumva să-i alunece picioarele, se opri pe treapta cea mai de sus aşteptând-o. Traversând străzile înguste şi întunecoase, călătorii se opriră în cele din urmă la uşa casei lui Herman.
Margaret îi deschise uşa şi îl aşteptă să intre.
— Mamă, strigă el când se opri la capătul culoarului în faţa unei uşi deschise. Ţi-am adus un chiriaş!
Femeia aflată la masă îşi ridică privirile, acul rămânându-i pe jumătate în haină, iar ochii ei albaştri se măriră atât de mult, încât Herman râse de surpriza mamei lui.
Doamna Bengel sări în picioare uimită să-l vadă pe fiul ei atât de împovărat.
— Cine e? exclamă ea. E bolnav? întrebă înainte de a primi răspuns la prima întrebare.
— Nu, nu bolnav, epuizat. îl voi duce sus, în camera goală. Se întoarse în timp ce vorbea şi urcă scările. Sus, înainte de a împinge uşa deschisă cu piciorul, le strigă celorlalţi: Mamă, vei descoperi că fără să ştiu am găzduit un înger.
Râse din nou. Dar simţi că nu era nici o glumă. îl privi pe străin şi ceva îi spuse că era ceva mai mult decât

15

un om obişnuit.
Când străinul se întinse liniştit pe pat, oftând mulţumit că se poate odihni şi unindu-şi mâinile pentru o rugăciune tăcută, Herman se întoarse şi coborî încet scările.
— Mamă, spuse el în şoaptă după ce intră în sufragerie şi închise uşa după el fără zgomot, ghiceşti ce este omul ăsta?
Femeia privi faţa fiului ei şi se miră de strălucirea ochilor lui.
— Nu, fiul meu, nu pot. Nu i-am văzut decât faţa. Herman se uită prin cameră înainte de a

vorbi din
nou. Privirile lui se îndreptară spre fereastră, ca şi cum s-ar fi gândit că cineva spionează. Merse la culoar şi privi de-a lungul lui. Făcu mai mult de atât, pentru că merse la poarta dinspre stradă şi, deschizând-o, privi strada întunecată, dar totul era cufundat în linişte şi nu văzu pe nimeni. Nu se auzea nici un pas.
— Margaret, întrebă el când se întoarse la cele două femei, crezi că ne-a văzut cineva când am intrat în casă?
— Nu, Herman, răspunse fata în şoaptă, înspăimântată de misterul pe care Herman îl adusese de sus cu el. M-am uitat în jur, dar nu-ţi pot spune de ce, şi nu am văzut pe nimeni. Era aşa de întuneric. Dar de ce? veni repede întrebarea.
— De ce? vocea lui Herman se transformă într-o şoaptă abia auzită. Omul de sus, mamă, este englezul atât de mult căutat, iar numele lui este William Tyndale! Oare ce-ar spune obişnuiţii Casei Sfinte dacă ar şti că e aici?

16

Omul de pe scări

CapitoCuC 2

Margaret rămase în faţa uşii casei ei de pe Merdenstrasse şi se uită în toate direcţiile neliniştită înainte de a păşi în stradă şi de a închide uşa în urma ei. Faţa ei, luminată slab de felinarul ce atârna deasupra porticului, ar fi arătat oricui că misiunea pe care tatăl ei i-o încredinţase era neplăcută; pentru că era întuneric, iar ploaia care cădea se transformase într-o burniţă urâtă.
Nu lipsa voinţei o făcea să ezite, ci mersul noaptea, când tot ce era rău deocheat ieşea din ascunzătoare — scursurile oraşului, ar putea spune cineva — făcând străzile foarte periculoase.
Merdenstrasse era pustie acum, dar se auzeau zgomote care o făceau pe fata atent educată să tremure. Printre ele erau ciocniri de oţel undeva, ceea ce însemna atacarea unui călător care îşi trăsese sabia şi acum lupta disperat ca să se apere. Se auzi şi ţipătul unei femei. In aerul nopţii se puteau auzi glume murdare şi cântece desfrânate cântate de către cei care părăseau cârciumile unde petrecuseră ore întregi bând şi jucând jocuri de noroc. Din când în când auzea copitele cailor şi zăngănitul lanţurilor şi armurilor, care îi aminteau că paznicii îşi făceau rondul,

pentru a crea impresia menţinerii legii şi ordinii. Dar în cea mai mare măsură era doar o demonstraţie care nu-i dădea nici un sentiment de siguranţă lui Margaret.
Când auzi apropierea unor beţivi zgomotoşi, ţipând şi urlându-şi cântecele, fata intră în umbra unui portic ca să se ascundă, iar o dată sau de două ori, când sunetele erau mai înfricoşătoare ca de obicei, se repezi înspre o uşă şi aşteptă în întuneric până când drumul deveni din nou liber.
In timpul călătoriei din acea noapte prin burniţă, se gândi în mod constant la străinul pe care ea şi Herman l-au adus în cetate cu ceva timp în urmă. Nu ştia cum îşi petrece zilele închis în camera din casa lui Herman, unde stătea de dimineaţa devreme până la apusul soarelui. Care era sarcina lui, nu ştia nici ea, nici Herman, nici mama lui. Dar totuşi simţeau că ceea ce făcea el era de primă importanţă după calculele omului şi secret. Nu era nici o îndoială în privinţa caracterului secret al activităţii lui, pentru că ori de câte ori părăsea camera pentru masă sau ieşea pe stradă pentru aerisire şi mişcare după ce cobora întunericul, îşi încuia hârtiile într-un cufăr de stejar aflat în cameră. Ceruse permisiunea să-l folosească şi niciodată nu părăsea locul fără să răsucească cheia şi s-o ia cu el.
Ce muncă îl preocupa atât? Nu exista nici o urmă atunci când doamna Bengel deretica în cameră în timpul absenţelor lui ocazionale datorate plimbărilor noaptea pe străzi; nimic pe masă, în afară de o bucată sau două de hârtie lăsate în voie, fără vreun semn care să indice ce făcea, şi tocurile cu care scria.

Cu siguranţă, nu era nimic greşit în slujba în care era angajat! Un asemenea om, prieten cu reformaţii, nu s-ar
18
Omul de pe scări
fi aplecat asupra a ceva nedemn sau lipsit de valoare!
Margaret avea sentimentul, ori de câte ori se gândea la el, şi în noaptea aceea mai mult ca de obicei, că gândurile adânci ale domnului Tyndale erau la lucru şi că era aplecat asupra unor scopuri sfinte.
Ceva i-a determinat pe Herman şi pe mama lui, ca şi pe Margaret, să închidă în inimile lor secretul şederii unui asemenea om în casa lor; pentru că, deşi nu le-a cerut niciodată să tacă, ei aveau această idee că s-ar întâmpla un mare necaz, un dezastru chiar, dacă s-ar auzi că William Tyndale se află în cetate.
Margaret se gândea la aceste lucruri, uitând de burniţă, şi tresări speriată la auzul unei întrebări însoţite de râs. Spaima ei dispăru într-o clipă, iar râsul ei delicat se risipi în aer.
— De ce eşti singură afară, la această oră de noapte? întrebă grav Herman, pentru că nu era niciodată bine pentru o femeie, cu atât mai mult pentru Margaret a lui, să fie singură pe stradă la o oră atât de târzie.
— Tata mi-a cerut să duc un mesaj şefului lui, răspunse Margaret în timp ce mergeau. N-a avut încotro, a trebuit să mă trimită la Gropper.
Vorbind în şoaptă, ajunseră la o casă de pe Wendenstrasse, în spatele catedralei. Lăsându-l pe Herman în stradă, Margaret deschise poarta, străbătu pasajul întunecat şi, dibuind scările, urcă numărând uşile până când ajunse la încăperea pe care o căuta.
înmâna mesajul şi se întoarse ca să plece.
— Te conduc până la poartă şi o bucată până acasă, spuse bărbatul ridicându-se şi căutându-şi basca.
— Nu e nevoie, John. Herman Bengel e afară, mă aşteaptă, spuse fata.
19
EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE
— Atunci până la poartă, pentru că scările sunt nesigure, spuse Gropper zâmbind, pentru că o cunoştea pe fată de când era o copilă şi începură să coboare scările împreună.
Nu făcuseră prea mulţi paşi când se opriră, pentru că un bărbat urca, ducând o lumânare pe care o proteja cu mâna în aşa fel încât lumina care-i cădea pe faţă îi lumina foarte bine chipul. Câteva clipe mai târziu, intră într-o cameră de pe palierul de dedesubt. Margaret îl auzi pe Gropper oftând, iar suspinul lui semăna atât de puternic cu un ţipăt de spaimă, încât fata se întoarse involuntar, dar n-a putut zări deloc faţa bărbatului, nici măcar silueta din întuneric.
— Ce face omul acesta aici? murmură Gropper.
— Cine e? întrebă Margaret cu o voce speriată, pentru că ceva nu era în regulă cu siguranţă, devreme ce un bărbat atât de hotărât ca Gropper era atât de tulburat.
— Cine e? veni răspunsul, iar cuvintele au fost şoptite în ureche tremurat. E vânătorul acela de erezii, cu ochii lui Argus, cunoscut cu numele de Cochlaeus. Sigur n-aţi auzit de el? Este diacon la Biserica Sfinta Fecioară din Frankfurt, iar când se întâmplă să ajungă în oraşul nostru, asta înseamnă necaz pentru vreun biet suflet care a îndrăznit să aibă de-a face cu doctrinele reformate.
Margaret nu pierdu nici un cuvânt şi începu să tremure, pentru că reputaţia omului era rea şi trezea în toţi spaimă.
Continuară să meargă aproape involuntar coborând scările pe furiş, ca nu cumva să atragă atenţia bărbatului care dispăruse în camera de jos. Trebuia să treacă pe
20
Omul de pe scări
lângă uşa aceea şi, spre îngrijorarea lor, văzură că era întredeschisă.
Nici unul dintre ei nu avea vreo dorinţă să joace rolul unei persoane care ascultă la uşi şi se pregăteau să-şi continue drumul, numai că atenţia le-a fost atrasă de un bărbat care stătea la o masă în cameră şi de celălalt care se pregătea să sufle în lumânarea pe care o adusese cu el. Dar ceea ce auziră, îi lăsă pe amândoi fără cuvinte.

Cochlaeus nu observă că uşa era parţial deschisă sau nu-i păsa că cineva ar putea auzi cuvintele lui.
— Buchsel, exclamă el jubilând. Am făcut o descoperire — una extraordinară!
— Ce? veni răspunsul bărbatului care se uita la Cochlaeus întrebător, trădându-şi uimirea. Era limpede că se întreba de ce diaconul Bisericii Sfânta Fecioară se afla în oraş, în camera lui.
— Da. Am făcut o descoperire! Blestematul acela de eretic englez — mădularul lui Satan! — William Tyndale
— este aici în cetate şi pot să ghicesc fără probleme ce face. îţi aminteşti că a început traducerea Bibliei în Anglia?
Făcu o pauză, dar singurul răspuns al lui Buchsel a fost o încuviinţare, pentru că aştepta ca omul să povestească întâmplarea, ceea ce Cochlaeus şi făcu neştiind de cei doi care, cuprinşi de spaimă, stăteau afară şi auzeau fiecare cuvânt.
— Trebuie să fie aici continuându-şi lucrarea
— lucrarea Diavolului o numesc eu! — traducerea Scripturii, adică împrăştierea scrierilor lui otrăvitoare departe şi pe o arie extinsă, seducându-i pe oamenii care-i citesc ereziile.
Omul de la masă se holbă la Cochlaeus
21
EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE
neîncrezător.
— William Tyndale, ereticul, aici în oraş spui? întrebă el cu o voce uimită.
— Da, aici. Ce ar putea însemna acest lucru decât în această cetate?
Inima lui Margaret bătea atât de puternic, încât fata îşi duse mâna la piept ca şi cum ar fi vrut s-o liniştească; dar aşteptă cu nerăbdare ceea ce urmă. Nu se mai gândea deloc la faptul că trage cu urechea, oricât de mult îi displăcea lucrul acesta, pentru că se întreba ce va însemna aceasta pentru bărbatul care locuia în casa lui Herman.
— Unde locuieşte? întrebă Buchsel, ridicându-se în picioare atât de brusc, încât scaunul căzu cu zgomot pe podea. Se uita cu o privire cruntă la vânătorul de erezii.
Margaret simţi că leşină din pricina răspunsului care putea fi.
— Unde! trebuie să aflu, este aici în cetate. Nu ştiu mai mult. Dar va fi găsit, şi atunci — a!
— îl voi da pe mâna chinuitorilor. El va sta în temniţa Casei Sfinte, iar prietenii ei se vor ocupa de el!
Se opri şi pentru câteva minute se aşternu tăcerea — o linişte atât de adâncă, încât Margaret îşi putea auzi bătăile inimii precum şi răsuflarea alertă a bărbatului îngrozit de lângă ea.
Cochlaeus sparse liniştea.
— Am auzit lucrul acest abia azi, cu o oră în urmă, de fapt. Treceam pe Gurzenich, iar doi oameni vorbeau în şoaptă, dar urechile mele ascuţite — Buchsel — întrerupse el — dacă vreodată vei începe să-i vânezi pe eretici, ai grijă să-I mulţumeşti lui Dumnezeu dacă te-a înzestrat cu urechi ascuţite! El mi le-a dat mie şi îi
22
Omul de pe scări
mulţumesc pentru asta! Urechile mele au prins cuvintele şi, pentru că mergeam fără zgomot, pantofii mei silenţioşi netrădând prezenţa mea în întunericul gros, m-am oprit abia îndrăznind să respir, ca nu cumva să-mi divulg prezenţa.
— Şi omul — ce a spus? interveni celălalt, pentru că Cochlaeus îşi depăna atât de încet povestea, tărăgănând-o ca şi cum îi făcea o deosebită plăcere.
— A, da! A spus că William Tyndale este în cetate, undeva, că a vorbit cu el şi i s-a spus că îşi continua traducerea aici, pentru că Anglia devenise preapericuloasă pentru el. Şi asta nu a fost tot. Căuta un tipograf ca să-şi pună îndrăcitele hârtii sub presă. Tiparniţă blestemată!
Cochlaeus izbucni cu o furie sălbatică.
— Va deveni ruina Bisericii! Va face pe toată lumea protestantă. Trebuie să-1 găsim şi să-1 strivim!
Se aşternu din nou liniştea, dar cei care stăteau pe palier nu se puteau mişca. Păreau hotărâţi să-şi asume riscul de a fi descoperiţi decât să piardă urmarea.

— Ce propui să se facă? întrebă imediat Buchsel.
— Să se ardă tiparniţa şi tipograful, dacă aş putea convinge autorităţile cetăţii să dea dovadă de spirit de acţiune. Iar dacă voi pune mâna pe acest individ, Tyndale, va arde şi el, şi toate hârtiile pe care le are vor merge în flăcări cu el. Doamne, ajută-mă şi dă-mi bucuria de a o face!
Dintr-o dată, vorbitorul traversă camera şi trânti uşa, lăsându-i pe Margaret şi tovarăşul ei în întuneric.

23

Imaginile din flăcări

CapitoCuC 3

Când păşi pe stradă, Margaret tremura de nelinişte. Herman, care o aştepta cu nerăbdare, văzu în lumina uneia dintre lămpile cu ulei ce atârnau deasupra lor că faţa ei era palidă şi remarcă privirea îngrozită din ochii ei, precum şi mâinile tremurânde.
— Ce s-a întâmplat, Margaret? întrebă el.
— Nu îndrăznesc să-ţi spun aici în stradă, răspunse ea în şoaptă, privindu-1 pe Herman în faţă. Ah, pietrele cetăţii au urechi. Hai să vorbim despre altceva până când ajungem acasă. Atunci îţi voi spune tot.
Tremura în timp ce vorbea şi privea înapoi pentru că i se părea că simte apropierea acelui om, Cochlaeus sau, mai rău, venirea vreunuia dintre membri Inchiziţiei îmbrăcaţi în mantii şi cu glugă pe cap. Herman îi observă tremurul. Nu vorbiră aproape nimic până acasă la el.
Când păşiră în pasajul întunecat, iar Herman închise uşa, Margaret se întoarse şi trase zăvorul.
— De ce faci asta? întrebă Herman, surprins de mişcare.
— Ii va ţine departe pe intruşi, explică ea şi se îndreptă către uşa camerei unde doamna Bengel era

24

ocupată cu cusutul.
Femeia îi întâmpină cu un zâmbet, dar când văzu faţa fetei, zâmbetul dispăru.
— Te-a îngrozit ceva, copila mea? întrebă ea, lăsând lucrul din mână şi privind-o pe Margaret îngrijorată.
— Da, răspunse fata înaintând, dar oprindu-se din când în când ca să privească în spate. Am zăvorât uşa dinspre stradă, Herman, aşa că presupun că nimeni nu poate auzi ce voi spune, nu?
— Eşti în siguranţă, Margaret, şi nimeni nu poate să intre, spuse Herman, mirându-se şi mai mult pentru că n-o mai văzuse niciodată aşa.
Se aşezară în faţa focului, dar Margaret se aşeză în aşa fel, încât să poată vedea uşa. Apoi povesti despre bărbatul de pe scări şi ce auziseră ea şi Gropper în timp ce au ascultat.
Feţele ascultătorilor ei păliră, pentru că pedepsele pentru erezie erau multe şi înspăimântătoare.
— Vorbesc în felul ăsta despre un om evlavios care se află sub acoperişul nostru! exclamă femeia în vârstă pe un ton tremurat. Herman, îţi dai seama în ce pericol se află domnul Tyndale?
— îmi dau seama, mamă, dar trebuie să găsim ceva ca să-1 scăpăm, răspunse Herman, ştergându-şi faţa transpirată de oroarea acelor posibilităţi. Omul acela, Cochlaeus, nu trebuie să-1 găsească!
— Nu trebuie! strigă mama cu emoţie vădită. Nu, nu trebuie! Dacă va vrea Dumnezeu, nu-1 vor lua! Dar, adăugă ea cu un tremur, ce putem face? Ce a mai putut cineva să facă atunci când câinii aceştia ai Inchiziţiei i-au fost pe urme? Oh, de ce a venit bietul om aici, chiar în ghearele primejdiei?

25

îşi îngropa faţa în mâini şi începu să hohotească, pentru că amintirile îi reveneau puternic în

minte, mai ales pedeapsa dată cuiva care îi fusese foarte drag şi care nu se mai putea întoarce niciodată acasă.
Cei doi o priveau cu ochii în lacrimi, ghicind care era durerea ei şi cam ce-i spuneau amintirile. Stăteau tăcuţi, fără să spună nici un cuvânt, pentru că vedeau că vorbele nu puteau folosi la nimic. Se gândeau şi ei, în timp ce mama lui Herman stătea cu coatele pe masă şi plângea în tăcere la primejdia în care se aflau, dacă William Tyndale ar fi fost găsit în casa lor. Singura cale de a scăpa de pedeapsă era trădarea, dar acest lucru ieşea clar din discuţie; şi Herman îşi încleşta mâinile şi strânse din dinţi pentru a comunica rezoluţia.
— Mamă, spuse el spărgând liniştea, nu-1 vom trăda pe domnul Tyndale, nu?
— Să-1 trădăm? strigă mama, privindu-1 cu faţa udă de lacrimi, aproape indignată de sugestia dezvăluită. Dumnezeu să ne ajute, niciodată, fiul meu! Dumnezeu 1-a trimis aici pentru un scop divin şi noi trebuie să facem tot ce putem ca să-1 salvăm. Face lucrarea lui Dumnezeu. Chiar ieri spunea, când discutam despre faptul că lucrează cu atâta sârg: "Doamnă, nu trebuie să fac lucrarea Tatălui meu? Trebuie — nu pot altfel! — trebuie să fac lucrarea Celui care rn-a trimis!" Nu pot uita asta, Herman.
— Deci nu-1 vom abandona niciodată? Ah, sunt atât de fericită! exclamă Margaret, aplecându-se şi punându-şi mâna delicată pe mâna femeii.
— Să-1 abandonăm? Dumnezeu să-mi facă la fel şi mai mult dacă îl voi trăda pe acest om sfânt! spuse văduva pe un ton care nu lăsa nici o îndoială.
26
Imaginile din flăcări
Se făcea târziu, iar Margaret se ridică să plece, ştiind că cei de acasă se vor îngrijora. Herman se ridică şi el ca să o însoţească şi ieşiră în hol. Când trecură încet pe lângă uşa camerei unde lucra William Tyndale, aceasta era uşor întredeschisă şi o dungă de lumină se răsfrângea pe duşumeaua holului şi pe perete. II văzură stând la masă, cu coatele pe masă, flacăra lumânării îi lumina chipul, iar lângă el se afla un teanc de manuscrise. Mâinile îi erau împreunate, iar ochii închişi. Vorbea, şi vorbele joase ajungeau cu claritate la ei.
— Doamne sfinte, nu am promis eu solemn, cu mulţi ani în urmă, că dacă viaţa mea va fi suficient de lungă, voi face ca băiatul care conducea plugul să cunoască Scriptura? Făcu o pauză în rugăciune, şi cei doi îi priviră faţa, pe care, pentru un moment, şi-o acoperise cu mâinile; dar şi-o înălţă din nou, de vreme ce rugăciunea nu era încheiată. Mai erau multe de auzit, iar de această dată, cuvintele veniră mai sincere parcă: "O, Dumnezeule, slujba încredinţată mie este mare. Povara e aproape prea grea pentru mine! Şi sunt înconjurat de primejdii. Tremur ca nu cumva să se întâmple ceva care să ruineze strădaniile mele. Dar, Doamne, nu gândul morţii ameninţătoare mă tulbură. Teama mea e ca nu cumva vrăjmaşii mei să mă distrugă înainte de a-mi termina lucrarea şi înainte ca Sfântul Tău Cuvânt să ajungă în casele oamenilor. Cruţă-mă până când îmi voi împlini misiunea, şi apoi voi spune: "Acum slobozeşte în pace pe robul Tău!"
Se uitară la el, incapabili să plece. Era ceva să-1 auzi pe acel om sfânt rugându-se lui Dumnezeu şi necerând nimic pentru sine — doar timp spre a-şi desăvârşi lucrarea — şi gata după aceea să trăiască sau să moară,
27
EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE
cum hotăra Dumne2eu.
Tyndale îşi desfăcu mâinile şi, ridicându-şi condeiul, începu să scrie ca un om al cărui timp de lucru este limitat şi a cărui salvare depinde de îndeplinirea sarcinii încredinţate.
Herman şi Margaret străbătură holul în linişte, aproape pe furiş şi ajungând la uşa de la stradă, o închiseră după ei fără zgomot, apoi se îndreptară grăbiţi către casa fetei. Când se opriră la uşa tatălui ei, Margareta suspină.
— Priveşte, Herman, şopti ea. Fata nu arătase cu degetul, dar Herman văzu în ce direcţie

privea Margaret. De cealaltă parte a străzii se aflau doi oameni care priveau amândoi casa tatălui ei, iar Margaret tresări când felinarul, legănându-se în vântul nopţii, le lumină pentru o clipă feţele. Unul era Cochlaeus, dar Herman nu-1 cunoştea şi nici pe celălalt nu-1 văzuse vreodată; fata însă îl recunoscu drept omul pe care îl văzuse la masă, atunci când ea şi John Gropper ascultau pe scări. — Bărbatul din dreapta, şopti ea tremurând, este Cochlaeus. Celălalt este bărbatul cu care vorbea în casa lui Gropper. Oare de ce ne spionează casa?
Răspunsul păru să vină ca o urmare naturală a întrebării, pentru că memoria îi aduse imaginea a ceea ce spusese Cochlaeus cu privire la soarta tipografului care va îndrăzni să tipărească traducerea Bibliei făcută de Tyndale. Sigur, oare sigur tatăl ei nu avea nimic de-a face cu treaba asta?
Bărbaţii trecură. Era o uşurare să-i vadă plecând; o şi mai mare uşurare să-i piardă cu totul din vedere.
Atunci Margaret suspină:
— Herman, spuse ea, s-au întors!

28

Imaginile din flăcări

Tânărul se uită şi îi văzu. Bărbaţii se aflau la colţul străzii, vizibili în lumina felinarului, şi lui Herman şi lui Margaret li s-a părut că mai analizară o dată casa. Dar ce putea face? îşi punea această întrebare când bărbaţii au dispărut din nou.
— Noapte bună, Herman, spuse Margaret. O cuprinse teama că ceva tragic, îngrozitor, se putea întâmpla înainte ca ei să se revadă — dacă se mai revedeau vreodată. Presimţirea aceasta a necazului îi produsese consternare în inimă în timp ce intra în casă.
— Ai întârziat, copila mea, şi devenisem foarte neliniştit, spuse tatăl după ce fata trase zăvorul şi intră în camera unde tatăl şedea în faţa unui registru deschis ce conţinea socotelile vânzărilor din tipografie.
— A fost ceva ce m-a reţinut, dar îţi voi povesti tot, începu fata, aşezându-se lângă el pentru a-i transmite răspunsul din partea lui John Gropper. Tată, continuă ea, după ce acesta însemnă ceva în registrul din faţa lui, îl cunoşti pe domnul William Tyndale?
Faţa tipografului păli la auzul întrebării neaşteptate, iar condeiul îi căzu din mână pe pagina deschisă. Primul impuls a fost acela de a se eschiva, dar, după ce ezită, răspunse încet:
— Da, copila mea, îl cunosc.
— Cunoşti un om pe nume Cochlaeus, tată? întrebă ea şi, aproape înainte să-şi sfârşească întrebarea, Byrckmann sări în picioare cu un strigăt.
— Dumnezeu să ne ajute! De ce menţionezi numele omului acestuia? Chipul său trăda intensitatea fricii.
— Stai jos, tată, şi o să-ţi spun, spuse Margaret, ducând lângă vatră un scaun în aşa fel încât să-i poată vedea faţa.

29

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

Tipograful se prăbuşi pe scaunul pe care îl întoarse
către foc, privind-o pe fiica lui cu ochii plini de groază.
Aceasta observă că, în timp ce-i povestea ceea ce văzuse
şi auzise la casa lui Gropper, trupul lui tremura ca
frunzele unui plop. După ce întâmplarea a fost relatată,
bărbatul rămase cu coatele pe genunchi şi îşi îngropa
faţa în mâini, iar câtva timp nu scoase nici un cuvânt.
Margaret urmărea flăcările, tăcută, întrebătoare, dar
cuprinsă de frica de a vorbi, uitându-se din când în când,
pe furiş la tatăl ei.

Groaza se strângea în jurul ei în acele momente de aşteptare, pentru că imaginaţia ei descoperea nişte imagini terifiante în foc. Văzu o temniţă şi în ea nişte membri din cercul slujitorilor de seamă îmbrăcaţi în robe negre. împrejur erau instrumente de tortură şi un foc fierbinte în care erau împinse uneltele ce urmau să aducă moarte. Şi imediat în cameră se iviră doi oameni, cu mâinile în lanţuri, iar în jurul lor erau patru membri din cercul slujitorilor de

seamă. Spre aceşti doi legaţi se uita ea, pentru că îi cunoştea. Unul era William Tyndale, iar celălalt tatăl ei!
Vocea tatălui ei o făcu să-şi înăbuşe strigătul de durere în faţa imaginii care părea atât de reală.
— Copila mea, dacă Cochlaeus va veni în casa asta, acest lucru va însemna distrugerea noastră şi moartea mea.
Buzele ei se dezlipiră, dar n-a fost în stare să rostească nici un cuvânt. O fulgeră gândul că tipăritorul hârtiilor lui Tyndale era propriul ei tată, şi dacă Cochlaeus va veni, le va găsi în casă, undeva, nu-şi putea da seama unde; dar în cazul acesta, teribila imagine din flăcări nu era imaginaţie, ci ceva foarte real — prea de temut —

30

Imaginile din flăcări

şi poate că nu era departe ziua când tatăl ei şi William Tyndale vor fi în temniţă, aşteptând chinurile.
— Vino cu mine, copilă, spuse Byrckmann ridicându-se şi privind înainte cu o faţă atât de marcată de durere, încât fata se îngrijoră chiar mai mult decât era.
Bărbatul nu mai spuse nimic, ieşi din cameră ducând lampa cu el. Fata îl urmă în atelierul unde se aflau presele de tipărit; apoi merse într-o cameră alăturată şi se îndreptă către un colţ unde se aflau teancuri de hârtii. Dându-i fetei să ţină lampa, curăţă un loc pe podea şi, spre surpriza ei, bărbatul îngenunche. II copleşise atât de mult necazul, încât îngenunchea acum ca să se roage?
Nu, nu era asta. Scoase din buzunar o cheie pe care o introduse într-o gaură curăţată de praf. Ridicându-se, îi spuse să se dea câţiva paşi înapoi, după care, aplecându-se, ridică o bucată de duşumea şi o puse lângă mormanul de hârtii. Ceea ce văzu îi aduse fetei un strigăt de surpriză pe buze, pentru că în faţa ei se deschidea o pivniţă întunecoasă. Jos, pe podeaua de piatră, se afla o tiparniţă, iar lângă ea un morman mare de hârtii.
Urmându-şi tatăl pe trepte, ducând cu ea lampa, fata privi în jur. împinse lângă pereţi se aflau alte teancuri şi, apropiindu-se de ele, văzu că erau pagini tipărite. Luă o hârtie de deasupra, o citi şi începu să tremure, pentru că era o pagină tipărită a Noului Testament tradus în engleză. Acum înţelegea de ce tatăl ei vorbise de distrugerea lor. îşi dădea seama de consecinţele îndepărtate când îşi aminti ceea ce spusese Cochlaeus.
Aproape că şopti cuvintele, uitându-se în jur ca să vadă dacă erau singuri:
— Tată, nu e primejdios ca hârtiile astea să fie aici? Privi spre teancul de unde luase hârtia pe care o citise.

31

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

întreb doar pentru că am auzit ce spunea vânătorul acela de erezii şi pentru că i-am văzut pe el şi pe celălalt pe stradă, studiind atent casa noastră.
Era linişte. Nu se auzi nici un sunet până când, câteva momente mai târziu, clopotul catedralei bătu ora cu lovituri încete şi grele.
— Nu putem distruge toate astea, tată? întrebă Margaret, după ce se stinse şi ultimul dangăt; traversă camera spre locul unde stătea nedumerit, tatăl ei. Se uită în ochii lui cu ochi scânteietori.
— Să distrugem Cuvântul lui Dumnezeu, copila mea? întrebă el. Asta ar însemna laşitate. Am fi ca un om care îşi aruncă crucea pentru că mulţimile devin ameninţătoare. Cuvântul lui Dumnezeu este de departe mult prea preţios; dar, dacă eşti gata să mă ajuţi, am putea muta aceste hârtii ca, atunci când va veni, Cochlaeus să nu le găsească.
— Dacă sunt gata, tată? întrebă ea cu reproş. Cum poţi să te mai întrebi? Sunt mai mult decât gata. Doar spune-mi ce să fac. Puse lampa pe tiparniţă şi aşteptă să i se spună ce avea de făcut.
Ore întregi, de-a lungul nopţii întunecoase, trudiră împreună legând preţioasele pagini şi acoperindu-le cu teancuri grele de hârtii, aşa încât nimeni să nu le poată vedea conţinutul. Clopotul mare al catedralei bătu miezul nopţii cu dangăte prelungi şi grele, iar treaba abia începuse. Cei doi nu se gândeau la timp şi abia de auziră loviturile, pentru că ceea ce făceau ei

era o chestiune de viaţă şi de moarte — un efort de a ascunde tipăriturile de furia vânătorilor de erezii şi, după cum simţea şi Margaret în timp ce trudea cu ardoare, de a-l salva pe tatăl ei de tortura Inchiziţiei.

Imaginile din flăcări

Clopotul bătu o notă solitară, iar munca încă nu era terminată. Margaret se oprea mereu să asculte. I se păru că aude paşi — zornăitul unor armuri, un cuvânt ascuţit de comandă şi apoi zgomotul uşii de la stradă; dar era imaginaţia ei şi tatăl o linişti când îi vorbi despre toate acestea.

Sunetul clopotului umplură din nou aerul nopţii — două. Mai statură o oră — ora trei. Munca a fost însă încheiată abia după ce răsună şi a patra lovitură, iar peste oraş se aşternu din nou liniştea.

— Ce mai urmează, tată? întrebă Margaret, aşezându-se pe unul dintre baloturi, prea epuizată ca să stea în picioare, după o noapte lungă de efort.

— Asta, copila mea, Domnul trebuie să hotărască. Hai să ne asigurăm de călăuzirea Lui, pentru că tot ce înseamnă siguranţa noastră depinde de El.

Tipograful îngenunche, iar Margaret se puse şi ea pe genunchi lângă el, pe podeaua din piatră, cu mâinile înmănuncheate şi ochii închişi, în timp ce tatăl ei se rugă ca lucrarea de răspândire a Adevărului pentru luminarea oamenilor să nu fie împiedicată. Margaret ascultă mirată, pentru că tatăl ei nu se ruga deloc pentru scăparea lui. Gândurile sale se concentrau asupra siguranţei acelor preţioase hârtii la care muncise noapte după noapte săptămâni la rând, ca şi asupra siguranţei omului lui Dumnezeu care locuia în casa prietenului ei.

Se crăpa de ziuă când se ridicară de pe genunchi. După ce au ieşit din pivniţa nebănuită şi au pus bucata de duşumea la loc, aşezară baloturi mari de hârtie peste ea, lăsând totul aşa cum fusese şi înainte.

32

33

Sosirea gărzii

Sosirea gărzii

CapitoCuC 4

Ziua trecea şi fiecare oră însemna o neliniştе intolerabilă pentru Margaret. Merse să se ocupe de treburile casnice cu o inimă grea şi plină de spaimă. Orice zgomot neobişnuit o ameninţa. Dacă cineva ar fi urmărit-o, s-ar fi întrebat mirat de ce privea mereu în jur cu ochii înspăimântaţi, în timp ce buzele ei tremurânde îi trădau supărarea.

Mama sa era bolnavă în vremea aceea, iar Margaret trebuia să meargă mereu în camera ei să o vadă; dar, când mâinile ei atingeau clanţa, fata era atentă să îndepărteze orice urmă de neliniştе de pe chipul ei şi intra cu un zâmbet plin de iubire şi cu o faţă veselă, nedorind să amplifice îngrijorarea mamei ei sau să o facă să creadă că ceva era în neregulă. Era o treabă dificilă, dar strălucirea ochilor ei era veselă şi stătea pe pat sporovăind despre lucruri mărunte şi plăcute care stârneau râsul.

Numai Dumnezeu ştia cât de încordate erau inima şi mintea bietei fete şi cu câtă neliniştе dusă până la agonie asculta când auzea paşi pe stradă, gândindu-se că ar putea fi garda oraşului pentru a căuta în tipografia tatălui ei ceva ce era apreciat ca fiind de zece ori mai rău decât trădarea.

Odată, în timp ce mama sa îi punea o întrebare despre o chestiune minoră din casă, fata auzi sunetul pe care era pregătită să-l asculte chiar din momentul când se dădu jos din pat, dimineaţa devreme. Dădu un răspuns care o făcu pe mama sa să se întrebe la ce se gândea, iar apoi se repezi spre fereastră şi privi pe stradă în jos.

Cu mâinile împreunate, aproape că scăpă un strigăt de teroare, pentru că sosise momentul care putea însemna distrugerea lor. Jos se aflau şase soldaţi din garda oraşului cu halebardele lor, scânteind în soarele decolorat. Ochii soldaţilor scrutau atent casele dimprejur, în timp ce stăteau aşteptând. Unii salutau vreo cunoştinţă care trecea pe lângă ei. Margaret îi văzuse pe bărbaţi făcând acest lucru de multe ori şi nu gândise nimic despre aceasta; dar acum se uita pe

stradă cu ochii înfricoşaţi, cu mâinile aduse pe piept ca să-şi liniştească bătăile inimii.
— Tata! murmură ea în şoaptă, pentru că în minte îi veni imaginea aceea pe care o văzuse în flăcări.
Ofiţerul gărzii se uita cu nonşalanţă la nişte hârtii pe care le avea în mână, dând mereu paginile ca şi cum ar fi căutat una în mod special. Niciodată nu mai avusese Margaret privirea aceea; respira greoi, cu icnete.
— De ce respiri aşa de greu, draga mea? întrebă femeia bolnavă, uitându-se la fata de lângă fereastră.
— Respir altfel decât de obicei, mamă? întrebă Margaret, întorcându-se un moment, cu grija de a-şi ascunde privirea înspăimântată cu un zâmbet forţat. Poate că da! adăugă ea senină. E Targon, măcelarul, trebuie să cobor să-i dau nişte comenzi pentru masa de mâine.
Se apropie de pat şi se aplecă să-şi sărute mama.
34
35
y.
EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE
Apoi coborî în goană scările.
Ce se întâmpla? In momentul în care căpitanul gărzii găsi hârtia pe care o căuta, le puse pe celelalte înapoi la cingătoare, după care se îndreptă spre uşa tatălui ei ca şi cum ar fi vrut să intre în magazin. In timp ce cobora scările cu o viteză periculoasă, mintea îi lucra la fel de repede ca picioarele. Uluitoare viziuni ale posibilităţilor se iveau înaintea ei. Din nou aceeaşi imagine teribilă pe care o văzuse în flăcări. Acum era mai înfricoşătoare decât înainte. Era stâlpul cu flăcările înteţite de vânt şi tatăl ei înlănţuit în mijlocul lor. Şi mai era şi roata de tortură care urma să-1 strivească. Şi dacă nu se decideau să-1 ardă, exista posibilitatea temniţei întunecate, cu mizeria, ororile şi întunecimea din ea, toate acestea mult mai greu de îndurat pentru că nu exista nicăieri vreo rază de lumină. Sau poate că nu-1 aştepta moartea, ci galera de care tatăl ei urma să fie legat cu lanţuri, stând cu spatele în soare şi vânt, în timp ce biciul căpitanului galerei îi străpungea pielea, lăsând urme de sânge.
Stătea în dosul holului în umbră, de unde putea vedea ce se întâmpla în atelier. Toate gândurile de a-i transmite măcelarului ordinele au fost uitate.
Căpitanul gărzii era acolo, iar hârtia era în mâna lui.
— Domnul Byrckmann, îl auzi ea pe soldat vorbind cu o lipsă evidentă de cordialitate, primarul mi-a cerut să vă aduc aceasta.
Aruncă aproape nepoliticos hârtia pe tejghea, printre celelalte hârtii tipărite care zăceau acolo.
— Informaţi-vă imediat, adăugă el repezit.
Fără vreun alt cuvânt, făcu cale întoarsă şi, cu zgomotul de oţel al armurii păşi în stradă, lăsând uşa atelierului sase închidă cu zgomot în urma lui. Zgomotul
36
Sosirea gărzii
uşii trântite îi sună lui Margaret ca un dangăt de clopot funerar.
— Despre ce e vorba, tată? strigă ea, grăbindu-se spre tejghea, după ce un client a fost servit şi plecă, iar ei rămaseră singuri. Se uită lung în ochii lui şi, deşi faţă de soldaţi şi faţă de clientul din magazin afişase o expresie imperturbabilă, acum chipul tatălui ei era palid; iar când degetele lui încercară să ia hârtia, tremura aşa de tare, încât abia a putut s-o apuce.
—Ceva de la primar, draga mea, răspunse Byrckmann, încercând să pară liniştit, dar nu a reuşit nicicum.
Rupse sigiliul, netezind hârtia pe tejghea. O citiră cu capetele apropiate unul de celălalt. Era scrisă cu caracterele acelea deformate atât de uşor de observat în tot ceea ce era scris de mâna magistratului şef.
Avea propria ei versiune. Ajunsese la urechile lui vestea că un eretic cunoscut şi aducător de necazuri sosise din Anglia; numele său era William Tyndale. Cum fusese posibil acest lucru nu ştia nimeni, dar acest om, după cum se spunea, izbutise să intre în cetate. Poate că se deghizase, fiind un om fără inimă evlavioasă şi cu o minte preocupată de răspândirea ereziilor lui scandaloase. Se ascundea undeva, dar nu ştia nimeni unde, şi se presupunea că traducea

Scripturile în engleză. Se credea că, dacă nu încercase deja să facă acest lucru, va încerca să convingă pe vreun tipograf să-i tipărească hârtiile mârşave.
îţi ordon, domnule Byrckmann, aşa cum le ordon tuturor tipografilor din jurisdicţia mea — se scria în scrisoare — să nu ai nimic de-a face cu acest om scandalos care, ca Martin Luther, face lucrarea Diavolului, încercând să îi îndepărteze pe oameni de

papa şi de biserica mamă.
Pentru că, închipuieşte-ţi, maestre Byrckmann, ce ar putea aduce mai multă nenorocire renumelui oraşului nostru decât ideea că acest bărbat, Tyndale, locuieşte undeva într-o casă din oraşul nostru, îndrăznind cu neruşinare să interpreteze legea divină, statutul Părinţilor noştri, decretele acelea care au fost consfinţite cu veacuri în urmă, într-o manieră în total dezacord cu părerea învăţaţilor preoţi ai Bisericii! Dar acest individ a îndrăznit să facă asemenea lucru! A făcut ceea ce a îndrăznit să facă şi Luther! Şi acum, la fel ca el, falsifică cu viclenie Cuvântul lui Dumnezeu.
Iţi cer, maestre Byrckmann ca, dacă te întâlneşti cu el, să îi iei lucrarea şi să te arăţi gata să-1 ajuţi. Prefă-te ca apreciezi strădaniile lui. Fă-i tot felul de promisiuni. Fă-1 să creadă că e o bucurie pentru dumneata să fii în serviciul cauzei lui, dar, după ce pleacă, trimite-mi vorbă imediat ce l-ai urmărit până la casa în care e găzduit.
— Tată! spuse Margaret.
El o privi şi văzu cum îi revine sângele în obraji, iar buzele nu-i mai erau atât de crispate după intolerabila încordare.
— Ce e, draga mea? răspunse Byrckmann.
— Căpitanul gărzii avea şi alte hârtii la cingătoare, aşa că probabil se va duce şi la ceilalţi tipografi. Nu crezi?
— Se poate, copila mea. Ii mulţumesc lui Dumnezeu, murmură el împreunându-şi mâinile ca atunci când se ruga. Nu ştie nimeni, în afară de Dumnezeu, de domnul Tyndale, de mine şi de tine.
— Şi Herman, tată, şi mama lui, spuse blând Margaret. Şi ei ştiu.

— A, da! Uitasem. Acum fie ca Dumnezeu să-i dea acestui om bun izbăvirea.
Tatăl lui Margaret îşi desfăcu mâinile, se ridică şi privi pe fereastră cu ochii plini de lacrimi, în care se înceţoşau formele celor care mergeau pe stradă. Nici unul dintre trecători nu bănuia cât de aproape de tragedie fuseseră cei din atelierul tipografului. Maestrul Byrckmann îşi iubise întotdeauna fiica, dar acum era între ei o legătură şi mai strânsă; ceva ce îi unea cu alte lucruri — lucruri sfinte aflate dincolo de rutina zilnică a vieţii.
Margaret se întoarse la mama ei, cântând încet, în timp ce se plimba de ici colo în dormitor, aşezând lucrurile şi făcând camera să arate mai confortabil. Se mişca cu o graţie infinită. Vorbea cu încântare şi îi zâmbea mamei bolnave aflate în pat.
Cine s-ar fi mirat? Viziunile acelea trecuseră. Tatăl său fiind la aşa o depărtare era în siguranţă. Dar, din când în când, trebăluind prin casă, se oprea ca să se roage, rugându-L pe Dumnezeu să păstreze secretul de mârşavul Cochlaeus şi de toţi ceilalţi care adulmecau erezia şi încercau să-1 găsească pe maestrul Tyndale, pe toţi cei care aveau vreo legătură cu el. Dacă reuşeau, aceasta însemna ruinarea tatălui ei! Ah! — şi la gândul acesta se făcu palidă — ruinarea lui Herman!
Cu trecerea zilei, uşurarea făcu loc anxietăţii. Inima ei deveni din ce în ce mai grea. Pentru că, după prima schimbare a sentimentelor, amintirile ei reveniră cu o cruzime greu de suportat. Memoria îi împrospăta toate întâmplările ce avuseseră loc cu o noapte înainte. Venirea acelui bărbat pe scările casei lui Gropper; trasul cu urechea, neintenţionat, la uşa de pe palier aflând ceea ce Cochlaeus ştia; şi, mai târziu, supraveghetorii

aceia din stradă, aflaţi chiar în faţa casei tatălui ei. Era îngrozitor să calculeze posibilităţile,

pentru că cine ar fi putut spune dacă nu cumva hârtia aceea de la primar era ceva fictiv, ceva care să-1 facă pe tatăl ei să nu mai fie în gardă? Gândul acesta o făcu să tremure; apoi o luă cu călduri, încât îşi scoase batista elegantă ca să-şi şteargă transpiraţia de pe faţă.
Schimbarea pe care o văzu în tatăl ei o uimi profund. Nu putea înţelege cum se putea plimba printre lucrători şi cum putea fi atât de vesel şi să zâmbească cu atâta seninătate clienţilor care cumpărau diverse lucruri la tejgheaua atelierului. Nici unul nu ar fi bănuit că tocmai se confruntase cu moartea şi era posibil ca exact în momentul acela să intre căpitanul gărzii şi să-1 ridice.
Făcu ceea ce în alte circumstanţe i-ar fi stârnit dispreţul pentru ea însăşi, dar nu se putu abţine. Simţi că trebuie să facă aşa pentru că murea de nelinişte. Aşteptă până când toţi funcţionarii plecară în afară de Gropper, care închise uşa de la stradă, ca nimeni să nu intre în magazin şi să intervină în discuţia lor.
— Ce spui, Gropper, acum că ştii tot atât de mult ca mine? îl întrebă tatăl ei când maestrul rămase în picioare în faţa tejghelei.
— Indepărtează-1 pe maestrul Tyndale şi tot ceea ce-i aparţine lui, veni răspunsul pe un ton hotărât.
— Să-1 îndepărtez? îl întrerupse tipograful. Ce vrei să spui cu asta?
— Vreau să spun că trebuie să-1 scoţi din oraş; dar unde, n-aş putea spune acum. Ne vom ruga, iar Dumnezeu ne va arăta calea, spuse repede omul.
Se pregătea să mai spună ceva, dar un client gălăgios intră în magazin, iar maestrul se dădu înapoi şi aşteptă

40

Sosirea gărzii

până când acesta a fost servit şi plecă.
In acel moment, Margaret intră şi traversă atelierul îndreptându-se către uşă, iar de acolo îl strigă pe client care era măcelarul lor şi îi dădu o comandă pentru dimineaţa următoare. Faţa ei era roşie pentru că jucase rolul nevrednic al celui care ascultă pe la uşi, dar era o chestiune de viaţă şi de moarte până la urmă. Iar Herman era implicat; pentru că, dacă Cochlaeus sau primarul oraşului ar fi descoperit că îl găzduia pe eretic, pentru el nu mai exista alt sfârşit decât moartea.
în confuzia generală în care se afla, îi dădu lui Targon o comandă care îl făcu pe măcelar să se holbeze la ea surprins.
— N-aţi făcut cumva o greşeală, domnişoară Margaret? întrebă bărbatul, mirat de paloarea instantanee care îi invada chipul.
— Ce-am spus? întrebă fata, iar când repetă comanda faţa ei se făcu stacojie din nou. Trebuie să fie tunete în aer, răspunse ea, scuzându-se, şi făcu un efort ca să-i spună lui Targon ce voia de fapt.
Voia să scape, să-1 vadă pe Herman şi să-i spună tot ce ştia. Dacă ar putea dezbate chestiunea cu el, Herman ar fi putut sugera ceva, iar ea îi putea transmite tatălui planul. Dar nu putea face lucrul acesta. Tatăl său se întoarse în atelier împreună cu Gropper şi o lăsă pe ea să se ocupe de clienţi, care veneau unul după altul, unii pentru treburi neînsemnate, alţii pentru chestiuni importante.
Doi sau trei se opriră să vorbească despre ceea ce se auzea în cetate. Primul şi cel mai important lucru era că Cochlaeus se afla în oraş, iar aceasta presupunea prezenţa ereziei.
Apoi, un corp special al gărzii străbătuse străzile

41

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

toată ziua, făcând opriri la fiecare atelier de tipografie pentru a lăsa o scrisoare care, desigur, era de la primar. Dar lucrul cel mai important era ca se declarase faptul ca William Tyndale se afla undeva în oraş şi că ziua următoare se oferea o recompensă strălucită ca preţ pus pe capul lui şi un preţ pus pe capul celui care îl găzduia.
Margaret crezu că se înăbuşă auzindu-i ce vorbeau, fără să ştie ce ştia ea şi ce însemna pentru iubitul ei momentul programării răsplăţii. Herman al ei! Omul care însemna mai mult pentru ea decât orice altă persoană din lume! In timp ce clienţii stăteau la tejghea, vorbind în felul

acesta, imaginea lor dispăru din faţa fetei, iar în locul ei se iviră imaginile din flăcări şi începu să tremure pentru că îi apărea foarte palpabil şi real faptul că tatăl ei şi Herman urmau să fie torturaţi pe roată.
Unul câte unul, clienţii plecară şi nu mai intră nici o persoană în magazin. Atelierul era gol când tatăl ei intră cu o scrisoare sigilată în mâna tremurândă.
— Du asta maestrului Tyndale, şopti el. Ascunde-o bine în pliurile rochiei tale, aşa încât nimeni să nu o poată vedea. Şi aşteaptă să auzi ce spune el în legătură cu asta. Du-te în *graba.* Dar, stai puţin! Nimeni nu va bănui nimic pentru că tu şi Herman vă veţi căsători în curând.
Margaret merse în cameră după manta şi capă şi, stând în faţa ferestrei, privi strada acoperită de umbrele amurgului mai devreme decât de obicei pentru că ploua, iar norii întunecaţi se împânzeau pe cer dinspre râu, înspre oraş. Pregătindu-se pentru vremea rea, coborî în stradă, ascunzând bine mesajul, după cum o îndemnase tatăl ei.

Sosirea gărzii

Ploaia cădea neîntrerupt, dar îndată se transformă în burniţă, iar vântul, furişându-se printre casele de pe străduţele înguste, îi biciuia faţa. Fata însă abia îl simţea. Era absorbită de gândul că urma să-1 vadă pe Herman şi că va putea să-i spună tot ce ştia. Poate că el va propune ca William Tyndale să plece de îndată, ca nu cumva mâine să fie prea târziu.
Ploaia cădea atât de repede, încât străzile deveniră pustii, deşi nu era târziu. Era una din acele furtuni pe care nu le-ar fi înfruntat nimeni, dacă puteau fi evitate.
La colţul străzii pe care locuia Herman se opri, nu din cauza vântului, deşi mătura totul cu forţa unei adevărate furtuni acum, ci din cauza a ceea ce văzu. Dintr-un pasaj îngust unde se adăposteau nişte călători, ieşiră doi câte doi oamenii gărzii oraşului, iar în fruntea lor căpitanul care lăsase scrisoarea primarului pentru tatăl ei.
Dacă ar fi luat-o în direcţia din care venea ea, fata ar fi respirat uşurată, iar teama care acum o făcea să tremure cu groază ar fi trecut; dar ei mergeau în direcţia opusă. Era posibil oare să se îndrepte către casa lui Herman?

42

43

Omul din arcadă

CapitoCuCs

Margaret intră grăbită sub arcadă unde se adăposteau şi alţi oameni, iar cineva care stătea aproape de ea se trase puţin ca să-i facă loc şi ei. Păşind sub arcadă, picăturile de ploaie începură să cadă atât de repede, încât săreau pe pietre. Apa curgea de pe gluga ei şiroindu-i pe faţă; dar simţea uşurare, pentru că răceala lor o înviora.
In timp ce ploaia cădea cu zgomot, fata se aplecă înainte ca să vadă dacă oamenii gărzii se îndreptau spre casa lui Herman. Margaret rămase acum singură cu bărbatul acela care îi făcuse loc, pentru că ceilalţi, crezând că ploaia nu va mai conteni toată noaptea, se grăbiră să plece.
— Apa se prelinge pe dumneavoastră, domnişoară, spuse el destul de politicos; şi arătă cu degetul la capul de balaur de pe arcadă, de unde apa cădea ca dintr-o pipă şi se răspândea în formă de evantai.
— Eram neliniştită să văd încotro se îndreaptă garda aceasta pe ploaie, explică ea, încercând să privească dincolo de el, iar bărbatul, surprinzându-i faţa în lumina unui felinar pe care cineva îl agăţase în arcadă, văzu privirea înspăimântată a fetei.

44

Omul din arcadă

— Rămâi aici şi nu vei mai fi udată aşa, îi porunci străinul aproape aspru, deşi nu avusese nici un gând de a fi nepoliticos. Mutându-se în partea cealaltă, se întrebă ce motive ar avea domnişoara aceea fină, al cărei chip delicat avea o aşa expresie îngrozită întipărită pe el, să se teamă de garda oraşului.
Margaret se uită lung din locul în care stătea şi, cu ochii lipiţi de grupul acela de bărbaţi care mergeau, observa fiecare pas pe care-1 făceau. I se păru, cuprinsă de nelinişte cum era, că

mişcările lor erau neîndurătoare. Erau chiar crude, gândi ea. Trecură de clădirile mari, neuitându-se nici la dreapta nici la stânga, fiecare bărbat ţinându-şi bărbia lipită de guler, aşa încât apa care şiroia de pe coif să nu-şi găsească drum spre gât.
Chiar acea indiferenţă ce era deoparte şi de alta a soldaţilor gărzii îi păru sinistră lui Margaret. Totul rămânea învăluit în nesiguranţă. Şocul ar fi fost şi mai mare încă dacă, după toate acestea, căpitanul ar fi impus o oprire la uşa lui Herman.
îşi dori să-1 fi putut vedea pe ofiţerul care deschidea calea, dar nu obţinu decât o vedere fugară, ocazională a coifului şiroind de apă în momentul în care trecea pe lângă un felinar ce se legăna. Se gândi că dacă l-ar putea vedea, şi-ar putea da seama de scopul lui, judecându-1 după comportament, dacă avea de gând să-şi continue drumul sau să încetinească ca să poată găsi casa.
Omul din arcadă se molipsi şi el de nerăbdarea fetei, pentru că începuse şi el să se uite pe stradă, în pofida apei care curgea din gura balaurului aceluia urât. Dar Margaret abia de îşi dădea seama de prezenţa lui. Altădată, ar fi stat afară în ploaie, acolo unde ar fi turnat cel mai tare, decât să rămână singură într-o arcadă întunecată,

cu un străin necunoscut, a cărui prezenţă ar putea fi de netolerat pentru o fată lipsită de apărare. Dar mintea ei era preocupată de Herman, şi toate celelalte consideraţii nu-şi aveau locul. Omul de lângă ea era doar un episod din experienţele nopţii, pentru că gândurile care o absorbeau erau legate de consecinţele dezastruoase care ar fi urmat dacă garda s-ar fi oprit la casa lui Herman şi l-ar fi găsit acolo pe William Tyndale!
Garda continuă să meargă, din ce în ce mai încet, gândi ea. O făcea oare deliberat, pentru ca şeful gărzii să nu treacă de casa lui Herman? Gândul o făcu să se simtă rău, iar pentru un moment se clătină.
— Suflet drag! murmură omul. Ştiu cum e. S-au oprit şi la uşa mea într-o noapte — chiar într-o noapte ca asta!
Cuvintele veniră pe neaşteptate, iar Margaret se întoarse repede, privindu-1 în faţă întrebătoare, pentru că remarcase durerea exclamaţiei aceleia aproape şoptite.
— Nu-i nimic, micuţo, spuse omul cu voce tremurată. M-au năpădit amintirile unei nopţi ca aceasta, când o gardă a oraşului a venit la uşa mea şi a luat-o pe cea care îmi era dragă, o fată aşa ca tine. îşi îngropa faţa în palme câteva momente, iar trupul lui se scutură de hohote, aşa cum numai un om puternic aflat în agonie putea face.
Margaret se uita uimită la el. Vorbea cu un accent străin şi ceva îi reamintea de maestrul Tyndale.
Trecându-şi mâinile peste faţă şi fără vreun alt cuvânt, omul păşi în arcada îngustă şi ieşi brusc în furtună, continuând să meargă cu capul plecat sub rafalele de ploaie care îl biciuiau. Margaret remarcă cum îi tremurau mâinile în timp ce mergea în direcţia opusă celei luate de garda înarmată.

Omul din arcadă

Plecarea lui după acele cuvinte neaşteptate îi făcu inima să palpite, pentru că, dacă garda o luase pe fiica acelui om, ar ezita oare să îi ia şi ei logodnicul?
— Nu! N-ar ezita!
Cuvintele au fost strigate în noapte, dar vântul le risipi repede şi probabil că nu le auzi nimeni. Gândul care o frământa pe Margaret era că garda îl căuta pe Herman. Trebuie să fi descoperit că Tyndale era cel pe care îl căra atunci pe trepte, la Water Gate. Probabil că asta era! Cinci sute de monede de aur! Era răsplata bărbaţilor care ar fi descoperit cine îl găzduia pe William Tyndale. Cinci sute! Asta însemna bogăţie. Cui i-ar fi păsat de ploaie sau milă când putea deţine atât de mult aur?
Mai jos, pe strada care era foarte lungă, se făcea o curbă, şi din arcadă Margaret nu putea vedea casa lui Herman. Trebuia totuşi să vadă dacă garda trecea pe lângă ea, în ciuda burniţei şi a vântului gălăgios. Părăsi bolta şi străbătu poteca cu paşi uşori şi repezi, nepăsându-i că rochia udă i se lovea de genunchi. Casa lui Herman se afla imediat după curbă, iar soldaţii trebuie să fi fost foarte aproape de ea.

In curând era aproape de gardă, foarte atentă ca să nu fie văzută, umblând, atât cât îi permiteau paşii, extrem de aproape de uşile caselor. Nu departe se vedea casa lui Herman. O privi şi se întrebă ce s-ar întâmpla dacă soldaţii s-ar opri acolo.
Inima aproape că i se opri în loc şi se afundă pe treptele unei intrări, pentru că garda se opri la uşa opusă celei a lui Herman. Gândul inevitabilei descoperiri era copleşitor. Acolo nu era nici o ascunzătoare, pentru că Herman nu vorbise niciodată de vreuna. Iar William

47

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

Tyndale se afla în casa aceea!
Ochii ei erau fixaţi asupra bărbaţilor a căror oprire răspândea distrugere peste speranţele ei, peste destinul lui Herman şi peste strădaniile extraordinare ale lui William Tyndale de a spune Adevărul întregii lumi. Distrugere! Da, nimic mai puţin!
Ii văzu pe bărbaţi întorcându-se în aşa fel încât să formeze o linie dublă în mijlocul drumului, în timp ce vârful halebardelor atingea pământul, iar capătul lor de oţel strălucea în razele felinarelor.
Căpitanul gărzii merse către uşa pe lângă care ea se ruga să treacă fără sa se oprească — uşa lui Herman! Urcă treptele — una, două, trei! Nu era nici o greşeală. Era casa lui Herman, pentru că, din câte ştia ea, şi se mândrise adesea, nici o altă casă din împrejurimi nu mai avea numărul acela de scări. Existau case cu patru, cu două, cu una, cu nici una, dar numai casa lui Herman avea trei.
Soldatul izbi uşa cu mânerul săbiei, iar loviturile răsunătoare ajungeau la urechile ei în pofida vârtejurilor de ploaie.
Nu veni nici un răspuns, iar somaţia se repetă.
La o fereastră, obloanele grele au fost date la o parte şi un cap se ivi, dar era prea întuneric ca să vadă al cui era.
— Ce poftiţi? răsună întrebarea, iar inima lui Margaret tresări la auzul vocii lui Herman.
— Trebuie să intru ca să vă percheziţionez casa, domnule Bengel.
— Să-mi percheziţionaţi casa? îl întrerupse Herman, a cărui voce nu trăda nici o perturbare, în ciuda imaginii care i se înfăţişa: un şir dublu de soldaţi în mijlocul
48

Omul din arcadă

străzii. Pentru ce? Pentru cine?
— Pentru cineva pe nume William Tyndale, răspunse căpitanul, luat prin surprindere de tonul acela calm — fără nici cea mai mică urmă de confuzie şi frică.
Margaret abia îşi putea crede urechilor când auzi un hohot de râs, răsunând printre rafalele de ploaie; era râsul pe care 1-a fi recunoscut chiar dacă toţi bărbaţii oraşului ar fi fost adunaţi acolo.
— Pentru cineva pe nume William Tyndale? întrebă Herman, după ce râse, cu o asemenea neîncredere în glas, încât Margaret rămase uimită de curajul lui şi de uşurinţa cu care vorbea, deşi trebuie să-şi fi dat seama că se confrunta cu primejdia roţii de tortură, a temniţei sau a rugului împreună cu chinurile care le precedau. Cine v-a spus nebunia asta că, din tot oraşul, englezul ăsta s-ar afla aici, în casa mea?
— Asta nu contează, veni răspunsul aspru. Deschide uşa şi lasă-mă să intru.
— Vă asigur că nu veţi găsi nici un William Tyndale aici, dacă te referi la aşa-numitul reformat despre care se spune că a venit din Anglia cu ceva timp în urmă, spuse Herman, închizând liniştit obloanele.
Felul în care îşi juca rolul o uimea pe Margaret; îi admira obrăznicia şi curajul cu care întâmpina dezastrul inevitabil. Ruinarea era iminentă. Moartea era inevitabilă! Dar inima ei bătea cu mândrie pentru atitudinea semeaţă a lui Herman. Mai bine să mori ca un om curajos decât ca un laş. Şi se afla în pragul morţii, pentru că William Tyndale se afla în casă!
Auzi zăvorul tras şi zăngănitul lanţului care cădea. Prinse scârţâitul cheii în broască şi mai apoi zgomotul surd al uşii deschise.

— Intraţi, îl auzi ea pe Herman, spunând cu o voce liniştită.
Căpitanul porunci la trei soldaţi să păşească înăuntru şi intrară toţi patru în casă.
Margaret se întrebă ce să facă. Dar putea oare să facă ceva? Prezenţa sau absenţa ei nu-i folosea în nici un fel lui Herman; şi, totuşi, voia să fie lângă el, în necazul lui, înainte de a-l duce în temniţele acelea teribile din Casa Sfântă — sediul Inchiziţiei — şi să-i şoptească la ureche că, orice s-ar întâmpla, era a lui pe viaţă sau pe moarte, aşa cum a vrut Dumnezeu.
Se decise. Sări de pe treapta pe care stătuse, în umbră, şi unde, fără să ştie, apa se adunase şi îi udase rochia, şi porni cu paşi grăbiţi pe stradă. Fără să-i pese de soldaţii aliniaţi în mijlocul străzii, sub ploaia care cădea, urcă repede treptele, simţind apa plescăind în pantofi la fiecare pas.
Soldaţii din casă stăteau în picioare: unul în camera din faţă cu căpitanul — în acelaşi loc unde vorbise ultima oară cu William Tyndale — iar ceilalţi doi la baza scării, într-o poziţie care le permitea să se uite atât în sus, pe trepte, cât şi în camera unde stătea de obicei mama lui Herman.
Buzele lui Margaret tremurară uimite, pentru că doamna Bengel, care se afla acolo, era perfect stăpână pe sine, fără să lucreze, bineînţeles, şi cu lucrul neatins pe masă. Daca liniştea ei era reală sau aparentă, era greu de spus, dar Margaret era uimită.
Când fata intră în cameră palidă şi îngrozită, ea o privi şi îi zâmbi.
— Am oaspeţi, draga mea, îi spuse cu amabilitate. Era ceva misterios. Plecase cumva William Tyndale
50
Omul din arcadă
din casă, aşa încât Herman şi mama lui să-şi permită să fie atât de liniştiţi chiar când căpitanul gărzii le făcea această vizită neplăcută? Sau — şi gândul o străfulgera cu putere — bietul om era mort şi, aşa stând lucrurile, nu mai conta dacă soldaţii i-ar fi găsit trupul zăcând în dormitor?
Mort!
Gândul acesta o tulbura; pentru că, doar cu câteva ore înainte îl văzuse pe omul acela într-o atitudine de rugăciune, cu mâinile înmănuncheate, cu faţa exprimând rugăciuni aprinse, şi îl auzise rugându-se cu o sinceritate de nedescris: "Izbăveşte-mă, Doamne, până când îmi sfârşesc lucrarea."
Rugăciunea fusese cu siguranţă auzită, dar oare primise răspuns? Sau Tyndale era mort înainte de a-şi fi terminat lucrarea? Era oare aşa cum îl auzise pe tatăl ei de multe ori că Dumnezeu îşi îngroapă lucrătorii, dar continuă lucrarea Lui?
De acolo de unde stătea, neştiind ce să facă — dacă să intre în cameră şi să stea cu doamna Bengel sau să-l urmeze pe Herman cu privirea ei veghetoare şi poate să-i fie în vreun fel de folos, dacă se ivea ocazia — putea auzi vocea lui Herman. Aplecându-se puţin, văzu ce se întâmpla, de vreme ce uşa era întredeschisă. Herman ţinea în mână o lampă, iar cu cealală gesticula; faţa lui nu exprima nici o urmă de nelinişte ca rezultat al căutării.
— Camera e la dispoziţia dumneavoastră, căpitane Berndorf, dar nu veţi găsi nici un William Tyndale în ea. Şi nici în altă parte în casă.
Soldatul privea în jur scrutător. Margaret remarcă ocheadele lui nerăbdătoare şi văzu cum străbătu camera. Deschise un dulap şi se uită în interior; schimbă
51

nişte mobile şi trase jos de pe pereţi câteva tablouri care ar fi ascuns un spaţiu suficient de mare pentru o ascunzătoare.
Căutarea în camera aceea era zadarnică. Căpitanul, împreună cu soldatul, ieşi din cameră şi nevăzând-o pe Margaret, se împiedică de ea. Când o văzu, n-a fost deloc surprins de privirea îngrozită de pe chipul ei, pentru că asemenea expresii ale feţei erau ceva obişnuit pentru el atunci când vâna pungaşi şi ticăloşi precum şi bărbaţi şi femei cinstite a căror crimă era erezia. Mai mult, ştia că era iubita lui Herman Bengel, aşa că îi ceru scuze pentru că a dat peste ea, fără să-şi pună întrebări de ce se afla acolo. I se păru lucrul cel mai natural din lume

ca fata să fie acolo, iar pentru un moment se gândi cu simpatie că biata fată va trebui să asiste la arestarea viitorului ei soţ.
— Trebuie să caut prin casă, exclamă căpitanul, întorcându-i spatele lui Margaret, dar continuând să vorbească; cuvintele lui arătau că nu era deloc sigur de misiunea care îi fusese încredinţată. De ce s-a sugerat că un individ de teapa lui Tyndale locuieşte sub acoperişul vostru, continuă el, nu-mi pot imagina. A fost spus probabil de cineva care avea ciudă. Totuşi, uite mandatul de percheziţie; nu pot să plec până nu m-am lămurit că nu se află aici.
Intră în camera în care se afla mama lui Herman, iar Margaret se furişă în aceea care tocmai fusese percheziţionată. Lampa era acolo, aşa că fata privi în jur. Nu se afla nimic pe masa la care Tyndale scrisese adesea. Nu era nimic care să sugereze prezenţa lui; nici o foaie de hârtie, nici haine, nici desaga de călător, nimic care să fie legat de străinul acela pe care ea şi Herman l-au

adus în oraş.
Oare se ascundea maestrul Tyndale undeva, în casă? Aceasta era întrebarea, iar aşteptarea răspunsului accentua bătăile de inimă şi disperarea ei. Indiferenţa aceea inexplicabilă a lui Herman şi a mamei sale le va aduce moartea când îl vor descoperi.
I se făcu rău de groază. Genunchii îi tremurau atât de tare, încât se prăbuşi într-un scaun din apropiere, nepăsându-i de hainele ude care atârnau pe ea. Putea doar să-şi îngroape faţa în palme, să spere şi să se roage. Erau multe lucruri pentru care să se roage; atât de puţine pentru care să spere.
Când simţi că poate sta din nou în picioare, plăpândă în comparaţie cu sunetul puternic al bătăilor inimii, auzi încă o dată vocea căpitanului.
— Nu e aici, dar poate e sus. Aveţi grijă să nu iasă nimeni pe lângă voi în stradă. Mă duc sus ca să mă conving eu însumi.
începu să urce scările în timp ce vorbea şi alţi paşi greoi îl urmară.

Percheziţionarea

CapitoCuC 6

Inima lui Margaret tremura când ieşi în grabă din cameră şi îi urmă pe bărbaţi pe scări. Acum, cu siguranţă, protejatul lui Herman va cădea în mâinile duşmanilor lui, iar fuga părea imposibilă. Pulsul fetei crescu, iar disperarea coborî ca un val peste ea, la gândul că va fi martora prinderii celui care se lupta pentru triumful dreptăţii.
Să fie prins în capcană ca un şoarece? Gândul era de nesuportat.
Zgomotul înfundat al paşilor pe treptele din lemn părea să cheme imaginea unei scene care era foarte apropiată de realitate — imaginea unui prizonier la proces; condamnat de judecător înainte de a se apăra, doar pentru că era William Tyndale. Mai era şi atitudinea mulţimii care aglomera piaţa unde se afla rugul şi Tyndale înlănţuit de el. Putea să-şi imagineze totul şi aproape auzea strigătele de dispreţ îndreptate împotriva lui.
Ce gânduri! Un bărbat cu o înfăţişare atât de nobilă să fie terorizat şi lovit de gloata înfuriată, blestemat, împroşcat cu noroi! Gândul o făcu să tremure şi, dacă impulsul era să îi urmeze pe ceilalţi pe trepte, îşi ascunse

pentru un moment faţa şi plânse.
Rămase la capătul scărilor şi privi în jur. în partea dreaptă era camera în care Herman îl transportase pe străinul obosit în noaptea aceea când l-au adus în oraş. La stânga era camera lui Herman. Dincolo de ea era camera mamei lui. Domnul Tyndale trebuia să fie în una din ele.
Căpitanul Berndorf intră în camera lui Herman, urmat de ceilalţi, iar peste câteva clipe Margaret îl auzi pe soldat spunând cu asprime.

— Eşti acolo? Ieşi afară dacă eşti acolo!
împotrivirea ar fi fost inutilă pentru că sabia căpitanului era trasă şi pregătită, strălucind în lumina lămpii.
Margaret intră în dormitorul lui Tyndale. Era luminat de felinarul din stradă, pentru că razele veneau prin geamul stropit de ploaie şi, păşind înăuntru, Margaret aproape că se aştepta să-l vadă undeva, pe pat, aşteptând inevitabilul. Totuşi, stând aşa în mijlocul camerei, sentimentul pustietăţii o învălui. William Tyndale nu era nici în pat, nici la masa de lângă fereastră. Oare chiar plecase?
In timp ce privirile ei agere căutau în jur, fata zări pe podea, lângă masă, ceva alb şi merse repede într-acolo cu sentimentul instinctiv că era ceva care l-ar fi trădat pe Tyndale sau pe Herman. Când se aplecă şi ridică peticul acela alb, văzu că era o hârtie tipărită. Sub ea se mai afla una; iar dedesubt, o a treia. în lumina palidă văzu că erau tipărituri şi o singură privire i-a fost suficientă ca să înţeleagă că erau mostre din Noul Testament, aşa cum văzuse în pivniţa ascunsă a tatălui ei.
Aruncă o privire spre uşă, întrebându-se dacă soldaţii

\\

fuseseră acolo şi văzuseră că avea nişte hârtii în mână, dar nu văzu pe nimeni în cadrul uşii. Aplecându-şi puţin capul, se asigură că holul era gol. Bărbaţii se aflau încă în camera lui Herman.
Se gândi, cu inteligenţa ei pătrunzătoare, la o modalitate de a ieşi din acest pericol foarte real şi îşi descheie în grabă nasturii mantiei, mototolind hârtiile în buzunarele interioare ale rochiei. Nu mai conta că erau aşa de şifonate. Ce erau trei hârtii tipărite comparativ cu vieţile a doi oameni?
Ei însă, în timp ce le băga în haină, i se păru că hârtiile făcură suficient zgomot ca să fie auzit peste tot în casă. Pentru că foşniră în mâinile ei, fata se făcu palidă gândindu-se că ar fi putut fi auzită şi întrebată ce făcea acolo.
In timp ce îşi aranja repede haina, întoarse faţa spre fereastră, unde ploaia bătea în rafale grele, aduse de vânt. Jos, se aflau soldaţii gărzii oraşului, aşa cum îi văzuse ultima oară: două şiruri de statui tăcute, nemişcate, cu halebardele strălucind.
In inimă i se născu speranţa că William Tyndale chiar plecase. Nu se afla în camera lui Herman, pentru că l-ar fi găsit. Se îndreptau acum spre dormitorul doamnei Bengel, dar îl vor găsi oare acolo? Dacă nu, se putea să nu fie în casă, pentru că în camera în care era Margaret nu era nicicum. Mintea ei de femeie îi arătase ceea ce un bărbat n-ar fi putut observa. Patul nu era făcut ca pentru cineva care urma să doarmă. Lucrul acesta o surprindea. Mama lui Herman îndepărtase lenjeria de pe pat şi camera arăta de parcă n-ar fi fost locuită de vreme îndelungată.
Margaret îşi concentra atenţia asupra a ceea ce s-ar

putea întâmpla în dormitorul în care intraseră. Pentru că suspansul era mai mare decât putea îndura, merse ea însăşi să vadă ce făceau acolo.
Erau trei bărbaţi; în faţa ochilor i se deschise o scenă ciudată. Herman stătea într-o parte, cu spatele la fereastră, de unde putea vedea totul, iar Margaret se miră nespus de expresia feţei lui. Abordase un aer de inocenţă jignită şi, oricât de dureroasă era tensiunea, fata nu-şi putea reprima un zâmbet când îl văzu privind cu aerul unei persoane asupra căreia plana o suspiciune jignitoare şi a cărei casă fusese invadată pentru găsirea unui om care nu se afla acolo.
Căpitanul avea sabia scoasă şi umbla prin cameră, uitându-se în dulap, apoi sub pat şi după rochiile agăţate într-un paravan din colţ. Cu toată realitatea aceea serioasă, aducătoare de nenorocire, lucrul acesta păru ridicol şi lipsit de demnitate.
Bărbatul cu arma stătea deoparte, iar privirea de pe faţa lui, în momentul în care îl privi pe Herman, lăsa să se înţeleagă ce credea despre misiunea în care se afla: o misiune stupidă în

care fusese trimis de vreun individ mârşav care urmărise să facă o farsă gărzii oraşului. Şi pe o asemenea noapte! Fuseseră târâţi afară din confortabila cameră de gardă pentru o urmărire fără succes a acestei persoane, Tyndale, iar lucrul acesta era o piesă dintr-o experienţă trecută. Căutarea era nerodnică, dar căpitanul suspecta totuşi o ascunzătoare. îndreptându-se către pereţi şi îndemnân-du-1 şi pe soldat să facă la fel, începu să bată cu mânerul săbiei în ziduri. Lăsându-şi halebarda într-un colţ al camerei, bărbatul scoase un pumnal din cingătoare şi făcu ceea ce făcea şi căpitanul. Ciocăni peretele până

când începu să iasă praful, iar cimentul începu să se dezlipească în bucăţi risipite pe podea. William Tyndale valora prea mult ca să fie scăpat de dragul a câtorva bucăţi de mortar. Bărbaţii căutau vreo gaură unde s-ar fi putut ascunde Tyndale.

— Să nu-mi stricaţi casa în halul acesta! se auzi pe neaşteptate o voce de femeie. Mama lui Herman năvăli de după Margaret în cameră, vorbind cu asprime. O să mă plâng primarului şi o să cer să-mi plătească repararea pagubei.

Smuci pumnalul din mâna soldatului şi îl ţinu aşa în faţa căpitanului. Ochii ei erau îndreptaţi asupra unui tablou spre care ţintise arma bărbatului, un tablou care fusese lucrul mâinilor soţului ei în orele sale de odihnă.

— Aşa veniţi voi în casa unei femei cinstite? strigă ea, întorcându-se ca să-1 privească în faţă pe soldatul uluit, cu ochii scăpărând, în timp ce se gândea la paguba făcută, în condiţiile în care o mână ce ar fi îndepărtat tabloul, ar fi prevenit distrugerea lui. Mă duc chiar acum la primar! exclamă ea, dând jos din cuiul de pe perete o manta grea. Şi, aruncându-şi-o pe umeri, cu pumnalul încă în mână, începu sa-şi înnoade şiretul la gât.

Căpitanul se întoarse ca s-o privească, cu vârful săbiei îndreptate în jos. Văzu stricăciunea ce fusese făcută şi îşi dădu seama de dreptatea femeii.

— Eşti foarte aspră, exclamă el uitându-se la tablou. Dar, pe de altă parte, de vreme ce ni s-a spus că maestrul Tyndale va fi găsit aici, nu trebuie să ratăm nimic în încercarea de a descoperi locul în care stă.

— Locul? strigă mama lui Herman, de obicei atât de amabilă, cam tot timpul calmă, dar stârnită acum de impietatea arătată lucrurilor care pentru ea însemnau

asocieri atât de sfinte. Găsiţi-1 pe omul acesta dacă este aici; dar nici tu, nici însoţitorul tău nu vor strica ceea ce îmi este drag mie, de vreme ce e vorba de lucrarea soţului meu, terminată cu trei zile înainte de a muri!

Se aşeză pe pat şi, îngropându-şi faţa în mâini, plânse, iar cei doi bărbaţi nu făcură altceva decât să o privească îngrijoraţi în timp ce hohote de plâns îi scuturau trupul. Margaret şi Herman se apropiară de ea şi încercară să o liniştească, dar faţa fetei se aprinse când auzi hârtiile foşnind în timp ce o îmbrăţişa pe femeia ce suspina.

Soldaţii intrară în cealaltă cameră, ducând lampa cu ei şi lăsându-i pe cei trei în întuneric.

— E vreun pericol, Herman? şopti Margaret, dezlipindu-şi faţa de a mamei lui, udată de lacrimi.

— Nu, până când nu-1 vor găsi pe Tyndale, şi aceasta nu se va întâmpla, spuse Herman încrezător.

Auziră din nou zgomotul mobilei mutate, uşa trântită a unui dulap, lovituri uşoare în pereţi, acum însă nu atât de brutal; şi, după o vreme, soldaţii apărură în cadrul uşii.

— E aşa cum ni s-a mai întâmplat adesea, spuse căpitanul aproape supărat. Am fost păcăliţi de cineva şi dacă aş putea pune mâinile pe ticălosul care ne-a trimis într-o asemenea misiune, i-aş suci gâtul.

Se întoarse să plece, dar se opri.

— îmi pare rău, doamnă, că tabloul a fost stricat. Trimiteţi-1 la Josef Amon, reparatorul de picturi, şi spuneţi-i să pună totul în socoteala mea.

îşi continuă drumul şi coborî scările. Ca să se asigure că nu au fost înşelaţi, el şi omul de lângă el, împreună cu soldaţii care aşteptau jos într-o baltă de apă scursă din haine, traversară

camera de jos până în grădină,

ciocănind peste tot pe unde treceau.
Erau foarte confuzi pentru că nu găsiseră nimic care să trădeze prezenţa bărbatului pe care îl căutau şi pe capul căruia a fost pus un preţ aşa de mare.
Vocea căpitanului străbătu până sus pe scări.
— Noapte bună, doamnă! Trimite tabloul lui Josef Amon.
Uşa de la stradă se închise cu zgomot. De afară se auzi un cuvânt de comandă, pe care vântul îl transmise cu tremolouri. Tropăitul soldaţilor se auzi din ce în ce mai puţin, până când se stinse cu totul.
Herman alergă la fereastra care dădea înspre stradă, dar când se întoarse, candela lumina o faţă înseninată de râs. Ochii lui jubilau.
— Mamă, mamă, spuse el, izbucnind. Gândeşte-te cum le-am făcut-o! A lui Dumnezeu să fie gloria pentru că 1-a păzit pe domnul Tyndale.
Abia atunci văzu mama sa cât de udă era Margaret, aşa că se ridică în picioare, vizibil îngrijorată, ştergându-şi repede ochii.
— Copila mea, eşti udă până la piele. Herman, du-te jos, iar eu o să-i dau bietei fete nişte haine uscate. Altfel va răci până la oase şi se va îmbolnăvi.
Intr-o clipă, Herman plecă şi, în mai puţin de o jumătate de oră, Margaret coborî îmbrăcată cu ceea ce doamna Bengel putu să găsească. Apoi fata îşi făcu cunoscută misiunea.
— Unde este domnul Tyndale? A părăsit oraşul? întrebă ea. A ieşit din oraş? întrebă din nou pentru că întrebarea ei nu primi nici un răspuns. Am un mesaj pentru el.
— Vino cu mine, micuţo! spuse Herman,

Percheziţionarea
conducând-o în camera din faţă. Mutând masa, după ce s-a asigurat că uşa era încuiată, zăvoarele trase, iar ferestrele acoperite cu perdele ca nimeni să nu poată privi din stradă, Herman descoperi centrul podelei, îndepărtă covorul şi îl răsuci într-un colţ al camerei.
— Să-ţi spun ceva, spuse el înainte de a mai face vreun gest; se aşeză jos în timp ce vorbea. Nu ţi-am spus niciodată, dar cu mulţi ani în urmă, tatăl meu a făcut o descoperire când săpa ca să găsească un loc sigur unde să-şi pună puţinii bani pe care-i avea, în caz de război, şi a dat peste ceva. O să vezi despre ce e vorba.
îngenunche, zâmbind, când văzu ochii larg deschişi ai lui Margaret. Trăgându-şi cuţitul din cingătoare, înfipse adânc tăişul într-una din scânduri şi, folosindu-1 ca un mâner, îndepărtă bucata de lemn. O scoase pe următoarea cu mâna lui, apoi pe a treia şi încă una. Cerând o lampă, o ţinu deasupra unui spaţiu deschis şi, privind în întuneric, Margaret scoase un strigăt de surpriză. La picioarele ei se aflau nişte trepte rudimentare din lemn, ducând către un puţ foarte adânc, al cărui fund nu era vizibil. Herman puse piciorul pe prima treaptă şi coborî puţin, după care ceru lampa.
— Vino cu mine, spuse el, în timp ce fata i-o întindea, iar Margaret îl urmă fără ezitare. Ajungând la ultima treaptă, se văzu într-o cameră de aproape trei metri lungime, doi metri lăţime sau ceva de felul acesta şi mai mult în înălţime. In colţul îndepărtat se afla o scară în formă de spirală, iar când Herman coborî cu lampa, ajunseră într-o altă cameră.
Herman îi văzu privirile năuce şi îi explică:
— Tatăl meu s-a gândit că era vorba de o fortăreaţă pentru eretici, cu un secol în urmă, când persecuţia era

mult mai aprigă decât acum. Erau multe de felul acesta; dar să lăsăm asta la o parte. Acum o să-ţi fac cunoscut secretul dispariţiei ciudate a maestrului Tyndale.
Strigă, dar nu foarte tare, iar chemarea lui a fost urmată de ecou.
— Maestre Tyndale! strigă tânărul din nou.
— Cine e? veni răspunsul.

— Sunt eu, Herman Bengel.

62

Pasajul subteran

CapitoCuC 7

Margaret se uită uimită în spaţiul întunecat şi ascultă cu mirare crescută.

— Era vocea domnului Tyndale, şopti ea, pe jumătate înspăimântată.

— Da. L-am adus aici jos, pentru că s-a întâmplat să aud că Cochlaeus sugera că ar locui cu noi. I-am spus bunului om ce auzisem, propunându-i să coboare în ascunzătoare, iar el nu a ezitat, pentru că bănuia cât de mare şi teribilă era cursa pregătită pentru el. După ce şi-a adunat în braţe tot ce era mai preţios, Biblia şi hârtiile sale, m-a urmat în acest loc întunecat fără nici o ezitare.

Herman o trase puţin pe fată deoparte şi îi arătă ceva în întuneric. De acolo de unde stătea, văzu în depărtare lumină. Apoi văzu un bărbat ce venea spre ei ducând în mână o lampă. Când se apropie, fata îi văzu faţa; şi, cu cât venea mai aproape, cu atât îl vedea mai bine. In final a fost atât de aproape, încât îl recunoscu pe bărbatul căruia ardea de nerăbdare să-i dea scrisoarea tatălui ei.

— Domnule Tyndale! exclamă ea, cu respiraţia întretăiată, mergând să-1 întâmpine.

63

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

Dar ceva ca un leşin veni peste ea. Toată ziua în inima ei locuise neliniştea; noaptea trecută dormise puţin din cauza numeroaselor ore în care ea şi tatăl ei împachetaseră hârtiile acelea incriminatoare care valorau atât de mult. Apoi a urmat călătoria pe străzile inundate de ploaie, aşteptarea încordată din arcadă, în timp ce privea garda oraşului trecând. Speranţele ei erau aproape risipite. Temerile o stăpâneau. Mintea ei era chinuită, iar pentru a pune capac la toate au mai urmat şi momentele de tensiune când casa a fost percheziţionată.

Dintr-o dată ajunse la capătul răbdării. Era mai mult decât putea îndura. Părea că omul care se apropia se clatină. Simţi că locul unde stăteau se prăbuşea peste ea. Podeaua părea ca urcă, iar acoperişul părea că o striveşte. Totul se întunecă.

Herman o văzu clătinându-se şi o prinse înainte de a cădea.

— Margaret, şopti el. Ce s-a întâmplat? întrebă el înspăimântat, când îşi dădu seama că fata nu-1 mai auzea. O s-o duc la mama! exclamă tânărul, luând-o în braţe şi urcând din nou scara spiralată.

— Nu, du-o în camera mea, fiule, spuse Tyndale, care luă amândouă lămpile şi lumină drumul înaintea lui Herman şi Margaret. Cât timp a stat pe patul rudimentar, Margaret nu şi-a dat seama, dar când deschise ochii, mama lui Herman era îngenuncheată lângă ea, încercând să o ajute să-şi revină.

— Acum, scumpo, ia-o uşurel, spuse femeia cu tandreţe. Suntem în siguranţă. Spune-ţi mesajul, apoi Herman te va duce imediat acasă.

Cuvintele erau liniştitoare, iar fata se aşează pe marginea patului.

64

Pasajul subteran

— Maestre Tyndale, spuse ea, ţinând mâna femeii şi scoţând cu cealaltă hârtiile mototolite din haină, am găsit aceste hârtii în camera dumneavoastră atunci când căpitanul Berndorf percheziţiona locuinţa ca să vă găsească.

îi întinse hârtiile lui Tyndale şi un strigăt de groază scăpă nu numai de la el, ci şi de la ceilalţi doi. Feţele lor păliră, iar Tyndale, calm, deşi se confrunta cu pericole de moarte, tremură. Câteva momente rămase mut, dar în cele din urmă vorbi şoptit.

— Vai! Dacă aceste hârtii ar fi căzut în mâinile căpitanului, la ce mi-ar fi folosit ascunzătoarea în acest loc întunecat? Şi ce primejdie ar fi fost pentru prietenii mei!

Mâna lui pusă pe umărul lui Herman tremura.

— N-o să mi-o iert niciodată, murmură, niciodată! Pentru că am adus întristare unei familii

unde am fost primit cu atâta generozitate! Dar, iată, adăugă el solemn, cel mai mare motiv pentru a-I mulţumi lui Dumnezeu!
Margaret scoase apoi din haină o scrisoare udă.
— Tatăl meu m-a trimis să aduc aceasta, domnule Tyndale.
Tyndale o luă de la ea şi, aşezându-se la masă, rupse plicul şi netezi hârtia mototolită. Ceilalţi îl priveau în timp ce citea şi văzură cum, ajungând la sfârşit, degetele sale strânseră fără control hârtia scrisă.
— Facă-se voia lui Dumnezeu, şopti el cu capul plecat. Durerea din tonul său trăda intensitatea suferinţei, îşi ridică privirea imediat şi citi pe feţele tovarăşilor lui spaimă, frică, anticiparea răului, dacă izbăvirea nu venea mai curând.
— Totul vine la momentul potrivit, prieteni, spuse

încet, iar ochii şi faţa sa străluciră încrezători. Nu suntem în mâinile lui Dumnezeu? Sub călăuzirea Lui suntem întotdeauna în siguranţă. Am greşit în faţa Tatălui ceresc când am spus că toate lucrurile sunt împotriva mea. Există cu siguranţă şi binecuvântări.
Citi din nou scrisoarea cu mai mare fermitate; apoi, punând-o pe masă, se lăsă pe spătarul scaunului, cu capul plecat şi cu mâinile înmănuncheate.
— Tatăl tău mă îndeamnă să părăsesc oraşul în noaptea aceasta, spuse el brusc, privind-o pe Margaret.
— In noaptea aceasta? strigă ea. Ochii ei îl ţintuiau ca şi cum ar fi fost vorba de o misiune imposibilă. Şi unde o să mergeţi?
— Voi merge în oraşul Worms unde voi putea să lucrez în siguranţă.
Se ridică şi începu să-şi strângă hârtiile, preţioasele hârtii cu care îşi petrecuse timpul cu atâta răbdare şi zel. Aparent nu realiza imposibilitatea gestului său aşa cum realizau cei din jurul lui. Cum putea crede că va ieşi din oraş acum când Cochlaeus trimisese vânători pe urmele lui? Privindu-l tăcuţi, lui Margaret şi celorlalţi li se părură că William Tyndale era ca un şoarece în capcană; nu suficient de în siguranţă în spatele barelor de fier, dar în primejdie reală de a fi pus pe fugă şi muşcat de dinţii ascuţiţi ai câinelui în momentul în care ar fi ieşit din cuşcă.
Minţile lor se gândeau la toate posibilităţile. Să presupunem că Tyndale s-ar fi aventurat pe străzi înspre chei. Nu s-ar întâlni cu nimeni care să-l provoace, de vreme ce se dăduse ştirea peste tot în Cologne de preţul mare pus pe capul lui? Un preţ mare, dacă era adus mort; şi mai mare încă dacă era adus viu, ca să aibă de-a

face cu chinuitorii. Dacă ar ajunge până la zidurile cetăţii va putea să evite adăpostul santinelei? Mersul târşâit al cărturarului, gândi Margaret, îl va trăda. In timpul călătoriei, putea da peste o duzină de oameni care îşi vor fi dat seama că e străin, oricât de întunecată ar fi fost noaptea furtunoasă. Chiar şi pe chei, în cazul în care ajungea acolo, cine putea presupune că putea dormi la bordul vreunei ambarcaţiuni de pe râu fără să fie văzut? Căpitanul Berndorf şi oamenii lui se îndreptau într-acolo şi probabil că acum percheziţionau corăbiile.
— Nu puteţi pleca în noaptea aceasta, domnule Tyndale, spuse repede Herman. Rămâneţi aici liniştit şi fiţi mulţumit că sunteţi în siguranţă, aici unde nu vă poate bănui nimeni prezenţa; eu o să caut o posibilitate.
Tânărul vorbi cu o siguranţă pe care nu o simţea. Deşi îl vedea pe protejatul său ca un om prins în capcană, el însuşi nu se simţea diferit. Dar ce rost avea îndoiala când o cale, prin mila Domnului, urma să se deschidă?
Tyndale realiză justeţea cuvintelor lui Herman şi, lăsând deoparte treaba pasionată pe care o făcea, se aşeză la masă, luă hârtiile tipărite pe care Margaret le ascunsese de ochii soldaţilor. Citi cu voce tare câteva fragmente în timp ce ceilalţi stăteau şi ascultau. Apoi veni momentul îngenuncherii când se încredinţa pe sine şi pe tovarăşii lui în mâinile Dumnezeului Atotputernic. Mult mai fierbinte era rugăciunea de a-i fi cruţată viaţa pentru a-şi sfârşi

însărcinarea de a pregăti Cuvântul lui Dumnezeu pentru mulţimile dornice să-l citească.
După ce rugăciunea se sfârşi, iar micul grup se ridică în picioare, Margaret observă mirată faţa lui Herman. Ochii lui străluceau. Faţa sa exprima speranţa, îndreptându-se către masă, luă lampa şi se pregăti să

plece, dar se opri.
— Maestre Tyndale, în timp ce vă rugaţi, exclamă el, un gând mi-a venit în minte şi acum sunt sigur că Dumnezeu va răspunde cererii dumneavoastră.
Se uitară la el miraţi.
— Ce vrei să spui fiule? întrebă Tyndale.
— Că Dumnezeu ne va arăta o cale ca să ieşim din oraş, o cale care va fi fără primejdie pentru dumneavoastră. Margaret, vino cu mine. Mamă, te rog rămâi cu domnul Tyndale.
Margaret merse după Herman, care o luase înainte deja.
— Ce-i în mintea ta, dragul meu, întrebă ea, în timp ce străbăteau împreună întunericul gros de dincolo de camera unde se rugaseră.
Ochii lor se întâlniră, iar fata văzu cât de tare îi scânteiau ochii lui Herman, luminaţi de ceea ce ei i se părea speranţă.
— Mă voi duce să explorez, micuţo. Mi-a venit în minte în timp ce eram pe genunchi, gândul că l-am auzit pe tatăl meu zicând că, odată, oraşul aproape a căzut în mâinile unor duşmani din cauza unei intrări secrete dinspre pajişti. Mă gândesc, oare nu-i asta?
Ochii lui Margaret se făcură mari de uimire şi, dintr-o dată, i se iviră în faţa ochilor toate posibilităţile. Dacă era aşa cum spusese tatăl lui Herman, dacă exista într-adevăr pasajul care era punctul vulnerabil al oraşului, William Tyndale putea să scape fără să treacă prin furcile caudine, aşa cum se întâmpla dacă o lua pe străzi până la chei. Putea scăpa de Cochlaeus şi, probabil, de acei inchizitori înveşmântaţi în robe negre care infestaseră oraşul. De câtă frică, durere şi umilinţă putea fi scutit

dacă o asemenea cale exista! Nici un pericol nu-l mai putea ameninţa pe iubitul ei. Aceasta putea însemna o retragere fără primejdii a lui Tyndale sau cel puţin posibilitatea de a găsi un loc mai sigur în altă parte; iar Cochlaeus îşi pierdea în felul acesta timpul preţios continuând căutarea.
Ajunseră la o uşă care se deschise când Herman o împinse. Se mişcă tăcută şi greoaie, iar după ce intrară pe ea, se întoarseră să o privească de partea cealaltă şi văzură că avea aceeaşi înfăţişare ca stânca în care fusese fixată. închizând-o era imposibil sa detectezi, în lumina ceţoasă a lămpii, vreo diferenţă între uşă şi stâncă. Cei doi tineri continuam să meargă încet. Uneori, cărarea pe care se găseau cobora; dar, mergând, îşi dădură seama că ducea într-un punct definit. Nu era oare o fundătură? Nu se putea să nu fie o ieşire, dar întrebarea era unde? Era, aşa cum spusese tatăl lui Herman — în pajişti? Sau dădea într-o casă aşa cum începuse în una? Lucrul acesta însemna adeverirea celor mai rele temeri ale lor, iar Tyndale ar fi silit să se aventureze pe străzi sau, dacă Herman era luat prizonier de garda oraşului din cauza vreunei suspiciuni, la fel şi Margaret, şi mama lui Herman s-ar stinge în cameră, în întuneric, chinuit de foame, uitat, putrezind.
La gândul acesta Margaret se cutremură.
— Ţi-e frig, micuţo? întrebă Herman, observând tremuratul involuntar al fetei de lângă el.
Gestul fetei nu era de mirare, pentru că în timp ce mergeau, picioarele lor se afundau în noroi, formând mici băltoace pe unde călcau.
— Gândurile m-au făcut să tremur, spuse repede Margaret scrutând întunericul şi încercând să surprindă

vreun pasaj ascendent care putea însemna urcarea spre o pivniţă a vreunei case ca a lui Herman. Speranţa îi reveni când podeaua se adânci din nou atât de brusc, încât fata alunecă şi aproape căzu pe pământul murdar.

— Gândurile tale? exclamă Herman întrebător.
— Mă gândeam ce s-ar întâmpla dacă această cărare ar sfârşi în casa cuiva, spuse ea uitându-se cu atenţie la paşii pe care-i făcea.
Un strigăt scăpă de pe buzele lui Herman. Sperase ca o asemenea temere să fie numai a lui, nu şi a ei, pentru că acelaşi gând îl avusese şi el.
— Cine s-ar gândi la un asemenea lucru? spuse el râzând ca să-şi ascundă neliniştea, dar fata nu se lăsă înşelată.
— Eu m-am gândit, Herman, şi te-ai gândit şi tu, spuse Margaret cu reproş. Drumul din faţa lor devenea tot mai întunecat şi mai inaccesibil. Dar cei doi continuau să meargă, hotărâţi să afle unde sfârşea cărarea aceea subterană.
— Cred că suntem într-o imensă peşteră, spuse Herman când au fost nevoiţi să se oprească. Podeaua pe care mergeau acum nu mai era deloc pământ neted, ci pietriş şi stânci dure. Nu se vedea nici un zid şi nici un acoperiş.
Privind prin întunericul de nepătruns, auziră căderea unei ape, iar lumina felinarului le arătă un strop de apă strălucitor căzând.
înaintând, ajunseră într-un loc unde apa ce picura forma un bazin pe care îl ocoliră. Dar, înainte de a ajunge prea departe, se opriră cu un strigăt de groază; pentru că, întins jos, lângă zid, udat de apa care se scurgea din stânca de deasupra, era. trupul unui bărbat fără carne pe

Pasajul subteran

el din care timpul nu mai lăsase decât scheletul îmbrăcat — moartea în forma ei cea mai aspră şi mai înfiorătoare. Agăţată de el, se afla trupul unei femei cu care timpul fusese tot atât de aspru. Mâna bărbatului strânsese o cărticică, iar Herman, îngenuncheat pe podea, văzu că era deschisă la o pagină de pe care citi nişte cuvinte ce contrastau puternic cu sfârşitul celor ce stăteau întinşi atât de liniştiţi.
"In casa tatălui meu sunt multe locaşuri."
Era uşor de imaginat povestea acestei tragedii. Cu ani înainte, inchizitorii îi hăituiseră pe aceşti oameni sărmani, iar ei au găsit o ascunzătoare care s-a dovedit însă o cameră a morţii. Neîndrăznind să se aventureze mai departe pentru mâncare şi libertate, au murit în această peşteră.
Margaret şi Herman îşi continuară drumul cu oroarea şi sentimentul de milă pe care li-1 inspira descoperirea. Nu parcurseră o distanţă prea mare pe lângă zidurile peşterii în speranţa de a găsi o ieşire, când ajunseră la un pasaj urcător şi se opriră întrebându-se unde ducea. îi ducea oare într-o casă şi deci la un pericol sigur? Sau îi ducea la o ieşire în afara cetăţii?
Pământul era umed şi lipsit de vegetaţie, iar pe pereţi era mucegai; dar, în timp ce înaintau prudenţi, gata să fugă înapoi dacă un pericol i-ar fi ameninţat, lumina lămpii le arătă bucăţi de muşchi, apoi plante ce se mulţumeau cu lumină puţină, atât timp cât era aer în jur.
Din cauza aerului rece, îşi dădură seama că se aflau aproape de o ieşire şi se putea ca lampa să-i trădeze.
— Să lăsăm lampa aici, Herman, sugeră Margaret. Putem să o luăm când ne întoarcem.
70
71
EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE
Herman încuviinţă şi îşi urmară din nou drumul. Acum vedeau nori mânaţi de vânt, ale căror margini dinţate erau franjurate cu argintiu de către luna strălucitoare. Furtuna care măturase oraşul încetase.
După câţiva paşi dădură de o tufă mare şi aproape imposibil de trecut, dar făcându-şi drum prin ea, văzură pajiştea înconjurată de râul care se unduia în valuri maiestuoase.
72

Atelierul tipografului

CapitoCuC 8

După ce s-au întors înapoi în casă şi au spus ce au văzut, Herman a dus-o pe Margaret acasă, după care îi povestiră întâmplările nopţii lui Byrckmann, ai cărui ochi străluceau.

— Dumnezeu e prezent în povestea asta. Acum pot să văd lumina zilei, exclamă el, întorcându-se spre fiica lui cu un zâmbet, primul cu adevărat relaxat pe care îl văzu pe faţa sa, de când auzise vestea că Cochlaeus se afla în oraş. Se forţase să pară senin şi netulburat cu clienţii care intrau în magazin şi le vorbea lucrătorilor ca şi cum nu ar fi avut decât îngrijorări uşoare; dar, ori de câte ori îl privea când era singur, Margaret ştia că îşi acoperise faţa cu o mască pentru a-şi ascunde teama pentru dezastrul ce se apropia.
Dar lucrurile cunoscuseră o schimbare, iar Byrckmann merse în seara aceea la culcare, făcând ceva neobişnuit — fredonând ceva, ca şi cum teroarea dispăruse complet. Veselia tatălui ei şi uşurarea evidentă îi dădură şi lui Margaret sentimentul siguranţei, încât dormi şi ea profund. Când se dădu jos din pat, era dimineaţa devreme,

73

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

iar după ce trase perdelele, privi în stradă ca să vadă ce fel de zi se anunţa. Ceea ce văzu o surprinse, pentru că John Gropper traversa drumul înspre atelier.
"Aşa devreme?" murmură fata, pentru că bătăile clopotului catedralei arătau că mai erau două ore până la sosirea lucrătorilor. Dar nu puse nici un fel de întrebare când veni timpul să coboare.
In timpul zilei, sosi căruţa care a fost de îndată încărcată cu marfă; apoi o luă în direcţia cheiului. Nu se gândi la acest lucru pentru că era ceva obişnuit. A văzut de multe ori cum oamenii intrau şi ieşeau, vorbeau cu tatăl ei la tejghea sau mergeau cu el în atelier, dar îngrijorarea lui era atât de mult diminuată, încât Margaret se simţea capabilă să acţioneze fără să-şi simtă inima strânsă. Râse cu inima uşoară când Herman veni şi îi spuse că vorbise cu tatăl ei, iar nunta putea avea loc următoarea săptămână.
— O, discutaţi despre mine ca şi cum ar fi vorba de nişte bunuri sau de nişte acareturi de care se dispune după cum aranjează doi bărbaţi! strigă ea râzând, cu ochi strălucitori. Dar dacă refuz? întrebă fata.
— Dacă refuzi, domnişoară? întrebă Herman. Dimineaţa vin şi te răpesc.
— Vrei să mă faci de râs în faţa trecătorilor! exclamă fata ştrengăreşte.
— Mai bine aşa, orice ar gândi trecătorii, decât deloc.
Ziua se sfârşea, când surveni o schimbare. Margaret îi povestea mamei despre lucrurile care se întâmplaseră jos; cererile stranii ale unor clienţi, încăpăţânarea noii servitoare la bucătărie; tristeţea de pe faţa unui ucenic care a greşit data când ucenicia lui lua sfârşit şi mai avea

74

Atelierul tipografului

încă două săptămâni de lucrat; o comandă neobişnuit de mare care venise — lucruri de felul acesta; iar faţa palidă a femeii suferinde se mai înroşi, pe buze îi flutură un zâmbet; apoi, mamă şi fiică discutară despre nunta fetei.
Bucuria trecu repede ca o lovitură de trăsnet şi vechea îngrijorare reveni, mai violentă, pentru că trăise cu impresia că dispăruse complet. Amurgul cobora în timp ce Margaret stătea la fereastră spunându-i mamei ce se întâmpla pe stradă, iar lucrătorii se împrăştiau câte unul sau câte doi, pentru că ziua de lucru se sfârşise. Dar nu acest lucru aduse paloare pe obrajii roz ai fetei, alungând strălucirea dragostei din ochii ei şi îi făcu inima să bată neliniştită. Nu lucrul acesta obişnuit.
Nişte bărbaţi treceau pe stradă, iar sunetul paşilor lor — ca tropăitul grăbit al soldaţilor — ajunse până la fereastra deschisă. Apoi văzu garda oraşului.
Ii văzuse deja mergând de două ori în ziua aceea, dar condiţiile în care veneau acum se schimbaseră. Doi bărbaţi îl însoţeau pe căpitanul gărzii: unul dintre ei era Cochlaeus; celălalt vicarul Senatului, care nu însoţea niciodată garda decât dacă misiunea era extrem de importantă.
Spera că vor trece, dar soldaţii se aliniară în două şiruri în faţa uşii tatălui ei, la fel cum făcuseră în faţa casei lui Herman; apoi, căpitanul şi vicarul îl urmară pe Cochlaeus în magazin.

Margaret era îngrozită şi confuză, pentru că gândurile ei se îndreptau către pivniţa unde se aflau ascunse pachetele. Oamenii aceia probabil că vor căuta acolo, iar simpla prezenţă a presei ar fi stârnit întrebări cu privire la folosirea ei într-un loc atât de neobişnuit. Nu trebuia

decât să dea la o parte pachetele de deasupra şi ar fi văzut hârtiile tipărite!
— Mamă, trece doamna Amon! exclamă fata, făcând din aceasta o scuză pentru a părăsi atât de brusc camera. Cobora ca să dea piept cu pericolul, pentru că despre asta trebuia să fie vorba.
Când ieşi pe uşă ca să coboare scările, camerele păreau atât de liniştite, o linişte aproape tragică, sugerând dezastrul. Tăcerea se aşternuse peste locul care prevestea răul, nu auzea decât sunetele bubuitoare din urechea ei şi bătăile inimii. La cotitura scărilor se afla o oglindă, iar Margaret a fost uimită de felul în care arăta faţa ei; părea atât de epuizată, deformată de frică.
Continuă să meargă, dorind să afle ce era mai rău. însemna aşa de mult pentru familie; pentru tatăl ei de care era atât de legată; pentru iubita ei mamă, de care ascunseseră toate furtunile rele ale vieţii pentru că avea destule dureri în trup. Da. Şi însemna aşa de mult şi pentru ea. Cum se mai putea gândi acum la căsătorie, când va fi cunoscută lumii drept fata omului ce urma să fie ars pe rug sau, ca semn al unei mile neobişnuite, să-şi sfârşească zilele la galere?
La piciorul scărilor întunecate se opri, fără să fie văzută nici de tatăl ei, nici de vicar, nici de Cochlaeus. Vicarul era neobişnuit de serios şi era uşor de observat că misiunea nu-i făcea nici o plăcere; era vorba doar de simpla datorie; Cochlaeus însă îşi trăda satisfacţia perspectivei de a-1 vedea pe Byrckmann nenorocit şi speranţa lui Tyndale de a vedea Biblia tipărită spulberată.
Ce o surprindea cel mai mult era comportarea tatălui ei. Avea în faţă primejdia catastrofei şi Margaret nu ştia

cum putea scăpa. Cochlaeus era cunoscut ca un om bine pus la punct cu toate obiceiurile ereticilor de a-şi ascunde vina şi nu se lăsa dus de nas uşor. Cu toate acestea, tatăl ei părea liniştit. Era destul de grav, dar nu avea aparenţa unui om care se teme de rezultatul acestei percheziţii. Margaret îl văzu pe vicar, uitându-se la el chiorâş.
Merseră în atelier urmaţi de câţiva soldaţi care îşi lăsară halebardele în magazin, ca şi cum ar fi fost prea grele să le care în pasajele şerpuitoare.
Margaret se luă după ei, mereu atentă să nu fie văzută. Toţi lucrătorii plecaseră acasă, iar prin uşa din sticlă văzu că totul fusese lăsat ca de obicei. Hârtii tipărite se aflau peste tot. Presele se aflau acolo goale, aşteptând dimineaţa. Hârtiile scrise de pe acre, tiparniţa, copia se aflau la locul lor, la fel şi celelalte unelte, cerneala ş.a.
Tatăl ei se mulţumi să facă un gest cu mâna şi îl auzi spunând:
— Acesta e atelierul meu. Căutaţi cât doriţi. Bărbaţii se împrăştiară în toate direcţiile, iar Cochlaeus,
mai activ decât toţi ceilalţi se uita după eventuale ascunzători şi părea să calculeze grosimea zidurilor care ar fi putut sugera o cameră ascunsă; dar nu era nimic care să-i întreţină bănuiala în această chestiune.
In atelier nu se descoperi nimic, deşi, cu mâna lui puternică, Cochlaeus rupse fiecare pachet ca să vadă dacă nu era nimic înăuntru care să-i aparţină lui Tyndale. Chiar şi hârtiile pentru tipărit au fost tratate în acelaşi mod grosolan, până când răbdarea lui Byrckmann ajunse la capăt şi protestă în faţa vicarului.
— Preotul acesta, care nu are nici o poziţie oficială în oraş, a ales să mă suspecteze pe mine, şi cu toate acestea, este bine primit să-şi facă percheziţia. Dar nu-1

lăsa să-mi strice în halul ăsta bunurile.
Cochlaeus se întoarse şi se holbă uimit la tipograf, dar văzu scânteierea din ochii lui şi văzu că

Byrckmann, departe de a fi înspăimântat, era aproape sfidător. îşi continuă treaba mult mai atent şi nu mai făcu nici o pagubă.
Nu se găsi nimic; nici în atelierul interior unde se făceau lucrările speciale. Dar acolo? Gândurile lui Margaret erau concentrate asupra pivniţei, unde se afla adevăratul pericol. Privea neliniştită, ca nu cumva vreo bucată de hârtie să-1 trădeze pe tatăl ei, dar se întreba ce s-ar întâmpla dacă Cochlaeus, cu ascuţimea lui, s-ar gândi la pivniţă.
— Domnule Byrckmann, strigă Cochlaeus pe un ton poruncitor, dă la o parte pachetele de aici ca să vedem podeaua.
— Nu, nu eu fac percheziţia, veni răspunsul neclintit. Nu e treaba mea să-ţi dau o mână de ajutor la ceea ce dumneata crezi că înseamnă distrugerea mea.
Tonul era decisiv. Vicarul se uită chiorâş la tipograf şi murmură că Byrckmann nu se purta ca un om căruia nu-i era frică de nimic. Se întoarse către soldaţi şi le porunci să mute baloturile în partea cealaltă a camerei. Aceştia răspunseră morocănoşi pentru că nu era treaba lor. După ce a fost mutat şi ultimul balot, Cochlaeus păşi pe spaţiul eliberat.
— Aha, asta-i gaura!
Aplecându-se, studie fiecare părticică a podelei, iar în cele din urmă, îngenunche ca să găsească vreun indiciu al capacului.
— Byrckmann, vino şi saltă capacul! strigă el.
— Nu, e treaba ta, nu a mea, veni răspunsul calm. E

percheziţia ta, cum ţi-am spus adineauri, nu a mea. Poţi să-1 ridici la fel de bine ca mine.
Vicarul se uită din nou în jur şi, ignorându-1 pe căpitanul gărzii, îi făcu semn unui soldat. Bărbatul înainta şi căutând atent, băgă vârful săbiei într-un loc unde podeaua părea să se mişte, după care, ridicând-o, o lasă pe spate cu un pocnet răsunător, stârnind un nor de praf.
— Acum, vedem noi! strigă Cochlaeus triumfător şi o luă grăbit pe trepte, în jos. în nerăbdarea lui, diaconul Bisericii Sfinta Fecioară îşi lăsase deoparte demnitatea.
în Margaret sângele duduia sălbatic. Simţea că e gata să leşine, dar reuşi să se stăpânească, pentru a urmări sfârşitul fatal al căutării. O mira însă foarte tare calmul tatălui ei.
După ce şi ultimul soldat coborî, rămase şi mai tare uimită când îl văzu frecându-şi mâinile cu un zâmbet larg pe faţă. Se întrebă dacă nu cumva înnebunise datorită tensiunii nervoase din ultimele zile şi, în felul acesta, nu realiza pericolul în care se afla.
Imediat apăru capul unui soldat, iar faţa lui avea o expresie ciudată. La fel şi următorul, care păşi greoi pe podea. îşi băgă cu zgomot sabia în teacă, ca şi cum nu mai era nevoie de ea.
Apăru şi vicarul, la fel de impasibil ca înainte, numai că cineva ar fi putut interpreta privirea aceea de pe faţa lui slabă ca o expresie a satisfacţiei pentru că percheziţia se sfârşise în felul acela. Pe faţa căpitanului, când ieşi la suprafaţă, se citea nedumerire.
Cel din urmă apăru Cochlaeus, iar faţa lui era roşie de supărare. Păşind afară de pe trepte, se întoarse către Byrckmann şi i se adresă pe un ton pătimaş:

iii

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

— De ce nu ai spus că nu există nimic aici care să te lege de individul acela, Tyndale?
— Nu aţi pus nici o întrebare ca să vă dau un asemenea răspuns, veni răspunsul calm, dar exasperant. Aţi venit în atelierul meu şi, fără să mă întrebaţi nimic, aţi spus: "Am venit să îţi percheziţionăm clădirea." Nu aţi specificat cu ce scop e percheziţia şi, de vreme ce vicarul era şi el prezent, un om pe care îl stimez, nu am protestat, deşi dumneavoastră nu aveţi nici o autoritate în acest oraş, şi v-am lăsat să vă faceţi treaba. V-aţi făcut-o.
In timp ce soldaţii părăseau casa, Cochlaeus mergea încolo şi încoace, protestând împotriva faptului de a fi făcut obiect de batjocură.
— Nu, spuse calm vicarul. Ai venit la Senat atât de sigur că domnul Byrckmann tipăreşte Biblia pentru Tyndale, încât ţi-am acordat posibilitatea percheziţiei. Nu-1 poţi învinovăţi pe tipograf, pentru că mâinile lui sunt curate în chestiunea asta.
Cochlaeus se încruntă şi plecă, iar Margaret, încă întrebându-se cum se întâmplase ca pivniţa

să fie goală, îl urmări de pe fereastră cum cobora mânios strada pustie.
80

Omul de lângă râu

CapitoCuC9

Sunetul paşilor răsună în spatele ei, iar Margaret, întorcându-se repede, îl văzu pe tatăl ei mergând la uşă şi trăgând zăvorul.
— Ce înseamnă toate astea? întrebă ea nerăbdătoare, uitându-se peste tejghea. Tată, inima aproape că mi-a explodat de nelinişte; pentru că, atunci când i-am văzut pe oamenii aceia, cotrobăind prin atelier şi pe Cochlaeus, cerând să fie ridicată podeaua, m-am gândit că nu mai e nici o ieşire din toată încercarea asta cumplită. Mă gândeam că o să-i văd mergând în pivniţă şi descoperind acolo tiparniţa şi hârtiile tipărite. Era mai mult decât puteam îndura!
Se prăbuşi pe un scaun şi îşi îngropa faţa în mâini, tremurând; rămase aşa până când tatăl se aplecă peste tejghea şi o atinse mângâietor pe umeri.
— A fost o neatenţie din partea-mi, draga mea, spuse cu blândeţe, şi ar fi trebuit să-ţi spun ce am făcut, împreună cu Gropper am desfăcut presa în bucăţi şi am dus-o în depozit. Apoi am mai petrecut o noapte lungă împachetând şi camuflând hârtiile lui William Tyndale pentru o călătorie lungă; pachetele au fost duse la corabia
81

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

care este ancorată la chei. Acolo sunt în siguranţă şi nici măcar Cochlaeus nu poate da de ele.
— Păi, atunci înseamnă că le-am văzut, strigă ea.
— Au plecat în dimineaţa asta, spuse tipograful cu inima uşurată; şi în timp ce umbrele dispăreau, iar amurgul făcea loc întunericului, la lumina care venea prin fereastră de la felinarul de pe stradă, vorbiră de pericolul care îi ameninţase.
— Dacă numai maestrul Tyndale ar putea pleca din oraş, murmură Byrckmann, m-aş duce la el, dar ar fi neînţelept. S-ar putea ca cineva să mă vadă, şi nici Gropper nu poate.
— Lasă-mă pe mine să mă duc, spuse Margaret.
— E întuneric afară.
— Am ieşit afară şi când era mai târziu decât acum, tată. Nu-ţi mai aduci aminte?
Şi fără să aştepte mai mult, Margaret merse în camera ei ca să-şi ia mantia şi gluga.
— Care e mesajul? întrebă fata când se întoarse în magazin. După ce îşi legă funda sub bărbie şi îşi încheie pelerina spuse: Dă-mi mesajul şi lasă-mă să mă duc.
— O să te însoţesc o bucată de drum, dragă, spuse tatăl, dar îţi spun mesajul înainte de a ieşi din magazin. Se pare că zidurile oraşului au urechi.
îşi luă basca de pe cap; apoi, după ce îi şopti mesajul şi o puse să repete ca să se asigure că a fost înţeles bine, o însoţi afară.
Se despărţiră la arcada unde Margaret se adăpostise de furtună, iar fata se gândi o clipă la bărbatul care stătuse şi el acolo. Byrckmann rămase ascuns în umbră şi îşi urmări cu privirea fiica, dar când aceasta ajunse la cotitură, grăbi pasul după ea, ca să se asigure că n-o să

i se întâmple nici un rău. Dintr-un gang întunecat, o văzu oprindu-se la uşa lui Herman şi intrând imediat în casă. După aceea, se duse la Gropper, dar se întoarse acasă, aşa cum plănuise, ca un hoţ noaptea, atent la toate zgomotele şi temător să nu întâlnească garda oraşului, întâmplările din timpul nopţii îi zdruncinaseră nervii, iar acum aerul părea plin de primejdii.
Mama lui Herman răspunse ciocănitului în uşă al lui Margaret, iar când o văzu, îi dădu drumul în pasajul întunecat şi împinse zăvorul.
— Herman, strigă ea.
— Da, mamă, veni răspunsul de sus, de pe scări.
— E o domnişoară care vrea să te vadă, îi răspunse râzând.
— Spune-i că vin în două minute! strigă tânărul, iar vocea lui puternică vibra de bucurie.
— Mă îmbrăcam ca să merg până la tatăl tău, spuse el în scurt timp, privind-o cum stătea aşa

în lumina lămpii, radiind de frumuseţe.
— Tatăl meu! exclamă ea ştrengăreşte. Te îmbraci aşa doar ca să-1 vezi? Am venit cu o treabă, Herman, spuse ea imediat. Tata m-a trimis cu un mesaj pentru domnul Tyndale.
— E în camera subterană, spuse Herman.
— Lasă-mă să merg până la el, exclamă Margaret, luând-o înainte spre camera din faţă şi coborî în întuneric înainte ca Herman să aducă lampa; dar nu peste mult timp se afla în faţa lui Tyndale.
— Tatăl meu mi-a pus să-ţi transmit: "Pleacă din oraş pentru că Cochlaeus e pe urmele tale. A fost în casa noastră ca să caute manuscrise de-ale tale."
— Şi le-a găsit? întrebă neliniştit Tyndale.
82
83

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE
— Nu. Tata a anticipat venirea lui şi toate pachetele sunt pe o corabie numită *Marburg,* ancorată acum în chei. Pleacă în seara asta. îţi sugerează să ieşi prin peşteră, de care i-am spus şi să aştepţi la malul râului de unde dumneavoastră sau Herman veţi trimite un semnal — strigătul bufniţei — peste apă, la vasul care trece. Tata s-a dus la Gropper ca să-1 roage să se întâlnească cu căpitanul şi să-i ceară să ridice ancora la ora zece în noaptea asta. Acesta va fi atent la strigătul bufniţei şi vă va lua la bord.
Nu trebuia să se grăbească. încet, stăruitor, Tyndale îşi strânse cele câteva lucruri care îi aparţineau. Unele erau extrem de preţioase, dar vai de el dacă Cochlaeus ar fi pus mâna pe ele. Le puse pe masa la care lucra, când Margaret intrase în camera subterană singuratică şi îi dădu voie să se uite peste ele. Una era Noul Testament, versiunea latină a lui Erasmus, iar cealaltă era Vulgata. Pe aceste două versiuni îşi baza traducerea în engleză pentru oamenii în stare să citească.
Era mai mult bagaj decât atunci când a intrat în oraş, călător istovit, purtat în braţe de Herman. Ducea atunci pe umăr — ca un pelerin — rucsacul greu ce conţinea volumele acestea preţioase şi două sau trei lucruri necesare, nimic mai mult. Acum avea manuscrise la care muncise neîncetat, aproape cu ardoare, pagină după pagină, clădind mormane de hârtii, fiecare însemnată şi corectată înainte de a fi pusă lângă celelalte.
Toate acestea trebuia să plece împreună cu câteva mostre ce proveneau de la atelierul lui Byrckmann, pătate şi înăsprite de presă. Trebuiră învelite cu ceva şi îndată au fost gata de a fi transportate în desaga precum raniţa unui soldat.
84
Omul de lângă râu
— Un bagaj periculos, spuse încet Tyndale, când îl aşeză pe masa, dar unul foarte preţios. Şi, cu mila lui Dumnezeu, s-ar putea să echilibreze, şi chiar mai mult de atât, o bună parte a răului şi durerii din lume, adăugă cu un entuziasm aprins.
Mai era o oră până când *Marburg* urma să-şi ridice odgoanele şi să înainteze pe râu. împărţiră sarcinile între ei, misiunea lui Margaret fiind aceea de a ţine lampa şi de a deschide în felul acesta drumul. Tremură când trecu pe lângă locul unde zăceau cei morţi, dar nu zăbovi, ci doar transmise avertizări unde să se aplece, pe unde paşii erau înşelători.
Când ajunseră la un loc deschis, luna era la linia orizontului, ascunzându-se după frunzişul des al unor copaci, după care încercau şi ei să se adăpostească. Deasupra lor erau stelele sclipitoare, Venus, cu câţiva centimetri mai sus de Jupiter, iar în apropiere se afla râul negru, mişcându-se încet şi reflectând petele scânteietoare de pe cer şi tufele bogate de pe malul opus. Apele erau aproape liniştite, cu excepţia gâlgâitului pe care îl făceau când întâlnea plante sau flori aplecate şi încâlcite în curentul ce înainta.
In aşteptare, dar atenţi, văzură ceva ce se mişca în mijlocul curentului.
— E o plută, spuse Herman, privind în zare. Pâlpâiau lumini pe ea, aşa că privitorii au putut să vadă oameni mişcându-se încolo şi-ncoace, iar când luna îşi descoperi faţa văzură corturi

zdrenţăroase şi femei şi copii lângă ele.
— Cu atât mai bine pentru călătoria dumneavoastră, maestre Tyndale, spuse Herman, în timp ce masa mişcătoare trecea. Râul va fi curat pentru următoarele

zile.
Uriaşa încărcătură dispăru la o cotitură a râului, iar ochii privitorilor scrutară din nou apele după vreun semn de la *Marburg.*
— Mi-ar fi plăcut ca William Roye să nu fi fost atât de zăbavnic, spuse repede Tyndale. Mi-a promis că va veni să mă vadă cu săptămâni în urmă şi a spus că va trimite cuvânt cu privire la venirea lui.
— Poate că a auzit că ameninţă pericolul şi nu a îndrăznit să vină, sugeră Herman, fără să-şi ia ochii de la râu.
— Lui William Roye nu i-a fost niciodată frică pentru pielea lui, spuse Tyndale. Dar mi-ar fi fost util ca aghiotant.
— Stai! exclamă Herman. Ce-a fost asta?
La câţiva metri, văzu un bărbat târându-se dinspre mal şi ridicându-se apoi în picioare. Din acelaşi punct, o barcă a fost împinsă în mijlocul curentului pentru a ajunge din urmă pluta. Putea însemna foarte mult sau putea să nu însemne nimic. Dar, fie el prieten sau duşman, prezenţa cuiva prin apropiere nu era deloc de dorit, când corabia pe care o aşteptau se putea ivi oricând. Nu se putea face nimic însă.
— Daţi-vă înapoi în umbră, şopti Herman. Poate o să plece omul.
Era o dificultate pentru care nu se pregătiseră. Simpla idee a unei companii cât de mici încorda planurile de răspândirea Cuvântului lui Dumnezeu în lume, şi nici nu se gândeau să recurgă la violenţă.
Străinului părea să nu-i pese dacă e văzut sau auzit, iar timpul părea să nu conteze, de vreme ce se uita în

jur nestingherit. Lumina lumii începu să inunde pajiştile, aşa încât câmpiile şi vâlcelele, pădurile şi câmpurile cu porumb, pantele munţilor şi torentele lor deveneau vizibile, dar bărbatul era obiectivul de pe care cei din ascunzătoare nu-şi puteau lua ochii.
încurcătura era că nu ştiau ce să facă. Lui Herman îi veni impulsul de a merge pe malul răului ca un călător întâmplător, de a-1 acosta pe bărbat şi de a-1 atrage undeva, ca să nu-1 vadă pe Tyndale, urcând pe corabie. Atât de multe atârnau de caracterul secret al mişcărilor celui care avea ascunse în rucsac lucruri preţioase.
înainte de a se putea decide, omul se porni. Făcu câţiva paşi aparent fără nici o ţintă, dar se întoarse şi se apropie de tufele unde erau ascunşi cei trei. în timp ce se apropia, strălucirea lunii îl lumină complet — un bărbat cu o înfăţişare delicată; avea şi el un rucsac de pelerin în spate.
Se opri ca să mai scruteze o dată râul, atras de scânteierile argintii ale apei. Bărbatul tuşi, iar Margaret tresări. Mai auzise un sunet ca acesta undeva, dar nu putea spune unde şi când. Omul, apropiindu-se şi mai mult de tufă, se opri din nou şi vorbi pentru sine pe un ton de nemulţumire.
"Să ratez intrarea în oraş aşa! Acum trebuie să stau aici toată noaptea şi să intru pe lumina zilei, când Dumnezeu ştie cine s-ar putea să mă observe şi ce mi s-ar putea întâmpla."
Margaret îşi aminti vocea. Era a bărbatului cu care vorbise atunci când se adăpostise în arcadă de ploaia aceea deasă. Era cu siguranţă vocea lui.
— Herman, şopti ea, îţi mai aminteşti ce ţi-am spus despre bărbatul din arcadă, în noaptea

aceea —

bărbatul care şi-a spus durerea pentru ceea ce i-au făcut inchizitorii fiicei lui?
— Da, ce-i cu asta? întrebă Herman nescăpându-1 din ochi pe intrus.
— Acesta e!
— Eşti sigură?
— Foarte sigură!
— Mă gândesc dacă să îndrăznesc să-i vorbesc, spuse Herman, mai mult pentru sine.
Dar Tyndale sări dintr-o dată în picioare şi trecu pe lângă el, mormăind ceva. Herman întinse mâna ca să-1 prindă, dar era prea târziu. Tyndale înainta spre străinul care îl auzise venind şi aştepta alarmat.
— William Roye! exclamă Tyndale.
Cei doi bărbaţi se întâlniră şi îşi strânseră mâinile, stând faţă în faţă.

88

Roye şi inchizitorii

CapitoCuCio

După o întâlnire călduroasă, Tyndale şi Roye se plimbau încoace şi-ncolo pe malul râului, atât de absorbiţi de plăcerea revederii, încât uitară complet de pericolul afişării lor în lumina puternică a lunii. Herman, îngrijorat strigă către ei spunându-le că-şi asumă nişte riscuri de care nu au nevoie.
— Am uitat! exclamă Tyndale. A fost o aşa mare bucurie să-1 revăd pe William Roye, încât nu m-am mai gândit la altceva.
— Periculoasă uitare, spuse Herman, aproape tăios, privind în jur în timp ce vorbea, ca să se asigure că nu era nimeni în jur care să-i observe. în timp ce făcea acest lucru, Tyndale grăbi pasul către tufă, urmat de tovarăşul său, şi se ascunse în umbră împreună cu ceilalţi.
— Acum, dragul meu Roye, spune-ne şi nouă, — spuse Tyndale aproape poruncitor, stând pe iarbă, într-un întuneric atât de gros, încât abia se puteau zări unul pe celălalt. De ce ai zăbovit atâta? Am lucrat cu patimă neostenită toate săptămânile astea, dar lucrarea Domnului a fost întârziată pentru că nu am decât aceste două mâini pentru a munci cât pentru doi.

— Vai, maestre, veni răspunsul repede. într-o anumită măsură sunt de acuzat, dar nu atât de mult pe cât se pare.
Răspunsul lui Tyndale a fost aproape un reproş, pentru că, acum când plăcerea întâlnirii făcu loc reflecţiei, simţi că omul după care trimisese urgent dăduse dovadă de neglijenţă şi îi împiedicase treaba. Trecuseră atât de multe săptămâni.
— Nu pot decât să te învinovăţesc, oricare ţi-ar fi scuza! exclamă el.
— Maestre, nu spune lucrul acesta. Lasă-mă să-ţi explic. Scrisoarea de la tine m-a găsit pe stradă şi am citit-o la lumina unui felinar. Poate că a fost un gest nebunesc, dar un băiat mi-a dat-o într-o seară, când mă plimbam afară. M-a urmărit până când am ajuns pe o străduţă liniştită şi m-a abordat şoptindu-mi:
— Sunteţi William Roye?
— Da, de ce? am întrebat eu uimit, pentru că mă gândeam că sunt o persoană necunoscută străinilor.
— Atunci trebuie să vă dau asta. Şi îmi puse în mână scrisoarea de la tine, dispărând în întuneric. Am ştiut de îndată că vine de la tine, pentru că îţi cunoşteam aşa de bine scrisul. Am rupt sigiliul, dar când eram aproape de sfârşit şi ţi-am văzut semnătura, am rămas înmărmurit. Când mi-am ridicat privirea, am văzut două siluete îmbrăcate în robe negre venind spre mine.
Roye făcu un pas şi îşi strânse mâinile involuntar, ca şi cum amintirea acelui lucru îl copleşea.
— Erau inchizitorii? întrebă nerăbdător Tyndale.

— Da, maestre. îţi dai seama, maestre Tyndale? exclamă el cu voce răguşită, mai slabă decât o şoaptă. Erau inchizitorii. Ştii ce nevoie aveam să fiu îngrozit de

L

ei, continuă el, frângându-şi mâinile şi respirând greu.
— Nu au venit ei sau garda oraşului în locul lor — ceea ce e acelaşi lucru — la mine acasă să mi-o ia pe scumpa Gertrude şi s-o ducă în temniţele lor?
— Oamenii ăştia au apărut însă pe neaşteptate pe stradă, cu paşii lor siniştri, nefăcând aproape nici un zgomot şi prin aceasta mai de temut. Am rămas pe loc, sub felinar, uluit, ţinând scrisoarea în mână şi holbându-mă la ei cu gura deschisă. Sunt sigur că au observat că eram disperat. Cât de nebuneşte mă purtam! Mă trădam în faţa sufletelor acelora negre, în faţa acelor păsări de noapte în robe negre şi mai era şi scrisoarea care îmi tremura în mâini!
— Nu ştiam ce să fac. Dacă o rupeam, oamenii aceia puteau s-o adune bucată cu bucată şi, cu răbdare, să unească bucăţile şi s-o citească. Ar fi putut vedea numele maestrului Tyndale şi locul unde stătea.
— Inchizitorii ar fi stat probabil sub un felinar ca să citească numele, poate, de pe hârtia pe care o aveau — numele unor fiinţe sărmane osândite la camera de tortură. Aşa că, am rupt numele maestrului meu şi, băgând bucata de hârtie în gură, am mestecat-o şi am înghiţit-o. Apoi am rupt şi adresa şi am înghiţit-o şi pe ea. Chiar şi atunci îmi era teamă de consecinţe. Dumnezeu ştie ce ar mai fi putut găsi în ceea ce rămăsese, aşa că am cotit-o pe o alee şi, în întuneric, am înghiţit toată scrisoarea.
Roye se opri. Margaret râse scurt, uşurată, pentru că acum inchizitorii nu mai puteau ajunge la uşa lui Herman. Herman chicoti, în timp ce Tyndale îşi frecă mâinile satisfăcut.
— Totuşi, nu-ţi înţeleg absenţa îndelungată, William,

spuse el imediat. Cum explici săptămânile care au trecut fără să vii acolo unde locuiam?
— O, da, maestre, spuse Roye, părând să fi uitat scopul pentru care relatase istoria aventurilor lui. Am mâncat scrisoarea, dar, în graba mea, nu m-am uitat deloc la adresă. Voiam să ştiu ce îmi scriai. Am reţinut doar numele oraşului, nu şi numele străzii.
Auzi râsul potolit al fetei de lângă el, dar nu păru descumpănit.
— Un lucru foarte natural, William, spuse Tyndale.
— Da, maestre. Cel mai important lucru a fost să previn descoperirea. Apoi m-am confruntat cu o mare dificultate — misiunea de a te găsi. Am venit de îndată în oraş şi în fiecare zi am cutreierat străzile, neîndrăznind să întreb de tine, dar sperând şi rugându-mă să te găsesc.
— Eu v-am văzut! exclamă Margaret.
— Tu? replică omul neîncrezător.
— Da. Vă aduceţi aminte noaptea aceea când ploua cu găleata şi v-aţi adăpostit sub arcadă? Eu am sosit când dumneavoastră eraţi acolo. Dacă aş fi ştiut! adăugă Margaret sincer.
— Tu erai? întrebă sincer Roye.
— Da şi chiar atunci mergeam la casa unde era găzduit maestrul Tyndale.
— Dacă aş fi ştiut! exclamă bărbatul, repetând cuvintele lui Margaret. Aşa că, domnule, am arătat loialitate faţă de tine şi marea ta lucrare şi dorinţa mea sinceră de a te sluji.
Tyndale nu răspunse, pentru că ceva se ivi din întuneric, când un nor greoi alungă umbrele întunecate de pe râu — era forma unui vapor mişcător. Aluneca în lumina lunii şi, în timp ce prindea contur, Herman îl

recunoscu după figurile specifice de pe arcade.

— E *Marburg!* exclamă el.
Năpustindu-se înspre mal şi riscând foarte mult, trimise un sunet de bufniţă prelung şi monoton. Repetă strigătul de mai multe ori, până când, un om ridică braţul în semn de răspuns şi dispăru.
Nu după mult timp, o barcă se desprinse fără zgomot, cu ramele acoperite, şi îşi propti vârful de mal.
— Domnul Tyndale e gata?
întrebarea a fost rostită prudent de un bărbat aflat la pupă. Din fericire, norii se strânseră din nou şi nimeni, dacă ar fi privit, nu l-ar fi putut vedea pe Tyndale ieşind din tufişuri şi mergând spre mal.
— Sunt aici! Nu ai întârziat cam mult?
— Puţin, veni răspunsul hotărât, dar şoptit. Nu s-a putut altfel. Individul acela, Cochlaeus, a stat la pândă în port timp de trei ore şi nu s-a mulţumit doar să întrebe cine era la bordul corăbiilor care plecau în noaptea asta. S-a urcat în toate şi a scormonit peste tot, prin cabine şi în cale, ciocănind peste tot pe unde ar fi putut găsi o ascunzătoare. Pentru *Marburg* a avut o atenţie specială.
Tyndale stătea pe mal şi asculta, iar lumina lunii, căzând pe faţa lui, descoperea intensitatea neliniştii sale.
— A găsit ceva? I-au trezit suspiciuni pachetele? întrebă el.
— Nu, maestre; ţinta lui supremă era să-şi înfigă degetele uscate pe ceva din carne şi sânge. Şi s-a întâmplat ceva de râs, deşi unii dintre noi transpiraseră de neliniştе la început.
Cochlaeus a coborât în cală, unde se aflau nişte butoaie pe care le-a ciocănit, aşa cum a făcut cu toate lucrurile muritoare. Unele sunau a gol, dar când a

Roye şi inchizitorii

ajuns la un butoi şi îi controla conţinutul, din el sări un om. Cochlaeus îl apucă.
— Stai, domnule Tyndale, te-am prins în sfârşit!
strigă el jubilând, dar o clipă mai târziu ţipă de durere.
Era Heinrich, băiatul din oraş, care, din curiozitate, se furişase la bord ca să facă o plimbare gratis pe râu, ascunzându-se ca să nu-l găsească nimeni.
Era înspăimântat când îl văzu pe Cochlaeus apucându-l şi, de frică, sări la mâna vânătorului de eretici şi îşi înfipse dinţii în degetele lungi şi osoase ale acestuia, făcându-l să ţipe de durere. Dar Heinrich nu-i dădea drumul! Nu! Părea să-i facă o plăcere deosebită să-l vadă pe diaconul Bisericii Sfinta Fecioară ţopăind şi muşca şi mai tare, ca să-l răsplătească pe torţionar pentru durerea şi chinul pe care le provocase atâtor oameni aflaţi sub puterea lui.
Când sosi căpitanul, întrebându-se ce însemnau ţipetele şi râsul, îl convinse pe băiat să slăbească prinsoarea; nu înainte ca acesta să-şi mai încleşteze o dată dinţii pe mâna lui Cochlaeus.
— O să-l muşc mai tare dacă mai pune vreodată mâna pe mine, strigă Heinrich, uitându-se la omul bisericii cu o sclipire de nebunie în ochi.
Marinarul se opri din râs şi deveni serios.
— Bietul băiat, murmură el. Şi, totuşi, mă bucur că şi-a arătat dinţii în faţa torţionarului mândru şi l-a făcut să se gândească, poate, la bietele copile, la mame, la bărbaţii pe care i-a chinuit în celulele acelea groaznice ale Inchiziţiei. Dar, hai, maestre Tyndale. Vaporul urmează cursul râului şi nu ne va aştepta.
Tyndale păşi în barcă, lăsându-şi, înainte de a se aşeza, rucsacul la picioare.
— Vino, William, îi spuse lui Roye, al cărui picior era deja pe bord.
— Nu, William, dacă aşa te cheamă, spuse corăbierul, ridicând mâna a refuz. II iau doar pe maestrul Tyndale.
— Dar trebuie să-l iei şi pe el, prietene! exclamă Tyndale, aplecându-se înainte nerăbdător. E

William Roye, aghiotantul meu, şi dacă nu vine cu mine, munca mea va avea de suferit.
— Atunci, în Numele lui Hristos, om bun, vino şi fii binevenit! Toţi cei care dau o mână de ajutor la răspândirea Adevărului lui Dumnezeu au un loc pe *Marburg* şi ştiu că şi căpitanul va fi de acord.
Câteva clipe mai târziu, barca se desprinse de ţărm, ajunse în mijlocul curentului şi dispăru în întuneric, ceea ce era providenţial pentru că mulţi ochi puteau pândi faptele nopţii. Luna strălucitoare se ascunsese după nişte nori groşi învăluind râul, şi pajiştea, şi oraşul în întuneric.
94
95

Singură în subteran

CapitoCuC 11

Doar o dată s-a ivit luna dintr-o spărtură de nori ca să lumineze apele şi corabia *Marburg* înaintând încet împotriva curentului. A fost doar o scânteiere fugară de care privitorii aflaţi pe malul apei se bucurară înainte de a se întoarce ca să găsească drumul spre casă prin subteran. Raza de argint descoperise forma întunecată a vasului care transporta încărcătura aceea preţioasă şi o viaţă ce însemna atât de mult pentru bunăstarea lumii.
întunericul se aşternu din nou.
Herman şi Margaret stăteau privind în întuneric, sperând ca norii să se risipească şi cerul să se înseneineze ca să le arate râul pustiu, cu corabia ajunsă departe de jurisdicţia autorităţilor oraşului. In loc de asta, cerul se întunecă şi mai mult, iar norii se adunară şi mai ameninţători. După un timp, se aşezară şi începură să vorbească despre îngrijorările lor şi despre viaţa de tineri căsătoriţi pe care o începeau peste o săptămână. Margaret îi spuse care îi erau speranţele; vorbi însă şi de neîncrederea ei că-i va fi o soţie bună, că s-ar putea ca el să fie dezamăgit de ea.
96

— Şşşt, Margaret, şopti Herman. Va fi cea mai bună afacere pe care a făcut-o vreodată cineva; cel mai bun dar pe care Dumnezeu 1-a dat cuiva. Şi, când mă gândesc, mi-e greu să cred că peste o săptămână vei fi a mea.
Margaret se pregătea să răspundă, dar se auzi un zgomot, iar fata se aplecă să privească în întuneric înspre portul de unde plecase *Marburg.*
— Ce se întâmplă? întrebă Herman.
— Nu ai auzit şi tu sunetul paşilor unui om? Nu auzi nişte voci? şopti ea.
Liniştea nopţii a fost spartă de zgomotul vocilor şi al paşilor. Nu era nimic imaginar. La început era un murmur distant, dar acum nu mai putea fi negat — bărbaţii veneau cu pas repede, hotărât, iar după tonul vocilor lor se putea spune că erau foarte furioşi.
Nu după mult timp, în vreme ce Margaret şi însoţitorul ei stăteau ascunşi în umbra tufişurilor, începură să distingă glasuri.
— Când mă gândesc că am fost înşelat aşa, strigă unul dintre ei.
— E Cochlaeus, şopti Margaret, dar Herman nu-i răspunse. Bărbatul continua să vorbească, iar el nu voia să piardă nici un cuvânt.
— Am fost pe corabie de mai multe ori, dar n-am găsit nici urmă de englez blestemat; nici un zgomot şi nici o urmă a prezenţei sale. Percheziţia mea nu a avut drept rezultat decât găsirea acelui intrus care mi-a lăsat semne pe degete ce nu-mi vor trece uşor.
Grupul se opri în apropiere, iar Herman şi Margaret, tăcuţi, neîndrăznind să-şi mişte mâna sau piciorul, abia respirând ca să nu-şi trădeze prezenţa, îi pândeau din întuneric. Obişnuiţi deja cu el din timpul lungii nopţi de
97

veghe, văzură formele nedefinite a şase oameni, dar cine erau ei sau dacă erau înarmaţi era

imposibil de precizat. Ce auziră le făcu inima să palpite de frică.
— Ce poţi face? întrebă unul ce se apropiase mai mult de mal, pentru a scruta râul lat.
— Vreau sa ajung din urmă corabia, să urc la bord şi să-1 caut pe Tyndale, spuse Cochlaeus, aproape vicios.
— Şi dacă-1 găseşti? întrebă celălalt, vorbind peste umăr, dar nemişcându-se de lângă mal.
— îi pun capăt lui şi practicilor lui blestemate, veni răspunsul înfocat. Nu vezi corabia?
— Nu.
Margaret îşi dădu seama că recunoaşte vocea bărbatului şi, îndată, bănuiala ei deveni un lucru sigur. Omul care îi vorbi lui Cochlaeus în termeni de egalitate era vicarul, care girase percheziţia din atelierul tatălui ei.
— Hai să începem şi poate ajungem corabia! strigă diaconul. Nimeni nu ne va vedea mergând pe mal, aşa că, încă o dată, întunericul este o binecuvântare.
— Şi apoi? întrebă vicarul nerăbdător.
— Apoi?
Răspunsul trăda uimirea în faţa unei asemenea chestiuni simple.
— Apoi? Voi urca la bord, desigur, şi voi căuta din nou. Ce altceva ar trebui să fac? Individul acela de pe chei spunea că a văzut pe cineva ce semăna foarte bine cu Tyndale, urcând la bord şi mi-aş da jumătate din tot ce am ca să pun mâna pe el.
Vicarul vorbi pe un ton nepoliticos:
— Hai să mergem, dacă trebuie şi dacă tot eşti atât de pornit. Dar te avertizez că va fi o misiune prostească.

Singură în subteran

Cochlaeus se puse de îndată în mişcare, iar celor doi ascunşi în tufişuri li se păru că grupul înainta răzleţ, fără chef, în afară de cel care îi conducea.
Era de-a dreptul alarmant pentru Margaret şi Herman să afle că după tot ceea ce făcuseră, când lucrurile păreau să meargă aşa de bine şi când şi-1 imaginau pe Tyndale stând în siguranţă într-o cameră liniştită, undeva, în oraşul Worms, absorbit de slujba sa sfântă, copoiul acesta insistent era pe urmele lui şi în scurt timp, în loc să se simtă în siguranţă se va afla în mâinile chinuitorilor, iar visul operei încheiate va fi spulberat.
— Herman, şopti Margaret, cu teama de a se mişca pentru a nu-şi trăda prezenţa, deşi zgomotul paşilor devenea tot mai neclar, purtat de iarba de pe pajişte.
— Ce-i, micuţo?
— II vor găsi şi-1 vor ucide! exclamă cu voce răguşită.
— Te duc acasă, Margaret, apoi mă voi duce după ei. O să fac tot posibilul să ajung înaintea lor, pentru că mă voi duce cu flota şi îi voi avertiza pe cei de pe *Marburg.*
— Vei ajunge prea târziu! protestă Margaret. îţi va lua o oră sau chiar mai mult să te întorci cu mine, iar oamenii aceia vor fi atât de departe, încât nu-i vei mai putea ajunge, darămite să-i şi întreci.
îşi îngropa faţa în mâini, pentru că avea în faţa ochilor în acele momente de teroare viziunea unui sfânt în mâinile chinuitorilor, torturat şi legat apoi de rugul morţii. Era un gând îngrozitor ca omul acela sfânt să fie ucis la mijlocul lucrării sale minunate şi numărat printre martiri.
îşi ridică faţa şi, pentru că preţ de câteva clipe norii se risipiră, Herman văzu că faţa îi era udă de lacrimi.
98
99

k

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

— Du-te acum, Herman, strigă ea, sărind în picioare. Du-te acum!
— Şi să te las sa străbaţi singură drumul spre casă? Nu pot. Nu voi face lucrul ăsta!
— Trebuie, Herman. Pot să mă duc singură. Ce e singurătatea mea comparată cu viaţa acestui om sfânt? Vei lăsa ca lumea să fie iremediabil mai săracă fiindcă o fată ca mine are nevoie de escortă? Du-te Herman, sfârşi ea implorator, privindu-1 în faţă.

Tânărul încercă să o convingă, dar fata era hotărâtă.
— Herman, du-te, şi Dumnezeu să fie cu tine. Salvează-1, pentru că va muri cu siguranţă dacă Cochlaeus va pune mâna pe el.
Nu mai aşteptă un răspuns, ci se întoarse şi o luă la fugă spre intrarea subteranei. înainte de a-şi da seama ce avea de gând sa facă, fata era pe drum şi tot ce putea auzi tânărul era zgomotul paşilor ei uşor şi grăbiţi. Se luă după ea şi o strigă, dar nu primi nici un răspuns. Merse la intrarea peşterii şi privi înăuntru, dar nu văzu nimic şi nici nu auzi nimic, în afara de ecoul propriei lui voci când îi strigă numele.
Se gândi că-şi luase curajul în mâini, din disperare, şi, cunoscând drumul, se îndrepta acum spre casă. Poate că acum era aproape de camera unde se ascundea Tyndale. Cu această convingere, se întoarse preocupat de a-1 ajunge şi de a-1 lăsa în urmă pe inchizitorul îndârjit. Nu ştia nicicum că, după ce Margaret a plecat, curajul a părăsit-o imediat la gândul că va ajunge în locul unde zăceau scheletele acelea ţepene. Ii era teamă să se aventureze. Gândul o făcea să tremure; pentru că, deşi avea lampa gata să fie aprinsă cu iască, simţea că nu va putea străbate pasajul subteran singură. Decât

Singură în subteran

să facă acest lucru, mai bine stătea toată noaptea lângă râu, oricare ar fi fost riscurile; ameninţările oamenilor nu păreau atât de înfiorătoare precum confruntarea cu liniştea aceea solemnă care vorbea aşa de limpede despre tragedia anilor trecuţi.
La intrarea în peşteră, avea şi mai puţin curaj, aşa că se ghemui în umbra tufei şi aşteptă. Aştepta un semn că Herman se afla deja pe drum, dar simţi în schimb sunetul paşilor lui pe iarbă, nu prea departe, ca şi cum ar fi venit după ea. Apoi îi auzi respiraţia sacadată şi simţi cum se opreşte. Deşi nu-1 putea vedea, de vreme ce şi el se afla în întunericul tufişului, ca ea, ghici ce făcea — încerca să scruteze întunericul subteranei.
îi auzi chemarea, dar rămase nemişcată, abia respirând, ca nu cumva s-o audă. Apoi, când ei îi era din ce în ce mai greu să stea nemişcată ca să nu se trădeze, tânărul plecă.
Ieşi din umbra tufişului, dar nu reuşi să-1 vadă. îi auzea doar paşii din ce în ce mai slab. Mergea repede, ca să recupereze timpul pierdut, iar fata se simţi uşurată.
Pe când stătea afară, la distanţă de intrare, fata auzea dupăitul slab al paşilor din iarbă, tot mai vag şi mai vag. Apoi, linişte — doar zgomotele râului, suspinul apei ce curgea grăbit, ţipătul ocazional al bufniţei, şuieratul uşor al vântului prin iarbă şi printre crengile copacilor şi mişcarea furişată a vreunui animal întârziat, ieşit din vizuină în căutarea hranei.
Sentimentul singurătăţii o copleşi. Să fie aici, pe pajişte, cu râul într-o parte şi întinderea întunecată de cealaltă parte, sub privirile străjerilor de pe zidurile cetăţii, făcea ca singurătatea ei să fie şi mai adâncă.
Se aşeză pe genunchi, ghemuindu-se tot mai mult;

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

în acele momente, un alt gând o străfulgera. Un om al lui Dumnezeu era vânat. Vânătorul de eretici se afla pe urmele lui. Herman era şi el pe drum, încercând să-1 salveze. Nu trebuia să se roage? Nu era apelul pentru cineva aflat în necaz?
Se ridică pe genunchi din poziţia ghemuită şi, cu mâinile înmănuncheate, se rugă pentru cel căutat. Se rugă ca Herman să-şi poată duce la capăt misiunea de avertizare.
Cât timp s-a rugat, nu mai ştia. Timpul nu mai putea fi măsurat în acele momente de rugă fierbinte, pentru că singurul lucru care conta cu adevărat era ca rugăciunea să fie auzită de Cel care stă pe Tronul Milei.
Se ridică de pe genunchi şi porni încet spre intrare, fiindcă trebuia să ajungă acasă. Dar curajul o părăsi din nou, aşa cum se întâmplase şi mai înainte. Se furişă disperată înăuntru, aprinse lampa şi încercă să-şi continue drumul.
Mergea şovăind, iar inima îi bătea sălbatic. Putea auzi mişcarea sângelui. Apoi, auzi îngrozită cum liniştea a fost sfâşiată de un strigăt — care venea probabil de pe buzele acelea pecetluite de tăcere din stânga ei.
Ridică lampa sus, ca lumina să alunge întunericul, dar pe podea, jos, văzu grămada aceea

înfiorătoare.
Ce era de temut? se întrebă ea; şi totuşi ştia că o îngrozea şi o copleşea impalpabilul, după toată încordarea şi neliniştea de acasă, când Cochlaeus percheziţiona casa tatălui ei şi după aceea tensiune psihică din timpul fugii lui Tyndale când era atât de înconjurat de pericole. In imaginaţia ei aprinsă, după o asemenea zi, peştera era populată de fantasme oribile. Mintea ei era silită să se gândească la trupurile moarte de lângă ea —

să-şi închipuie o istorie nespusă a suferinţei, izolării, foamei, fricii înfiorătoare şi a terorii trăite în aşteptarea torţionarilor.
Se gândea la toate astea în timp ce stătea în spaţiul deschis, cu o mână ţinând lampa ridicată, iar cu cealaltă încercând să-şi potolească bătăile sălbatice ale inimii. Apoi auzi zgomot de voci şi un strigăt, ca o provocare, zdruncinându-i fiinţa.
Nu cunoştea vocile, pentru că răsunau distorsionat, ca ecouri prelungi, în locul acela înspăimântător, având ceva ameninţător în ele.
Zgomotele se auziră din nou. Auzi încă o dată strigarea, dar nu mai putu suporta încordarea. Lampa îi căzu din mână şi se strivi de pardoseala peşterii, iar lumânările s-au împrăştiat continuând să fumege uşor. Creierul ei ceda. In lumina ce dispărea încet văzu nişte forme mişcându-se, dar nu ştia ce e. Apoi căzu lângă lampă, întinsă pe jos ca un mort.
Cine erau cei care veneau înspre ea, Margaret nu ştia, dar câteva clipe mai târziu, se opriră ca să se uite la ea, ţinând fiecare în mână câte o lampă.

Călărind noaptea

CapitoCuC 12

Când Herman îşi începu misiunea, gândurile lui erau împărţite. Era frământat de dorinţa de a o fi condus pe Margaret prin tunel şi de a o fi lăsat cel puţin în grija mamei sale.
Acceptase hotărârea ei, pentru că îşi dădea seama de consecinţele teribile, dacă acel om rău al Inchiziţiei l-ar fi găsit pe Tyndale. Se gândi la vasul care urca pe râu, trecând pe lângă domeniile lorzilor jefuitori, încărcat cu marfă cum nu mai fusese înainte, de vreme ce teancurile de hârtii tipărite cu Noul Testament, pe care Tyndale le tradusese cu atâta sârguinţă într-o engleză accesibilă, se aflau la bord.
Două lucruri erau adânc fixate în mintea lui Herman: unul că, fie ce-o fi, Cochlaeus nu trebuia să vină în contact cu Tyndale, iar altul că fostul său oaspete, atât de onorat şi atât de iubit pentru viaţa lui evlavioasă şi neprihănită, trebuie să ajungă în Worms, unde va fi în siguranţă, odată ce oraşul se afla în ceea ce Cochlaeus numea "totala furie a luteranismului". Şi Luter se afla acolo.
Scopul îi dădea avânt şi, cu răbdarea unui atlet,

continua să înainteze. Simţea o neliniştе febrilă de a merge mai repede ca să-1 avertizeze pe fugarul urmărit de cei ce veneau după el.
Un lucru nu putea înţelege — străbătuse o bună distanţă cu piciorul şi tot nu putuse da de Cochlaeus şi de tovarăşii lui. Şi nici nu întâlnise vreun semn de
Cu un strigăt de disperare, se opri brusc în momentul în care ajunse la un sat de pe malul râului. In tulburarea din ultima oră, gândindu-se la aşa de multe lucruri şi nu la drumul pe care apucase, călătorise în josul râului, iar fiecare pas îl dusese mai departe, şi mai departe, de omul pe care era atât de nerăbdător să-1 slujească.

O oră pierdută! Nu, două; pentru că acum trebuia să parcurgă kilometri aceia lungi înapoi până la punctul de unde plecase şi doar de acolo începea adevărata străduinie. Cine putea spune ce se întâmplase în acest interval de timp?
Nu pierdu vremea, ci se întoarse pe călcâie de îndată ce-şi descoperi gafa. Se învinovăţi pentru prostia pe care o făcuse şi se rugă să nu ajungă prea târziu.
Făcând cale întoarsă, mărea viteza pe măsură ce simţea urgenţa îndârjindu-se în el. Parcurse distanţa atât de repede, încât ora pierdută era aproape recuperată, când ajunse în locul unde îi auzise vorbind pe urmăritorii lui Tyndale. Era ud de transpiraţie, deoarece drumul de întoarcere fusese străbătut în mai puţin de o jumătate de oră.
Totuşi, când auzi clopotul oraşului bătând, ştiu că Cochlaeus şi ceilalţi aveau un avans de o oră şi jumătate şi, ridicându-şi basca pentru a-şi şterge faţa, se întrebă cum putea să acopere pierderea şi să fie totuşi la timp.
104
105
EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE
Gândul îl biciuia şi continuă să alerge neobosit, concentrându-şi atenţia asupra scopului — acela de a-i întrece pe urmăritorii lui Tyndale.
Nu întâlni pe nimeni în timpul călătoriei grele din noapte. De mai multe ori se avântă în pădurile care străjuiau malul râului, înfruntând un întuneric atât de dens, încât semăna cu una din plăgile abătute asupra Egiptului. Trebui să încetinească ritmul, pentru că singurul lucru după care se putea ghida era strălucirea abia vizibilă a apei; şi, de mai multe ori se împiedică de o rădăcină răsfirată sau se lovi cu capul de o creangă neobservată, care atârna în jos, pe cărare.
încetinirea forţată a vitezei îl exaspera; dar luă lucrurile mai calm când îşi aminti că şi Cochlaeus era în aceeaşi situaţie şi trebuia să-şi încetinească şi el mersul. Când ajunse din nou la loc larg, era stropit de noroi peste tot. Tunica lui era sfâşiată, iar pe obraz simţea o dâră de sânge, acolo unde vârful dinţat al crengii îi zgâriase pielea. Dar acestea erau chestiuni minore în comparaţie cu lucrurile de o importanţă covârşitoare.
In momentul în care ieşi din pădure, norii grei se subţiară, iar luna, deşi nu-şi arăta faţa în întregime, arunca o lumină difuză pe cărare. Putea acum să-şi continue drumul cu un pas mai sigur, aşa că începu să alerge cu disperare, cu energia unui tânăr căruia nu-i pasă de oboseală. Trecu pe lângă un sat răsfirat pe malul râului. Se întrebă dacă n-ar fi fost bine să ia o barcă şi să traverseze apa. Putea ajunge la corabie în felul acesta; dar când se uită la apă, văzu că era zbuciumată de vâltori, iar bărcile ancorate la mal erau grele. Le lăsă şi merse mai departe.
106
Călărind noaptea
Pe o pajişte dormeau leneşi nişte cai, dar unul se trezi şi se întoarse somnoros spre el. îi veni ideea de a-1 lua pe unul în serviciul lui.
Ezită. Cineva putea numi acest lucru tâlhărie, dar Dumnezeu ştia că nu un motiv necinstit îl împinsese. în faţa însuşirii temporare a calului se afla viaţa unui om care făcea un serviciu de o inestimabilă valoare lumii. Putea lua calul pentru câteva ore şi să-1 aducă înapoi. Ii putea da celui care lua calul înapoi o sumă rezonabilă ca să-i plătească împrumutul neconsimţit.
Da. Va face acest lucru. îl va ajuta să recupereze timpul pierdut din cauza gafei aceleia stupide pe care nu şi-o putea ierta.
Se îndreptă prudent spre locul unde se afla calul, dar, la început, se găsi în dificultate. îşi puse mâna pe coama creaturii adormite, realizând abia atunci că nu avea nici frâu, nici şa. Cât priveşte nevoia de şa, asta nu însemna nimic pentru cineva care călătorise pe spatele gol al calului de nenumărate ori; dar cum putea să cârmuiască animalul acesta liniştit şi poate docil, care clipea atât de prostesc, întrebându-se dacă urma să fie chemat din preţioasa odihnă la vreo misiune grea a nopţii.
îi veni o idee şi acţiona conform ei. Avea în jurul gâtului lui o eşarfă lungă, subţire, care putea servi foarte bine scopului. In câteva minute, în ingeniozitatea lui, făcu un frâu şi o zăbală în acelaşi timp, care nu creau nici un disconfort calului. Apoi sări pe spatele lui.
— La drum, căluţule! strigă el, aplecându-se ca să prindă capetele eşarfei. Bunul om al lui

Dumnezeu este în pericol; şi multe binecuvântări poate pierde lumea dacă îţi ratezi misiunea în noaptea asta.
Calul porni la drum, fără prea mare chef la început.

Totuşi, după o vreme, păru să se molipsească de nerăbdarea călăreţului. Odihna de pe câmp îl pregătise pentru serviciu şi răspundea sârguincios îndemnurilor. Nu după multe minute mergea în pas alert, apoi la galop, din toată inima.
Luna încă îşi ascundea faţa, dar răspândea destulă lumină pentru a arăta calea şi ce mai era primprejur. Şi, în timp ce calul galopa, duhul lui Herman se înviora, începea să se gândească la posibilităţi. Totuşi, nu vedea nici urmă de vapor. Pe râu nu se vedea nici o mişcare, doar o mică ambarcaţiune ce plutea dusă de curent. Şi nici nu-i întâlni pe oamenii aceia conduşi de nerăbdătorul Cochlaeus. Era atât de important să-i ajungă şi să-i depăşească!
După un timp, inima începu să-i bată când văzu un grup de oameni, iar când traversă pajiştea ca să se apropie şi mai mult, îi văzu oprindu-se, ca şi cum îl aşteptau pe călăreţul nopţii. îndemnându-şi calul să meargă la pas, se aplecă puţin când trecu pe lângă ei, ca să nu i se vadă faţa. Luna îi făcu exact serviciul de care avea nevoie în momentele acelea critice. îşi arătă faţa, pentru un moment sau două, printr-o despicătură de nori, iar lumina căzu pe chipurile bărbaţilor.
îi cunoştea pe toţi. Unul dintre ei era vicarul. Ceilalţi patru erau soldaţi din garda oraşului, pe care îi văzuse de multe ori în preumblările lor pe străzi; halebardele lor străluceau în bătaia lunii, dar se întunecară din nou când norii se strânseră, iar întinderea şi râul se învăluiră şi ele în tenebre.
Cochlaeus se afla acolo, deoparte, încercând să-1 intercepteze, dar Herman îşi feri calul.

Călărind noaptea
— Stop! strigă poruncitor bărbatul şi încercă să prindă frâul, dar Herman dădu pinteni şi calul trecu în fugă pe lângă el. Cine era Cochlaeus ca să-şi exercite autoritatea aici, în câmp deschis, departe de jurisdicţia primarului?
Calul se avântă, iar copitele lui tropăiră pe cărare. Herman se întoarse ca să privească înapoi. Grupul era exact aşa cum îl lăsase — un mănunchi de oameni şi cel care stătea mai la distanţă; dar, deşi nu-i putea vedea foarte bine, presupuse că se uitau după el supăraţi, pentru că îl tratase pe Cochlaeus cu atâta frivolitate.
în mersul calului, Herman se entuziasma la gândul că avea un avans faţă de oamenii care îl urmăreau pe William Tyndale. După cum mergea calul, putea acum să ajungă din urmă corabia *Marburg* şi să-şi transmită avertizările. Căpitanul va face cu siguranţă ceva ca să-şi îndepărteze pasagerul, dacă acest lucru era necesar.
în timp ce calul galopa, urmând cărarea de pe malul râului ca şi cum avântarea prin aerul nopţii ar fi fost binevenită după oarecare odihnă, Herman se gândi la un plan care să-1 pună pe Tyndale în siguranţă. Dorinţa lui era să ajungă corabia, să urce la bord cumva — prin înot, dacă nu altfel — să relateze evenimentele şi să urmeze mai departe ideea aceea a lui. Pe partea cealaltă a râului, ascunsă adânc în pădure, cunoştea coliba unui cărbunar şi acolo, avându-1 pe Roye ca ajutor, Tyndale ar fi putut să-şi continue misiunea, dictându-i secretarului său ceea ce traducea. Tiparniţa îşi putea face treaba mai târziu, dar în tot timpul acesta, marea lucrare a lui Tyndale putea continua.
Calul continuă să mai galopeze trei sau patru kilometri, după care, luna ieşi din nou, făcând ca râul

să pară o panglică lată răsucindu-se strălucitoare printre păduri şi pajiştile joase.
Herman scoase un strigăt de bucurie când văzu un obiect negru şi greoi pe apă, ce se dovedi a fi, în momentul în care se apropie de el, o corabie ce înfrunta curentul, cu pânzele întunecate fluturând în vânt. Oare era *Marburg}*
O pierdu din vedere, pentru că între ei se interpuse pădurea. Lăsă calul la pas şi intră într-un

crâng, urmând foarte bine cărarea datorită strălucirii lunii. Luă un drum în zigzag, ocolind pâlcurile de tufe, evitând gropile şi mergând atent pe acolo pe unde rădăcinile răsfirate şi copacii tineri ar fi periclitat înaintarea.
în cele din urmă, trebui să coboare de pe cal şi să-1 conducă, uneori cercetând terenul, alteori mergând cu pas de melc, în timp ce calul de lângă el fornăia şi gâfâia din cauza alergării. Apoi, pădurea se sfârşi.
înainte de a se aventura în lumina lunii, Herman stătu câteva momente liniştit, ca să vadă ce se întâmplă în jurul lui, deoarece auzi voci şi zăngănit de arme. Apoi văzu o fâşie de iarbă ce se întindea de la râu la o pantă abruptă, până aproape de pădure. Un castel imens se înălţa acolo în lumina lunii, cenuşiu şi ameninţător. De cealaltă parte a fâşiei de iarbă se întindea din nou o pădure deasă, şi Herman se gândi să treacă dincolo. Dar, pe poteca aceea de iarbă, nişte soldaţi se îndreptau rapid către râu, iar săbiile şi scuturile lor străluceau în bătaia lunii.
Herman se trase înapoi, pentru că prezenţa soldaţilor prevestea răul oricărei persoane care nu se afla în slujba stăpânului domeniului. Multe castele de pe malul râului

Călărind noaptea

erau proprietatea unei căpetenii care îi jefuia pe călătorii de pe uscat sau de pe apă, cerând tribut şi luând adesea prizonieri pentru răscumpărare.
Herman îşi trase calul obosit înapoi în pădure şi, legându-1 undeva unde nu putea fi văzut, se întoarse la cărare ca să privească poiana şi să urmărească momentul când putea traversa pe partea cealaltă.
Câtva timp, n-a putut vedea nimic din ceea ce se întâmpla pe râu, dar îl copleşiră temerile când se gândi că soldaţii erau puşi pe jaf. Probabil că la această oră *Marburg* trecuse de castel şi era în siguranţă, numai dacă — şi aici încetă să mai spere şi de frică i se făcu brusc frig. Se presupune că oamenii aceia stătuseră la pândă şi, văzând corabia urcând din greu împotriva curentului, s-au dus cu o barcă s-o oprească sub pretextul de-ai cere tribut, în timp ce un sol ar fi alergat către locaşul hoţilor, chemând să vină căpetenia împreună cu luptătorii lui!
Consecinţele erau prea bine cunoscute tuturor celor ce locuiau în apropierea râului, iar despre acest castel se vorbea adesea în oraş. Corabia urma să fie prădată, în cazul în care căpitanul şi echipajul lui nu erau înarmaţi, gata să lupte pentru ea. Şi, poate că William Tyndale urma să fie dus în castel şi tratat aşa cum credea stăpânul beţiv şi hulitor.
Era ceva firesc să se gândească la ce era mai rău, pentru că răul anticipa posibilul. Tâlhăria ar fi fost cel mai uşor dintre necazurile lui Tyndale. Tortura era aproape sigură. Se putea întâmpla ca stăpânul castelului, ştiind cât de mult râvneau inchizitorii să-1 aibă în mâinile lor, să li-1 vândă, dacă plăteau un preţ mare.
Herman se gândi la aceasta. Apoi îl străfulgera ideea că poate se gândea la ce era mai rău, în timp ce vasul pe

care se afla Tyndale se furişase când luna era ascunsă după nori şi îşi continua drumul, departe de influenţa prădătorilor.
Se furişă după copaci, atent să nu fie văzut; apoi, temerile cele mai rele ale sale se adeveriră. *Marburg* se afla în mijlocul râului, şi în jurul ei se afla o duzină de bărci, din care săriră pe punte oameni înarmaţi.
112

Prizonierul

CapitoCuC 13

Herman îşi dădu seama cât de neputincios era. Nu putea face nimic de aici, să cheme pe cineva, să o ia în susul sau în josul pantei, sau pe apă, să se prefacă pirat, când erau o duzină de oameni, toţi înarmaţi — bărbaţi a căror treabă era să lupte, şi care, dacă s-ar fi încumetat să protesteze cumva, şi-ar fi băgat săbiile în el şi ar fi râs de aventurarea lui nebunească. Ar fi făcut-o ca pe un gest foarte firesc împotriva cuiva care avusese neruşinarea sau imprudenţa să

se împotrivească unor oameni care nu cunoşteau altă lege decât cea pe care o făcea stăpânul castelului.
Privi scena stranie de pe râu şi, de unde se afla, se sili să stea liniştit, dar, cu un fior de spaimă, văzu în potopul de lumină a lunii că bărbaţii înarmaţi puseseră stăpânire pe corabie. Pe puntea de sus, peste balustradă, atârna trupul unui om. Bărbatul era fie mort, fie rănit grav. Acesta era singurul semn că se încercase o rezistenţă în faţa piraţilor, pentru că marinarii, neînarmaţi, şi doar o mână de oameni împotriva unei duzini de luptători înarmaţi realizaseră cât de zadarnică era strădania lor de a salva corabia.
113
EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE
Echipajul a fost dus într-un colţ al punţii şi ţinut acolo ca pe nişte oi într-un ţarc de câţiva soldaţi, ale căror scuturi străluceau în lumina lunii de fiecare dată când se mişcau. Erau gata să înjunghie pe orice marinar care ar fi făcut gestul nebunesc de a evada.
Dinţii lui Herman clănţăniră, deşi noaptea era caldă, pentru că gândul că William Tyndale se afla într-o asemenea situaţie periculoasă îl făcea să simtă fiori de gheaţă pe spate. Tot efortul încrâncenat de a-1 ajuta să plece fusese zadarnic. Simţea frica a ceea ce se putea întâmpla, amestecată cu amărăciunea planului eşuat şi gândul că, până la urmă, Cuvântul lui Dumnezeu nu va ajunge în Anglia.
Se hotărî să facă ceea ce era posibil. Să aştepte şi să vadă ce se va întâmpla cu Tyndale — unde va fi dus de căpătenia tâlharilor. Apoi, în mintea lui îngrijorată îi veni gândul că ar putea să-1 răpească pe Tyndale. Dar cum, numai Dumnezeu putea spune.
Nu se auzeau zgomotele bătăii. In loc de asta, râsetele soldaţilor ajungeau peste ape la el. Coifurile lor din oţel se iveau ici şi acolo, iar Herman ştia că scotoceau corabia în căutarea prăzii — bani sau bunuri.
Imediat apărură şi primele lucruri — baloturi, de mătase probabil — aruncate în bărci. Urmară alte pachete, dar numai ce era de valoare, pentru că soldaţii erau jefuitori experimentaţi care petreceau zile şi nopţi cu astfel de misiuni. Cunoşteau lucrurile de valoare şi ceea ce putea transforma seniorul în aur. Barcă după barcă venea la ţărm, prada era înmânată oamenilor care aşteptau pe mal, iar bărcile se întorceau după altă încărcătură.
Herman rămase împietrit când auzi un zgomot în
114
Prizonierul
dreapta lui şi, uitându-se repede în jur, văzu şase oameni ieşind dintre copaci în lumina lunii. Văzu feţele nou-veniţilor şi se retrase de îndată în umbra copacilor, pentru că unul dintre ei era Cochlaeus.
Pentru o vreme, bărbaţii se uitară la scena aceea neaşteptată, iar Herman văzu cum faţa vânătorului de eretici se înroşi de furie — furia omului care se gândise că nu avea decât să ajungă vasul şi să-1 ceară pe Tyndale, ca să-1 aibă în puterea sa, şi care descoperea acum că nu mai putea pune mâna pe englez.
Erau îndeajuns de-aproape ca Herman să poată auzi ce spuneau:
— E cumva domeniul lui Schouts? întrebă Cochlaeus arătând înspre castel şi vorbind cu voce răguşită şi aprinsă.
— Da, răspunse vicarul. Aşa că suntem în pericol şi noi, şi cei care se află la bordul corăbiei.
— Noi, în pericol? exclamă uimit Cochlaeus. In pericol, eu, trimisul Bisericii?
— Lui Schouts nu-i pasă mai mult de Biserică decât de cel mai neînsemnat om de pe *Marburg.* Nu are nici o teamă de Dumnezeu sau de oameni.
Cochlaeus îl privi neîncrezător, iar când vicarul şi ceilalţi se retraseră în pădure, printre copaci, rămase singur în lumina lunii şi îşi flutură pumnii încleştaţi, în neputinţa dezamăgirii.
— Vino înapoi! exclamă vicarul, înfricoşat, ca nu cumva bărbatul să facă ceva necugetat, dacă nu cumva îşi trădase prezenţa prin gesturile nebuneşti. Nu-1 cunoşti pe seniorul acesta. Te-ar călca în picioare pe tine sau pe Cardinal, ar batjocori tot ce ţine de Biserică cu aceeaşi atitudine cu care l-ar snopi din bătaie pe unul din soldaţii
115

lui care ar încerca să nu-i dea ascultare.
Vicarul făcu un pas înainte şi, apucând strâns braţul lui Cochlaeus, îl forţă să intre din nou în pădure.
— Mă rog lui Dumne2eu să nu fim văzuţi, îl auzi Herman pe vicar.
Ce făcură Cochlaeus şi tovarăşii lui după aceea, Herman nu putea spune, dar, pentru că timpul trecea şi nu mai auzea nici un semn al prezenţei lor, trase concluzia că plecaseră.
Convins că aşa stăteau lucrurile, se uită după Tyndale, întrebându-se dacă nu cumva seniorul jefuitor era preocupat doar de pradă şi îi va lăsa să plece mai departe.
Bărcile veneau şi plecau până când *Marburg* a fost golită de toate lucrurile valoroase; iar acum, Herman era nerăbdător să vadă ce va urma. Bărbatul al cărui trup atârna peste balustradă începea să-şi revină şi se bălăbănea, ţinându-se cu durere vizibilă de o funie răsucită. Părea să aştepte ce era mai rău. Razele lunii care îi luminau faţa îl făcură pe Herman să-şi dea seama cine era: căpitanul vasului.
Cineva merse la el — un om înalt, îmbrăcat în haine de nobil, lăsând impresia de uriaş. Trebuie să fi fost Schouts, seniorul prădător de care vorbise vicarul. Căpitanul îşi ridică faţa ca pentru a răspunde la o întrebare, dar în timp ce Schouts vorbea, se prăbuşi şi căzu pe punte ca un om mort.
Celălalt se întoarse pe călcâie după ce se uită câteva minute la omul inconştient, străbătu puntea şi coborî scara în cala corăbiei. Nu trecură multe minute şi se auzi vocea puternică a unui bărbat, după care soldaţii aflaţi la bord începură să caute ceva în locuri întunecate.

îl căutau oare pe Tyndale?
întrebarea primi răspuns curând. Doi bărbaţi apărură pe puntea de jos, iar între ei se afla un om cu barbă.
Era William Tyndale.
Nu păşea ca un învins, deşi avea capul plecat şi se mişca încet. Soldaţii, cu săbiile scoase, îl conduseră la Schouts, care ţinea vârful armei îndreptat în jos. Ceva a fost spus, deşi Herman nu auzi vocile, iar seniorul, întorcându-i spatele prizonierului, se îndrepta către marginea corăbiei, urmat de acesta. Unul câte unul, oamenii coborâră pe scara mobilă în barcă, întâi Schouts, apoi Tyndale, după care cei doi soldaţi. De îndată ce se aşezară, barca a fost împinsă spre ţărm.
Herman se grăbi înspre locul de unde zărise fâşia de iarbă. Se gândea că în felul acesta îl putea vedea mai de-aproape pe Tyndale şi cine putea şti dacă, în mila lui Dumnezeu, nu survenea ceva care să-1 scape? Era o speranţă nebună, dar nu renunţă la ea.
Trecu de scobitura în care calul stătea liniştit şi obosit, şi ajunse exact când Tyndale îşi făcea loc printre maldărele de marfă furată. Erau vreo şase oameni înarmaţi în jurul lui, iar speranţa salvării se spulberă.
Uitându-se înspre râu, în timp ce Tyndale era ţinut în picioare pentru comenzi ulterioare, Herman îi văzu pe marinari mişcându-se din punctul în care fuseseră adunaţi de soldaţi. Auzi sunetul scripeţilor, ridicând încet ancora aruncată la porunca lui Schouts, şi, nu după mult timp, pânzele fluturau în vânt, iar corabia începu să înainteze.
în aerul nopţii se auzi un strigăt, iar grupul în mijlocul căruia se afla Tyndale se puse în mişcare. Mergea încet, ca şi cum ar fi fost bolnav, dar soldaţii, în aparenţă

realizând acest lucru, îşi potriviră pasul cu al lui. Schouts urca panta fără să aştepte, dar se opri undeva, aproape de Herman, ca să le strige oamenilor să care mărfurile în castel.
Tyndale ajunse în dreptul locului unde se afla Herman şi, fără să realizeze, tânărul se furişa după tufe şi copaci, ca să-1 poată vedea pe prizonier. Era o aventură periculoasă, pentru că un pas greşit putea face zgomot, iar căpitanul gărzii lui Tyndale, gândindu-se la un atac, şi-ar fi putut trimite oamenii să cerceteze pădurea. Dacă îl găseau, lucrul acesta ar fi însemnat moartea şi ce scuză ar fi fost asta, că, doar trecând prin pădure din întâmplare, au găsit drumul blocat de soldaţi? Ar fi râs de explicaţia lui şi l-ar fi trecut prin sabie sau l-ar fi dus în

temniţele castelului.
Ajunseră în sfârşit la porţile castelului. Podul era deja coborât, dar a trebuit să fie ridicat grilajul înainte ca să poată intra. Herman văzu în lumina lunii care bătea pe faţa prizonierului cum acesta aruncă o privire plină de dor în jur, ca şi cum ar fi fost ultima oară când mai avea deasupra cerurile lui Dumnezeu. Lipsa speranţei — se gândi Herman — se citea şi pe faţa lui, împreună cu urmele unei dezamăgiri dureroase pentru că lucrarea în care se angajase nu va fi niciodată terminată.
Când Tyndale stătea în faţa podului mobil, aşteptând să fie ridicat grilajul, Herman auzi zgomote în spatele lui, ca nişte mişcări furişate, şi se alarmă. Dar îi veni o altă idee. Era posibil ca cineva să vină ca să-1 salveze pe Tyndale? Cine ar fi însă atât de nebun când, la dangătul clopotului castelului, ar apărea de îndată o sută de oameni înarmaţi?
Ştiind că nu putea fi văzut, aşteptă sa-şi desluşească

mişcările furişe şi ceea ce văzu îl surprinse. Un om spiona din spatele unui copac, la vreo şase metri de el. Un altul se afla în spatele unei tufe, în spatele primului. Ceilalţi se ţineau în umbră, dar nu foarte aproape, ca să nu fie văzuţi.
— Uite-1 pe Tyndale, auzi Herman pe cineva vorbind, iar vocea era a lui Cochlaeus.
Vocea celui care răspunse era a vicarului.
— Atunci, dacă traversează podul, iar grilajul se închide, Tyndale iese de sub puterea ta. Dar lasă-1 în pace! Acum, că e în mâinile lui Schouts e ca şi mort. Dumnezeu ştie cum o să-1 reducă la tăcere, pentru că îl cred în stare de orice pe Schouts. Omul acesta este barbarismul întruchipat.
Cochlaeus vorbi cu voce joasă, vibrând de enervare.
— Ce-mi pasă mie de asta? Noi îl vrem pe individul acesta, pe Tyndale, în mâinile noastre. Nu ne vom simţi în siguranţă decât atunci când va fi în grija noastră şi, după ce-şi va fi primit tortura pe care o merită, îl vom face să tacă. Pentru totdeauna! adăugă Cochlaeus, aproape cu voce tare, cu o ură violentă faţă de englez.
Rămase tăcut după ce vicarul îl apostrofă pentru felul pripit în care vorbea, pentru că o sută de urechi puteau prinde orice zgomot al nopţii liniştite.
Grilajul se ridică cu un sunet greoi. Poarta de la intrarea castelului era deja deschisă. Urmă un moment de pauză, înainte de a fi transmisă comanda căpitanului gărzii, iar soldaţii, trecând de la inerţie la acţiune precipitată, trecură podul împreună cu prizonierul lor. îndată Tyndale dispăru din vedere.
Se auzi ecoul paşilor de pe pietre, în interior şi, imediat, poarta se închise cu zgomot, iar grilajul căzu

la locul lui.
Tyndale era închis în castel. Dar pentru ce? moarte?

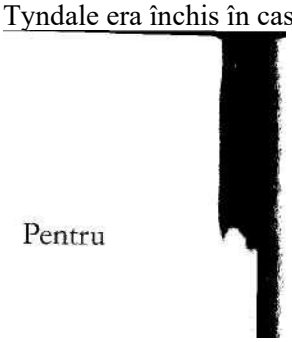

Pădurarul
CapitoCuC14

Herman rămase liniştit în noapte. Şi privi pe soldaţii care treceau încontinuu pe cărarea acoperită de iarbă şi văzu un grup de bărbaţi îndreptându-se către râu pentru a ajuta la transportarea bunurilor ce fuseseră luate de pe *Marburg.* Era nerăbdător să afle dacă printre lucrurile duse în castel se aflau şi hârtiile tipărite ale lui Tyndale, pentru că, dacă aşa stătea situaţia, atunci truda săptămânilor trecute fusese zadarnică. Ultima încărcătură trecu podul, iar grilajul se închise şi după ultima persoană, apoi se aşternu liniştea.
Lui Herman nu-i scăpă nimic şi respira vizibil uşurat când îşi dădu seama că nici o încărcătură de felul acesta nu fusese dusă în fortăreaţa seniorului. Din punctul acesta de vedere, Tyndale nu era cel ce pierde.
Dar şi mai importantă era soarta prizonierului.
Herman privi zidurile castelului aşa cum se înălţau, cenuşii, severe, în lumina lunii. îl cuprinse sentimentul că situaţia lui Tyndale era una fără scăpare, pentru că în fortăreaţă era imposibil de intrat, o capcană a morţii de unde nici un prizonier nu putea spera să scape. In turnuri şi paravane străluceau lăncile şi coifurile lustruite ale

luptătorilor. Ce şansă ar fi avut să scape cineva închis în fortăreaţa acelui nobil prădător care nu se temea nici de Dumnezeu, nici de oameni, care dispreţuia toate legile omeneşti şi apoi râdea — pentru el era ceva obişnuit — dar fără cea mai vagă aluzie la milă?
Herman nu-şi putea explica ce voia să facă un om ca Schouts cu Tyndale şi de ce-1 izolase de ceilalţi membri ai echipajului de pe *Marburg, cate* fuseseră lăsaţi liberi să-şi continue drumul. Reforma religioasă probabil că nu avea nici un ecou în el, pentru că era cunoscut peste tot ca un om care dispreţuia tot ce ţinea de religie, iar erezia nu era pentru el mai supărătoare decât ortodoxia extremă. Era imposibil ca stăpânului vizuinii de tâlhari să-i pese sau să urască protestantismul care cauzase atâtea controverse în Europa.
Era posibil oare ca Schouts să-1 ţină pe Tyndale pentru răscumpărare? Era prea sărac ca să adune două sau trei sute de monede de argint, cu atât mai puţin coroane din aur, pentru a fi lăsat să plece. Herman ştia cât de sărac era. Dacă îşi istorisea povestea seniorului castelului, ar fi fost aceeaşi poveste pe care o spusese în casa lui Herman — că nu deţinea nimic, că sărăcia lui era ca a Mântuitorului, care nu a avut o casă unde să-şi poată odihni capul obosit. Banii din care trăia şi cu care plătea tipărirea Bibliei nu erau ai lui. îi erau furnizaţi de nişte negustori englezi evlavioşi, care, interesaţi foarte mult de aşa-zisa învăţătură nouă, îşi puneau mijloacele la îndemâna cărturarului, dându-i posibilitatea să trăiască fără a simţi lipsurile în timp ce traducea Scripturile în engleză.
Şi, pentru că banii în orice formă sau tipar erau cea mai mare dorinţă a acestui bandit notoriu, Schouts ar fi
dispreţuit gândul că, evaluându-1 pe William Tyndale la un preţ, ar fi primit în cele din urmă doar câteva monede de aur.
Herman se aşeză pe trunchiul unui pin căzut şi, îngropându-şi faţa în mâini, încercă să se gândească la lucrul acela imposibil de înţeles, de ce se gândise Schouts că merita să-1 ţină pe Tyndale prizonier.
îşi chinuia creierul cu întrebarea aceasta, când auzi nişte zgomote în spatele lui, ca şi cum cineva se mişca în spatele copacilor. O frică de moarte îl cuprinse. Putea fi vreo fiară sălbatică ce stătea la pândă pentru a sări asupra calului sau asupra lui. Sau putea fi unul dintre oamenii lui Schouts, care l-ar fi omorât dacă l-ar fi văzut sau ar fi strigat după ceilalţi soldaţi să-1 ducă în castel ca prizonier.
Rămase nemişcat, încremenit, abia respirând. Locul în care stătea era întunecos; dar se nelinişti când se gândi că luna îl putea descoperi oricui se afla în spatele lui.
Zgomotele se repetară, mereu furişate, şi se apropiară atât de mult, încât îşi dădu seama că era o fiinţă omenească şi nu o fiară aflată la pândă. Herman simţi impulsul de a-1 provoca pe individ, oricine era el, dar se gândi că era mai bine să stea liniştit şi să nu-şi trădeze prezenţa.
După un timp, îşi dădu seama după specificul zgomotelor că omul se îndrepta spre castel. Respiră mai uşurat, pentru că omul avea alte lucruri în minte. Pe neaşteptate, străinul păşi în

deschizătură, unde luna îşi proiecta umbrele pe iarbă şi o exclamaţie de uimire ţâşni de pe buzele lui Herman.
— Roye! spuse el pe un ton potolit, dar suficient de tare ca să fie auzit de omul care privea în direcţia castelului.
122
123
EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE
Roye tresări la auzul chemării neaşteptate şi se trase înapoi printre copaci.
— Cine e? întrebă pe un ton care îi trăda neliniştea.
— Herman Bengel. Aici sunt.
Un moment mai târziu, sări de pe trunchi şi începu să-şi facă loc printre tufe, atingând în trecere crengile joase ale copacilor.
— Nu l-ai văzut pe domnul Tyndale? întrebă Roye, în momentul în care cei doi se întâlniră în întuneric, unde abia îşi puteau ghici forma trupului.
— Ba da. A fost dus în castel. Dar de ce l-ar fi luat seniorul pe el prizonier şi nu pe oricine altcineva de pe *Marburg?* Pe tine, de exemplu? întrebă descumpănit Herman. Se opri, pentru că un gând îl străfulgera.
— Nu cred că ar fi vorba că seniorul avea vreo bănuială că maestrul Tyndale se afla pe bord şi voia să-l ducă undeva, într-un loc sigur, aşa cum s-a întâmplat odată cu Martin Luther, pentru a fi ascuns de duşmanii lui.
Era o idee noua. In sufletul lui Herman vibra speranţa când se gândi la posibilitate, dar ea se spulberă de îndată ce Roye vorbi.
— Bine ar fi să fie aşa. Dar omul acesta, şeful tâlharilor, i-am auzit pe marinari vorbind în timp ce urcam râul, nu are nici o teamă de Dumnezeu în inima lui. El îşi bate joc tot atât de mult de catolici, ca şi de reformaţi. Ideea e să-l vândă pe maestru inchizitorilor dacă vor plăti un preţ bun.
— Doamne fereşte! strigă Herman îngrozit. Nu se poate!
— De ce nu? întrebă Roye. Au mai făcut acest lucru şi alţii. Inchizitorii au mai cumpărat prizonieri din
124
Pădurarul
castelele bandiţilor, plătind sume uriaşe pe ei, pentru a avea de-a face cu ei în camerele de tortură din ceea ce ei numesc Casa Sfântă. Schouts trebuie să fi auzit că maestrul Tyndale este căutat cu înverşunare şi probabil se gândeşte că valorează un preţ bun.
Stăteau şi vorbeau pe şoptite. Din când în când, diferite vietăţi treceau pe lângă ei şi se furişau în adâncurile pădurii; dar nici o formă omenească nu se apropie de ei. Chinuiţi de situaţia fără ieşire, se întoarseră în pădure, în locul unde Herman lăsase calul. Ideea era să meargă în oraş şi să povestească toată nenorocirea.
După o vreme, simţiră junghiurile foamei şi, văzând o luminiţă pe una din cărările din pădure, merseră spre ea şi descoperiră coliba de unde venea lumina.
— Cine-i acolo? se auzi un strigăt când Herman bătu cu putere în uşă; apoi, cineva trecu la fereastră, iar Herman, văzându-i faţa, îl recunoscu.
— E Otto Engel! strigă el.
— Şi ce dacă? veni răspunsul pe jumătate ameninţător al omului, pentru că auzise cuvintele. Am întrebat cine e, nu cine sunt eu!
— Sunt Herman Bengel.
— Poftim? veni răspunsul neîncrezător. In pădure, la ora asta din noapte? Ce faci aici?
— Ciocănesc la uşa lui Otto Engel ca să-l întreb dacă nu vrea să vândă nişte mâncare unor oameni flămânzi.
Pădurarul râse.
— Hai că-i bună! Să vii la un prieten ca să cumperi mâncare!
In acest timp, zăvorul a fost tras şi drugul dat la o parte, iar pădurarul umplu cadrul uşii — un gigant. Aşa părea, prin contrast chiar şi cu cei de afară care erau
125

peste mărimea obişnuită.
— Intraţi! strigă el, trăgându-se înapoi ca să le facă loc şi lăsând lumina lămpii să cadă pe feţele celor doi vizitatori.
— Unul este Herman Bengel. II ştiu foarte bine, spuse în timp ce intrau în colibă. Dar cine e celălalt?
— Iţi voi spune după ce închizi uşa, spuse Herman cu voce joasă. Nu e bine să strigi numele unui om, nici măcar să-1 şopteşti — nu al acestui om, chiar dacă eşti în adâncimile pădurii.
— Aha! Vreun criminal evadat din închisoare şi te-ai gândit să-1 aduci la mine să-1 ascunzi? îl tachina glumeţ pădurarul pe Herman.
— Exact cum spui. Dar poţi să ai grijă şi de calul acesta?
— Da. Veniţi pe aici, se auzi răspunsul binevoitor. Punându-şi o mână pe frâul ciudat, dar fără să spună nimic, conduse calul în partea cealaltă a colibei, unde îl lăsă într-un fel de staul confortabil şi îi dădu animalului obosit o porţie binevenită de mâncare şi apă.
Nu după mult timp, cei doi călători mâncau ceea ce Engel le întinsese, atât de înfometaţi, încât, în ciuda neliniştii, mâncară cu vădită poftă, iar pădurarul îi servi mereu până n-au mai putut mânca.
— Acum, povestiţi-mi motivul pentru care doi oameni s-ar afla în pădure la ceasul acesta din noapte, spuse pădurarul după ce strânse masa.
Herman se uită în jur înainte de a răspunde. Se ridică de pe scaun şi se plimbă prin colibă, uitându-se în toate colţurile şi deschizând o uşă interioară ca să se asigure că nu era nimeni acolo, în afară de ei.
— Nu e nimeni aici, Herman, spuse Otto Engel,

Pădurarul

care îi urmări mişcările şi îi ghici scopul. Trăiesc aici de unul singur. Nu am nici soţie, nici copii, adăugă el trist. Creaturile acelea din Casa Sfântă din oraşul tău au venit într-o zi aici şi mi-au luat soţia. Iar cea mică s-a ofilit, şi mama ei nu s-a mai întors niciodată.
Omul acela uriaş îşi plecă fruntea îndurerat, gândindu-se din nou la cei dragi care plecaseră, fără să se mai întoarcă.
— Ce te aduce aici, Herman? întrebă şoptit Engel.
— William Tyndale e motivul pentru care suntem aici în noaptea aceasta, spuse Herman, întorcându-se din nou la scaunul pe care stătuse, satisfăcut că putea vorbi oricât de deschis îi plăcea.
— Tyndale? strigă Engel, foarte surprins. Vrei să spui englezul acela?
— Da. Iţi spun totul despre el, Engel.
Herman istorisi povestea din ziua când el şi Margaret îl întâlniră pe călătorul obosit pe pajişte până la capturarea corăbiei cu câteva ore în urmă.
— Asta-i tot? întrebă Engel, după ce ascultase cu gura întredeschisă.
— Tot? Păi nu-i suficient? exclamă Herman.
Se aşternu tăcerea. Fiecare era preocupat de gândurile sale — Herman şi Roye întrebându-se în ce măsură temerea lor îngrozitoare cu privire la William Tyndale se putea împlini şi prizonierul va fi dat pe mâna chinuitorilor, iar Otto Engel reflecta la amintirile care nu-1 părăsiseră şi se întreba ce putea face ca să-1 elibereze pe omul care riscase atât de mult pentru salvarea lumii.
Herman nu pomenise nimic de frica lui şi a lui Roye referitoare la ceea ce urma să facă Schouts cu prizonierul, dar şi gândurile lui Engel mergeau în aceeaşi direcţie.

— Domnul meu, din castelul acela de acolo, o să facă o grămadă de bani cu William Tyndale! exclamă el spărgând liniştea şi arătând cu degetul peste umăr.
— Cum? întrebă Herman, îngrozit la gândul că temerile lor erau aproape să devină realitate.
— Cum? Cochlaeus ăsta o să-i ofere lui Schouts o sumă importantă şi cei doi se vor tocmi. Poate că vor trece zile făcând oferte şi respingându-le, dar pot prevedea sfârşitul tot aşa de

clar cum îmi văd pumnul. Inchizitorii îl vor prinde pe Tyndale în capcanele lor, iar Schouts îşi va primi banii. Nu crezi?
Liniştea se aşternu din nou, tulburată doar de respiraţia câinelui ce dormea pe vatră, iar în visele lui lătra şi de trosnetele bucăţilor de lemn de brad ce ardeau pe foc.
— O să le stric eu jocul viclean! exclamă pădurarul brusc, schimbându-şi piciorul şi întorcându-se către foc, aşa încât jăratecul să-i lumineze faţa, de obicei atât de roşcovană, dar acum palidă, însă exprimând fermitatea.
— Ce vrei să spui? strigară ceilalţi surprinşi.
— Ce am spus, veni răspunsul aproape brutal. O să le stric eu jocul viclean.
— Cum? întrebă *Koye,* aşezându-se aproape de pădurar şi punându-şi o mână pe umărul lui. Otto Engel, spune-ne ce vrei să spui cu asta, continuă el, nerăbdător.
— Acum nu prea ştiu.
Răspunsul veni pe un ton care arăta cât de tulburat era.
— Trebuie să am timp să mă gândesc. Am să mă gândesc şi apoi, cu ajutorul Domnului, vom face ceva. Mergeţi şi vă culcaţi acolo amândoi, pentru că vom avea

nevoie de nişte creiere odihnite ca să rezolve chestiunea. Trebuie să ne gândim cum să-l păcălim pe Cochlaeus, dar o vom face. O să le stricăm jocul.
Engel nu mai aşteptă alte cuvinte. Sunând în lampă, aşa încât singura lumină venea în cameră de la flăcările focului, se aruncă pe vatră după o rugăciune tăcută şi scurtă: căzu îndată într-un somn adânc. Ceilalţi îi urmară exemplul, stând pe patul din frunze din colţ; nu după mult timp, toţi dormeau în coliba pădurarului.

O decizie îndrăzneaţă

CapitoCuC15

Soarele se afla pe cer de câtva timp, înainte ca bărbaţii să se trezească; când Otto Engel se întinse şi căscă, trezindu-i astfel şi pe ceilalţi, fără să pară însă deloc ruşinat de lenevia de care dădea dovadă. Era deja un obicei să doarmă mai târziu dimineaţa, pentru că — după cum se caracteriza el — era o pasăre de noapte, lucrând în timp ce toţi ceilalţi dormeau. Patrularea din cursul nopţii făcea parte din serviciul lui de administrator al pădurii.
— Vă pregătesc dejunul îndată, au fost primele lui cuvinte, când Herman sări în picioare şi privi dezorientat în jur, întrebându-se unde se afla; şi nu mai dură mult până când cei trei bărbaţi şi câinele începură să mănânce ceea ce pentru primii doi era o masă foarte tardivă.
— Cred că o să plec acasă, spuse Herman deprimat, înghiţind cu cumpătare. Roye fărâmiţa absent pâinea, cu gândurile departe.
— Nu, trebuie să rămâneţi aici astăzi, dacă vrem să-l ajutăm pe William Tyndale, strigă pădurarul, lăsând jos cuţitul şi ştergându-şi gura cu dosul mâinii, în timp ce îşi împinse scaunul ca să-şi aşeze piciorul peste celălalt.

— Cum l-am putea ajuta pe domnul Tyndale? întrebă posomorât Roye.
— Voi spune la sfârşitul zilei; lucrul acesta cere gândire. Dacă vreţi să rămâneţi, sunteţi mai mult decât bineveniţi şi — ceea ce e mai important — prezenţa voastră este nespus de valoroasă. Orice voi decide, nu voi putea realiza nimic de unul singur. îmi dau seama foarte bine de lucrul acesta, aşa că William Tyndale e în mâinile voastre.
Herman îl privi pe viteazul pădurar.
— Ce crezi că se poate face? întrebă el.
— Nu ştiu mai mult decât omul din lună, cum se spune. Mă voi gândi la toate posibilităţile. Dorinţa mea este să-l scot pe William Tyndale din mâinile lui Schouts, dacă vrei să ştii ce am de gând. Aşa că acum ştii. Staţi aici şi nu vă arătaţi nimănui, adăugă el.
în tot acest timp, Engel stătea lângă uşă, cu câinele la picioare, gata să-şi facă rondul

împreună cu stăpânul lui.
— După ce o să mă gândesc foarte bine la asta, o să mă întorc ca să discut planul şi cu voi. S-ar putea să fiu plecat câteva ceasuri sau mai multe. Dar o să mă întorc, şi dacă vă găsesc aici, cu atât mai bine. Să vă intre bine în cap, Herman Bengel şi William Roye: o să-1 scoatem pe maestrul Tyndale din vizuină.
Ieşi, trântind uşa cu zgomot în urma lui şi o luă pe cărarea bătătorită. Dar n-a făcut prea mulţi paşi şi se întoarse, deschizând din nou uşa.
— Să mâncaţi când o să vi se facă foame, spuse stând în uşă, cu mâna pe zăvor. Nu şovăiţi, cămara e plină! Şi, dacă nu ai nimic împotrivă, o să iau calul ăsta ca să-1 duc pe câmpul unde l-ai găsit. M-aş simţi prost să-1 găsească

la mine în grajd. Pot să fac lucrul ăsta?
Herman dădu din cap aprobator.
Pădurarul mai avea însă ceva de spus:
— Trageţi zăvoarele ca să-i ţineţi pe nepoftiţi la distanţă. N-aş vrea ca vreunul din prietenii mei de acolo să vină şi să vă găsească aici, spuse arătând cu degetul peste umăr, înspre castel. Uneori vin să mai pălăvrăgim, aşa mai aflu şi eu nişte lucruri. Daca vine vreunul, să nu vorbiţi şi să nu deschideţi uşa. Or să creadă că sunt la treburile mele.
Se îndreptă spre grajd, iar Herman, după ce-1 văzu trecând călare prin dreptul ferestrei, împinse zăvorul.
Orele se scurgeau încet, şi pentru cei închişi în coliba din pădure, constrânşi să nu facă nimic, ele păreau interminabile. Vorbiră de posibilităţile la care Otto Engel făcuse aluzie atât de încrezător, dar, cu trecerea timpului, speranţele lor deveneau din ce în ce mai palide. Se gândeau cam ce ar putea face pădurarul, însă amintirea podului mobil, a grilajului de fier şi a soldaţilor înarmaţi de pe ziduri îi conduse la concluzia că planul lui era nebunesc şi imposibil de realizat.
Herman merse de zeci de ori la fereastra sperând să-1 zărească pe pădurar, dar nu remarcă nici un semn al prezenţei lui. Văzu copacii uriaşi ridicându-şi vârfurile semeţe în soarele care îşi făcea loc pe cărări răzleţe şi în crânguri. Câţiva porci mistreţi trecură în goană, iar un râs cenuşiu spre negru vâna o biată creatură printre crengi, după care sări jos pe o victimă ce nu prevăzuse primejdia. Timpul se scurgea mai uşor privind pe fereastră la tot ce se întâmpla în pădure — lupii care treceau sau un urs greoi ce se opri la un muşuroi de furnici pentru a-1 scormoni şi a lipăi ouăle.

O decizie îndrăzneaţă
Pentru Herman însă chestiunile cele mai arzătoare erau cele două — salvarea lui William Tyndale şi Margaret, care în mai puţin de o săptămână urma să fie soţia lui. Se cutremură când se gândi la drumul pe care trebui să-1 facă prin subteran singură, pe lângă seninele acelea ale morţii, care o făcuseră să tremure chiar şi în prezenţa lui. Oare ce-o fi simţit când s-a văzut în peşteră, singură?
Ceasurile treceau — cele mai lungi pe care le trăise vreodată. Dimineaţa trecu. Soarele îşi schimbă poziţia, trimiţând jos umbre lungi, oblice şi după-amiaza se instala liniştită. Apoi sosi şi seara, dar pădurarul tot nu se întoarse.
In colibă, cei doi începeau să-şi facă griji, cuprinşi de teamă. Oare împuşcase vreo creatură sălbatică şi, în agonia ei, bruta îl zdrobise sau îl sfâşiase? Neliniştea devenise atât de mare, când umbrele nopţii au devenit tot mai dense şi întunericul s-a lăsat, încât Herman trase zăvorul cu gândul să plece în căutarea omului care lipsea; dar Roye, deşi deprimat şi el, îl convinse, precaut, să nu plece.
In cele din urmă auziră paşi greoi pe cărarea de afară, apoi labele câinelui zgrepţănând la uşă. Herman puse mâna pe zăvor, dar aşteptă un alt semn, iar când Engel vorbi, trase zăvorul şi deschise uşa.
— Am dus calul înapoi pe pajişte şi l-am plătit pe proprietar pentru împrumut! exclamă pădurarul, prăbuşindu-se pe un scaun. Dar numai ce se aşează că se şi ridică brusc,

îndreptându-se către dulap pentru a lua ceva de mâncare pentru sine şi pentru câine.
— Stai jos, strigă Herman. Te servesc eu.
— Am un plan, spuse omul obosit, aşezându-se

înapoi bucuros. Vă spun de îndată ce mănânc. Mai întâi, câinele, adăugă el când Herman puse carnea pe masă. Am găsit o modalitate de a-1 scoate pe Tyndale din vizuina tâlharului, aşa încât îl vom surprinde şi pe Schouts, şi pe Cochlaeus, şi le vom dejuca planurile! exclamă Otto Engel, cu gura plină. înghiţea cu poftă, pentru că şi el, şi câinele fuseseră plecaţi toată ziua fără pic de hrană cu ei. In timpul preumblărilor a trebuit să frământe pe toate părţile problema eliberării.
— Văd deja ieşirea şi îl scoatem îndată de acolo, adăugă apoi, după ce luă o înghiţitură de apă şi îi dădu câinelui o altă porţie de mâncare.
—Ai putea? se repeziră ceilalţi doi, uimiţi de cuvintele pădurarului şi impresionaţi de încrederea lui.
— Da! mormăi Engel, din ce în ce mai înfometat.
— Şi care ţi-e planul? întrebă Roye, trăgându-şi scaunul la masă şi privindu-1 ţintă pe pădurar. E ceva sigur? continuă el, punându-şi mâna pe braţul lui. Sau s-ar putea să eşuezi şi să rămânem dezamăgiţi, iar stăpânul nostru sub ameninţarea morţii? Faţa lui era palidă, iar vocea nerăbdătoare şi tremurată, în timp ce ochii aproape că îi înotau în lacrimi.
Pădurarul înghiţi, apoi răspunse tot atât de cinstit ca Roye:
— Nici unul din voi nu va fi dezamăgit, cu voia Domnului, dacă alegeţi să vă alăturaţi mie şi să acceptaţi această aventură. Probabil o să spuneţi că e un lucru disperat. Poate chiar o să spuneţi că am înnebunit. Nu ştiu ce o să credeţi când o să vă spun ce am de gând să fac. Dumnezeu ştie ce-o să gândiţi: în cazul unei nereuşite, e ca şi cum ai pune capul cuiva în ştreang.
Engel termină de mâncat şi, ridicându-se de la masă,

îşi luă scaunul cu el şi se aşeză în faţa focului, întinzându-şi picioarele ca să se încălzească lângă lemnele care
ardeau.
— Nouă din zece, fără să ştie ce ştiu eu, ar spune că e aventură nebunească, dar eu vă spun exact ce am în minte şi voi o să-mi spuneţi da sau nu, după cum consideraţi.
Bărbaţii şi-au tras scaunele la foc şi s-au pregătit să asculte, dar, în timp ce pădurarul îşi prezenta planul, se gândiră că era curată nebunie. Când au privit însă chipul, simţiră că s-au înşelat. Era evident că pregătise totul dinainte, bazându-şi planul pe cunoaşterea castelului şi nu pe simple presupuneri.
Ezitară în faţa aventurii propuse de pădurar, pentru că se putea sfârşi fără ca William Tyndale să se bucure de cel mai mic ajutor. Planul putea eşua, iar asta însemna moarte pentru toţi.
— Otto, cred că ne spui doar care sunt posibilităţile, exclamă Herman după ce pădurarul tăcu. Doar nu vrei să spui că o să încercăm aşa ceva?
Pădurarul se întoarse şi îl privi în ochi pe Herman, dar nu vorbi decât după ce se întoarse din nou spre buştenii care ardeau, aplecându-se ca şi cum ar fi văzut nişte imagini în mijlocul flăcărilor.
— Ceea ce vă spun sunt mai mult decât posibilităţi, spuse imediat. Văd ceea ce-am propus ca fiind ceva sigur, vreau să încerc planul. Voi fi încântat să vă am lângă mine, dar dacă vă este frică — şi nu-i nimic de mirare în asta — o să mă descurc singur; numai că sarcina va fi mai grea, iar riscurile mai mari, pentru că îmi va lua mai mult timp. Cu ajutorul lui Dumnezeu, omul de care depind atâtea va fi eliberat!

Engel sări în picioare şi începu să măsoare încăperea, trecând pe lângă perete, uşă şi fereastră ca un animal în cuşcă, înainte şi înapoi, ca şi cum ar fi vrut să se elibereze de emoţii.
— Vreau să încerc! exclamă el. Am îngenuncheat deseori ca să mă rog astăzi, în pădure şi cred că Dumnezeu mi-a arătat calea asta. După aceea va fi vai de mine dacă nu fac totul pentru omul bun.
Continua să se plimbe neobosit, nefăcând nici o pauză în timp ce vorbea.
— Nu-mi dau seama cum vrei să intri în castel, spuse neîncrezător Herman. Planul părea atât de ridicol!
Engel merse la un dulap dintr-un colţ mai îndepărtat al camerei şi, pipăind ceva în întuneric, scoase o bucată de hârtie pe care o netezi pe masă.
— Aprind îndată o lumină, spuse, iar după ce lumânarea începu să ardă, vorbi din nou. Amândoi sunteţi oameni instruiţi, presupun; aşa că veţi înţelege schema asta, cu câteva explicaţii. E planul castelului lui Schouts, dar el nu ştie că am aşa ceva, că de altfel m-ar spânzura de poartă.
Se aplecă deasupra hârtiei, după ce acoperi fereastra, ca nimeni să nu poată vedea înăuntru. Apoi desfăşură tot planul în faţa celor care se aplecaseră să-1 vadă. Le indică locul pe unde se putea intra, încotro să se îndrepte o dată ajunşi înăuntru şi cum să facă să iasă împreună cu William Tyndale. Bărbaţii care ascultau, cu planul castelului în faţa ochilor, *văzută* că soluţia era posibilă, numai să nu se întâmple vreun incident care s-o strice. Dar era o aventură disperată ca trei bărbaţi să plănuiască ceva împotriva seniorului jefuitor şi să se aştepte să-şi smulgă prietenul din ghearele unuia care

avea zeci de servitori, fiecare dintre ei un luptător încercat, fără frică de Dumnezeu sau de oameni şi care, la fel ca războinicii lui Norse care aveau în ei spiritul lui Berserker, ar fi mers la luptă şi ar fi luptat cu frenezie şi furie nemiloasă, când erau chemaţi. Numai sugerarea unui lucru de felul acesta era aproape o nebunie.
După ce stătu aplecat peste masă un timp îndelungat, pădurarul se îndreptă deodată. Privi hârtia mototolită de printre resturile de firimituri şi bucăţile de pâine nemăturate. Herman şi Roye remarcară privirea lui hotărâtă şi absenţa totală a fricii. Primul care a vorbit a fost Herman.
— Otto Engel.
— Deci?
— Voi merge cu tine.
— Şi eu! exclamă Roye. Faţa lui palidă arăta că nu vorbise cu uşurinţă.
Pădurarul apucă strâns mâinile care s-au întins înspre el.
— M-am bazat pe voi! spuse în şoaptă.
— Când începem? întrebă Herman.
— Acum.
Roye se întoarse cu spatele şi privi focul, dar câteva momente mai târziu se răsuci pe călcâie şi le spuse:
— Am spus că voi merge şi aşa voi face. Dar nu ne putem aventura fără să cerem ajutorul lui Dumnezeu. Ingenunche apoi lângă masă.
Ceilalţi făcură la fel, îngropându-şi faţa în mâini, în timp ce bărbatul mai în vârstă se rugă pentru încercarea periculoasă şi ca William Tyndale să poată fi salvat.
— Acum plec cu putere îndoită, strigă pădurarul, aflat încă pe genunchi; şi era ceva exaltat în vocea lui şi o

expresie pe faţă rar întâlnită. Cu ajutorul lui Dumnezeu, îl vom avea pe fratele drag înainte de ivirea zorilor.
Se ridică în picioare, îndemnându-i şi pe ceilalţi să facă la fel. Spunându-i câinelui să fie un paznic bun, oricât ar lipsi ei, dându-i un os de ros şi lăsându-i mâncare în caz că i s-ar face

foame, pădurarul stinse lumina, deschise uşa, după care ieşiră toţi în noapte.
Luna îşi arăta deja faţa cu razele ei intermitente printre baldachinul frunzos al copacilor; dar, chiar şi aşa, la început li se părea întuneric. Mergeau cu mişcări furişate, atenţi la ce se putea ivi. într-un tufiş văzură o pereche de ochi scânteietori, dar un cuvânt răspicat şi o mişcare ameninţătoare a pădurarului făcură fiara să plece mârâind înspăimântată, pentru că trei bărbaţi erau prea mulţi pentru a se arunca la luptă.
— Era un lup şi devine laş când este încolţit, spuse nepăsător Engel.
înaintarea înceată prin pădure le luă mai mult de o jumătate de oră, dar în cele din urmă ajunseră la margine, pe unde trecea cărarea verde, pe care fusese dus William Tyndale ca prizonier.
Totul era învăluit în tăcere, iar pe drumuleţul verde scăldat în lumina lunii nu se zărea nici urmă de om sau de animal.
In stânga erau apele argintii ale râului. Nu se vedea nimic pe el, nici o ambarcaţiune nu trecea în sus sau în jos şi nimic nu-l provoca pe seniorul prădător. Imediat însă, Herman şi însoţitorii lui prinseră zgomotul unei armuri şi văzură un bărbat îndreptându-se din spatele unei tufe către ţărm, căutând, fără îndoială, vreun vas care ar fi adus ceva pradă.
— Dacă n-ar fi necazul care ar urma, aş îngenunchea

O decizie îndrăzneaţă

aici ca să mă rog să treacă vreun vas care să-i scoată pe Schouts şi pe oamenii lui afară din castel în noaptea asta, murmură pădurarul. Ne-ar mai micşora primejdia.
— Mulţi oameni sărmani şi-ar putea pierde vieţile în noaptea asta, dacă te vei ruga aşa, spuse Roye grav.
— Da. Asta-i partea cea mai rea. Uneori cineva se bucură de un beneficiu, iar ceilalţi suferă o pierdere iremediabilă, răspunse cu seriozitate pădurarul. Păi, o să primim exact ce Dumnezeu ne va da.
Merseră în paralel cu drumul urcător, ascunşi bine de umbrele copacilor.
Castelul se înălţa pe sprânceana dealului, iar cei implicaţi într-o misiune atât de periculoasă văzură turnurile masive şi se întrebară cum s-ar putea gândi vreun duşman să escaladeze zidurile şi să cucerească cetatea. Având mai mult timp statură pentru o vreme şi Engel le spuse mai detaliat însoţitorilor lui cum arăta castelul în interior, ca să nu fie cu totul nepregătiţi pentru ceea ce vor vedea.
— Veţi trece de poarta apărată de cele două turnuri, după care vă veţi afla în prima curte interioară, apărată de vreo opt turnuri puternice şi separată de a doua curte de o altă poartă cu grilaj. Acolo se află un turn — închisoare, dar William Tyndale nu se află în partea aceea a castelului. Cât am fost plecat astăzi am aflat multe lucruri. Veţi ieşi din a doua curte pe nişte trepte care conduc la a treia şi a patra curte, înconjurate de nişte metereze abrupte, nu ştiu cât de groase sau cât de înalte. Apoi ajungeţi în miezul lucrurilor. Acolo se află Turnul Regelui şi acolo locuieşte Schouts. Tot acolo se află şi Turnul Reginei, unde locuieşte doamna. Bucătăria, capela şi celelalte dependinţe sunt în apropiere. Ei bine,

în Turnul Regelui trebuie să ajungem noi, pentru că domnul Tyndale se află acolo; ştiu exact unde, pentru ca am un prieten la curte.
Pădurarul se opri brusc din vorbit. Se apropiau de o cărare lată care străbătea pădurea şi prinseră glasuri de oameni.
Dându-se înapoi casă nu-i *poată,* zări nimeni, aşteptară tăcuţi, întrebându-se ce puteau însemna zgomotele acelea neaşteptate. Câteva momente mai târziu, apărură în partea dreaptă luminile unor făclii. Se apropiau din ce în ce mai mult şi bărbaţii auziră nu numai glasuri de oameni, ci şi tropăitul cailor, fornăitul lor.
îndată pe lângă cei ascunşi în umbra tufelor trecură vreo doisprezece călăreţi înaintea cărora se aflau doi bărbaţi înarmaţi până-n dinţi, iar săbiile lor trase se legănau în timp ce se îndreptau spre panta acoperită de iarbă. In urma lor veneau doi călăreţi cu săbiile în teacă şi, în spate, alţi bărbaţi înarmaţi.

Nici unul dintre spectatori nu putea spune cine erau, pentru că frunzişul des le ascundea feţele; dar, în momentul în care cavalcada se îndreptă spre castel, Herman îl prinse pe Roye de braţ.
— Ştii cine sunt? şopti cu nervozitate.
— Da, ştiu, murmură Roye. Unul e căpitanul gărzii oraşului, Berndorf, iar cel de lângă el e Cochlaeus!

În castel

CopitoCuC 16

Cavalcada se opri în faţa podului mobil şi un călăreţ sună din trompetă, iar la unul din turnurile porţii se ivi un soldat.
Privitorii din umbră înaintaseră printre copaci la pas cu caii, şi acum puteau auzi şi vedea tot ce se întâmpla. Ostaşul îi întrebă ce voiau, iar Cochlaeus vorbi.
— Spune-i seniorului Schouts că diaconul Bisericii Sfânta Fecioară vrea să discute cu el o chestiune de mare importanţă. Spune-i că am venit călare din oraş în acest scop.
— O oră destul de proastă pentru un om al Bisericii, remarcă soldatul râzând obraznic.
Aşteptă să vadă dacă Cochlaeus mai avea ceva de spus şi, pentru că nu primi nici un răspuns, se întoarse şi dispăru.
Trecu mai mult de un sfert de oră, după care poarta se deschise încet, grilajul a fost ridicat, iar podul mobil căzu cu zgomot peste şanţul cu apă.
— Stăpânul meu spune că diaconul Bisericii Sfânta Fecioară poate să intre, rosti ursuz paznicul.
Berndorf, auzindu-1, dădu un ordin, iar călăreţii înaintară. Primii doi cai se aflau deja pe pod, dar ostaşul

îi prinse de frâie.
— Nu, strigă el. V-am spus că stăpânul meu a spus că diaconul poate să intre. Trebuia să mai spun "şi nimeni altcineva". Toţi ceilalţi trebuie să rămână afară sau să plece, după cum le place. Dar să intraţi înăuntru nu se poate! exclamă lipsit de amabilitate soldatul.
— Valet neruşinat! strigă Cochlaeus, înaintând. Aşa vorbeşti tu cu un prelat al Bisericii? întrebă supărat.
— Vorbesc aşa cum îmi spune stăpânul să vorbesc şi, neruşinat sau nu, îi îndeplinesc ordinele, veni replica ascuţită. Ăştia trebuie să aştepte până când îţi termini treaba şi te întorci.
Cochlaeus e2ita. Simţea teama că ar putea fi reţinut de tâlhar pentru răscumpărare, de vreme ce se ştia că trezoreria Bisericii Sfânta Fecioară era plină. Schouts era cunoscut drept un om căruia nu-i păsa de blestemele Bisericii; la poarta castelului său era un număr considerabil de bărbaţi înarmaţi şi nu-i era cu siguranţă frică de cei din comunitatea căreia îi aparţinea Cochlaeus.
— E o insultă! strigă acesta mânios.
— Spune-i-o stăpânului meu, nu mie, răspunse cu indiferenţă soldatul.
— E şi o lipsă de ospitalitate, îl apostrofă inchizitorul, să nu le oferi însoţitorilor mei un adăpost la o asemenea oră şi să-i laşi afară!
— Unde-i lipsa de ospitalitate? veni răspunsul. Aţi venit încoace din proprie iniţiativă şi nu ca oaspeţi ai stăpânului meu. Crezi că le permite tuturor celor care trec pe aici să intre în fortăreaţă? El singur decide pe cine primeşte şi refuză dacă nu-i convine.
Soldaţii stăteau ţepeni în şa, în spatele lui Cochlaeus,

dar înţeleseră situaţia. Schouts nu putea primi oameni înarmaţi care ar fi putut trece podul, ţinând poarta deschisă pentru alte câteva sute ce aşteptau în întunericul pădurii. Şi, în ce-1 privea pe Cochlaeus, dacă n-ar fi fost onoarea lor de soldaţi în serviciul primarului, ar fi fost

mulţumiţi să-1 vadă pe vânătorul de eretici ţeapăn şi liniştit pe acelaşi pod pe care mergea ca să vorbească cu seniorul jefuitor.
— Ce-ar trebui să fac? strigă mânios Cochlaeus, enervat de această obrăznicie camuflată. Era un atac la demnitatea lui, pe care, în alte împrejurări, nu l-ar fi tolerat. Dar acum era vorba de fortăreaţa unui stăpân fără lege, cunoscut în susul şi în josul râului ca unul care-şi făcea singur legea, în special pe domeniul lui.
— Ce să faci? replică gardianul surprins de întrebare. Intră singur sau pleacă, după cum îţi convine. Eu am ordinele stăpânului meu şi nu mă abat de la ele. Nici nu îndrăznesc. Aşadar, nici un soldat de aici nu poate intra. Stăpânul meu nu va primi pe nici unul în castel. A spus asta când i-am dus mesajul.
Soldaţii de pe pod îşi traseră caii înapoi şi rămaseră lângă ceilalţi, în timp ce Cochlaeus, înaintând cu o vădită proastă dispoziţie, intră pe poarta întunecoasă. Apoi mânia lui făcu loc fricii, pentru că îl străfulgera gândul că se punea sub puterea unui om care putea să dea o replică Bisericii căreia îi era un duşman pătimaş, ţinându-1 prizonier pentru o viitoare răscumpărare. Faţa lui păli şi mâna îi tremura pe frâie, când podul a fost tras şi grilajul coborât, iar zgomotul lanţurilor îi aminti cât de neputincios se afla în poziţia aceasta, prins în mâinile lordului bandit.
— Prins ca un şoarece în capcană, murmură Otto

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE
Engel care, la fel ca însoţitorii lui, urmărea cu aviditate tot ce se întâmpla, încercând să aprecieze în ce măsură vizita nocturnă a lui Cochlaeus îl putea *afecta,* pe prizonierul din castel. Ca să vezi, un şoarece în capcană! spuse din nou când porţile se uniră cu zgomot. Dar, grăbiţi-vă, prieteni, ca nu cumva inchizitorul să reuşească să-1 cumpere pe William Tyndale, plătind preţul lui Schouts. După aceea nu va mai fi nici o scăpare pentru bietul om.
Pădurarul începu să alerge evitând tufele, sărind peste sticle de vin goale şi atingând în treacăt copăceii tineri; însoţitorii lui ţineau însă pasul cu el, aşa încât, când se opri sub un stejar noduros, ca să-şi facă loc pe sub ramurile ce atârnau greoaie, ceilalţi doi se aflau la o mică distanţă în spatele lui.
— Âsta-i locul? întrebă Herman, aplecându-se ca să se uite după Engel, care era ascuns în totalitate.
— Da. Acum, că suntem aici, să nu pierdem vremea, spuse pădurarul. Rămâi aici şi trage-ţi răsuflarea, îi spuse lui Roye care gâfâia din cauza alergăturii. Merg eu primul, iar voi faceţi tot ce fac eu.
Punând un picior pe trunchiul copacului, se caţără şi dispăru în frunziş. Herman îl auzi urcând, iar foşnetul ramurilor îi arăta direcţia pe care o luase.
— Vii? întrebă îndată Engel, pe un ton care îi *avertiza* să fie precauţi.
— Vin, şopti Herman, dar se întoarse spre Roye. Mai bine urcă tu acum; aşa voi şti că eşti în siguranţă. Eu sunt obişnuit să mă caţăr în copaci, dar poate ţie ţi-e mai greu.
— E adevărat, spuse omul în vârstă, urmându-1 pe Engel; nu după mult timp, Herman primi asigurarea că

în castel
ajunsese cu bine.
După ce se reîntâlniră toţi trei în vârful care forma o veritabilă platformă naturală, pădurarul îngenunche şi căută cu mâna ceva în întuneric.
Când găsi ceea ce căuta, începu să coboare în interiorul trunchiului care se dovedi a fi gol. Ceilalţi îi auzeau sunetul paşilor, ca şi cum ar fi păşit pe lanţuri. Fantezia deveni realitate când Engel aprinse o făclie şi, în timp ce o ţinea în mână, îl văzură jos, aşteptând să fie urmat.
— Puneţi picioarele pe lanţurile astea şi ţineţi-vă strâns cu mâinile ca nu cumva să cădeţi,

şopti el arătând nişte inele din fier, care fuseseră aşezate în interiorul copacului, formând echivalentul unei scări. Herman coborî, pipăind mereu cu piciorul înainte de a păşi, urmat îndeaproape de Roye.
Privind curioşi în jur, văzură târându-se o sumedenie de insecte, speriate de lumină şi de neaşteptata invadare a domeniului lor. Multe dintre ele lăsau dâre strălucitoare, în timp ce altele, atrase de foc, zburau deasupra făcliei fumegânde. Era o privelişte dezgustătoare, dar, preocupaţi de alte lucruri, nu mai dădură atenţie împrejurimilor.
întinzându-i făclia lui Herman, pădurarul se aplecă şi scobi partea de jos cu cuţitul lui de vânătoare. La fiecare împunsătură, se auzea un sunet metalic.
— E ceva din fier, spuse Herman, privind nerăbdător.
— Da. Nu-ţi mai aminteşti planul? replică Engel. Aha, asta e ceea ce voiam!
Băgase cuţitul într-o crăpătură şi, înlăturând pământul dimprejur, contura un spaţiu pătrat. Apoi, cu ajutorul

cuţitului, scoase o placă din fier cu balamale, pe care o aruncă în spate, lângă unul din pereţii trunchiului. Sub ochii lor se căsca o gaură al cărei fund se pierdea în întuneric.
Şi acolo existau nişte inele din fier pe care Engel coborî cu atenţie până când piciorul lui atinse pământul solid. Herman îl urmă şi se văzură într-o cavernă.
Uitându-se împrejur, descoperiră că era exact ceea ce, conform planului, se aşteptau să găsească. Era o cameră largă, joasă, îngustându-se spre un pasaj ai cărei pereţi străluceau în lumina făcliei.
Pereţii erau acoperiţi peste tot de vine, iar culoarea galbenă îi făcea să pară acoperiţi de aur; nu era însă timp de analiză atentă. Chestiunea cea mai arzătoare era să-1 găsească pe William Tyndale şi să-1 smulgă din mâinile lui Schouts, înainte ca acesta să aibă timp să-1 vândă celor pentru care lucra Cochlaeus.
— Aici e pasajul, spuse pădurarul, urmat atât de-aproape de ceilalţi, încât, când se opri, Herman şi Roye se izbiră de el.
O bucată de drum, pasajul subteran se menţinu la acelaşi nivel, îngustându-se doar ocazional, când Engel trebui să-şi subţieze corpul masiv ca să poată înainta; după un timp însă, terasamentul coborî în pantă, uneori atât de abrupt, încât mersul devenea periculos. Era îngreunat şi de umezeala care se scurgea din tavanul stâncos, şiroind pe pereţi şi de acolo pe pământul pe care păşeau ei.
— Suntem sub şanţul cu apă, şopti pădurarul, împiedicând-se neatent, când s-a întors să le vorbească şi era cât pe ce să cadă.
Trecând de terenul alunecos acoperit cu muşchi,

ajunseră pe o cărare urcătoare şi se opriră; de acolo începea adevăratul pericol al aventurii lor.
— Suntem în interiorul castelului, şopti Engel. Ce spuneţi? Mergem în continuare toţi sau mă duc numai eu să sondez terenul?
— Hai să mergem toţi, propuse Herman. N-ar trebui să ne separăm. Din câte îmi amintesc, mai avem vreo cincizeci de metri sau mai mult până ajungem la coridor. Mai încolo trebuie să fie şi o uşă, dacă planul este adevărat.
— A fost foarte adevărat până acum, spuse Engel, şi de ce n-ar fi şi de-acum încolo? L-am auzit pe tatăl meu vorbind despre el şi îl cunoştea, pentru că 1-a încercat de mai multe ori.
Mai înaintară vreo cincizeci de metri, atingând pereţii alunecoşi şi păşind pe materii moi de care s-ar fi înfiorat, dacă n-ar fi fost o chestiune mai importantă în minţile lor.
Deodată, ajunseră la un obstacol — un perete se afla în faţa lor, după toate aparenţele, o stâncă solidă şi imposibil de trecut. Dar în locul dezamăgirii se auzi un fluierat de satisfacţie. Era exact ceea ce planul marcase.
Herman începu să studieze suprafaţa peretelui stâncos, netezindu-1 uşor cu mâna, dar o vreme nu reuşi să găsească ceea ce căuta. Apoi scoase un strigăt de bucurie, tocmai când începea să-i

stăpânească frica de a nu fi greşit drumul.
— Am găsit!
Pipăi o asperitate mică şi, apăsând pe ea, peretele începu să se mişte înapoi încet, greoi, nefăcând nici cel mai mic zgomot. In momentul în care îşi retrase mâna, peretele rămase neclintit, lăsând o crăpătură suficient de

largă pentru a privi dincolo.
Ascunzând făclia, ca să nu-i trădeze, văzură un coridor lung, larg de vreun metru şi jumătate, dar aproape îngropat în întuneric. Singura lumină venea de la o făclie fumegândă, agăţată pe un perete în josul coridorului.
— Ne aventurăm? întrebă pădurarul.
— Păi, la ce ne-a folosit drumul acesta lung, dacă nu mergem mai departe? întrebă Roye aproape supărat. Trebuie să-1 scoatem pe stăpânul meu de aici.
In timp ce vorbea, apăsă butonul şi deschise şi mai mult uşa. Apoi, trecând pe lângă ceilalţi, intră în coridor. Engel şi Herman îl urmară. După ce împinseră cu grijă uşa la locul ei, atenţi să nu cadă zăvorul, văzură că în lumina ceţoasă, se confunda atât de bine cu peretele, încât nimeni nu i-ar fi bănuit prezenţa când era închisă în totalitate. Era vorba clar de o intrare şi o ieşire secretă, a cărei existenţă fusese, probabil, uitată.
— Acum următorul pas, spuse pădurarul, privind neliniştit în jur. Concentraţi-vă asupra planului şi o să vă aduceţi aminte că trebuie să facem la stânga. E pe undeva la jumătatea distanţei dintre locul unde stăm şi lumina de acolo.
O luă înainte, păşind uşor şi prudent, gata să înainteze sau să se retragă, după cum ar fi evoluat lucrurile. înainte să parcurgă prea mulţi metri, ajunseră la o intrare, în partea stângă, care ducea în sus, pe nişte trepte ce treceau pe lângă nişte uşi, de unde nu se auzea nici un semn de viaţă şi nu se vedea nici o lumina. Treptele dădeau într-un coridor lung şi larg. Unele uşi erau acoperite cu perdele grele, iar de după una dintre ele reuşiră să vadă sala de ospeţe, cu uşa larg deschisă şi cu pereţii acoperiţi
în castel
de tapiserii, coifuri, scuturi, coarne de cerb şi multe alte trofee ale vânătorilor din pădure. De-a lungul sălii, era aşezată masa la care stătea lordul la ospeţe, iar celelalte mese ocupau spaţiul de lângă pereţi, lăsând locul din mijloc liber.
Să o străbată era periculos şi, totuşi, cea mai apropiată cale spre temniţa lui Tyndale era prin mijlocul sălii.
— Eu nu mă aventurez, murmură Engel, cu urechea ciulită la orice zgomot de voci sau de paşi, dându-şi prea bine seama, la fel ca ceilalţi, că în escapada lor aproape că provocau moartea. O să facem un ocol, pentru că cine ştie ce oameni ar putea intra în sală în timp ce suntem pe la jumătatea drumului? Nu o să mai ajungem niciodată la uşa din faţă, nici la o altă uşă, cu excepţia temniţei.
Se întoarse, pipăind peretele în timp ce înainta, mereu atent la perdelele uşilor. Ideea era că, dacă s-ar fi ivit cineva în coridor, el şi însoţitorii lui să se poată ascunde până la trecerea pericolului.
Fiecare zgomot îi înfiora, pentru că primejdia era aşa de mare. Şi totuşi, continuau să înainteze, hotărâţi să-1 scape pe Tyndale, dacă era posibil. După o vreme ajunseră la un colţ şi văzură un alt coridor închis cu draperii grele.
Să se aventureze? Nu era nici o ascunzătoare în apropiere, în afară de o uşă la vreo doisprezece metri depărtare. Acum, Engel cunoştea foarte bine drumul pentru că îi vizitase de multe ori pe servitorii care lucrau aici, tot timpul fiind bine venit. Ştia că, dacă putea trece de uşă, mai exista doar una dincolo de care se aflau treptele care coborau, după cum îi spusese Sprenkel în pădure, atunci, după-amiază, la locul unde era ţinut prizonierul.

Pericolul era deci uşa, iar Engel se gândea că mai bine venea singur, pentru ca mişcările lui să nu fie stânjenite. Unul ar fi putut trece, dar pentru trei era imposibil şi foarte periculos.
— Roye, şopti el, în timp ce stăteau ascunşi după perdele, unul poate să treacă liber, sa spunem doi, dar trei sunt prea mulţi. E prea mare frica de a fi descoperiţi. Ce-ai spune dacă te-ai întoarce la uşa secretă şi ne-ai aştepta acolo până îl aducem pe William Tyndale cu noi? Trebuie să ne furişăm, şi trei sunt prea mulţi. Dacă unul greşeşte, strică totul. Trebuie să ne aşteptăm unul pe altul.
— Mă întorc, dar nu cu toată inima, veni răspunsul împotrivitor. Am vrut aşa de mult să fiu unul dintre cei care vor ajunge la stăpânul meu; înţeleg însă dificultatea.
Roye se întoarse pe călcâie.
— O să găseşti drumul? şopti Engel în timp ce Roye, dându-i un răspuns scurt, se furişă înapoi. Se uitară după el până când dispăru pe trepte.
— E foarte curajos, spuse sincer pădurarul şi îmi place de el. Fără îndoială că-şi iubeşte mult stăpânul şi îi pare rău că trebuie să se întoarcă. Dar trei am fi fost prea mulţi.
Engel şi Herman înaintară de-a lungul coridorului luminat obscur, ajungând la una dintre uşi, dar se ascunseră repede îndărătul unor perdele, aproape speriaţi, pentru că un paj se ivi de după un colţ, fluierând vesel. Trecu fără să bănuiască ceva şi fără sa arunce nici o privire înspre draperii.
Cât despre cei ce se ascunseseră, aproape că au uitat de băiat, surprinşi de ceea ce vedeau. Printre

pliurile perdelei, li se deschidea în faţa ochilor o cameră încântătoare, iar în mijlocul ei, aşezaţi la masă în aşa fel încât flăcările din vatră le luminau feţele şi transformau lumina lumânărilor în sclipiri roşietice, se aflau doi bărbaţi.
Unul era Schouts, lordul prădător. Celălalt era Cochlaeus. Amândoi aveau în mâini pahare cu vin şi discutau cu foarte mare seriozitate.

Omul din temniţă

CapitoCuC17

— Ce îmi dai, diacone, dacă ţi-1 dau pe prizonierul pe care spui că-1 cheamă William Tyndale?
In timp ce spuse aceste cuvinte, Schouts ridică sticla din argint şi îşi umplu paharul.
— Două sute cincizeci de coroane, lordul meu — preţul care e pus pe capul acestuia, răspunse Cochlaeus.
— Cee? strigă mirat Schouts, oprindu-se la jumătatea mişcării de a duce paharul la gură. Iţi baţi joc de mine plătindu-mă la fel cum l-ai plăti pe oricare dintre slujitorii mei dacă l-ar fi prins pe englezul ăsta? râse dispreţuitor Schouts, punând paharul cu un gest nervos pe masă şi vărsându-şi vin pe mâna.
— E o sumă mare, lordul meu. Două sute cincizeci de coroane din aur!
— O fi, diacone, dar pot să primesc la fel de mult de la prietenii lui Tyndale din Hamburg, pentru că mi s-a spus că nişte negustori englezi îi găsesc bani pentru treaba asta a lui — pentru manuscrisele astea otrăvitoare. O să mă duc la ei, poate mâine, poate în noaptea asta, şi o să le spun cât de doritori sunt oamenii

bisericii să-1 ardă pe prietenul lor, numai că evaluează combustibilul pentru focul Inchiziţiei la doar două sute cincizeci de coroane. O să-mi dea cinci sute fără nici o crâcnire, îţi garantez şi vor crede că l-au răscumpărat ieftin pe acest Tyndale. Dar n-o să iau cinci sute de la ei, nici de la tine. Preţul pentru englezul din temniţele mele este de o mie de coroane, aici, jos, pe masă, dacă vrei să fii tu cumpărătorul. După aceea poţi să-1 torturezi după bunul plac sau să-1 arzi, cum vrei.

— O mie de coroane! strigă Cochlaeus, privindu-l consternat pe lordul prădător şi răsturnând din neatenţie paharul aproape de mâna lui. Cine o să vă dea o asemenea sumă exorbitantă?
Nimeni! spuse, punându-şi pe masă -în timp ce vorbea — pumnii încleştaţi.
Schouts râse, apoi îşi bău vinul şi îşi umplu din nou paharul înainte de a răspunde.
— Am spus o mie de coroane — din aur. Şi dacă n-o să-mi dea nimeni atât, n-o să-l aibă nimeni în afară de mine, iar eu o să-l ţin aici. Mâncarea lui n-o să coste prea mult şi o să simt şi eu puţină satisfacţie din toate astea. O să ştiu, de exemplu, că tu şi şleahta de torţionari din pivniţele Casei Sfinte, unde vă ţineţi instrumentele de tortură, sunteţi înnebuniţi de furie pentru că nu vă puteţi face voia cu omul acesta pe care îl doriţi cu ardoare, şi nu daţi preţul cerut de mine.
Schouts sorbi din vin de două sau de trei ori, privindu-l pe Cochlaeus, pe jumătate amuzat de expresia de pe chipul acestuia.
— O să-l ţin o vreme, pentru că poate să-mi aducă o sumă bună înainte să termin cu el. Prietenii lui s-ar putea să fie în stare să ofere mai mult de o mie când vor şti unde este.

153

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

— Nu pot să cred! exclamă Cochlaeus neîncrezător.
— Nu crezi? strigă Schouts. Să-ţi intre bine în cap, diacone Cochlaeus, omul acesta nu va ieşi de-aici — la prietenii lui sau la duşmani — până când nu voi vedea o mie de coroane aici, pe masă. Acum ştii răspunsul meu. N-o să primesc nouă sute nouăzeci şi nouă. Va fi o mie, iar după ce îmi aduci banii, poţi să faci ce vrei cu el, pentru că atunci îţi va aparţine trup şi suflet.
Lordul se ridică şi, împingându-şi scaunul care căzu cu zgomot, merse la cămin şi îndesă cu piciorul buştenii, după care se întoarse cu spatele la foc şi se uită să vadă cum primise ultimatumul, emisarul Inchiziţiei.
— Hai să fie şapte sute cincizeci, sire, exclamă Cochlaeus ridicat şi el în picioare. O mie de coroane e o sumă enormă pentru un om lipsit.
— Ăsta-i preţul lui Tyndale, că-i lipsit sau înstărit, veni răspunsul hârâit. Şi, cum am spus, nu primesc nici măcar cu o coroană mai puţin.
Cochlaeus începu să măsoare camera înainte şi înapoi, călcând pe covoare splendide, probabil mărfuri turceşti luate ca pradă. Gândul nu-i era deloc la luxul care îl înconjura — roadele pirateriei. Se gândea la bărbatul a cărui cumpărare o negocia, pe care îl dorea nespus în temniţele Inchiziţiei, pentru a fi torturat pe roată sau ars pe rug într-o piaţă deschisă a oraşului pe care îndrăznise să-l pervertească cu hârtiile lui neruşinate.
Dar preţul! Tâlharul acesta avea îndrăzneala să-i ceară o mie de coroane din aur, dar, după cum protestase deja, suma era exorbitantă. Totuşi, înainte de a veni aici ca să-l vâneze pe ereticul ce provocase atâtea răni de moarte Bisericii Mama, împânzindu-şi peste tot cărţile ciumate, tovarăşii lui inchizitori îi spuseseră că o mie sau

154

chiar două mii de coroane de aur n-ar fi prea mult dacă îl va aduce pe Tyndale sub puterea lor. Vor putea astfel să-l facă să tacă pentru totdeauna şi nu-i va mai putea înşela pe oameni cu ereziile lui.
Schouts stătea cu spatele la buştenii arzând şi îl privea pe reprezentantul Bisericii umblând încoace şi-ncolo, cu o expresie sinistră pe faţă, meditând la problema plăţii. Cât despre stăpânul castelului, acesta zâmbea în sinea lui, nelăsând ca faţa să-l trădeze, gândindu-se că smulgea o mie de coroane unei Biserici faţă de care avea cel mai profund dispreţ.
— Deci, diacone, care-i hotărârea? întrebă brusc, când Cochlaeus era cât pe ce să ia o decizie.
— Nu mă pot hotărî, protestă omul Bisericii. Condiţiile sunt exagerate. Cine a mai auzit vreodată de-o sumă ca asta — o mie de coroane — pentru un individ ca Tyndale?
Schouts râse.
— Mai am de adăugat ceva şi s-ar putea să ţi se pară şi asta stânjenitor! exclamă el. Am uitat, când am fixat preţul pentru prizonierul meu, că trebuie să obţin iertarea deplină pentru fiecare păcat de care sunt condamnat — jafurile mele, ceea ce tu şi mulţi alţii numiţi crimele mele,

insultele destrăbălate — ca să vă citez din nou — la adresa unor prelaţi ai Bisericii — adică tot ceea ce voi consideraţi păcat. Asta plus o mie de coroane! Aşa că acum hotărăşte-te, dar repede, pentru că vreau să plec!
Mai voia să spună ceva, dar se auziră nişte paşi grăbiţi pe coridor şi, imediat un bărbat dădu buzna, abia trăgându-şi răsuflarea, păşind spre locul unde se afla Schouts.
— Stăpâne, strigă el, fără să pară câtuşi de puţin

stânjenit de prezenţa lui Cochlaeus, care se oprise din preumblare pentru a auzi ceea ce voia să-i mai spună Cochlaeus, e o corabie pe râu. E aceea pe care mi-ai spus să n-o scap nicicum din ochi.
Bărbatul încercă să-şi recapete respiraţia normală, dar Schouts, reumplându-şi paharul cu vin, i-1 întinse soldatului, îndemnându-1 să bea, apoi îl urmă în grabă.
— O să vorbesc cu tine mai târziu, diacone Cochlaeus, exclamă Schouts, privindu-lîn faţă pe vizitator, dar trebuie să mă ocup de treaba asta. Gândeşte-te la ce ţi-am spus. O mie de coroane şi iertarea sau nimic.
Se opri la uşă, dar confuzia de pe faţa omului îl amuză într-atât, încât izbucni în râs.
— Apropo, după douăsprezece ore de acum încolo, preţul va fi ridicat. Poate că o să cer o mie cinci sute de coroane.
Trase uşa după el şi o luă grăbit pe coridor, căutându-şi armele în timp ce mergea.
Clopotul masiv al castelului bătu câteva momente mai târziu. Dangătul lui se auzea până departe, în adâncimile pădurii, iar Otto Engel şopti că îl auzise adesea în coliba sa, ştiind imediat că era vorba de necaz.
Cei doi ascunşi după perdea auzeau mişcările precipitate ale unor bărbaţi care veneau în mare grabă. Luau calea cea mai scurtă pentru a ajunge la timp ca să primească ordine de la stăpânul lor aflat deja în curte. Unii, ca să economisească timp, se năpustiră în camera în care se afla Cochlaeus — intrând pe o uşă şi ieşind pe cea după care se ascundeau Herman şi pădurarul, îşi încătărămau săbiile în timp ce mergeau, fără să-i dea nici cea mai mică importanţă lui Cochlaeus, ba chiar aproape să-1 dea jos în graba lor. Emisarul Bisericii

rămase încremenit când îl văzu pe ultimul intrat în cameră — un preot ce scotea strigăte şi blesteme, era beat şi râdea.
îndată zgomotul paşilor se auzi afară, apoi tropăitul cailor pe pietre şi pe podul mobil coborât. Herman şi însoţitorul lui ştiau ce însemna aceasta — lordul prădător şi servitorii lui se aflau pe drum spre un alt act de piraterie.
— Slavă Domnului! exclamă Engel cu o voce joasă. Asta-i şansa noastră. Chiar şi aşa, vocea lui fremăta de bucurie.
Apucându-1 pe Herman de braţ, îl trase de după perdea în josul coridorului pe care îl traversaseră până la uşa deschisă a sălii de ospeţe. Acolo se opriră, prudenţi, ca să vadă dacă era goală. Nu era nici o persoană şi, asumându-şi riscul, o luară la goană până la uşa de la capătul celălalt.
Bucătăriile erau şi ele goale. Nu se auzea nici un zgomot, cu excepţia a ceea ce răsuna în depărtare; clopotul încetase să mai bată, iar oamenii din castel îşi lăsaseră deoparte treburile, oricare ar fi fost ele, fie ca să stea de pază la podul mobil sau deasupra porţii, fie pentru a coborî panta înspre râu până la vasul care îndrăznise să se aventureze la asemenea ore târzii. Urma să plătească preţul nebuniei lui, iar lordul tâlhar se afla acolo ca să-i stoarcă şi ultimul bănuţ.
Străbătând coridorul pustiu, Herman şi pădurarul ajunseră la nişte trepte pe care le coborâră foarte repede, după ce Engel smulse una din făcliile agăţate pe perete. Treptele erau cu totul îngropate în întuneric, dar cu ajutorul făcliei reuşiră să coboare până când ajunseră la un perete alb. Lângă el, în stânga, observară însă alte

trepte şi, coborându-le, dădură de o uşă bătută în cuie şi acoperită cu tablă oţelită, închisă cu drugi şi zăvoare.
— Aici e, şopti Engel. Şi uite cheia, după cum a spus Sprenkel.
O cheie cenuşie atârna într-un cui, lângă uşă, iar pădurarul, luând-o, o bägă în zăvor. Când o răsuci, zăvorul scârţâi periculos de tare în liniştea ce stăpânea în castel. Intre timp, Herman lucra şi el, pentru că amândoi ştiau că trebuia să se mişte repede, pentru că timpul era foarte preţios. Trase zăvoarele şi împinse drugii de fier, iar uşa a fost imediat deschisă.
— Eşti aici, maestre Tyndale? şopti Herman, păşind în întunericul temniţei.
— Sunt aici. Cine sunteţi?
întrebarea veni pe un ton tremurător, care le dădu celor doi bărbaţi aflaţi în uşă impresia că era vocea unui om extrem de slăbit.
— E Herman şi un prieten. Vino aici. Vrem să te scoatem din castel, iar clipele sunt foarte preţioase.
Engel ridică lampa ca să vadă unde era prizonierul. Podeaua denivelată era plină de băltoace, pe ziduri se scurgea umezeala, iar în liniştea mormântală ce se aşternuse, se auzi, ca o notă muzicală, un strop de apă căzând într-una din bălţi. Suprafaţa apei tremură uşor în lumina făcliei. Ochii lui Herman observară repede mizeria din temniţă. Podeaua şi pereţii erau acoperiţi cu gângănii dezgustătoare, iar pe jos, muşchiul verde se întindea ca o pătură murdară.
Asta era ceea ce văzuse la o simplă privire; imediat însă, îl zări pe William Tyndale îngenuncheat pe o grămadă de paie umede, într-un colţ în spatele uşii.
Se uita înspre ei, nesigur de persoanele care intraseră

în celula mizeră, şi întrebându-se dacă era realitate sau dacă doar visase vocea lui Herman. Acesta îi surprinse, în lumina lămpii, strălucirea din ochi şi înainta spre el. Şi totuşi, era un lucru atât de incredibil ca Herman să fie aşa de aproape de el, încurcându-şi picioarele prin paie, să-1 îmbrăţişeze, să-i sărute obrazul rece şi să-i spună că el şi tovarăşul lui l-au căutat ca să-1 ia de acolo.
Tyndale îşi ridică mâinile încătuşate ca să le strângă pe ale tânărului ce fusese atât de iubitor, ca un fiu drag, în ultimele luni.
— Dar e minunat! exclamă întemniţatul, încercând să se ridice. Aproape că aţi auzit cuvintele rugăciunii mele când aţi apărut la uşă. "Din fundul adâncului, Te
chem, Doamne! __Scoate-mi sufletul din temniţă, ca
să laud Numele Tău!" Şi, ca să vezi! Domnul a auzit rugăciunea mea şi S-a grăbit să mă ajute!
Herman îngenunche şi, cuprinzându-1 cu braţele pe prizonierul îngenuncheat, îl ridică în picioare; Tyndale însă nu se putea ţine singur pe picioare.
— Sunt foarte slăbit, spuse Tyndale tremurând. De când am plecat de la voi, n-am mai mâncat nici o bucăţică de pâine şi nimeni nu mi-a adus ceva de mâncare.
Pentru prima dată auziră zgomotul lanţurilor, iar când Engel coborî făclia, văzu că picioarele lui Tyndale erau înlănţuite.
— Dumnezeu să-mi facă şi mie la fel, şi mai mult... Tyndale însă îl contrazise.
— Nu spune asta, prietene, Dumnezeu poate răsplăti cel mai bine ce mi s-a făcut. Dar nu putem pleca, de vreme ce, după cum spuneaţi, clipele sunt foarte preţioase? Mi-aş trăi nenorocirea într-o măsură şi mai mare dacă aş şti că aţi dat de necazuri în dorinţa de a

mă ajuta.
Pădurarul se uită atent la Tyndale, la mâinile şi picioarele lui, şi, spre marea lui tulburare, văzu că trupul acestuia era legat de zid printr-un lanţ gros, care nu-i permitea să se mişte mai mult de un metru sau doi.
—Herman, ţine făclia asta, strigă el. Apoi, apropiindu-se hotărât de perete, cu buzele strânse, apucă lanţul cu mâinile lui puternice şi încercă să îndepărteze inelul de fier din perete.

Era o treaba care-i depăşea puterile, iar Herman, înţelegându-i scopul, lăsă lampa jos şi apucă şi el lanţul. Apoi, unindu-şi forţele, traseră din răsputeri. Efortul era imens şi, opintindu-se, cu picioarele sprijinite de perete, venele de la tâmple li se încordară atât de tare, încât păreau gata să se rupă.
— Se mişcă! strigă entuziasmat Engel. Uite, fierul începe să se mişte! Inc-o dată. Cu toată puterea, Herman! Nu ne lăsăm.
După un efort care angajase toată puterea lor, inelul din fier cedă atât de brusc, încât cei doi bărbaţi se rostogoliră pe pământ, printre bălţi.
După ce se ridicară în picioare şi îşi frecară zgârieturile, merseră acolo unde Tyndale zăcea slăbit.
— Ridică făclia, Herman, spuse pădurarul şi luminează-mi drumul. Anunţă-mi locurile periculoase ca să nu fac nici un pas greşit.
Herman nu mai puse nici o întrebare, iar Engel, aplecându-se, îl luă pe Tyndale în braţele sale puternice aşa cum o femeie îşi ia copilul. Păşi apoi pe urmele tânărului şi, deşi treptele erau foarte alunecoase şi înşelătoare, aproape că-1 presa pe Herman să înainteze. Tânărul mergea foarte prudent, neştiind ce primejdie îi
160 putea paşte.
Castelul părea îngropat în tăcere; nu se auzea decât zgomotul paşilor lor grăbiţi şi, din când în când, huruitul lanţurilor lui Tyndale.
— Intră în coridorul secret, şopti Engel, şovăind puţin cu povara în braţe, după ce urcase atât de repede treptele nesigure. Mergi înainte şi vezi dacă drumul e liber. Lasă făclia jos undeva, pentru că o lumină mişcătoare ar putea trezi bănuieli, şi nu vrem să le dăm de bănuit. Dacă auzi vreun zgomot, opreşte-te şi vezi dacă e vreun pericol.
Herman stinse făclia şi, punând-o pe podea, într-un colţ întunecos, o luă la fugă în vârful picioarelor — nimeni însă nu se afla pe coridor. Când trase cu ochiul în sala de ospeţe văzu că era pustie. Castelul părea golit de orice fiinţă vie, cu excepţia lui şi a însoţitorilor lui. In cele din urmă ajunse la uşa din perete.
Roye o trăsese după el cât de mult putuse pentru a împiedica orice bănuieli ale vreunui posibil trecător, iar Herman se opri lângă ea, aşteptându-1 pe Otto Engel şi povara lui. Apăru de după colţ mai repede decât se aştepta, dar în lumina ceţoasă văzu limpede că povara pe care o purta devenea din ce în ce mai grea — atât încordarea nervoasă, cât şi greutatea din braţe. Acţiunea lor avântată stătuse atât de mult sub iminenţa pericolului, încât se putea spune că pădurarul trăise ceasuri întregi de nelinişte în cele câteva minute scurse între temniţă şi uşa secretă.
Ştia că dacă ar fi fost zăriţi de vreun soldat sau de vreun servitor din castel şi prinşi dezarmaţi, cu un om neputincios în lanţuri, şansa lor de scăpare ar fi fost zero. Ce s-ar fi întâmplat dacă, se întrebă el, în timp ce-1
161

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

Omul din temniţă căra pe William Tyndale, epuizat de slăbiciune şi lipsuri, din ce în ce mai greu cu fiecare pas făcut — ce-ar fi fost dacă un paj sau vreo femeie ar fi trecut pe-acolo şi, văzându-i, ar fi început să strige, dând alarma! Numai Dumnezeu putea spune care ar fi fost consecinţele, şi acestea puteau însemna moartea pentru fiecare dintre ei.
Pădurarul mai avea vreo trei sau patru metri până la locul unde îl aştepta Herman, când îl zări pe acesta, la lumina unei făclii ce atârna pe perete, aplecându-se înainte şi uitându-se de-a lungul coridorului. Păşi mai atent decât înainte şi, în timp ce inima îi bătea cu putere, auzi pe cineva cântând — o voce de băiat fredonând un cântec tâlhăresc.
Deşi se simţea copleşit de povară, iar stropi de sudoare i se încurcau în sprâncene, pădurarul se grăbi cât de repede putu. Părea că braţele îi erau eliberate de orice greutate, aşa de repede înainta ultimii metri.
— Deschide uşa! exclamă el, lipsit de orice chibzuinţă acum. Pentru că, dacă ar fi putut trece de uşă, cu povara în braţe, şi dacă uşa s-ar fi închis la loc, ar fi fost cu toţii în siguranţă.
Comanda nu era deloc necesară, pentru că Herman deschise îndată uşa punând mâna pe marginea uşii, iar pădurarul se năpusti în întunericul tăios de dincolo.
Aşteptând momentul când îl putea urma, Herman se uită înspre capătul coridorului de după

colţul căruia se putea ivi în orice clipă pajul. Coridorul era pustiu, deşi sunetul paşilor armonizaţi cu ritmul cântecului era din ce în ce mai clar. Uşurarea de a-1 vedea pe Tyndale la adăpost era intensă. Acum era rândul lui să intre şi trebuia să o facă imediat.
Păşi în întuneric, atent pe unde călca şi începu să tragă uşa după el. In momentul acela, Roye veni cu făclia mai aproape de el şi, în privirea fugară pe care o aruncă de-a lungul coridorului, văzu că o dungă îngustă de lumină căzu pe podea şi pe peretele opus. în aceeaşi clipă, băiatul apăru de după colţ. Trebuie să fi văzut lumina pentru că se opri brusc, iar cântecul a fost înlocuit de o exclamaţie de uimire, pe jumătate alarmată. Herman şi-1 imagină pe băiat uitându-se uimit prin pasaj, dar nu aşteptă să vadă ce se va întâmpla. Intrarea se închise uşor şi Herman văzu cum zăvorul căzu, blocând-o.
Cât reuşise să vadă băiatul? se întreba Herman ştergându-şi umezeala de pe frunte, pentru că evadarea îl copleşise cu totul. Cu siguranţă doar dunga de lumină, pentru că se retrăsese foarte repede, împins de spaima descoperirii.
— Unde sunt ceilalţi, Roye? întrebă el, văzându-1 doar pe el în timp ce se întorcea cu spatele la uşă.
— Suntem aici, spuse Engel, iar Herman îl zări ştergându-şi faţa şi gâtul cu basca, după ce îşi aşezase povara uşor pe podea. Te-a văzut cineva?
— Nu. Un băiat a ieşit de după colţ, dar oricum n-a putut vedea mai mult decât o dungă de lumină pe podea, pentru că eu am intrat imediat şi am tras uşa.
Herman rostise lucrurile acestea foarte brav, dar experienţele prin care trecuse îl copleşiseră, iar acum stătea lipit de perete, epuizat, în timp ce-şi simţea genunchii şi buzele tremurând. îşi îndreptară apoi atenţia spre Tyndale şi descoperiră, îngenunchind lângă el, cât de mult avea nevoie de ajutor, şi ce şansă avea de a scăpa. Omul pentru care riscasera atât de mult zăcea pe pământul stâncos, încătuşat, cu

spatele lipit de perete şi cu capul căzut pe piept. Mâna lui însă era întinsă pentru a o apuca pe a lor, mulţumindu-le pentru ceea ce făcuseră pentru el.
Herman îl ţinu de mână, în timp ce cu toţii îl priveau îngrijoraţi. In lumina aceea nesigură, li se părea că au în faţa ochilor un muribund, iar el păru că le citeşte gândurile.
— Sunt foarte slăbit şi bolnav, Herman, spuse încet; dar voi aţi apărut la timp. Nu voi muri, ci voi trăi, pentru că Dumnezeu m-a scos din adâncuri ca să-mi dea posibilitatea să termin lucrarea Lui.
Aşa neputincios cum era, la graniţa dintre viaţă şi moarte, vocea lui exprima o bucurie nespusă. Vorbea ca unul care avea o încredere nezdruncinată în reuşita misiunii sale.
încă uitându-se la el, cei trei realizară că starea lui era foarte gravă. Deşi era un om capabil să îndure cu răbdare suferinţa, efortul ultimelor luni, când îşi împinsese toate puterile mintale înspre limita lor, precum şi zilele acestea chinuitoare când încercase să scape de urmăritorii lui îl epuizaseră şi ajunsese, în special datorită lipsei hranei, la capătul puterilor. Cu toate acestea, spre marea lor uimire, era entuziasmat şi încrezător, iar cei trei realizară, privindu-1, că William Tyndale era un bărbat ce fusese format în cele mai grele şcoli, oţelit în cuptor şi care nu uita deloc, deşi în lanţuri, de Mâna care-i purtase pe oamenii aceia şi-1 scosese din adâncimile temniţei.
— Desaga mea e aici, Herman? întrebă neliniştit Tyndale, prea slăbit ca să se uite el însuşi după ea; prea slăbit, într-adevăr, ca să-şi ridice mâna spre a simţi cureaua din jurul gâtului.
Herman o văzu atârnând de cureaua din piele şi îi

spuse că se afla acolo. Ii călăuzi delicat mâna ca să o poată simţi, apoi i-o puse în poală. In ciuda lanţurilor, Tyndale o strânse la piept.
— Aş fi fost îndurerat dacă mi-aş fi pierdut comoara, murmură el. Era capitalul lui de bază, cum spunea uneori glumind. Cărţile lui se aflau în desagă — volumele acelea preţioase de unde îşi lua materialul pentru traducerea Bibliei.
Cei trei bărbaţi se aflau într-o stare de nelinişte şi perplexitate, neştiind ce să facă acum, când

Tyndale era atât de aproape de moarte, în ciuda exaltării şi a spiritului său încrezător. Dacă, după ce se aventuraseră atât de departe, s-ar fi ales acum cu un om mort în braţe? Sau, dacă nu se întâmpla asta, cum să-1 ducă mai departe? Şi unde să-1 găzduiască până se înzdrăvenea?

în celulă

CapitoCuC 18

Când Margaret îşi veni în fire, după ce căzuse grămadă la pământ, în peşteră, se trezi în întuneric zăcând pe nişte paie.
Ridicându-se, încercă să-şi lege lucrurile în minte, aşa încât îşi aminti de aventurarea sa disperată în locul ce o înspăimântase atât de mult. îşi aminti şi vocile pe care le auzise. Totul se limpezea, iar groaza o învălui din nou, pentru că zăcea, cu siguranţă, în acelaşi loc, iar împrejurimile erau tot atât de mizerabile ca înainte.
Cam aşa gândea Margaret şi, dintr-o dată, se ridică pentru a ieşi din nou la aer; prefera, oricum, să iasă decât să-şi continue drumul până acasă la Herman prin tunelurile acelea primejdioase.
Se ridică şi cu mâinile întinse, începu să păşească prudent, ca nu cumva în această beznă să se lovească cu faţa de ceva. Atinse imediat un perete pe care îl simţi rece şi umed.
Continuă să meargă atent, pipăind cu o mână de ceea ce ea presupunea că e partea stâncoasă a cavernei şi tremurând la gândul a ceea ce putea atinge — scheletele respingătoare peste care, când venise prima dată cu

Herman, îşi aruncase pelerina, din respect pentru morţii necunoscuţi.
Dar spaimei i se adăugă un alt gând — unul care o
surprindea.
Stânca aceasta sau peretele pe care îl atingea era umed, iar aerul părea jilav. Mâna i se umezi atât de tare, încât şi-o şterse de rochie. începu să tremure, gândindu-se cum să ajungă mai repede afară la râu, pentru că mâna atinse ceva murdar şi lipicios.
Ce putea fi? Stânca pe care o întâlniseră ea şi Herman era uscată; pământul de pe jos era şi el tare şi uscat. Gândindu-se la aceste lucruri, se aplecă să vadă cum e pământul şi îl descoperi umed.
Era extrem de confuză. Se afla în acelaşi loc sau rătăcise pe undeva într-o stare de inconştienţă, ca o somnambulă poate? Hotărâtă să rezolve dilema, înainta, şi atunci mâna atinse ceva ce îi aduse un strigăt de mirare pe buze.
Era o spărtură în zid, iar mâna simţi aerul de afară; imediat însă, dădu peste o bară rece din fier. Mai era una şi-apoi încă una. Pipăindu-le, îşi dădu seama că o închideau înăuntru. Privi înainte şi văzu ceva strălucind — o stea. Uimită, mai zări una şi-ncă una. Era şi luna pe undeva, dar se ascundea în spatele norilor care tot treceau şi acopereau stelele.
O străfulgera gândul că nu se mai afla deloc în peşteră. Continuă să meargă de-a lungul zidului şi ajunse la ceva ce-i aduse un strigăt de durere pe buze. Era o uşă, rece la atingere şi căptuşită cu fier, aspră, ca şi cum s-ar fi format pe ea rugină din cauza umezelii, în timp ce o pipăia, mâna ei delicată simţi crestături din fier traversând uşa de la stânga la dreapta şi ţinte solide

precum capetele pătrate ale piroanelor.
O cuprinse o groază mai mare decât atunci când era închisă în peşteră, aproape de casa lui Herman; acum ştia sigur că nu mai e acolo.

Acesta era un alt loc — dar care?
Hotărâtă să afle, se întoarse cu spatele la uşă şi o luă înainte încet, în întuneric, cu mâinile întinse. Nu după mulţi paşi, picioarele i se împiedicară de ceva ce foşni şi, oprindu-se, mâinile ei pipăiră nişte paie împrăştiate. Undeva, mai la dreapta, dădu de grămada de paie şi apoi de un perete.
Adevărul o buimăci şi se prăbuşi în paie cu un sentiment de groază, lipsă de speranţă şi teamă de nedescris — nu ştia cum să-i spună. Dar un lucru era sigur — se afla în închisoare!
îşi îngropa faţa în mâini şi, tremurând, încercă să se gândească la situaţia ei. De ce era oare în temniţă şi nu în subterana ce se deschidea în aer liber unde, după ce şi-ar fi revenit, ar fi putut aştepta pe malul râului până se iveau zorii? Apoi s-ar fi putut duce la porţile oraşului şi apoi acasă.
îşi aminti vocile ce o înspăimântaseră în subteran. Cui aparţineau oare? Erau nişte piraţi ai râului ce îşi făcuseră din peşteră ascunzătoarea lor? începu să dea un contur lucrurilor. Tâlharii aceştia au găsit-o şi au dus-o în vreun loc obscur, ca să se ocupe de ea mai târziu, când vor avea timp.
Era o situaţie foarte greu de îndurat pentru o tânără, şi Margaret îi ceru lui Dumnezeu protecţie pentru a nu cădea în mâinile unor bărbaţi fără conştiinţă.
Un alt gând îi îngheţă însă sufletul — mai teribil încă decât precedentul. Dacă vocile acelea aparţineau unor
emisari ai Inchiziţiei, care aflaseră ceva despre faptul că William Tyndale se ascundea prin împrejurimi şi veniseră să percheziţioneze subterana? Dacă era aşa, atunci probabil că o găsiseră zăcând inconştientă şi o transportară în temniţă. Posibilitatea ca ea să se afle într-una din temniţele cunoscute în tot oraşul drept Casa Sfântă era înfricoşătoare.
Margaret se ghemui pe grămada de paie până când lumina zorilor începu să se strecoare printre zăbrelele ferestrei. Când îşi ridică faţa palidă, trasă, cu urme de lacrimi şi privi în jur, văzu că era ceea ce bănuise cu spaimă. Se afla în temniţă şi putea să-şi dea seama sigur că aparţinea Casei inchizitorilor. Când privi la pereţii umezi pe care se răsfrângea soarele dimineţii, făcând să strălucească firişoarele de apă, văzu un crucifix mare atârnând pe peretele opus ferestrei, plasat în aşa fel încât să-i amintească întemniţatului de religie şi de Biserica pentru care era un renegat. Mărimea crucifixului tulbura, ca şi cum inchizitorii ar fi urmărit în mod special ca figura Mântuitorului suferind să producă tulburare.
Ore lungi se scurseră, iar Margaret era abandonată în singurătatea ei. Nu veni nimeni să-i aducă ceva de mâncare şi nu mâncase nimic de când părăsise casa tatălui ei pentru a-i transmite lui Tyndale să părăsească oraşul. Se uită în jur ca să vadă dacă pâinea şi apa obişnuită a deţinuţilor erau pe undeva — dar nu găsi nimic.
Nici o fiinţă vie nu era primprejur, cu excepţia unei păsări ce ţopăia pe pervaz, uitându-se printre zăbrele la prizonieră. Stând în lumină, creatura micuţă îşi intona cântecul, dar pe Margaret n-o înveselea, oricât de plăcut ar fi fost. Ghemul acela acoperit de pene era liber, iar aceasta n-o făcea decât să simtă şi mai puternic mizeria

situaţiei în care se afla.
Pasărea zbură, iar Margaret se simţi şi mai singură, începea s-o chinuiască foamea şi setea. Oare acesta era tratamentul ei? Descoperiseră cei care au adus-o aici că era prietenă cu William Tyndale şi plănuiseră să o lase sa moară de foame şi de sete, singură?
Gândul acesta o împinse pe genunchi şi apoi, cu mâinile înmănuncheate şi capul plecat, se rugă. Ceru izbăvire. Nu ştia cam cum ar putea veni, dar Dumnezeu putea găsi o cale, era

convinsă. Apoi îi veni în minte şi alternativa, dar se opri şi se întrebă dacă trebuia să se roage aşa. Putea oare să ceară izbăvire şi sa spună apoi: "Dacă este cu putinţă, depărtează de la Mine paharul acesta! Totuşi nu cum voiesc Eu, ci cum voieşti Tu"? Suspină, pentru că era greu de spus: "Facă-se voia Ta." Se opri, iar înăuntrul ei se dădea o luptă cumplită. La început gânduri de răzvrătire o tulburau, dar imediat o predare totală îi cuprinse sunetul: "Nu voia Mea, ci voia Ta." Dacă trebuia să moară ca un martir, se rugă să-şi poată duce până la capăt martiriul.
Era deja târziu, după-amiază, când auzi un zgomot la uşă. O cheie a fost introdusă în încuietoarea de afară, şi a scrâşnit când a fost răsucită. Apoi zăvoarele au fost date la o parte — aşa de multe, gândi cu amărăciune Margaret. Ce putea face o fată, ca să fie ţinută în detenţie în spatele unei uşi de fier încuiate cu atâtea zăvoare şi drugi?
Uşa se deschise, iar Margaret zări doi bărbaţi îmbrăcaţi la fel ca oamenii inchiziţiei pe care îi văzuse adesea pe străzi. Nici unul nu-i adresă vreun cuvânt, dar unul ce avea într-o mână un vas cu apă şi în cealaltă o bucată de pâine puse apa la picioarele ei şi aruncă bucata de pâine
în celulă
pe paie. Se îndreptă apoi împietrit spre uşă, unde aşteptă fără să sufle nici un cuvânt.
Margaret sări în picioare şi îl apucă de roba neagră şi lungă, dar bărbatul îi îndepărtă brutal mâna, fără să-i vorbească.
— De ce m-aţi adus aici? strigă ea, arzând de nerăbdare.
Omul nu-i dădu nici un răspuns, ci doar se uită la ea, stană de piatră, în ciuda durerii intense de pe chipul fetei.
— N-aveţi nici un răspuns pentru mine? Dacă m-aţi adus aici, cu ce drept aţi făcut-o? Şi care a fost crima mea ca să mă aduceţi în locul acesta oribil?
Vorbea impulsiv şi cu mult curaj, ca cineva care se luptă pentru viaţa lui şi se agăţa de şansa ce-i stătea în faţă.
Bărbatul însă rămase neclintit şi tăcut, ca şi cum ar fi fost din piatră, iar fata îl privea uimită.
— Nu mă auzi? strigă ea.
II apucă de robă şi îi strânse braţul, ca să-1 determine să se comporte ca o fiinţă umană şi nu ca o statuie împietrită într-o tăcere veninoasă. Bărbatul îi apucă mâna şi, răsucindu-i-o dureros, i-o îndepărtă, împingând-o cu atâta forţă, încât fata se împiedică şi căzu greoi pe mormanul de paie.
Inchizitorul mai în vârstă cerceta în acest timp celula, privind foarte atent în jur, în special la zăbrelele de la fereastră, pentru a se asigura că nu s-a umblat la ele şi că nu exista nici o posibilitate ca prizoniera să scape. Era şi el foarte tăcut şi, după ce-şi termină investigaţia, ieşi împreună cu celălalt. Uşa se închise cu zgomot, iar sunetele care urmară o făcură pe Margaret să simtă cât

în celulă
I;
de imposibilă era speranţa de a evada.
Un timp, pâinea şi apa rămaseră neatinse, dar foamea şi setea o împinseră să mănânce. Pâinea neagră, de care nu mai mâncase niciodată înainte, era aşa de uscată, încât trebui s-o înmoaie în apă. Reuşi să-şi astâmpere cât de cât foamea, iar senzaţia de slăbiciune dispăru; venea însă noaptea cu singurătatea şi nesiguranţa ei şi, poate, cu ororile ei.
întunericul începu să învăluie locul, aşa de mică era deschizătura prin care putea veni lumina soarelui. Undeva, afară, Margaret putea auzi cântecele de seară ale păsărilor, dar şi acestea deveniră din ce în ce mai indistincte, până când se stinse şi ultima nota, iar liniştea nopţii acoperi totul.
Treptat, lucrurile din celulă îşi pierdură şi ele contururile. Imaginea Mântuitorului pe cruce păli şi, deşi o privi dispărând puţin câte puţin, acum nu se mai putea vedea nimic din crucifix. Se întoarse spre fereastră, dar şi aceasta îşi pierduse forma, iar noaptea era atât de profundă, încât n-ar mai fi ştiut unde s-o găsească. După câteva ore, temniţa nu mai părea atât de întunecată. Lucrurile începeau din nou să se distingă, ceţoase şi vagi, până când se ivi luna

strălucitoare la orizont, pregătită să-şi facă plimbarea pe cer. Lumina argintie, furişată în celulă, o făcea să pară mai puţin singuratică.
In cele din urmă, după ce îşi aranja paiele, ca să stea mai bine, şi după ce se rugă, Margaret căzu într-un somn fără vise. Când se trezi, era ziua afară, iar lumea era vie şi frumoasă în strălucirea răsăritului, deşi nu prea avea habar de ceea ce se întâmpla decât din cântecele păsărilor. In celulă era linişte — nu se auzea decât
dupăitul unui şobolan pe podea. îşi dădu seama imediat care era misiunea animalului — mâncase o parte din pâinea ei. în rest, nu se mai auzea nimic, iar liniştea aceea nefirească o îngrozea. I-ar fi prins bine trântitul unei uşi sau sunetul vocii umane, dură cum ar fi fost, sau sunetul paşilor.
Se gândi că poate o parte din chinul pe care trebuia să-1 îndure era singurătatea aceea de nesuportat. Ce s-ar întâmpla oare cu ea dacă ar continua zile şi nopţi?
172
173

Jefuindu-i pe egipteni

CapitoCuC 19

William Tyndale era atât de slăbit şi de bolnav în timp ce Engel îl cară până la peşteră, lăsându-1 să stea acolo puţin, iar cei trei se întrebau dacă nu cumva l-au scos din temniţă doar ca să-1 vadă murind. îngenunchind lângă el, pădurarul îl privi grav, gândindu-se că avea nevoie urgentă de hrană.
— Staţi aici, Herman, şi tu, Roye, şi aveţi grijă de el până când mă duc la coliba mea să aduc ceva de mâncare, spuse el, uitându-se la ceilalţi doi.
Herman se alertă într-o clipă:
— E un drum lung, Otto, şi nu te poţi întoarce înapoi în mai puţin de o oră şi jumătate, protestă el, dar Engel răspunse aproape nerăbdător:
— Ştiu asta. Dar dacă stau aici, va muri de foame şi cum să-1 ducem de aici dacă nu poate merge singur, iar aceasta n-o poate face acum, e clar.
— Lasă-mă să mă duc înapoi în castel şi să caut ceva de mâncare! exclamă Herman.
Pădurarul rămase îngrozit de propunere.
— Vom avea doi morţi sau, cel puţin, unul la fel de neputincios ca acesta de aici, spuse el arătând înspre
Tyndale. Şi unul mort, care vei fi tu, strigă el.
— Nu cred, spuse Herman cu îndrăzneală. O să fiu prudent şi acum cunosc drumul. Era ceva de mâncare pe mesele din sala de ospeţe — o masă pentru servitori, probabil, dar de care nu s-a atins nimeni, pentru că toţi sunt plecaţi la râu.
Pădurarul şovăi. Misiunea sugerată era prea periculoasă pentru a o încuviinţa cu inimă largă.
— Vreau să mă duc, spuse Herman cu atâta hotărâre, încât celălalt simţi că era inutil să încerce să-1 mai oprească.
— Foarte bine atunci. îţi admir curajul, dar cred că e o nebunie! exclamă Engel. Ia cu tine făclia!
— Nu, n-o iau. Pot să bâjbâi drumul de-a lungul coridorului şi mai în siguranţă voi fi fără lumină. Cât voi fi plecat, încearcă să spargi lanţurile de la mâinile şi picioarele maestrului Tyndale. Rămâi aici, Roye, şi ajută-1 pe Engel cu ce poţi, pentru confortul lui.
— Asta se face uşor, spuse pădurarul zâmbind şi scoase o pilă pe care o ţinuse ascunsă pe undeva. Sprenkel mi-a spus că e posibil ca maestrul Tyndale să fie înlănţuit, de vreme ce obiceiul lui Schouts e să-şi pună prizonierii în lanţuri. De asta am venit pregătit. Du-te repede şi Dumnezeu să fie cu tine. O să încep să mă ocup îndată de lanţurile astea.
în timp ce Herman îşi căuta drumul spre coridor, pădurarul se apucă să lucreze din greu ca să-1 elibereze pe Tyndale de coşmarul acela care îi împiedica atât de mult mişcările. Mintea lui era însă preocupată de primejdia în care se afla tânărul, iar posibilele consecinţe îl făceau să

tremure.
— Nu trebuie să facă un asemenea lucru nebunesc,

1

murmură el, ridicându-se de pe genunchi şi lăsând pila jos.
— Nu trebuie, prietene, spuse stins Tyndale, încercând să iasă din toropeală.
Engel nu se opri, ci o luă repezit înainte, cu făclia în mână, lăsându-i pe ceilalţi în întuneric. îl ajunse pe Herman care îşi trecea mâna peste uşa din piatră pentru a găsi mânerul.
— Ce s-a întâmplat? întrebă neliniştit Herman. A murit maestrul Tyndale?
— Nu, dar a vorbit şi crede şi el că nu trebuie încerci un lucru aşa nebunesc.
— Otto, voi face ce am spus. Trebuie să facem rost de mâncare şi mă duc după ea. Viaţa acestui sfânt merită riscul. Lumea are nevoie de el.
Engel, văzând s clipirea din ochii lui şi privirea hotărâtă, *realiză* că era inutil să-1 facă să se răzgândească.
— Du-te atunci, şopti căutând şi el spărtura. Aha, aici e! O să ascund lumina şi apoi deschidem uşa.
Se întoarse şi văzu o nişă în stâncă ce putea ascunde foarte bine făclia, dacă se întâmpla ca cineva să fie pe coridor. Apoi, împinseră uşa şi pândiră prin deschizătură.
Coridorul era pustiu şi îngropat în întuneric. Nu se auzea nici un sunet, cu excepţia strigătelor estompate ale unor bărbaţi ce comunicau unii cu alţii în timpul jafului.
— Furişează-te şi uită-te şi în partea cealaltă, şopti pădurarul, iar Herman se aventură pe coridor.
— Du-te înapoi şi taie lanţurile, îi spuse lui Engel.
— E Roye acolo şi, deşi i-am lăsat pe întuneric, începuse să lucreze el, veni răspunsul.
—

Jefuindu-i pe egipteni

Un moment mai târziu, Herman era singur, iar uşa era trasă din nou la locul ei. Pe coridor era întuneric. Pajul se afla încă în partea aceea a castelului. Se gândea probabil că dunga aceea de lumină de pe podea fusese doar în închipuirea lui, pentru că acum fluiera vesel, fredonând din când în când fragmente de cântece. Sunetele care se îndepărtau tot mai mult îl asigurară pe Herman că băiatul se îndepărta şi el undeva înspre treptele care duceau către temniţa goală acum.
înaintând pe furiş spre sala de ospeţe, atent la orice zgomot şi la orice semn de primejdie, Herman ajunse la locul unde se gândi că trebuia să fie uşa camerei căutate. Se opri când văzu o rază îngustă de lumină pe podeaua coridorului şi, apropiindu-se ca să vadă ce era, descoperi că lumina venea prin uşa întredeschisă.
Când atinse uşa cu mâna, se opri un moment ca să asculte şi privi în ambele direcţii ale coridorului; nimic nu indica însă prezenţa cuiva. încrezător, deschise uşa mai larg şi trase cu ochiul. Camera era goală şi arăta la fel cum o văzuse şi înainte. Pe mese era multă mâncare, fie pentru cină, fie pentru masa de dimineaţă. Herman se gândi că tot ce avea de făcut era să păşească repede înăuntru, să ia o bucată de pâine şi o pasăre friptă.
Era o mare îndrăzneală, dar la fel fuseseră toate lucrurile întreprinse în noaptea aceea. Se gândi la nevoia în care se afla William Tyndale şi îşi dădu seama că, dacă nu făcea ceva de genul acesta, evadarea lui era aproape imposibilă, de vreme ce era atât de slăbit.
Deschizând uşa larg, ca mişcările lui să nu fie împiedicate, se duse la masă, atât de repede, încât i se păru că paşii lui răsunară foarte tare pe podeaua lucrată în mozaic. Se afla la un metru de locul din care putea

întinde mâna după ceea ce voia, când inima începu să-i tremure în faţa priveliştii.
Uşa din celălalt capăt al sălii se deschise şi cineva intră. In acelaşi moment, Herman îşi trase basca peste ochi, umbrindu-şi faţa.
Bărbatul care intrase era Cochlaeus şi, aşa cum stătea în cadrul uşii cu lumina căzându-i pe faţă, Herman îl văzu teribil de încruntat din cauza tratamentului ofensator la care fusese supus — el, un om de o aşa importanţă printre clerici să fie lăsat să aştepte, în timp ce stăpânul castelului se ocupa cu pirateria.
Lui Herman îi veni impulsul să se întoarcă şi să plece, sperând să nu fie zărit şi recunoscut de Cochlaeus. înainte de a ajunge la o decizie, diaconul văzu că cineva era în cameră.
— Hei, valetule, strigă el poruncitor. Aşteaptă-mă! Stăpânul tău n-are nici un pic de respect faţă de cei care îl vizitează. A plecat să-şi vadă de treburile lui demonice, în timp ce eu îmi pierd vremea şi leşin de foame.
Cuvintele exprimau supărarea, dar ceea ce era mai important, arătau că Cochlaeus nu-l recunoscuse pe Herman. Acesta din urmă răsuflă uşurat. De ce n-ar fi jucat un joc mai îndrăzneţ?
— Sire, aşezaţi-vă la masa stăpânului meu şi daţi-mi voie să vă servesc, răspunse el cu o voce schimbată. Dar trebuie să duc mai întâi lucrurile acestea, ca nu cumva să am necazuri din cauza încetinelii mele.
înainta spre masă şi luă, cu gesturi nepăsătoare şi lejere, un platou cu diferite feluri de mâncare, lângă care adăugă o pasăre şi o bucată de pâine. Apoi îi întoarse spatele lui Cochlaeus şi se îndreptă spre uşa pe care intrase.

Jefuindu-i pe egipteni

— Să te mişti repede! îi strigă Cochlaeus, care se aşezase deja la punctul de intersectare a meselor unde stătea de obicei Schouts. Ţi-am spus că mi-e foame. Nu puteai să mă serveşti pe mine mai întâi, şi apoi să te ocupi de treburile tale mai târziu? răsună foarte nerăbdătoare vocea bărbatului.
— Nu îndrăznesc! E în joc mai mult decât viaţa cuiva din acest castel, răspunse Herman cu nonşalanţă, dar simţindu-şi inima bătându-i cu putere. Aruncând o privire furişă în cameră ca să se asigure că nu-l mai văzuse nimeni altcineva decât vânătorul de eretici şi uitându-se atent pe coridor, Herman o luă la fugă, fără să-i mai pese de zgomotul pe care-l făceau paşii lui.
— Aici, veni şoapta pădurarului când uşa se deschise larg, iar Herman, cu o răbufnire de recunoştinţă, păşi dincolo. Auzi sunetul înfundat al uşii din piatră închizându-se la locul ei şi zăvorul blocând-o.
— Din nou ai ajuns cu bine! Slavă lui Dumnezeu! exclamă pădurarul, căutând făclia şi uitându-se la povara pe care o purtase Herman. Şi victorios! strigă el cu o voce ce exprima satisfacţia.
— E suficientă mâncare pentru toţi, spuse Herman încet, realizând abia acum încordarea pe care i-o provocase aventura nebunească. Luminează calea, Otto, şi hai să ne întoarcem la maestrul Tyndale.
îşi dorea acum să nu mai rostească nici un cuvânt, după toate câte s-au întâmplat. Mintea lui era preocupată nu atât de pericolul pe care îl înfruntase, cât de bărbatul care provocase toate necazurile acelea şi se mira de felul în care reuşise să scape de el, de vreme ce îl întâlnise pe Cochlaeus de mai multe ori în oraş şi fusese forţat să aibă de-a face cu el. Fiecare pas făcut spre Tyndale

îl ajuta să-şi recapete încrederea şi, în timp ce Engel mergea înaintea lui tăcut, ţinând făclia jos ca să-i arate pe unde să păşească, Herman deveni din nou stăpân pe sine însuşi.
— Ai fost văzut de cineva? întrebă brusc pădurarul, mirat de tăcerea lui Herman.
— Da. De Cochlaeus.
— Poftim??? De Cochlaeus? strigă celălalt cu respiraţia întretăiată, întorcându-se atât de brusc, încât platoul pe care îl căra Herman a fost cât pe ce să cadă. Te-a recunoscut? exclamă apoi, holbându-se la Herman şi ridicând făclia ca să-i distingă faţa.

întrebarea îl făcu pe Herman să chicotească.
— A intrat în sala de mese în timp ce eu mă aflam acolo. Avea o căutătură foarte încruntată.
— Nu l-am văzut niciodată altfel, izbucni Engel.
— Stai să vezi, de data asta era mai sălbatică pentru că îi era foame. Dar mergi mai departe. Gândeşte-te că maestrul Tyndale are nevoie de noi. Iţi povestesc în timp ce înaintăm.
Pădurarul o luă din nou înainte, iar Herman îşi continuă povestea.
— Demnitatea lui fusese ofensată de faptul că Schouts s-a dus să se ocupe de jaf, în loc să încheie târgul cu privire la maestrul Tyndale. M-a luat drept unul dintre valeţi şi mi-a cerut să-1 servesc cu mâncare.
Herman se opri şi râse cu voce tare, iar pădurarul, întorcându-se şi văzându-i chipul, izbucni şi el în râs.
— A mâncat ceva? întrebă.
— Nu, e acolo. Mă aşteaptă, strigă Herman înaintând.
Tyndale, care zăcuse neajutorat în timp ce Roye se

II[1]

180

1

Jefuindu-i pe egipteni

ocupa de lanţuri în întuneric, auzi hohotele de râs şi se înviora.
— Sunt veşti bune, Roye, exclamă el. N-au avut nici un necaz şi Ii mulţumesc lui Dumnezeu, altfel nu s-ar întoarce cu o asemenea stare de spirit. Şi m-aş bucura să aducă mâncare cu ei, pentru că mă simt foarte slăbit.
Vorbea în şoaptă, dar când îl văzu pe Herman şi pe însoţitorul lui întorcându-se, le zări feţele la lumina făcliei precum şi platoul din mâinile lui Herman.
— Păreţi veseli, spuse el, simţindu-se deja mai bine datorită asigurării că o parte din pericol trecuse.
— Suntem veseli! exclamă Herman, păşind repede înainte. îngenunche lângă Tyndale şi puse mâncarea pe pământ. Se miră să vadă că Roye îndepărtase deja lanţurile de la mâini şi continua acum cu cele de la picioare.
— Bea mai întâi, spuse Herman, în timp ce pădurarul îl ridică pentru ca tânărul să-i pună la buze butelca. Bolnavul bău puţin, apoi îl hrăniră cu grijă şi, ca să-i dea încredere şi să-i îndeplinească dorinţa, mâncară toţi împreună cu el, pentru că Herman adusese suficient pentru toţi.
După ce au mâncat, iar Tyndale părea întremat, începură să calculeze la rece dificultăţile prezentului şi ale viitorului imediat. Tyndale fusese scos din temniţă, dar care trebuia să fie următorul pas? Se va şti imediat că a evadat, iar pădurea va fi răscolită în lung şi-n lat, nu numai de Cochlaeus şi de garda oraşului, ci şi de lordul prădător care pierduse cel puţin o mie de coroane din aur.
— Dacă te duc acasă la mine, maestre Tyndale, s-ar putea să meargă şi acolo şi te vor găsi cu siguranţă!

Pădurarul scutură din umeri, gândindu-se la sfârşitul omului pentru care riscaseră atâta, ca să nu mai vorbim de pedeapsa care-i aştepta pe ei.
— Ce putem face? întrebă Tyndale încet. Mi se pare că sunt forţat să risc.
Viitorul apărea foarte întunecat pe măsură ce discutau tot soiul de planuri, fiecare având câte un punct slab şi iminenţa sfârşitului dezastruos. Dar, deodată, pădurarul, se apropie de grup după ce se plimbase încoace şi-n acolo şi îşi spuse răbufnit gândul:
— Ce a-ţi spune să vă las aici, în timp ce eu ma duc în treburile mele şi mă comport ca şi cum

nu s-ar fi întâmplat nimic? Aş putea avea chiar un rol în a-i ajuta pe servitorii castelului — şi pe vânătorul acela, Cochlaeus — să vă caute. Vă garantez că degeaba o să vă caute. II voi supraveghea îndeaproape pe clericul acela.
Peştera răsună de hohotele de râs ale pădurarului care îi aduseră lacrimi în ochi la gândul că ar putea conduce el căutările, dacă îi vor permite să ia parte.
— Vă voi aduce din când în când multă mâncare şi, între timp, mă voi gândi la o posibilitate de a vă scoate de aici. Eşti de acord, maestre Tyndale? întrebă el grav.
— Sunt de acord, veni răspunsul. Cel mai mult îmi displace însă să stau aşa, pe întuneric.
— Veţi avea şi lumină, îl întrerupse pădurarul.
— Dar Herman — gândeşte-te că pe el îl aşteaptă Margaret Byrckmann întrebându-se ce s-o fi întâmplat cu el.
— O să-i trimit cuvânt, spuse foarte serios Engel.
— De-aş avea hârtie şi cerneală, mi-aş putea continua munca, spuse Tyndale. Aş putea folosi timpul, iar treaba aceasta ar fi aproape de sfârşit. Roye ar putea scrie în

timp ce eu îi dictez.
— Aşa va face. Cunosc un preot care e om de litere şi îi voi spune ceva ca să-1 determin să-mi dea şi pană, şi cerneală, spuse pădurarul, înlăturând această problemă.
— în ceea ce mă priveşte..., completă Herman, tânjind să o vadă pe Margaret, chiar şi numai pentru un ceas, dar simţind că datoria lui e să stea lângă Tyndale, în ceea ce mă priveşte, voi rămâne aici şi vă voi fi alături, dacă Otto Engel vă pune din nou la treabă, maestre Tyndale! exclamă el sincer.
Engel plecă chiar înainte de ivirea zorilor, dar se întoarse la amiază, cu un coş. Era plin cu mâncare, pentru care îşi exprimară recunoştinţa. Ochii lui Tyndale străluciră însă când văzu hârtia, cerneala şi penele de gâscă.
— Slavă Domnului! izbucni el. Şi ţie, scumpe prietene, îţi mulţumesc din adâncul inimii. Acum nu mai e nici o grabă, pentru că lucrurile acestea şi lumina mă vor face să mă simt ca-ntr-un palat. Ce-mi pasă mie de confort dacă mâna mea poate face lucrarea pe care mi-a încredinţat-o Dumnezeu?
Ochii îi străluciră de plăcere în timp ce întoarse foile şi scoase cărţile din desagă. Imediat însă se gândi la Herman.
— Fiul meu, de vreme ce sunt aici, în siguranţă, poţi să pleci la noapte. Cunoşti intrarea secretă care duce la casa ta; după aceea, va fi uşor să traversezi străzile până la casa în care locuieşte fata pe care o iubeşti.
Herman îi luă mâna întinsă în a lui.
— O să mă gândesc la asta, răspunse blând, cu o sclipire de dragoste în ochi. Mi-ar plăcea să plec, dar misiunea mea e aici, iar ea ştie că sunt cu tine.

— E vreo veste din castel? întrebă Herman un moment mai târziu, întorcându-se spre Engel care curăţa făclia.
— Veste? exclamă pădurarul. Trebuia să vă fi spus. Schouts a ajuns la învoială cu Cochlaeus după ce a golit corabia şi a trimis-o mai departe goală, iar apoi, după câte mi-a spus Sprenkel, au coborât în temniţă ca evlaviosul om al Bisericii să-1 vadă pe prizonier. Aş fi dat orice să-i văd coborând treptele alunecoase sau să le văd feţele când au păşit în grota aceea oribilă şi au descoperit că era goală.
— Sprenkel era cu ei şi el mi-a spus că Cochlaeus bătea din picior pe podeaua murdară, turbând de furie. Se întoarse rapid şi îl privi pe Schouts ca un om nebun, după care îşi ridică pumnul învinuindu-1 că îşi bătuse joc de el. In ce-1 priveşte pe Schouts, care se gândea la cele o mie de coroane pierdute, care păreau o certitudine, furia lui se declanşa când auzi insultele diaconului şi, ridicându-şi pumnul, l-ar fi prăvălit la pământ dacă n-ar mai fi avut în el o rămăşiţă de spirit superstiţios.
— Dacă n-ai fi preot, te-aş înlănţui aici unde a zăcut englezul! strigă el.

— Apoi a luat făclia din mâna lui Sprenkel şi a mers la zidul de unde fusese smuls inelul. Rămase aproape mut de uimire, cu atât mai mult cu cât remarcase, atunci când dăduse ordin să fie dus Tyndale în temniţă, cât de slab era. Sprenkel mi-a spus ca Cochlaeus tuna şi fulgera, blestemându-l pe Schouts şi pe servitorii lui până când, furios, Schouts îl apucă de ceafă şi îl conduse pe cleric pe trepte, de-a lungul coridorului, apoi la poarta pe care paznicul o deschise imediat la strigătul lui. Acolo, fără nici un cuvânt, îi făcu un vânt, iar Cochlaeus, împiedicându-

se pe podul mobil, căzu grămadă, în timp ce grilajul şi poarta se închideau cu zgomot. Chipul pădurarului păru să strălucească de plăcere, cum stătea aşa, cu braţele încrucişate şi cu spatele aproape lipit de peretele peşterii.

— Trebuie să vă mai spun ceva, spuse el după un moment de pauză. Străbăteam pădurea imediat după ce v-am lăsat aici şi, auzind zgomot de voci, tropăitul cailor şi zăngănitul armelor, m-am îndreptat înspre acolo aşa cum fac de obicei când sunt în timpul serviciului.

— Stai, tovarăşe! a strigat cineva şi, întorcându-mă, l-am văzut pe Cochlaeus şi garda oraşului. Omul Bisericii, acum călare şi extrem de tulburat, m-a întrebat cum mă cheamă.

— Sunt Otto Engel, sfinţia voastră, am răspuns eu, şi sunt pădurarul pădurii.

— în slujba seniorului de la castel? m-a întrebat.

— Nu; nu lucrez pentru el, ci pentru un stăpân pe care-l iubesc.

— N-ai văzut pe cineva prin pădure — un englez — ereticul acela pe nume William Tyndale? A fost luat prizonier în castel, dar a evadat şi trebuie să se ascundă pe undeva.

— Când s-a întâmplat asta? am întrebat eu cu un aer atât de surprins, încât probabil că s-a gândit că e inutil să mă mai întrebe o dată dacă l-am văzut.

— In timpul nopţii, veni răspunsul şi îmi făcu o ofertă care îmi crescu pulsul.

— Dacă poţi să ni-l găseşti pe individul acesta — unealta diavolului, vei primi o sută de coroane din aur precum şi binecuvântarea Bisericii.

— Veniţi cu mine şi vă voi arăta locurile unde se

poate ascunde un om, replicai eu. Dar, dacă nu-l găsesc, nu primesc nimic şi pierd cele o sută de coroane.

— Nu. îţi voi da zece, deşi aş fi mai bucuros să ţi le dau pe cele o sută.

M-au urmat — toată garda împreună cu Cochlaeus — clericul foarte nerăbdător, ceilalţi călăreţi prost dispuşi, pentru că le era foame după ce postiseră toată noaptea şi epuizaţi de aşteptarea lungă în faţa porţii castelului. Despre felul în care a fost scos afară diaconul am aflat mai târziu, după ce m-am întâlnit cu Sprenkel.

Am căutat peste tot, în locuri posibile şi imposibile, o dată în bârlogul unei ursoaice care ne-a atacat şi a trebuit să ne apărăm cu săbiile, iar altă dată i-am dus pe o cărare spre doi lupi care mârâiau şi îşi arătau colţii şi a durat ceva până au fost doborâţi cu săbiile.

— Mergem în cetate! a strigat Cochlaeus, făcând cale-ntoarsă spre locul unde îi aşteptam eu, cu cuţitul pregătit în caz că vreo fiară s-ar fi năpustit asupra mea. Uite zece coroane, aşa cum ţi-am promis, adăugă el, întinzându-mi monedele din aur cu mână tremurândă. Dar nu uita că am vorbit de o sută de coroane. Găseşte-mi-l pe acest William Tyndale şi îţi voi da o sută cincizeci; trebuie să fie însă viu, ca să-l putem trage la socoteală pentru ereziile lui şi pentru scrierile lui otrăvitoare.

Am luat aurul şi m-am uitat cum se îndepărtau. Unii soldaţi îşi ştergeau sângele de pe săbii, iar cei mai mulţi stăteau în şa foarte nemulţumiţi, privindu-l profund dispreţuitor pe diacon. M-am uitat după ei până nu s-au mai văzut şi atunci cineva m-a bătut pe umăr. Nu am simţit când s-a apropiat, dar m-am întors şi am văzut că era Sprenkel. I-am spus ce ştiam şi după aceea am aflat ce s-a întâmplat în castel. Dar uite coroanele, maestre

Tyndale, şi ştii ce cred că e mai bine să fac cu ele? Tyndale îl privi curios.

— Nu ştiu.
— M-am gândit să ţi le dau ţie ca să le foloseşti pentru lucrare. îţi vor folosi la tipărirea Cuvântului lui Dumnezeu.
Tyndale ezită, dar, în cele din urmă când văzu că pădurarul protestă, întinse mâna, luă monedele şi le strecură în desaga lui.
— Când i-ai primit, nu erau banii lui Dumnezeu, spuse el simplu, dar acum îi iau ca banii Lui şi îi voi folosi pentru gloria lui Dumnezeu.
Mai târziu, noaptea, pe când Tyndale îşi exprima speranţele, se auzi sunetul unei păsări, iar ochii celor care se aflau în peşteră se întoarseră spre intrarea ascunzătorii lor.
— Cred că e Engel, spuse Herman, sărind în picioare, îndată pădurarul intră înăuntru, cu paşi grăbiţi.
— Veniţi imediat! exclamă el, înainte să ajungă la ei. Şi ia şi desaga maestrului, Roye. E o barcă pe râu şi vă va duce pe malul celălalt. Ştiu o ascunzătoare în pădure unde nu cred că Cochlaeus te va putea găsi vreodată şi, mai târziu, după ce se vor mai aşeza lucrurile, te vom ajuta să ajungi acolo unde te-ai pornit.
Faţa pădurarului căpătă o expresie ciudată când scoase din sân o pungă grea.
— Dacă asta nu mai este calea Domnului, atunci nu ştiu cum aş putea-o numi altfel! exclamă el cu vădită emoţie în glas. Am auzit-o pe mama povestind că, atunci când israeliţii au pornit din Egipt spre Pământul Făgăduinţei — cred c-aşa 1-a numit — i-au jefuit pe egipteni şi şi-au luat multe obiecte de-ale lor pentru

călătoria din pustie. Ce spui de asta, maestre Tyndale? Duşmanii s-au gândit să-ţi împiedice lucrarea, ba, mai rău, să te omoare. Dar când umblam pe drum ca să pregătesc terenul pentru evadarea ta, piciorul meu a lovit această pungă. Uite-o! E darul lui Dumnezeu. Sunt sigur de asta. Vei putea plăti cheltuielile unei călătorii confortabile şi îţi vei acoperi nevoile.
Pădurarul deschise punga, care era foarte grea, plină de aur. Erau bani din belşug, iar Tyndale, luând-o din mâinile lui Engel, îngenunche.

Fuga din Casa Sfântă

CapitoCuC20

în ziua următoare, nimeni nu veni să o vadă pe Margaret. Cei care o ţineau prizonieră gândeau probabil că vasul cu apă şi bucata de pâine o vor păzi de înfometare şi nu făcea cu siguranţă parte din planul lor să îi asigure un minimum de confort. Dar pasărea care o mai vizitase reveni, aruncând priviri furişe în celulă, printre zăbrelele din fier, şi aşteptând întrebătoare şi aproape cu nerăbdare.
Margaret o privi şi se întrebă dacă prizonierul ce fusese închis înaintea ei în locul acela sumbru obişnuia să o hrănească. Rupând o bucăţică din pâine şi fărâmiţând-o în mână, fata se apropie de fereastră. Pasărea se trase prudentă înapoi, gata să zboare în caz că Margaret i-ar fi întins vreo capcană. Din spatele zăbrelelor, privea atentă, legănându-şi capul în toate părţile, cum Margaret îi punea firimiturile pe pervaz.
Fata se gândi că se va apropia, dar pasărea se mulţumea să ciripească nerăbdătoare, ca şi cum i-ar fi cerut să se dea înapoi, aşa că Margaret se conformă. Se retrase până la mijlocul celulei şi de acolo o privi cum ciuguleşte mâncarea până la ultima bucăţică. Ca

mulţumire, îi cântă prizonierului însingurat un cântec şi zbură.
Singurătatea care o înconjura pe Margaret era dureroasă. Orele se scurgeau încet, inadmisibil de încet. Trebuie să fi fost încălţate cu ghete de plumb — sunt cele mai încete ore cu care a avut de-a face timpul vreodată!
Noaptea veni din nou şi Margaret încă nu primise nici o vizită din partea celor doi bărbaţi

atât de tacuri şi de ameninţători. Rezerva de hrană nu fusese reîmprospătată, iar pâinea nu dispăruse de tot, nici vasul cu apă nu era complet golit. Lucrul acesta însă nu-i diminua îngrijorarea cu privire la viitor, pentru că se gândea dacă nu cumva aceasta era singura hrană de care se mai putea bucura. Prin oraş circulau vorbe cum că aceasta era adesea practica inchizitorilor: aduceau o singură dată mâncarea, la început, iar apoi victimele erau lăsate să moară prin înfometare sau erau atât de slăbite de foame şi sete, încât, când venea momentul torturii, leşinau.
De ce se afla însă acolo? Cine ar fi putut-o bănui de erezie prin ceva ce ar fi făcut în afara camerei ei dragi de acasă? Inchizitorii aceştia erau ca nişte copoi. Puteau mirosi erezia la fel de bine cum puteau copoii mirosi urma omului hăituit; şi se putea să fi descoperit că avusese relaţii de prietenie cu William Tyndale — poate chiar că fusese unul dintre cei doi care-l aduseseră în oraş.
Gândul acesta o făcu să se prăbuşească epuizată pe paie şi să plângă. Plânse şi când îşi aduse aminte că în ziua nunţii ei, ea nu va fi în casa tatălui ei ca mireasă. Inima îi tânjea după Herman pe care îl iubea atât de mult. Se

gândi la durerea şi consternarea lui când va descoperi că nu a ajuns acasă. Se gândea la el şi la nenorocirea de a fi închisă într-un loc înspăimântător, fără vreo altă perspectivă decât moartea.
Dimineaţa veni din nou cu lumina argintie, iar crucifixul începu să-şi recapete contururile; faţa Mântuitorului era foarte mâhnită şi se potrivea perfect cu nefericirea ei. Lumina zorilor îi arătă cât de puţină mâncare mai avea. Ii era foarte sete, dar simţea că trebuie să-şi calculeze bine pâinea şi apa. îşi înmuie puţin buzele şi înghiţi o gură ca să scape de senzaţia de uscăciune din gât. Pâinea se împuţinase jalnic pentru că o atacaseră şobolanii şi chiar unul sau doi o zbughiră pe podea, când întinse mâna să-i alunge. Pasărea veni din nou la mâncare, iar Margaret n-a putut s-o refuze; drept răsplată, îi cântă un cântec care îi aduse lacrimi în ochi, pentru că o făcu să se gândească la libertate şi să o dorească mai mult decât pot spune cuvintele.
Singurătatea, care nu-i dădea altă posibilitate decât să se gândească şi să se roage, era de nesuportat. îşi dădea seama cât de dăunător putea fi ca cineva să se simtă cu desăvârşire singur, pentru că în felul acesta gândurile negre îi tulbură mintea şi încep să deformeze realităţile.
Poate că asta făcea parte din tortura ei. Era posibil ca inchizitorii să ştie din experienţele cu ceilalti prizonieri că singurătatea provoca tot atât de multă durere ca întinsul pe roată sau cleştii înroşiţi în foc. Margaret simţea că, pentru cel singur, privat de libertate şi de prieteni, cel mai încântător loc de pe pământ, "valea cu flori şi dealurile glorioase" devine un pustiu peste care adie groaza şi frica morţii. Cu atât mai mult temniţa în care zăcea ea!

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

Inserarea făcea ca umbrele din celulă să devină clin ce în ce mai groase. Crucifixul abia se mai zărea, iar Margaret începu să tremure. I se părea că duhurile urâte ale locului începeau să iasă din ascunzătoare odată cu dispariţia luminii. Inima începu să-i bată la auzul unui zgomot; nu ştia ce să facă: să spere sau să se înspăimânte. Se auzi o cheie în lacăt, apoi lanţurile şi zăvoarele căzând. După ce au fost traşi drugii, uşa începu să se deschidă încet punându-i răbdarea la încercare.
Intrară doi inchizitori, unul blocând uşa ca nu cumva prizonierul să încerce să se năpustească afară, în încercarea disperată de a-şi recâştiga libertatea.
Celălalt se apropie de paiele pe care stătea Margaret, privind dispreţuitor la creatura chircită, cu mâinile strânse, cu obrajii palizi şi supţi. Dacă omul acesta cu glugă pe cap ar fi ştiut că mâine urma să fie nunta ei, ar fi gândit ca nimic nu sugera o mireasă fericită, aşa cum stătea ghemuită la picioarele lui. Roba lui neagră foşni pe paie, atingându-le când se aplecă să pună jos o altă bucată de pâine şi un vas cu apă.
Nu se auzi nici un cuvânt. La ce bun să-i mai întrebe de ce se afla acolo? Nu i-ar fi dat cu

siguranţă nici un răspuns.
Când cel care venise cu mâncarea se afla şi el lângă uşă, se întoarse ca să-i vorbească.
— Mâine vei apărea în Camera Audienţelor ca să răspunzi unor întrebări în legătură cu englezul acela William Tyndale. Dacă nu răspunzi satisfăcător, aşa cum mi s-a spus să-ţi transmit, vei fi pusă sub tortură.
— Sub tortură? strigă ea.
Cuvântul o făcu să tremure; îşi îngropa faţa în mâini, în timp ce inchizitorii plecară, indiferenţi la plânsul ei.

— Tortură! murmură ea din nou, când rămase singură.
Nu trebuia să i se spună ce cuprindea cuvântul care îi umplea de groază şi pe cei mai tari cu firea şi nici nu întrebase ce formă urma să ia de vreme ce toţi ştiau de roată, cleştii înroşiţi în foc şi scripete.
Se hotărâse însă în privinţa unui singur lucru în lungile ceasuri când era prea deprimată ca să mănânce sau să bea, deşi îi era foame şi sete. Orice s-ar întâmpla, nu-1 va trăda pe William Tyndale.
Stătea copleşită de groază, dar după un timp, se ridică şi, îngenunchind, se rugă. Simţea că aşa se putea ruga mai bine, dar momentele ce urmară transformară celula într-un Ghetsimani. Se rugă aşa cum făcuse şi Cel crucificat, cerând ca paharul să-i fie îndepărtat, dacă lucrul acesta era posibil. Erau ceasuri grele — cele mai întunecate din profunzimea nopţii, când inima ei se ciocnea de promisiunea suferinţei.
Stătea îngenuncheată aşa când auzi un sunet ce o făcu să-şi ridice repede privirea, întrebându-se dacă nu cumva inchizitorii se întorceau ca să-i mai spună ceva. Luna îşi trimitea razele argintii prin fereastră şi când se întoarse, pata de lumină se întunecă şi ceva ca degetele unui om apăru în jurul barelor; după aceea se ivi capul unui om şi se auzi imediat o voce.
— Margaret Byrckmann, eşti acolo?
Vocea îi suna cunoscut, iar Margaret sări în picioare, răsturnând vasul cu apă.
— Cine eşti? întrebă ea, nevăzând faţa celui care întreba, pentru că era ascunsă în umbră.
— Heinrich. II ştii pe săracul Heinrich, nu? Acum că ai vorbit, ştiu că eşti Margaret Byrckmann. Cunosc vocea

asta care mi-a vorbit întotdeauna cu atâta bunătate.
Vocea era a unui bărbat, dar suna atât de copilăreşte.
— De ce ai venit aici, Heinrich? întrebă Margaret, apropiindu-se mai mult de fereastră, bucuroasă de companie după ceasurile lungi de singurătate. însemna mult să-1 aibă pe acest bărbat sau băiat — băiat cu trăsături ferme de bărbat — aproape de ea. Aşteptă răspunsul, întrebându-se dacă nu-i adusese cumva vreun mesaj de la tatăl ei.
— Eram în peşteră şi i-am văzut cum te-au luat de acolo. Te-au dus ei pentru că erai leşinată, aşa l-am auzit pe unul dintre inchizitori spunând. Am încercat să-i opresc, crezând că poate te scot din mâinile lor şi m-am pus în calea lor de-a curmezişul cărării întunecate. Neobservându-mă, s-au împiedicat de mine şi au căzut. O, ce m-au mai blestemat! N-am vrut

să mai fac asta înc-o dată, pentru că m-am gândit că o altă căzătură te va lovi pe tine, dar i-am urmărit ca să văd unde te duc. Insă când au intrat pe uşa lor secretă, n-am mai putut vedea nimic, pentru că m-au încuiat afară. Dar m-am hotărât să te găsesc. Am încercat să fac asta toate zilele şi nopţile astea. Am mers de la fereastră la fereastră şi acum, Slavă Domnului! Te-am găsit!
— De ce ai venit, Heinrich? Mi-ai adus vreun mesaj de la cineva? întrebă Margaret, sperând ca băiatul să pomenească numele lui Herman.
— Nu. N-am părăsit casa asta blestemată decât ca să mă duc să mănânc şi să beau ceva acasă şi să aduc asta.
Scoase ceva din sân şi atinse cu suprafaţa aspră mâna lui Margaret.
— O pilă! exclamă ea, înfiorată de speranţa care o
inundă.
— Da; o să tai barele astea şi o să te scot din vizuină. O să te duc undeva unde n-or să te găsească niciodată. Ia mâna ca să nu te lovesc.
Heinrich începu să lucreze la zăbrele ca un om posedat, iar Margaret auzea cum pila muşca fierul. In liniştea nopţii, zgomotul se auzea îngrijorător de tare, şi fetei îi era teamă ca nu cumva cineva să audă şi să vină să vadă despre ce era vorba. Heinrich se oprea din când în când ca să se asigure că nu era nimeni prin preajmă.
Deodată, puse pila pe pervaz.
— Garda oraşului! Continuă să pileşti uşor! Mă voi întoarce! Se retrase de la fereastră, iar Margaret rămase din nou singură.
Cu pila în mână, Margaret continuă să pilească până când începură s-o doară braţele; dar ce conta asta? Nu libertatea era preţul trudei? Heinrich însă nu se mai întorcea, iar lui Margaret începu să-i fie teamă că până la urmă nu va reuşi să scape. Băiatul se întoarse totuşi, când aleea a fost din nou liberă, iar după ce se ocupă de fiecare bară în parte, scoase un strigăt de bucurie când mâna lui puternică o îndepărtă şi pe ultima.
— Poţi să te caţeri? întrebă el, ridicându-se puţin ca să privească înăuntru.
— Cred că da, spuse cu îndoială Margaret. Dar trebuie să-mi dai mâna.
Ea îşi întinse mâinile spre el.
— Aşteaptă, şopti bărbatul. O să cobor la tine să te ajut. Când vei fi aici unde sunt eu, poţi să te laşi jos, pe alee.
După ce îi spuse lui Margaret să se dea la o parte, Heinrich se uită în jur ca să se asigure că nu era nimeni,

v.....
!.....

apoi se ghemui prin deschizătură şi sări în celulă. înainte de a şti ce urma să facă, Margaret se văzu ridicată uşor până la pervazul unde punea mâncare pentru pasăre.
— Cât de mult este până la alee? întrebă fata, pentru că luna se ascunsese după nori, iar în jur totul era scăldat în întuneric. Mi-e frică sa sar.
— Atunci nu sări. Fă-mi loc şi mie, îi şopti Heinrich. O să sar eu primul.
Nu după multe clipe ajunse sus, chicotind de bucuria reuşitei. Dar dintr-o dată se opri şi aproape că o împinse, în viteză, pe Margaret când sări pe alee.
Fata înţelese, părul i se ridică de groază, iar inima aproape că încetă să-i mai bată, pentru că din celulă se auzeau zgomotele drugilor şi ale zăvoarelor trase.
— Repede, şopti Heinrich. Sari, nu e departe deloc, într-o clipă, fata sări şi căzu pe pământ.
— Vino cu mine, spuse gâfâind Heinrich, în timp ce ea se puse pe picioare. începură să alerge împreună în josul aleii ţinându-se mereu în întuneric, ieşind pe o poartă şi traversând grădina unui negustor din oraş, apoi pe o alee îngustă unde, dacă ar fi mers umăr lângă umăr, Margaret şi-ar fi zgâriat braţele de zid, apoi pe o stradă largă, pustie, cu excepţia gărzii oraşului ai cărei paşi măsuraţi răsunau în tăcerea nopţii şi ale cărei halebarde străluceau în lumina focului ce ardea în mijlocul pieţei pentru a stăvili infecţia, de vreme ce primarul se temea de venirea ciumei.

Heinrich nu se opri, iar Margaret, avântată de dorinţa de a scăpa de ghearele Inchiziţiei, nu întrebă încotro o ducea. Gândul care o absorbea era libertatea, iar amintirea sunetelor drugilor şi zăvoarelor trase precum şi teama că inchizitorii acum vor afla că evadase, o vor
urmări, ieşind pe fereastră aşa cum făcuse şi ea, o făceau să-şi dorească să ajungă oriunde, da, oriunde, numai să nu cadă din nou în mâinile lor.
— Mai repede, Heinrich, mai repede! Ii aud venind, exclamă ea când însoţitorul încetini o clipă pasul. Nu rămâne în urmă! adăugă gâfâind.
— Pericolul a trecut deja, spuse celălalt. Nu ne pot vedea şi nici nu ştiu în ce direcţie am luat-o. Te voi duce într-un loc unde nu te vor găsi niciodată.
Heinrich o luă pe o cărare întunecată. încrederea lui o făcu pe Margaret să fie mai încrezătoare şi să-1 urmeze liniştită.
în cele din urmă, ajunseră la o colibă şubredă. Trebuie să fi fost un loc unde erau adăpostite vitele sau un staul, în alte condiţii Margaret ar fi ezitat să intre într-un loc atât de întunecat, mai ales că nu putea discerne cum arăta. Dar instinctul fugii o făcea să nu-i mai pese de lucruri de felul acesta. Avea în minte un singur ţel: să fugă de cei care o ameninţaseră cu tortura.
înaintând încet, ca nu cumva Margaret sase împiedice, şi ghidând-o pentru a evita obstacolele, Heinrich se opri brusc. Apoi ciocăni de trei sau patru ori.
— Cine e? se auzi o voce de femeie.
— Mamă, eu sunt. Deschide uşa!

Moara din pădure

CapitoCuC 21

Când Tyndale şi însoţitorii lui ajunseră pe malul râului, după ce părăsiseră ascunzătoarea, nu văzură nici urmă de barcă, despre care vorbise pădurarul.
— Sper să nu fi ratat ţinta, spuse Engel, privind în susul şi în josul curentului. Acum îl văd. Trebuie să mergem puţin mai la stânga şi acolo o să-1 găsim pe Brunow care a spus că ne va aştepta până când vom veni.
Ceilalţi porniră când văzură o umbră întunecată ieşind parcă din apă.
— Cine-i acolo? se auzi o voce calmă, dar fermă.
— Otto Engel. E cineva primprejur? întrebă pădurarul.
— Nu, din ceea ce văd. Seniorul a adunat destulă pradă ca să ajungă pentru următoarele două sau trei nopţi şi nu e decât o santinelă de pază. Totuşi, nu mai zăboviţi. Vreau să dispar cât mai repede. Nu se ştie niciodată cine este primprejur. Cine e englezul?
— Eu sunt, spuse Tyndale, apropiindu-se de vâslaş şi, nu după mult timp, se afla în barcă, urmat de ceilalţi. Pădurarul începu să vâslească şi el.

— De acum e uşor, slavă Domnului! spuse Engel când păşiră pe pajişte, iar barcagiul îşi văzu de treabă.
— N-aş fi prea sigur de asta, exclamă el. Şi e bine să fii în alertă când cineva precum Cochlaeus este în căutarea cuiva acuzat de erezie.
Barcagiul stătea în barcă şi privea în jur; întunericul era atât de dens, încât abia îi puteau vedea mişcările.
— E bine că nu a fost lună cât timp am traversat râul, dar cred că trebuie să apară. Grăbiţi-vă să ajungeţi în pădure înainte să se ivească de după nori. Se pare că nu vom avea o noapte tocmai întunecată.
— Plecăm îndată, spuse Engel şi, îndemnându-1 pe Tyndale să-1 ia de braţ, şi pe Roye să-i care desaga, îi ură barcagiului noapte bună şi o apucă peste pajişte.

Abia ce intraseră în pădure, că luna şi ieşi dintre nori acoperind cu argint pajiştea pe care tocmai o traversaseră, râul şi pădurea în care se afla castelul, şi doar câteva momente au fost întunecate de un nor ce acoperi luna. Se opriră să privească scena şi dintr-o dată exclamară aproape într-un glas:
— La fix!
Din pădurea pe care o părăsiseră, nişte călăreţi se năpustiră pe cărare, aproape de locul din care păşiseră în barcă. Armele străluceau la fiecare mişcare, iar în jur totul era perfect vizibil
— îl văzură chiar pe unul dintre călăreţi, uitându-se în jur pe sub palma pe care şi-o pusese streaşină la ochi.
— Garda oraşului! strigă Herman.
— Cred că e şi Cochlaeus, exclamă pădurarul aplecându-se înainte şi urmărind fiecare mişcare. Dar ce-i asta?
Trei sau patru bărci pluteau în josul curentului,

iar călăreţul care scruta zările făcu un semn cu mâna bărbaţilor care se aflau în ele. Ce li s-a spus ar fi imposibil de spus, dar ceea ce a urmat i-a umplut de groază pe toţi.
— Nu mă aşteptam la aşa ceva, murmură pădurarul după ce privi lung. Vedeţi ce fac? Trebuie să ne fi văzut sau să ne fi auzit, pentru că au de gând să traverseze râul în partea asta. Uite! Bărcile sunt duse la mal şi sunt puse în aşa fel, încât să poată urca şi caii!
Tyndale şi însoţitorii lui păreau că au prins rădăcini în pământ. Ştiau că era periculos să mai zăbovească, dar îşi dădeau seama că era imposibil să plece până nu văd în ce direcţie o vor lua călăreţii odată ajunşi pe mal.
Bărcile uriaşe, pline cu oameni şi cai, traversau încet apa, urmărite de fugarii nevăzuţi, vrăjiţi parcă de mişcările lor.
— N-ar fi mai bine să o luăm din loc? întrebă Tyndale când prima barcă ajunse la mal, iar călăreţii începură să-şi coboare caii.
— Cred că mai trebuie să aşteptăm, spuse pădurarul în şoaptă. Când vedem în ce direcţie o iau, noi o luăm în sensul opus şi în felul acesta îi evităm.
— Foarte bine, răspunse Tyndale şi aşteptară într-o asemenea linişte, încât urechile lor puteau prinde orice sunet din pădure — mârâitul unor animale de pradă sau strigătul straniu al vreunei păsări de noapte. Dar chiar şi acestea treceau drept neobservate în neliniştea clipelor de veghe.
Şi ultimul cal coborî pe mal, iar nu după mult timp, când bărcile înfruntau din nou curentul, călăreţii urcară în şa şi, strângând frâiele, aşteptară comenzile. In curând se puseră în mişcare, iar oţelul de la coifuri şi de la

ornamente începu să sclipească în lumina albă a lunii.
— Se îndepărtează de noi, slavă Domnului! exclamă pădurarul extrem de uşurat. Se gândesc probabil, dacă ne caută pe noi — şi cred că pe noi ne caută! — că am luat-o pe cărarea bătătorită şi pe acolo o iau şi ei. Pe aici deci!
Pădurarul luă mâna lui Tyndale şi i-o trase spre braţul său.
— Ţine-te bine de mine, maestre Tyndale! Cu voia Domnului, o să-i încurcăm planurile lui Cochlaeus. Cred că ştiu pădurea asta mai bine decât oricine şi pot să vă duc pe cărări pe care n-au umblat niciodată. Aşa că mulţumesc lui Dumnezeu pentru lumina lunii. Acum sunteţi gata?
Pădurea era un loc periculos de călătorit noaptea, când fiarele sălbatice, urşii, lupii, porcii mistreţi şi câinii sălbatici se află în căutarea hranei. Totuşi n-ar avea curajul să atace patru oameni care erau atenţi la orice zgomot şi orice pericol. Dar, chiar şi în condiţiile acestea, de vreme ce era o chestiune de viaţă şi de moarte, nu-şi punea nimeni problema să ezite.
Când ultimul călăreţ intră şi el în pădurea largă, Engel o luă în direcţia opusă, departe de ei şi departe, din câte ştia, de locul unde îşi propusese să-1 ducă pe William Tyndale. Mergeau neîntrerupt, nu prea grăbit, ca să nu obosească repede şi ciulind mereu urechile la copitele

cailor sau la orice ar fi sunat ca zăngănitul armelor, în caz că Cochlaeus şi-ar fi schimbat direcţia. Engel îi conducea prin umbra deasă a pădurii, printre tufe, unde, când frunzişul împiedica lumina să pătrundă, întunericul devenea beznă oarbă. De mai multe ori în spatele lor se auziră mârâituri şi urletele repetate ale lupilor. Odată,

când pădurarul îl conduse pe Tyndale spre stânga, un porc mistreţ sări la picioarele lor, iar sclipirea lunii îi descoperi în timp ce se îndepărta în pădurea tânără ochii scăpărători şi botul înfometat.

— Suntem în siguranţă, maestre Tyndale, din moment ce te-ai rugat ca Domnul să ne aibă în pază, spuse încet Engel, iar răspunsul lui Tyndale exprimă încrederea lui neclintită în Dumnezeu.

— Ştiu, Engel. Să-i dăm slavă lui Dumnezeu pentru bunătăţile Lui nesfârşite.

Călătoreau deja de o bună bucată de vreme şi trebuiră să se oprească de mai multe ori ca să se odihnească, pentru că Tyndale se simţea epuizat. Nicăieri însă nu se zărea nici urmă de Cochlaeus sau de soldaţi. Cărarea nu mai fusese străbătută de nici o altă fiinţă umană. In cele din urmă ajunseră la loc deschis, iar în mijlocul pajiştii se afla o uriaşă moară de vânt, tăcută, neluminată. Părea părăsită.

— E moara tatălui meu! exclamă pădurarul. Şi-1 putem trezi fără probleme pentru că eşti obosit, maestre Tyndale. Odihna şi ceva de mâncare îţi vor face bine; sunt convins că eşti sleit de puteri.

— Dar cum rămâne cu oamenii care sunt pe urmele noastre? spuse cu nelinişte în glas Tyndale.

— Tatăl meu va pune pe cineva să vegheze, iar ţinutul este întins, aşa că nimeni nu va putea să-1 străbată fără să fie văzut.

— Dar dacă totuşi reuşesc să facă lucrul acesta? întrebă cu îndoială Tyndale.

— Un cuvânt în momentul în care se vor ivi din pădure şi putem intra în mlaştini unde nici un călăreţ nu se mai poate aventura.

Moara din pădure

Tyndale consimţi, bucuros de această dată, pentru că era aproape extenuat. în puţin timp străbătură pajiştea şi bătură la uşa morii.

— Cine-i acolo? se auzi de la o fereastră de sus, după ce Engel bătu tare la uşă.

— Sunt eu, Otto, tată, împreună cu nişte prieteni. Grăbeşte-te căci suntem în mare primejdie.

Intr-o clipă bărbatul se retrase de la fereastră şi se afla acum în cadrul uşii deschise.

— Intraţi! exclamă el. De vreme ce sunteţi împreună cu fiul meu, sunteţi bineveniţi, deşi nu vă cunosc.

Bătrânul avea în mână o candelă şi îi conduse la bucătărie, iar fiul rămase să pună drugul pe uşă.

— Tată, spuse el când îi ajunse din urmă, acesta este englezul despre care ai auzit, William Tyndale, pe care îl caută cu înverşunare Cochlaeus ca să-1 ardă pe rug când va pune mâinile pe el.

— Aha! Atunci eşti binevenit cu atât mai mult, maestre Tyndale. Ce mi-ar mai place să-i încurcăm niţel planurile lui Cochlaeus. N-o să uit niciodată ce-a făcut familiei mele! Vocea începu să-i tremure şi îşi acoperi ochii cu mâinile lui mari.

— Vreţi ceva de mâncare? întrebă el încercând să-şi stăpânească emoţia. Imediat! Şi, nu după mult timp, călătorii se înfruptau din tot ce avusese mai bun bătrânul.

— Aşază-te aici, maestre Tyndale, iar voi ceilalţi, aici. Eu o să stau de veghe şi dacă se iveşte cineva, o să vă trezesc la timp, iar fiul meu o să vă ducă la mlaştini.

Călătorii adormiră încrezători în promisiunea făcută, dar nu trecură nici două ore când morarul îi trezi brusc.

— Călăreţii tocmai au ieşit din pădure şi traversează pajiştea. Otto, ia-i şi du-i pe insulă. Acolo veţi fi în siguranţă până va trece pericolul.
într-o clipă toţi erau gata de plecare.
— Desaga mea! exclamă Tyndale neliniştit, pentru că şi aşa, cu stresul urmăririi, era prea preţioasă ca să fie uitată.
— E la mine, răspunse Roye şi şi-o aruncă pe umăr, aşteptând să se dea comanda de plecare.
Când ieşiră pe uşa din spate a morii, zăriră în lumina argintie a lunii un eleşteu. Rogozul şi trestia aproape că atingeau zidul, iar Otto Engel ezită o clipă, pentru că ştia că potecile din mlaştină erau extrem de periculoase. Era convins însă că păşind cu prudenţă, puteau traversa terenul cu bine, cu condiţia ca ceilalţi să facă exact ce spunea el. Altminteri, lucrul acesta însemna moarte şi el le-a spus asta.
— Dacă soldaţii ne vor vedea, staţi fără grijă pentru că nu ne vor putea ajunge. Aveţi grijă cum păşiţi şi vom fi în siguranţă. Insă Engel vorbi cu mai multă încredere decât simţea pentru că trecuse ceva timp de când nu mai făcuse drumul până în inima lacului.
înaintau încet; pădurarul le spunea din când în când ce să facă şi parcurseră în felul acesta vreo cincizeci de metri.
— De-acum suntem în siguranţă, numai să nu tragă după noi, spuse Engel ca să-i liniştească şi privi pentru o clipă înapoi. Chiar dacă ne văd, nu trebuie să vă fie teamă, pentru că nu ne pot urmări.
Se întorcea ca să-şi continue drumul, când un strigăt îi scăpă involuntar:
— Ne-au văzut! Dar nu contează, adăugă. Nu ne pot

urmări.
— Or să încerce! exclamă Herman arătând spre călăreţul care se ivise în spatele morii.
— Vom pune cât mai multă distanţă între noi şi ei, strigă Engel apucându-1 pe Tyndale de mână. Aveţi grijă la fiecare cuvânt pe care-1 spun şi fiecare să-1 repete celui din spate, ca să nu se facă vreo greşeală.
Continuară să înainteze rapid de-a lungul cărării şerpuitoare ascunse uneori de papură şi care îi ascundea din când în când de privirile călăreţilor.
— Stop! se auzi un strigăt în noapte, iar vocea îi aparţinea lui Cochlaeus.
— înainte! exclamă Engel avântându-se. îndată începură să şuiere gloanţele: unul, şi-ncă unul, şi-ncă unul.
— N-a lovit pe nici unul dintre noi, slavă Domnului! spuse Tyndale, urmându-1 pe Engel după o pauză involuntară.
Călăreţii se adunaseră în grup la capătul cărării, neputincioşi şi batjocoriţi, în timp ce micul grup îşi urma nestingherit drumul.
— în curând vom fi în siguranţă, strigă pădurarul, încă vreo sută de metri şi gata!
— Dar ne pot urmări, spuse Herman.
— Ar fi curată nebunie din partea lor. Răspunse Engel şi de-abia spuse aceste cuvinte că rosti din nou uimit:
— Cu siguranţă au înnebunit. Asta înseamnă moarte pentru ei!
Vorbi aşa pentru că trei dintre soldaţi avură îndrăzneala să încerce cărarea. Unul se afla în faţă, călare, urmat de altul pe urmele căruia călca un al treilea. Dar

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

piciorul primului cal alunecă şi îl aruncă pe călăreţ în mijlocul mliştinii.
Scena c$_{ir}$e urmă îi umplu de groază pe toţi: nu numai pe T$_{n}$dale şi pe însoţitorii lui, ci şi pe cei adunaţi în jurul lui Cochlaeus. Calul se târî şi ajunse din nou pe teren sulid, dar soldatul din gardă, fluturându-şi mâinile, înc»p$_{u}$ $_{s}$ă-i implore pe colegi să-i vină-n ajutor. Vocea disperată umplea aerul, în timp ce făcea eforturi disperate ca $_{s}$ă se prindă de ceva tare. Nu se putea face nimic pentî$_{u}$ $_{e}$l — îl priveau cum mlaştina îl înghiţea încetul cu încetul. Soldatul era acum până la subsuoară in noroi. In final, cu un strigăt cutremurător, dispăru cu totul, iar no;oiul şi

apa îl acoperiră.
Tyndale ^ ceilalţi bărbaţi priviră scena gravi; apoi, când Otto Engel le vorbi, se întoarseră şi îl urmară. Mergeau de.$_a$ lungul potecii chinuitoare, dar se opriră câteva clipe î$_n$ spatele unui păpuriş ca să vadă ce se întâmplă. Ii văzură pe călăreţi făcând cale-ntoarsă şi dispărând încet, fără să se mai oprească pe la moară.
Poteca sfârşi într-un pământ solid înconjurat de tufe groase şi de frunzişul des al unor sălcii şi, spre surprinderea l$_O$r, zăriră o colibă din lemn, complet ascunsă privirilor.
Aici $_S$şti în siguranţă, maestre Tyndale, spuse pădurarul în timp ce deschise uşa şi îşi invită tovarăşii să intre. Nici Cochlaeus, nici vreun alt inchizitor nu te vor putea găti aici. Tata o să-ţi aducă de mâncare şi dacă vrei, maestre Tyndale, poţi să-ţi continui treaba sau să te odihneşti, după cum îţi place.

întoarcerea lui Herman

CapitoCuC 22

înainte de a pleca spre casă, Herman se asigură că Tyndale se afla în siguranţă şi nu ducea lipsă de nimic. Odată aflat pe drum, grăbi pasul, atent însă — când intră în oraş — să nu-şi trădeze emoţia. Intră pe poartă chiar înainte de căderea amurgului, iar paznicii îl salutară prietenoşi.
— Cum ţi-au mers treburile? întrebă ca de obicei gardianul-şef, care îl simpatiza pe Herman.
— Foarte bine, veni răspunsul lui Herman. Cum merg lucrurile în oraş?
— îndoielnic, răspunse repezit paznicul, ca şi cum gândul acesta l-ar fi enervat. Diaconul acela, Cochlaeus, a pus Consiliul pe jar în ultimele zile, iar primarul a avut şi el de furcă, pentru că individul acesta a declarat că Tyndale, englezul, a stat ascuns undeva în cetate, dar că, în mod neaşteptat, a plecat. Şi probabil a afirmat că noi nu ne-am făcut datoria, altfel n-ar fi trecut de poartă. Apoi s-a dus şi la cei care supraveghează corăbiile şi îi acuză şi pe ei, şi pe noi, crezând că învinuieşte pe cine trebuie cu metodele lui pripite.
Bărbatul îşi vărsă supărarea lovind cu piciorul nişte

pietre, iar Herman simţi că, dacă străjerul l-ar fi avut în mâini pe Cochlaeus, acesta din urmă n-ar fi fost tratat prea blând.
— Ai spus cumva William Tyndale, aici, în cetate? întrebă Herman prefăcându-se surprins. Vrei să spui englezul acela despre care se spune că a venit în ţară ca să-şi tipărească Biblia?
Bărbatul se holbă la fel de surprins:
— Vrei să spui, Herman, că nu ştii ce se vorbea prin oraş cum că se ascundea pe undeva?
Cochlaeus era atât de sigur, încât toate atelierele de tipărit au fost răscolite, deşi convingerea lui era că domnul Byrckmann, viitorul tău socru, purta adevărata vină.
Paznicii începură să râdă, dar Herman afişă o expresie dispreţuitoare pentru "absurda" vină de care era acuzat tatăl lui Margaret.
— Am fost plecat în ultimul timp, explică el. Şi s-au întâmplat atâtea într-un timp aşa de scurt. L-au găsit până la urmă pe Tyndale?
— Aici e partea amuzantă, spuse gardianul-şef zâmbind.
Dar, înainte de a spune mai mult, se uită cu grijă în toate direcţiile, apoi şopti cu voce atât de joasă, încât ceilalţi abia de-1 mai auzeau.
— Englezul a fost aici, fără îndoială. Eu l-am văzut. La fel şi ăştilalţi. Dar n-a spus nimeni nimic despre asta, deşi a fost pus un preţ pe capul lui; cine ar vinde un om inchizitorilor ăstora? Bietul om a locuit undeva, nu ştie nimeni unde, dar la căderea nopţii, obişnuia să iasă pentru o gură de aer. Dar să lăsăm asta; îţi mai spun ceva.
Străjerul se opri ca să se uite din nou în jur.

— Cochlaeus s-a întors acum câteva ore, mai degrabă ca un nebun decât ca un părinte pios, iar faţa lui nu era tocmai plăcută de privit. Nu a intrat pe poartă cu mult timp înainte de a se fi aflat că Tyndale chiar a fost în oraş şi a plecat cu o corabie. El împreună cu garda oraşului l-au urmărit până în castelul lui Schouts, pe râu, în sus, iar afurisitul acela de tâlhar a fost gata să-1 vândă pe englez în schimbul a o mie de coroane. Şi cum crezi că s-a rezolvat chestiunea? întrebă paznicul chicotind. Când afacerea a fost încheiată, ei au coborât în temniţă, şi pe când Cochlaeus era gata să-şi atingă scopul, ia-1 pe William Tyndale de unde nu-i!
— De unde nu-i?
Faţa lui Herman avea expresia uimirii.
— Vrei să spui că Tyndale a reuşit să-1 tragă pe sfoară pe Schouts, un om între oameni? strigă el.
— Exact. Şi de vreme ce nu am nici o simpatie deosebită pentru seniorul hoţ sau pentru diacon, spuse şoptit paznicul-şef, sunt bucuros că bietul om a scăpat. Sper că va ieşi din ţară şi va strica planurile inchizitorului.
Herman îl privi lung ca să-şi dea seama cât de sincer era, dar nu încăpea nici o îndoială cu privire la acest lucru. Văzuse privirea aceea şi la alte persoane care au vorbit despre Cochlaeus — un om urât de toţi pentru munca lui, ca să nu mai spunem nimic de cruzimea sa atât de cunoscută.
Herman îşi continuă drumul. N-avea de unde să ştie că paznicul-şef 1-a privit compătimitor, ridicând din umeri.
—Bietul de el, a dat de necazuri, le spuse el tovarăşilor lui.
209
EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE
întoarcerea lui Herman
In adâncul sufletului, Herman era uşurat că nu se aflase faptul că familia lui oferise adăpost bărbatului căutat de Cochlaeus. La început, străbătu străzile cu pas uşor şi inimă veselă, pentru că urma să o vadă în curând pe Margaret şi să-i explice de ce lipsise atât de mult. Iar mâine era ziua nunţii lui! Era acasă la timp. Gândul îl făcu să fluiere vesel.
Dar, în mod inexplicabil, un sentiment de spaimă îl copleşi. Bucuria trecu şi groaza creştea în el cu fiecare pas pe care-1 făcea. Se gândi apoi că poate Margaret îl va învinui pentru neglijenţa de care dăduse dovadă, lăsând-o atâtea zile fără să-i trimită nici un cuvânt. Şi asta în condiţiile în care nunta era aşa de aproape! Dar totuşi îi trimisese un mesaj printr-un om numit Jermyn, care cunoştea situaţia, de vreme ce lucra la moara de vânt, şi-i spusese că va fi acasă la timp, dar că trebuia să se asigure mai întâi că William Tyndale era în siguranţă.
Consolarea lui Herman a fost însă teribil zdruncinată atunci când, pe drumul spre casă, văzu un om zăcând pe jos, bătut şi rănit, sângerând. Era Jermyn, mesagerul lui, care abia era în stare să vorbească. După ce-1 aşeză pe sărmanul om la un han, lăsând bani pentru îngrijirea lui, îşi continuă drumul grăbit, mai neliniştit decât niciodată să ajungă la Margaret şi să-i explice tăcerea şi absenţa lui îndelungată.
Sentimentul unei mari nenorociri îi strângea inima în timp ce străbătea străduţele familiare, dar ce formă putea să ia, nu-şi dădea seama. Nu era vorba că Margaret ar fi detestat sosirea lui târzie şi ar fi avut o izbucnire temperamentală — o ştia prea bine ca să se poarte aşa. Era teama de ceva infinit mai rău. Poate că Cochlaeus descoperise rolul pe care tatăl ei îl avusese în tipărirea
Bibliei, astfel ajungând la ruină. Putea fi şi asta — Doamne fereşte!
Se opri, iar stropi mari de sudoare începură să i se prelingă pe faţă. Poate Margaret era moartă!
Coti pe străduţa care ducea acasă la el, gândindu-se să o vadă mai întâi pe mama sa şi să-şi schimbe hainele murdare din timpul călătoriei; dar gândul acestei posibilităţi îngrozitoare îl făcu să apuce pe o scurtătură care să-1 scoată cât mai repede la casa lui Margaret.
Mergea cu paşi grăbiţi, însă teroarea fără nume îl făcu s-o ia la fugă, aşa că, în momentul în care ajunse la aleea din faţa casei lui Margaret, a fost nevoit să stea câteva minute ca să-şi recapete respiraţia, înainte să intre în casă şi să vorbească.
Când intră în magazin, tatăl lui Margaret se afla în spatele tejghelei. întristarea de pe chipul

tipografului îl făcu să întrebe grăbit:
— Ce s-a întâmplat? Unde e? A murit?
Rămase sprijinit de tejghea, cu mâinile tremurând, cu faţa roşie din cauza alergăturii; buzele îi tremurau şi îşi trăgea cu greu răsuflarea.
— Nu ştiu, veni răspunsul încet şi trist. Dumnezeu ştie, Herman, dar noi nu ştim. Iar mâine trebuia să fie nunta ei. Vino aici, fiul meu, unde putem vorbi.
Tipograful o luă înainte spre cămăruţa din spatele magazinului unde Herman şi Margaret petrecuseră atâtea clipe fericite. Aici, domnul Byrckmann se prăbuşi pe un scaun şi, sprijinindu-şi coatele de masă, îşi îngropa faţa în mâini şi plânse. Priveliştea unui bărbat puternic care plânge seamănă cu cea a unui înotător puternic aflat în agonie pe o mare care încearcă să-1 tragă la fund.
— Scumpa mea! Copila mea! Copila mea! Cum n-am

murit eu în locul tău! hohoti el.
Herman se aşeză şi îl privi cu ochi pătrunzători. Sufletul lui era în furtună. Voia să întrebe despre ce era vorba, dar nu îndrăznea, în timp ce valurile acelea de durere îl scuturau pe Byrckmann. încetul cu încetul, veni şi istoria — destul de inconsistentă — de vreme ce tatăl lui Margaret ştia atât de puţin. Margaret nu se întorsese acasă. S-a dus acasă la Heraman, dar nici acolo nu ajunsese, iar mama lui nu i-a putut spune tipografului nimic. Se întrebase numai dacă fata, în încercarea de a găsi drumul prin peşteră, în timp ce Herman era plecat să-1 pună pe Tyndale la adăpost de primejdie, nu se rătăcise cumva în spaţiul acela imens care găzduise odată o mare parte a unei armate.
Mama lui Herman şi Byrckmann coborâră în peşteră şi căutară nu o dată, ci de două ori şi chiar de trei ori, ca nu cumva să rămână vreun colţ neexplorat. In chip straniu, găsiră un pasaj despre care mama lui Herman nu ştia nimic, dar se pare că era o fundătură. Au găsit pe podea o lampă spartă şi stinsă şi o eşarfă. Lampa era a lui Herman, iar eşarfa a lui Margaret; asta era tot.
Tipograful alergase peste tot prin oraş să-şi caute fata; la fel şi John Gropper. Acum era plecat în căutarea ei. Chiar şi muncitorii, în dragostea lor, îşi lăsaseră presele şi plecaseră s-o caute. Până şi servitorii au plecat, dar, peste tot, acelaşi eşec.
Herman era stupefiat. Aceasta era o mare nenorocire. Putea însemna aşa de mult! Nu mai puţin decât moartea.
In timp ce se îndrepta încet spre casă, păşea ca un om beat, iar oamenii de pe stradă îl priveau chiorâş. Dar înţeleseră când văzură despre cine era vorba, de vreme

ce era lucru ştiut că frumoasa fată a cărei nuntă era fixată pentru mâine dispăruse. Unii şopteau îngrozitorul cuvânt: Inchiziţia! Şi Byrckmann se gândise la asta, dar nu rostise cuvântul. Şi nici paznicii porţilor nu vorbiseră despre asta, deşi ştiau că Margaret lipsea şi le era teamă de posibila explicaţie: Inchizitorii!
— Mamă, a dispărut! strigă el în timp ce intra în casă, târându-şi picioarele pe coridor şi sprijinindu-se, alb la faţă, de uşa camerei în care se afla ea, încercând să-şi facă treaba ei obişnuită.
— Ştiu, fiul meu! exclamă ea, îmbrăţişându-1 ca să-1 mângâie. Dar cum putea face aceasta când nesiguranţa începea să se risipească şi în minte i se cristaliza gândul că mireasa fiului ei se afla undeva, în puterea inchizitorilor. Cineva spunea că deasupra porţilor iadului se află inscripţia: "Lăsaţi orice speranţă, voi, care intraţi aici."
Era oare Inchiziţia un loc în care exista mai multă speranţă decât în iadul despre care scria poetul? Şi ce mai conta pentru ei că Margaret era tânără, frumoasă şi plăpândă? Lucrurile acestea nu erau deloc un scut împotriva torturii.
Mama lui Herman simţi că orice cuvânt de mângâiere ar fi fost în zadar, pentru că neliniştea şi frica erau epuizante.

După ce se spălă şi mancă ceva, Herman coborî în peşteră, dar căutarea i-a fost zadarnică. Ajunse în cele din urmă la pasajul de care vorbise tipograful. Era o fundătură, pentru că se sfârşea în faţa unei stânci. Tânărul o analiză atent. Toate drumurile şi peşterile subterane obişnuite în partea aceasta a ţării aveau prelungirile lor şi braţele care se desprindeau de drumul principal; totuşi, Herman era convins că nu era un drum mort.

Iiii

Î

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

Stând aşa în lumina ceţoasa, cu făclia agăţată de perete, se gândi şi încercă să-şi facă un plan de acţiune; dacă Margaret mai era în viaţă, o va găsi, chiar dacă ar dura zile şi săptămâni. Rămăsese gânditor, cu braţele încrucişate şi făclia la picioare, dar se aplecă imediat să o ridice şi începu să studieze stânca ce bloca trecerea. Se gândise la fundătura din peştera din pădure, pe care i-o descoperise pădurarul şi care se dovedise a fi intrarea în castelul seniorului jefuitor.

Oare nu era şi aceasta ca cealaltă? Nu putea duce la locul în care se găsea Margaret?

Gândul începu să i se contureze, iar când puse din nou făclia jos, observă că pământul de pe stâncă era bătătorit, ca şi cum ar fi fost călcat de multe picioare, îngenunche şi văzu nişte urme — ale unor bărbaţi care nu fuseseră încălţaţi aşa cum era el. încălţările lui erau prinse cu cuie, nu şi urmele pe care le vedea.

îndată privirea lui ageră prinse sclipirea unui obiect din aur şi, când îl luă în mână, scoase un strigăt de uimire. Era pandantivul micuţ pe care i-1 dăduse lui Margaret în ziua logodnei lor. Se întrebă cum ajunsese acolo. îl puse cu grijă în buzunar, îngenunche din nou şi se gândi. Oare nu era aceasta intrarea în vreo casă?

Se strădui să localizeze spaţiul în care se afla. Sub ce parte a oraşului era? Deasupra peşterei se afla zidul oraşului. Ştia casele care se întindeau acolo, dar pasajul acesta lung şi îngust sub ce casă se găsea? La început mergea pe aceeaşi linie cu zidul oraşului, dar apoi cotea şi, în unghiuri drepte, se întindea pe mai mulţi metri.

Un timp căută cu mintea, pe bâjbâite. Era dificil să urmărească străzile şi casele, dar, în cele din urmă, totul

întoarcerea lui Herman

i se lumină. Descoperirea îl făcu să scape un strigăt, iar inima începu să-i bată cu putere că trebui să pună mâna ca să o liniştească.

— Casa inchiziţiei! exclamă el. Iubita mea e acolo!

Reluă totul în minte şi realiză cam ce se întâmplase. Tabloul era foarte viu, iar imaginaţia îl ajuta să vadă până şi chipurile oamenilor, acţiunile lor şi groaza iubitei. Margaret intrase în peşteră după ce plecase el şi căzuse în mâinile acestor inchizitori care coborâseră prin pasaj trecând de zidul aparent imposibil de trecut. Astfel fusese dusă în locul acela al teroarei — vizuina infamiei. Trebuie să fi fost aşa, pentru că erau urmele de paşi şi bijuteria care arăta că ea fusese pe-acolo. Şi fiecare urmă ducea la stâncă. Nici una nu sugera o întoarcere.

Sări în picioare, luă făclia şi ciocăni stânca aşa cum făcuse şi Engel când au intrat în castel ca să-1 caute pe William Tyndale. Mult timp nu zări nici urmă de intrare. într-un sfârşit, observă ceva ce semăna a fisură şi, scoţându-şi cuţitul din cingătoare, băgă vârful în ea. Lama subţire intră până la o anumită distanţă şi el o mişcă în sus, tot mai sus până se opri într-un final. Răsuci lama, o mişcă de la dreapta la stânga până la o distanţă de vreun metru, apoi în jos pe latura stângă. Când ajunse jos, lama alunecă uşor spre dreapta.

Aceasta era dovada că era o deschizătură în stâncă şi stânca putea fi mişcată. Dar cum? Era vreun resort pe undeva care să poată fi apăsat? începu să-1 caute. Cu ajutorul făcliei, pipăi suprafaţa, centimetru cu centimetru, încercând să găsească locul pentru a-şi salva iubita, indiferent de costuri.

Trecu aproape o oră şi, deşi începea să dispere, nu putea renunţa. Margaret trebuie să fi fost cărată pe

J

215

acolo şi tot pe acolo trebuia să intre şi el ca s-o salveze din Casa Inchiziţiei. Ce îl mai putea împiedica când ştia că draga lui era acolo?

Când căutarea resortului îi păru lipsită de speranţă, când descoperirea i se părea imposibilă, degetul lui, pe care-l plimbase pe suprafaţa stâncii alăturate, atinse ceva imprecis. Apăsă în locul respectiv şi, spre uimirea şi uşurarea lui şi aproape spre îngrijorarea lui din cauza a ceea ce putea urma, uşa se trase încet înapoi, iar în faţă i se deschise un spaţiu larg.

În gura leilor

CapitoCuC23

Pentru o clipă, curajul îl părăsi pe Herman. Să urce treptele acelea pe care le vedea însemna nişte experienţe teribile în faţa cărora cel mai curajos dintre curajoşi ar fi dat înapoi, lăsând treaba nefăcută.

Dar acum, când avea dovada evidentă că Margaret trecuse dincolo de uşa aceea, în compania, fără îndoială,a inchizitorilor îmbrăcaţi în robe negre, la ce s-ar fi putut gândi altceva decât că zăcea într-una din celule, îndurând poate tortura? Dragostea pentru ea nu-i putea permite să se comporte ca un laş, întorcându-se din drum şi lăsând-o pradă chinuitorilor!

Simplul gând care-i veni în minte că s-ar putea să fi fost condamnată la moarte îi alungă într-o clipă ezitarea. Urcă scările fără să se oprească până când ajunse la ultima, iar de acolo putu vedea un coridor lung cu uşi de o parte şi de alta.

Erau oare uşile temniţelor — aşa cum auzise adesea vorbindu-se în oraş, când bărbaţi şi femei discutau cu răsuflarea întretăiată de oroare despre Casa Sfântă? Şi dacă erau, se afla oare Margaret într-una din ele?

Prima uşă la care ajunse când începu să se aventureze

216

217

se deschise când o împinse cu mâna. Celula era însă goală. La fel şi următoarea, şi a treia, şi a patra, pentru că deschidea uşile de pe aceeaşi parte. Toate celulele erau pustii, dar pe jos se aflau paie, iar şobolanii o zbugheau la fugă când simţeau prezenţa cuiva. Se aventurau în locurile acelea dezgustătoare pentru a scormoni printre paie după vreo coajă uscată rămasă de la prizonierii ce ocupaseră temniţele.

încăperile erau toate nelocuite, iar Herman mai făcu vreo douăzeci de paşi pentru a ajunge la un teren deschis — o grădină imensă împrejmuită de nişte ziduri foarte înalte. Se afla atât de aproape de unul dintre ele, încât, în lumina lunii, putea zări cuiele din fier care făceau evadarea imposibilă, dacă vreun biet prizonier ar fi încercat să scape.

Era într-o dilemă foarte mare acum, pentru că, aruncându-şi privirea peste grădină, imensitatea locului îl făcu să se întrebe cum o putea găsi pe Margaret. La vreo şaizeci de metri depărtare, dincolo de iarbă şi tufe, se afla clădirea principală — probabil că era acolo — dar în care parte? Şi cum putea să se strecoare fără să fie văzut? Şi dacă ar fi ajuns pe coridor, ce-ar fi făcut? Temniţele ocupate probabil că erau zăvorâte şi închise cu drugi de fier şi nimic n-ar fi indicat numele victimei aflate dincolo de uşa puternică din fier.

Neputinţa aceea îl îngrozea.

Stând sub un copac ale cărui crengi atârnau în jurul lui ca un cort cu mai multe intrări, privea scena, încercând să rezolve problema găsirii lui Margaret. Primul pas presupunea un efort şi mai îndrăzneţ: să intre chiar în inima pericolului pentru a vedea unde o puseseră inchizitorii pe fată. După aceea, trebuia să

intre în legătură cu ea şi, de îndată ce va fi împreună cu Margaret, nimeni nu-1 mai putea împiedica să o scoată de-acolo. Iar Dumnezeu îl va ajuta cu siguranţă!
Luna era strălucitoare. Traversa cerul senin, aruncând umbre adânci peste tot şi luminând împrejurimile ca ziua. Dacă se aventura cu faţa neacoperită, cineva care ar fi trecut pe-acolo şi-ar fi dat seama cine era.
"N-are rost să stau aici, murmură el. Trebuie să-mi asum riscurile. Trebuie s-o găsesc."
In timp ce vorbea, înainta şi, intrând pe uşa pe care ieşise cu câteva minute înainte, o luă de-a lungul coridorului, încercând celelalte uşi. Toate încăperile erau pustii şi în minte îi veni gândul amar că cei care fuseseră încuiaţi acolo plătiseră cu moartea "erezia" lor, iar inchizitorii se aflau în oraş căutând pe alţii care să-i aducă în locul lor. Altfel, cum s-ar explica faptul că el ajunsese atât de departe şi nu întâlnise pe nimeni?
Ajunse în faţa unei uşi ca toate celelalte — căptuşită cu fier, cu zăvoare şi drugi şi cu o cheie în lacăt. O împinse, dar aceasta nu se mişcă.
"Poate că-i aici", murmură el, iar inima îi bătu şi mai repede. Răsuci cheia, uşa se deschise şi el intră.
I se păru că aude un zgomot. Poate că era prizonierul ce se mişca pe paie. Şi cum stătea aşa, în întunericul temniţei, întrebă:
— E cineva aici?
întrebarea lui nu primi nici un răspuns, aşa că înainta, ţinând sus făclia ca să vadă ce era în jur. Pe grămada de paie nu zăcea nimeni. Dădu cu piciorul într-un vas cu apă pe care îl răsturnă. Apa se prelinse pe podeaua mizerabilă. Nu departe, un şoarece încerca să care o bucată de pâine neagră; în rest, nu se mai afla nici un

semn de viaţă. Cu siguranţă, nu era nici o fiinţă umană acolo!
Se întoarse dezamăgit, dar privind în faţă, făclia aproape că-i căzu din mână. Doi inchizitori se aflau între el şi uşă, unul ducând o făclie, iar celălalt trăgând uşa după el ca pentru a se închide împreună cu intrusul înăuntru.
— Cine eşti? Şi ce faci aici? întrebă cel din apropiere pe un ton ascuţit şi mânios. Cum îndrăzneşti să te strecori aici?
Herman nu răspunse, dar instinctul prevederii îl făcu să-şi tragă şapca peste sprâncene pentru a se ascunde cât mai bine posibil. Se gândi la ceea ce putea urma dacă ar fi fugit şi oamenii aceia l-ar fi recunoscut. Şi în timp ce se holba la ei, se întreba ce să facă — cum să scape.
— Răspunde la întrebări! veni porunca impulsivă.
— Nu răspund la nici o întrebare! strigă Herman, simţind cum îi creşte curajul. Era hotărât să opună rezistenţă decât să rămână prizonier, la mila indivizilor acelora din faţa lui. Se gândi rapid să o zbughească. Va izbi făclia lor cu a lui şi va lăsa camera în întuneric. O clipă calculă distanţa până la uşă şi posibilitatea de a-i păcăli pe capturatori. Cu un salt le stinse lumina aşa cum se gândise şi se aruncă vijelios spre uşă. Apoi, cu o mişcare a corpului îl răsturnă pe cel de lângă el. In întuneric, îl înşfăca pe cel de lângă uşă şi îl împinse în celulă. Ţâşni spre ieşire şi cu o mişcare fulgerătoare şi fără zgomot închise uşa. Răsuci cheia şi plecă. Cu ea în mână, ieşi în grabă pe uşa pe care intrase cu puţin timp în urmă din grădină.
Afară era mai în siguranţă decât înăuntru şi, ascuns undeva printre tufele dese, se putea gândi la un plan de

a escalada zidurile şi de a fugi. Cu cheia încă în mână, se duse înspre copacul unde stătuse

înainte şi, în timp ce încerca să rezolve problema, rămase împietrit. O tufă ca frunzele de rododendron se deschise şi apăru un chip; Hetman văzu părul dezordonat şi barba încurcată a unui bărbat.
Lumina lunii îi cădea pe faţă, iar Herman ştia acest lucru, dar rămase în aşteptare câteva momente, ascultând zgomotele din Casa Sfântă — totul era însă cufundat în tăcere. Nu se auzeau voci care să spargă liniştea nopţii şi nici bătăi în uşa încuiată pentru a atrage atenţia. Deşi clipele erau preţioase, se opri ca să privească faţa bărbatului. Ochii lui erau îndreptaţi către clădire, iar cu mâinile ţinea ramurile arbustului îndepărtate ca să nu-i stânjenească privirea. Când apăru pe jumătate în deschizătură, Herman văzu cine era:
— Heinrich! exclamă el, doar atât de tare ca vocea lui să răzbată până la el.
Omul se uită îngrijorat şi se trase înapoi în tufă, dispărând complet.
Se aşternu liniştea, iar Herman ascultă cu urechea ciulită vreun sunet alarmant; nu se auzi însă nimic. Sparse liniştea, pentru că era cineva care putea fi în serviciul lui.
— Heinrich, nu-mi recunoşti vocea?
Faţa reapăru şi se întoarse către copacul unde stătea ascuns. Aceasta înfăţişa un amestec de şiretenie şi spaimă.
— E Herman Bengel? veni întrebarea.
— Da. Voi veni spre tine pentru că am nevoie de ajutor.
Herman încă vorbea când bărbatul se îndreptă spre

copac cu paşi repezi.
— Vorbeşte, ca să ştiu unde eşti! şopti Heinrich. Nu, mai bine vino aici, în lumina lunii, ca să-ţi pot vedea faţa; altfel de unde să ştiu că nu eşti unul dintre copoii aceia ucigaşi încercând să-şi înfigă colţii ascuţiţi în mine?
Herman ieşi la lumină, iar celălalt, care îl privea îl prinse de mână şi îl sărută.
— Dumnezeu te-a trimis! exclamă el în şoaptă, ca nu cumva să-i mai audă cineva. Vino cu mine şi-o să-ţi arăt ceva ce o să-ţi uşureze inima! Şi o să-ţi bucure şi ochii!
Herman se întreba ce însemnau cuvintele acelea şi îi povesti imediat de ce se afla în grădină şi cât de neliniştit şi dornic să scape de acolo era.
— Dă-mi cheia, îl imploră Heinrich. Poate va veni o zi când voi elibera nişte bieţi prizonieri. întinse mâna după ea, iar Herman, neavând nevoie de ea, i-o dădu.
— Dar ea e aici, sunt sigur, Heinrich, în locul acesta oribil, spuse îngrijorat Herman. Şi acum sunt neputincios. Nu îndrăznesc să mă mai întorc după ea.
—Nici nu trebuie! izbucni aproape impulsiv Heinrich. îngenunchează şi mulţumeşte-i lui Dumnezeu! Spune aşa cum am auzit-o pe domnişoara Margaret spunând: "Binecuvântează pe Domnul, sufletul meu!" Spune-o pentru că ea nu este aici, în casa asta blestemată. A fost, dar acum nu mai e aici. E în siguranţă. Am dus-o departe de chinuitori. Ascultă-mă!
Heinrich îşi coborî vocea până la şoaptă şi îşi puse braţul pe gâtul lui Herman ca să-i vorbească la ureche.
— E într-o ascunzătoare, undeva unde nici un inchizitor n-o poate găsi, spuse el cu entuziasm.
— Ce vrei să spui? şopti Herman tremurând. Nu e în casa asta?
în gura leilor
— Nu. A fost aici. Trebuia să fie dusă în camera de tortură, dar am scos-o eu de aici şi acum e în ascunzătoare, slavă Domnului! Acum să-ţi mai spun ceva! Din cauză că a pierdut o broşa pe care i-ai dat-o tu în ziua logodnei, era posomorâtă, deşi se bucura mult că era liberă. De asta am venit aici — s-o caut, iar după ce-o găsesc, te duc la ea.
Herman era în al nouălea cer de fericire, iar de pe buze se ridicau mulţumiri către Dumnezeu pentru eliberarea lui Margaret.
— Nu e nevoie s-o mai cauţi, Heinrich. Am găsit-o eu. Placa asta mi-a arătat sigur că Margaret a fost dusă în Casa Sfântă. Uite, aici e!
împingând o ramură, Herman ţinu obiectul din aur în lumina lunii, ca Heinrich să-1 poată

vedea.
— Ăsta e, Heinrich. O să mă duci acum la ea?
— Da! exclamă simplu bărbatul. Lasă-mă pe mine să-1 duc. Va şti atunci că mi-am ţinut promisiunea.
Herman încercă să prindă un posibil zgomot din celulă, dar totul era cufundat în tăcere. Chiar şi păsările de noapte tăceau, iar copacii nu foşneau aproape deloc. Respiră uşurat, pentru că nu se făcuse nici o alarmă, iar ei puteau să-şi vadă de drum.
— Timpul e preţios, Heinrich, spuse el. Oamenii ăia vor striga după ajutor.
— Nu-i aud, spuse cu inocenţă Heinrich. Dar, hai, să mergem! Ce fericită o să fie! Să aibă din nou asta şi pe tine! O luă din loc în timp ce vorbea.
— încotro mergem? întrebă Herman când se opriră în umbra unei tufe după ce traversaseră o pajişte largă, scăldată de lumina lunii.
— Spre zid. Poţi să te caţeri pe el?

EVADĂRI >ALPITANTE ÎN NOAPTE
In mintea lui Herman se născu un gând îndrăzneţ, de vreme ce liniştea era atât de adâncă. Era nebunie curată, dar cedă lui.
— O să ;e duc pe drumul pe care am venit, Heinrich, şi o să vezi atunci cum am ajuns să fiu atât de sigur că domnişoarc Margaret a fost dusă în Casa Sfântă.
— Cale: mea e mai bună, spuse cu îndoială în glas Heinrich. Ş: e şi mai sigură.
— Dar *i.* mea merită încercată. Urmează-mă! Păşiră cu grijă, atenţi să nu fie văzuţi de vreun ochi
iscoditor. Irtrară pe uşă şi ascultară, dar peste tot domnea o linişte de mormânt. Herman văzu ceea ce înainte nu văzuse — o lampă aprinsă pe podea lângă una din uşi. Nu se afla acolo când cercetase prima dată încăperile aşa că se gândi că unul dintre inchizitori o lăsase acolo înainte de a intra în temniţa în care îl găsiseră pe el.
— Heinrich, o s-o luăm cu noi, şopti el. A mea e încuiată în temniţă.
— DupS ce coborâră în grabă scările şi trecură pe lângă celulele descuiate, ochii lui Heinrich priveau în toate direcţiile ca să nu piardă nimic. Herman îl privi; în minte îi venea gândul că prietenul lui se gândea la zilele viitoaie gând va putea folosi pasajul subteran ca să elibereze nişte bieţi captivi, de vreme ce era un adevărat deliciu să strice planurile inchizitorului. Heinricli privea cu mirare crescândă stânca ce intra fără zgomot în locul ei, fără să lase vreun semn că ar exista acolo o intrare.
— Arată-mi cum ai deschis-o! Poate că într-o zi o să găsesc şi eu drumul şi o să scot pe cineva de aici.
— Iţi arat, răspunse Herman.
— Uită-te la punctul de aici, în care stânca depăşeşte

uşa atât de insesizabil.
— Aici? întrebă Heinrich atingând-o cu degetul. Herman dădu din cap.
— Apasă tare!
Heinrich apăsă de mai multe ori, privind cu nerăbdare cum uşa se mişca înainte şi înapoi la dorinţa lui. Apoi faţa i se lumină de o bucurie copilărească.
— Am mai fost pe aici! exclamă, uitându-se în jur. Aici i-am văzut cu domnişoara Margaret. Da, da, aici era! O să vin mai des pe aici şi o să le încurc planurile,
nu?
Chicotea bucuros în timp ce Herman îl conducea spre ieşirea dinspre râu a peşterii. Văzură apele tăcute, strălucitoare în bătaia lunii. Heinrich privi în toate direcţiile şi, frecându-şi mâinile, şopti:
— Cunosc locul! Pe aici am intrat în peşteră. Acolo sunt porţile oraşului. In direcţia aceea e casa primarului. Da, da, ştiu! Dar lasă-mă să fiu sigur. Aici e tufa şi stânca ce seamănă cu un cap de câine. Da, e acelaşi loc. Ha, ha, gândeşte-te la ce furioşi or să fie inchizitorii când or să

găsească celulele pustii. Astăzi una, mâine alta!
Se opri cu o expresie încurcată pe faţă.
— Vreau să te duc la domnişoara Margaret, dar nu pot. Suntem în afara oraşului şi nu putem intra decât în zori, când se deschid porţile. Hai să ne întoarcem în casa aceea blestemată, înapoi în grădină şi să sărim zidul.
Herman îl privi şi zâmbi.
— Nu e nevoie. O să te duc eu pe un alt drum, dacă-mi promiţi că n-o să spui niciodată nimănui despre el.
Heinrich îl privi cu reproş.
— Cum te gândeşti că aş putea face un asemenea lucru de nimic? Eu, care-i iubesc atât de mult pe cei

■

care au fost buni cu mine? Cum de te poţi gândi la aşa ceva?
Luându-l pe Herman de mână, Heinrich se uită în ochii lui şi o lacrimă se rostogoli din ochii lui, apoi încă una şi încă una.
— Cum de te-ai putut gândi? exclamă el din nou.
— Şterge-ţi lacrimile, Heinrich! îl îndemnă Herman grăbit. Niciodată nu m-am îndoit de tine. Am vrut doar să ştii consecinţele unei neglijenţe, pentru că asta ar însemna moartea unuia sau a mai multor prieteni de-ai tăi.
— Şi poţi avea încredere în mine?
— Tot atât de mult cât mă încred şi în mine, răspunse Herman.
— Atunci sunt fericit. Vino! Să mergem, pentru că domnişoara Margaret va începe să se îngrijoreze. Sunt plecat de ceva vreme!
In câteva clipe trecură de uşa pe care privirile ascuţite ale inchizitorilor n-ar fi bănuit-o ca intrare, apoi prin camera lui Tyndale şi după aceea pe scări până în casa lui Herman. Mama sa îl auzi venind şi ascultă uimită povestea a ceea ce s-a întâmplat în ultimele ore.
— Mă duc să-i spun tatălui lui Margaret! exclamă ea cu ochi strălucitori. Şi, deşi era noapte, iar străzile deveneau periculoase pentru o femeie care se aventura să iasă, gândul teribilei nelinişti a unui tată şi a unei mame bolnave, o determină să accepte misiunea.
Merseră o bucată de drum împreună, apoi se despărţiră.
— Unde e domnişoara Margaret? întrebă Herman când cotiră pe o străduţă, după ce o priviră pe femeia în vârstă până ce dispăru.
— Acesta e secretul meu, răspunse râzând tânărul. Vino şi vezi.
O luară pe scurtături, până când Herman nu mai ştia unde se află, iar apoi se găsi pe neaşteptate în faţa uşii unui grajd pe care Heinrich o deschise.
— Intră! exclamă el cu inocenţă. Ba nu, stai, adăugă, în timp ce Herman stătea ca o stană de piatră, neştiind ce mişcări să facă în întuneric. După ce se chinui puţin, Heinrich aprinse lampa şi îl conduse pe nişte trepte într-un patul.
Ajuns la capătul scării, Herman văzu o cameră sărăcăcioasă cu mobilă uzată. In mijloc se afla o masă la care stătea o femeie bătrână, lucrând la lumina unei lumânări la hainele unui bărbat, deşi era foarte târziu. îşi ridică privirea când auzi vocea lui Heinrich.
— Mamă, şopti el, uitându-se aproape pe furiş prin uşa pe jumătate deschisă.
— Da, fiule.
— Doarme?
— Nu. A stat de vorbă cu mine, neliniştită de întârzierea ta şi s-a dus în camera ei când te-a auzit venind. Dar parcă am mai auzit pe cineva. Cine e?
— Du-te şi spune-i, mamă, să vină să-l vadă pe Herman, bărbatul cu care trebuie să se căsătorească mâine. Spune-i asta, mamă!
Herman se uită în jur, la locul acela dezolant. Nu trecură decât câteva clipe şi un strigăt îi ieşi de pe buze. Margaret era în cadrul uşii, cu faţa ei frumoasă, palidă şi suptă din cauza

îngrijorării şi a experienţelor îngrozitoare din ultimele zile. Ochii ei străluceau când îl văzu:
— Herman! strigă Margaret.
226
227

li"
Marea alternativă
CapitoCuC24
Margaret se afla încă în primejdie; nu trecuseră multe ore şi se ştia deja că era în pericolul de a fi dusă din nou în locul din care fusese salvată. In loc să celebreze căsătoria conform planificării, ea a trebuit să stea ascunsă şi tatăl ei n-ar fi îndrăznit să vină s-o vadă în plină zi, ca nu cumva să fie urmărit de vreun slujitor al Casei Sfinte şi prins?!
Era întuneric când ajunse, şi după ce plecă, Margaret se rugă să fie dusă acasă, chiar şi pentru o oră, ca să-şi vadă mama.
— Nu, strigă Heinrich care se întorsese la grajd palid şi răvăşit, udat de ploaie. Nu! O să se întâmple ceva rău. Vei ajunge direct în braţele celor care te caută şi mi s-a spus că au jurat să te găsească şi să te tragă pe roată, iar după aceea să te ardă în grădina Casei Sfinte şi toţi cei închişi acolo să fie martorii suferinţelor tale.
Margaret tremură şi îşi ascunse faţa în mâini.
— Cine ţi-a spus toate astea? întrebă Herman palid, tremurând din cauza ameninţării, dar realizând în acelaşi timp că ceea ce omul acela simplu afirmase era foarte adevărat. Se puteau aştepta la aşa ceva.
— N-o să-ţi spun, răspunse Heinrich, aproape nepoliticos. De ce aş face-o? Şi totuşi, de ce nu? adăugă repede, ştergându-şi faţa cu o batistă, pentru că picăturile de ploaie îi şiroiau pe faţă. înainte de a mai spune altceva, se uită prin cameră şi, nesigur în privinţa uşii, cu o voce domoală, i se adresă mamei, care se afla jos:
— Uşa e încuiată?
întrebarea şoptită primi un răspuns încet, iar, după zgomotele ce urmară, cei care ascultau ştiură că ea se dusese să încerce uşa.
— Da, fiule.
— Eşti sigură?
— Da.
Heinrich se întoarse către ceilalţi cu o expresie de uşurare pe chip.
Acum o să vă povestesc. Azi după-amiază eram la bac şi priveam de undeva din umbră ca să văd ce făcea primarul acolo. Ceva nu mergea cum trebuie şi el îi direcţiona pe oamenii care ţineau lanţurile întinse peste Water Gate. Bărbaţii care stăteau până la talie în apă se împiedicară unii de alţii şi era uşor să-ţi dai seama că se trăgeau înapoi. M-am aplecat să văd la ce se uitau şi atunci am văzut — doi dintre vulturii aceia flămânzi păşind fără zgomot unul lângă altul. După ce s-au uitat în jur pentru a vedea dacă sunt observaţi, au dispărut printre tufele care ascund intrarea în peşteră.
— Şi apoi? şopti Margaret aplecându-se, cu mâna la gură.
— I-am urmărit pe furiş până când am ajuns şi eu la tufişuri. Au coborât în peşteră şi am coborât şi eu. Am mers după ei până când i-am văzut îndreptându-se în lumina lămpii înspre pasajul care duce în Casa Sfântă. Se
228
229

II"
I
credeau singuri şi vorbeau liber cu alţi doi care tocmai ieşiseră din Casa Sfântă pentru vreo misiune ticăloasă. Atunci am auzit tot. Cei care se întorceau spuneau că răscoliseră tot oraşul

fără să găsească vreo urmă de fata. Ceea ce au spus în continuare m-a făcut să tremur. Dinţii îmi clănţăneau şi îmi era teamă să nu mă descopere. Ceilalţi doi aflaţi în cadrul uşii transmiseră nişte ordine cum că la unsprezece noaptea, când tot oraşul va fi cufundat în somn, să meargă la casa domnului Byrckmann şi să scotocească peste tot, şi dacă nu vor găsi nimic să-i aducă pe tatăl tău şi pe mama ta. Aşa că acum ştiţi tot! exclamă Heinrich stând pe podea cu hainele ude de ploaie.
Un strigăt slab se auzi de pe buzele fetei şi ea sări în picioare, privind înspre uşă cu ochii măriţi de groază şi cu mâinile încleştate ca şi cum s-ar fi aşteptat să-i vadă pe vânătorii aceia neobosiţi stând în uşă.
— Herman, trebuie să-1 avertizez pe tata. O să-1 omoare şi pe el, şi pe mama, izbucni ea cu voce sugrumată. Decât asta, mai bine mor eu.
— Nu, Margaret, asta n-o să se întâmple, spuse Herman, încercând s-o liniştească. Trebuie să te scot din oraş. Te duc la mama mea, iar de acolo, prin peşteră, la râu; după aceea, Dumnezeu ne va spune ce trebuie să facem, continuă el încrezător.
— Herman, n-aş putea face asta. O să-1 ia pe tata şi pe mama dacă eu nu voi fi de găsit. Decât aşa, mai bine să fiu găsită.
— Nu, nu trebuie să te laşi din nou în mâinile lor! strigă Herman. Ascultă! Eu şi Heinrich ne vom gândi la o cale de scăpare pentru noi toţi; eu mă voi duce la tatăl tău şi îl voi sfătui pe el şi pe mama ta să vină aici, iar de

i
aici vom pleca undeva, departe de cei care vor să pună mâna pe tine.
— Pentru un timp eşti în siguranţă! exclamă Heinrich care se ridicase în picioare şi stătea în faţa lui Margaret.
— în siguranţă, Heinrich? întrebă Margaret. Pentru cât timp?
îşi ridică ochii înspre ochii lui pentru a citi în ei măsura siguranţei sale.
— Mă gândesc la mama şi la tata, strigă ea cu voce sugrumată.
— Lasă-mă pe mine să mă gândesc! exclamă Heinrich gesticulând cu mâna. Sunt zăpăcit. Dă-mi timp pentru asta, pentru că mai este până când clopotul va bate ora unsprezece.
Aşa ud cum era, cu hainele atârnându-i pe trupul înfrigurat şi cu apa şiroindu-i încă pe faţă de la basca umflată de ploaie, se aşează grămadă pe jos, iar ceilalţi îl priviră tăcuţi. Se gândeau că adormise, pentru că stătea nemişcat, aşa că Margaret se cufundă încet în scaun, lângă Herman, şi aşteptă.
Se trezi însă dintr-o dată şi sărind în picioare, se duse la Herman şi puse mâna pe braţul lui.
— Du-te şi spune-i domnului Byrckmann ce ţi-am spus. Convinge-1 că fiecare cuvânt e adevărat; altfel, poate să-şi zăvorască uşa la noapte şi să refuze să audă citaţia. Mai mult: spune-i să vină aici împreună cu soţia lui şi cu banii pe care-i au, pentru că e timpul să plecăm. Spune-i că e ultima lui şansă; nu mai rămâne decât moartea. E tot aşa de rău pentru el dacă rămâne cum a fost şi pentru cei ce au rămas în Sodoma când îngerul i-a spus lui Lot: "Ieşi din acest loc!" Spune-i că ştiu cum să vă scot pe toţi din oraş şi puteţi călători în siguranţă,

departe de fiinţele astea care sunt puse să vă distrugă.
II priviră uimiţi. Li se părea că nu mai era deloc bărbatul acela simplu şi naiv din oraş, ci cineva inspirat ce purta un mesaj. Iar Herman, după ce Heinrich sfârşi ce avusese de spus şi se prăbuşi din nou în faţa căminului epuizat, făcu întocmai. îşi luă rămas bun de la Margaret şi, punându-şi mantia, coborî scările şi ieşi afară în vântul aspru ce împrăştia stropii grei de ploaie. Cunoştea bine drumul, chiar aşa, pe întuneric, şi, după ce traversă străzile pustii, intră vijelios în camera în care stătea tatăl lui Margaret.
— Care sunt veştile, Herman? întrebă el privind ţintă faţa tânărului; şi, în timp ce istoria pericolului ce îi ameninţa familia se derula, tipograful asculta cu capul plecat şi cu mâinile

înmănuncheate.
— Mă aşteptam la asta, Herman, spuse el calm, şi chiar am discutat cu Gropper despre posibilităţile pe care le avem. Probabil că a trecut pe lângă tine pe stradă, pentru că a ieşit cu câteva clipe înainte. L-ai întâlnit?
Herman scutură din cap şi întrebă:
— Care e planul tău?
— Să plecăm din oraş. Majoritatea banilor mei sunt în bancă, iar bancherul, care îmi este frate, va fi de acord să mi-i trimită când îi voi spune unde sunt. Iar Gropper se va ocupa în continuare de afacere. Are contractul ascuns în sân în momentul ăsta şi se va descurca după cum îl va ajuta Dumnezeu să prospere. Ne-am gândit să pornim mâine dimineaţă.
— Prea târziu, se repezi Herman.
— Acum ştiu şi eu asta şi, de vreme ce i-am spus soţiei mele ce ne aşteaptă, va fi de acord cu mine, cu tine şi cu scumpa noastră fiică — toţi suntem în mâinile

lui Dumnezeu. Vom porni diseară. Urc sările să-i spun soţiei mele să se pregătească.
După ce se întoarse, Herman văzu că tocmai îşi ştersese câteva lacrimi de pe faţă. Nu scoase nici un cuvânt, ci luând două desagi din piele de pe perete, se duse spre lada masivă din colţul camerei şi descuind-o, trase de acolo o pungă grea pe care o puse pe masă. Monedele de aur răsunară în momentul în care atinseră scândura din lemn.
— Herman, spuse el blând, asta era pus deoparte pentru Margaret — darul ei de nuntă. Ţi-l dau ţie pentru ea. Pune-i în desagă pentru că aşa vor fi în siguranţă.
Se reîntoarse la cufăr şi mai scoase de acolo două pungi la fel de burduşite ca cea la care Herman se uita zăpăcit. Aducându-le la masă, le băgă în desaga largă, umflată din cauza greutăţii şi apoi, în timp ce Herman îi urma exemplul, şi-o puse pe umăr şi îşi trase pe deasupra mantia grea.
— Dumnezeu a fost foarte bun, fiul meu, spuse el cu blândeţe. Nu ne trimite fără bani şi fără traistă. Aici avem suficient pentru nevoile noastre şi sunt foarte recunoscător.
Domnul Byrckmann îngenunche lângă masă şi îşi plecă fruntea în rugăciune; simţi însă cum lângă el se mai furişează cineva, acoperit cu mantia, gata de călătorie — cineva care îngenunche lângă el şi îl îmbrăţişa:
— Hai să mergem, dragul meu, spuse femeia. Tânjesc să-mi văd copila şi va fi bine, oriunde ne va trimite Dumnezeu.
In câteva clipe se aflau în uşă, uitându-se pe strada întunecată. După ce traseră uşa după ei şi auziră zăvorul căzând, se furişară aproape ca nişte hoţi pe aleea învăluită

wfc

de întuneric, femeia încadrată de cei doi bărbaţi.

I

Sosirea pădurarului

CapitoCuC 25

— Heinrich, du-i pe domnul şi doamna Byrckmann la fiica lor şi aşteaptă până mă întorc, spuse Herman, când ajunse la uşa grajdului împreună cu tatăl şi mama lui Margaret. Mă duc să-i spun mamei mele ce avem de gând să facem; asta dacă nu cumva planul tău îţi permite să mă însoţeşti până la mine acasă şi de acolo să folosim drumul secret.
— Nici vorbă să facem asta, spuse repezit Heinrich. S-ar putea să mergem direct în braţele

celor pe care vrem să-i evităm. Nu, calea mea e mai bună.
Vorbea cu atâta siguranţă, încât Herman nu simţea nici o îndoială în privinţa aceasta. în multe situaţii ingeniozitatea acestui bărbat a fost probată
— Mă aştepţi? întrebă el.
— Da. Oricum nu putem pleca decât peste o oră sau două, veni răspunsul.
Herman o luă de îndată la fugă pe străzi, ca să nu piardă timpul preţios. îşi găsi mama aşteptând neEnistită, întrebându-se unde era şi ce îl reţinea atât de mult timp. în câteva cuvinte îi spuse despre planul de a fugi din oraş.

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

Sosirea pădurarului

în timp ce se îmbrăca grăbit cu haine curate, pregătindu-se pentru călătorie, o bătaie puternică la uşa dinspre stradă îi împietri pe amândoi. Mama lui Herman merse să deschidă şi se găsi în faţa unui bărbat cu hainele udate de ploaie.
— Ce doriţi? întrebă ea, adunându-şi tot curajul, pentru că apariţia străinului în asemenea împrejurări îi zdruncina nervii şi o făcea să-şi imagineze că venise să spioneze ceva.
— Vreau să vorbesc cu fiul dumneavoastră, dacă sunteţi cumva mama lui! exclamă bărbatul suficient de tare ca să poată fi auzit de cei care ar fi trecut pe acolo, după care adăugă în şoaptă: Spuneţi-i că sunt Otto Engel şi că am veşti pentru el.
— Intraţi, răspunse femeia cu nepăsare, ca să audă bărbatul ce tocmai trecea şi care putea fi spion.
Se trase înapoi ca să-i facă loc musafirului în holul îngust. După aceea închise uşa, îl conduse în cameră şi apoi strigă de jos îngrijorată de parcă pereţii ar fi avut urechi:
— Fiule, a venit pădurarul!
Herman auzise între timp vocea puternică şi cobora scările:
— Care sunt veştile? întrebă el în timp ce-şi strângeau mâinile cu căldură.
— Totul merge foarte bine, Herman. Englezul e încă în coliba din mlaştini, ocupat cu dictatul şi Roye cu scrisul. E neliniştit, iar pofta lui a fost stârnită pentru că Roye a aflat că tipăriturile de pe *Marburg* aşteaptă în cala vaporului ancorat în Worms şi căpitanul vrea să ştie ce să facă cu ele. Să-ţi mai spun ceva. Se spune că autorităţile şi-au luat inima-n dinţi declarând că scandalurile astea
se vor sfârşi curând; castelul lui Schouts va fi distrus, iar seniorul hoţ spânzurat de propria lui poartă.
— Numai să-l poată prinde! exclamă Herman râzând neîncrezător.
— Aşa stau lucrurile, spuse pădurarul ridicând din umeri.
— Şi ce treabă are asta cu mine? întrebă, după o pauză, Herman.
— Are. Raymart, căruia tata i-a permis să stea în casa în care stă şi domnul Tyndale, a fost atacat în pădure de un urs care l-a rănit serios. E aşa de bolnav, că nu-l mai poate duce pe englez la Worms, iar eu nu ştiu drumul. De asta sunt aici — să te iau cu mine.
Inima lui Herman tresări. Se pare că drumul lui Tyndale era trasat. Şi n-ar fi fost şi Margaret în siguranţă acolo? Odată ajunşi în Worms, unde primarul nu permitea inchizitori pe străzi sau condamnări la moarte din ordinul Papei sau al oricui altcuiva, vor fi în siguranţă.
— Aşază-te, Otto, cât îmi adun eu nişte lucruri; după aceea am să-ţi spun ceva, îi spuse Herman când ajunseră sus, în dormitor.
Apoi Otto ascultă planul fugii din oraş.
— Aici e mâna lui Dumnezeu, spuse pădurarul după ce Herman îi povesti tot. Dacă prietenul tău îmi permite să vă însoţesc, v-aş putea duce într-un loc unde se închiriază cai şi am putea călări până la moara tatălui meu, iar de acolo, la William Tyndale. După aceea, urmăm planurile noastre; dar acum ne presează lucrul ăsta — să-i scoatem din oraş pe fată şi pe părinţii ei. Pot să vin şi eu?
Herman privi silueta uriaşă a pădurarului şi inima lui

exultă la gândul ajutorului binevenit.
— Ar fi splendid, strigă el, în timp ce coborau scările. Mergem acum la grajdul lui Heinrich? Eu sunt gata, dacă mama are nişte haine calde pentru Margaret.
— Sunt aici, fiule, spuse femeia arătând înspre un teanc de haine de pe canapea.
Luând mâna lui Herman între ale ei, i-o sărută, asigurându-1 că se va ruga toată noaptea pentru ei.
— O să vii într-o zi să-mi spui cum au călătorit, Otto Engel? întrebă femeia, stând cu mâna pe zăvor înainte de a deschide uşa.
— Cu toată inima, răspunse pădurarul, după care cei doi bărbaţi ieşiră în stradă unde, din cauza vântului şi a ploii care le biciuia faţa şi le stătea împotrivă, se împiedicau mereu şi îşi potriveau cu greu paşii.

Cumpărarea pivniţei

CapitoCuC 26

— Cine-i ăsta? întrebă Heinrich bănuitor, arătând înspre Engel care intrase în grajd după Herman şi stătea în picioare aşteptând ca uşa să fie închisă.
— E pădurarul care ne-a arătat cum să-1 scoatem pe William Tyndale din temniţa lui Schouts, explică Herman. Iţi mai aminteşti ce ţi-am povestit despre el?
— îmi amintesc. Şi dacă e chiar el, atunci e binevenit. Lasă-mă să mă uit la el mai îndeaproape, continuă Heinrich de îndată ce trase zăvorul la uşă şi, ridicând lampa, o ţinu în sus ca lumina să cadă pe faţa bătută de vânt a lui Engel.
— Am încredere în tine, zise el după ce îl privi scurt. Dar ce târziu aţi venit! adăugă el aproape ţâfnos. Trebuie să plecăm. Ascultaţi!
Clopotul greoi al catedralei bătu ora zece, iar Heinrich numără bătăile cu glas tare.
— Rămâneţi aici. O să le spun şi celorlalţi să coboare; ar fi o pierdere de timp să urcaţi scările doar ca să le coborâţi din nou, spuse el prevăzător şi se întoarse să îşi îndeplinească misiunea.
— Stai, aşteaptă! strigă Herman. Domnişoara

Margaret nu trebuie să iasă în furtuna de afară fără să se îmbrace cu nişte haine călduroase; am aici nişte lucruri pe care i le-a trimis mama.
Heinrich ridică din umeri nerăbdător. Ştia cât de preţios era timpul, iar aceasta însemna o amânare.
— Dă-mi-le şi ţine lampa asta! O sa i le duc, iar mama ei şi a mea o vor ajuta să se pregătească pentru călătorie.
Prinse legătura de haine şi urcă scările câte două, privit cu simpatie de Herman şi de Engel.
— Cred că trebuie să mergem pe drumul stabilit de el. Altfel, s-ar putea să-1 derutăm, spuse Herman în timp ce prietenul lor intra în camera din capătul scărilor.
— Au sosit Herman şi pădurarul care i-a ajutat să-1 scoată pe bărbatul englez din temniţă, îl auziră ei vorbind cu voce ascuţită. Şi mama lui Herman a trimis hainele astea uscate pentru domnişoara Margaret. Dar trebuie să fie foarte rapidă. Clipele sunt preţioase. Clopotul catedralei a bătut deja ora zece. Şi trebuie să ne facem treaba până la ora unsprezece, altfel suntem pierduţi.
Herman îl văzu îngenunchind şi dezlegând mormanul de haine.
— Oho, poate să sufle vântul cât a vrea şi să plouă potop, cu hainele astea n-o să mai ai treabă! exclamă el schimbându-şi tonul vocii în momentul în care le văzu. Dar grăbeşte-te! Clipele sunt preţioase.

Rămase la capătul scărilor, bătând din picior a nerăbdare.
— In sfârşit! strigă el; apoi, după ce le îndemnă să vină, coborî scările acolo unde aşteptau şi ceilalţi.
— Ia lampa asta, pădurarule! exclamă el după ce aprinse în grabă o lampă ce atârna într-un cui.

Cumpărarea pivniţei

Când coborî şi ultima persoană şi toţi aşteptau ca el să deschidă uşa pe care furtuna de afară o umfla din când în când, îi surprinse pe toţi îngenunchind lângă locul unde se afla Margaret.
— Ce faci? întrebă ea mirată că nu deschide uşa grajdului şi ca ceilalţi se mira că lua aceste lămpi pe stradă atrăgând astfel atenţie asupra lor.
Mâinile lui Heinrich se mişcau repede şi îl priviră cu respiraţia întretăiată. Degetele lui alunecau peste vârful unor pietre; le scoase una câte una până când ajunse la o piatră netedă, de vreo jumătate de metru pătrat. Ridică piatra şi o puse lângă perete, sub iesle.
Sub ochii lor se căsca o gaură rece şi ameninţătoare şi, imediat, aerul rece îi făcu să tremure. Heinrich ţinu sus lampa, deasupra deschizăturii întunecate, luminând nişte trepte din lemn.
— Coborâm pe aici, spuse el hotărât, punând piciorul pe prima treaptă. Mamă, spuse el repezit, după ce plecăm, pune piatra la loc şi fă ordine în jur. Când mă voi întoarce, îţi voi da un semn. Dar poate că o să mă întorc pe străzi. Depinde.
Părea serios, dar pe faţă îi răsări un zâmbet. Şi, cu mâna liberă, îi trimise un sărut mamei lui, care stătea puţin mai în spate, ascultând, ca pentru a observa dacă nu se apropia cineva de uşa grajdului, zgâlţâită violent de vântul de afară.
Heinrich coborî cu viteză scările şi se puse să îi aştepte pe ceilalţi.
— Veniţi repede! strigă el, dându-se înapoi ca să le facă loc, dar luminând în acelaşi timp treptele, ca cei care coborau să vadă pe unde păşesc.
— Cobor eu primul. Vino după mine, îi spuse

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

Herman lui Margaret care se întoarse şi o sărută pe femeia ce o adăpostise.
Punând cu atenţie piciorul pe treapta învăluită de întuneric, Margaret coborî încet, încercând să-şi adune curajul, până când ajunse lângă Herman şi rămase să-i aştepte şi ea pe ceilalţi.
— Mama, spuse Heinrich când grupul din jur va fi complet, închide gaura imediat. Aşteptăm aici să faci lucrul ăsta. Femeia îngenunche, dar înainte de a pune piatra la locul ei, le ură drum bun şi izbândă. Mai aşteptară puţin şi auziră zgomotul pietrelor mai mici puse şi ele la locul lor, iar Heinrich le numără pe fiecare.
— Asta e ultima, spuse el satisfăcut. Acum putem porni. Conduse grupul de-a lungul camerei pustii până la o uşă închisă cu zăvoare şi drugi. Heinrich înlătură drugii, trase zăvoarele şi se pregăti să deschidă uşa.
— Când voi spune "ascunderi lumina", faceţi imediat acest lucru sau cel puţin, acoperiţi-o cu ceva; mantia ta, pădurarule, e foarte bună pentru asta şi nu va trebui să mai aprindem lampa din nou. Fiţi atenţi, când vom ajunge la vreo uşă, lăsaţi-mă pe mine să intru primul ca să văd dacă drumul e liber. Pădurarule, acoperă lampa aceea!
îşi ascunse propria lampă sub mantia care îi atârna pe umeri şi stăteau nemişcaţi în întuneric, neştiind ce avea de gând să facă Heinrich şi nici unde mergea. Nu se auzea încă zgomotul uşii deschise, dar, nu după mult timp, văzură o lumină. Heinrich ieşise pe uşă, fluturând lampa şi chemându-i cu glas slab.
Pădurarul îşi scoase şi el de sub mantie lampa şi toţi înaintară uimiţi. Se aflau acum într-o

pivniţă imensă, plină de tot felul de lucruri ca acelea aduse de corăbiile

ce traversau râul. Erau acolo butoaie şi cutii, bucăţi de frânghie, lăzi de toate formele şi mărimile, ancore şi lanţuri, cutii cu biscuiţi şi carne pentru marinari — tot felul de lucruri depozitate acolo pentru a fi transportate mai târziu de proprietar clienţilor săi.
Toate erau puse într-un asemenea mod încât nu exista nici o cărare înspre locul în care îi aştepta Heinrich. Până la urmă, Engel găsi una şi îndreptă lumina lămpii înspre podea; trebuiră însă de multe ori să sară peste butoaie sau lăzi.
Pentru bărbaţi era destul de simplu, dar pentru Margaret şi mama ei slăbită de boală nu era deloc uşor. Ceilalţi erau îngrijoraţi din cauza lor. Ajunseră în cele din urmă la Heinrich care îi aştepta cu cea mai mare seninătate.
— Cunoşti locul acesta, domnule Byrckmann? întrebă el ca şi cum, o dată porniţi la drum, aventura îi făcea o deosebită plăcere.
— N-am mai fost niciodată pe aici, răspunse tipograful uitându-se de jur împrejur şi încercând să recunoască locul pe cât posibil cu ajutorul celor două lămpi.
— Atunci să-ţi arăt ceva, spuse Heinrich chicotind. Citeşte asta, şi arătă un balot uriaş pe care era tipărit cu caractere mari numele lui Byrckmann. Aici, şi aici, şi aici, spuse repede Heinrich, şi toate au numele tău pe ele. Ghiceşti acum unde suntem?
— E depozitul lui Bremmer? întrebă uimit tipograful.
— Exact, strigă Heinrich, dar se opri şi privi atent înapoi, în spatele lui, ascultând.
— Hai după mine, hai repede! spuse el şi o luă

.....l[1]

i

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

înainte, arătându-le celorlalţi drumul cu lanterna, în aşa fel ca ei să vadă ce făcea. Pe aici, repede! Aplecaţi-vă. Acum furişaţi-vă printre baloturi, şopti. Fă-o la stânga, pădurarule, şi o să găseşti acolo o ascunzătoare printre scândurile acelea. Apoi, când spun eu, acoperă lampa. Să nu laşi să se vadă nici o rază de lumină, altfel suntem pierduţi.
Pădurarul se aplecă în genunchi, iar Heinrich îşi acoperi lampa cu mantia. încercând să se strângă printre nişte baloturi grele cu ţesături, Engel merse târâş, urmat de ceilalţi, cu excepţia lui Herman care rămase lângă Heinrich sa vadă ce pericol îi ameninţa.
— Sunteţi în siguranţă acolo? şopti Heinrich.
— Da, veni răspunsul, deşi e cam strâmt pentru atât de mulţi, spuse Engel, ca şi cum toate lucrurile mergeau foarte bine. Era mai bine, gândi el, dacă şi-ar fi asumat riscul de a traversa străzile pentru a ajunge la casa lui Herman şi apoi, prin pasajul subteran, până la râu. Acelaşi gând era şi în mintea lui Herman, dar oricum, acum era prea târziu. Se aflau în mâinile lui Dumnezeu şi trebuia să ia ca atare această aventură care putea însemna foarte bine viaţa sau moartea.
— Strâmt ai spus, pădurare? şopti Heinrich. Ara stat mai multe nopţi pe aici şi am văzut că e destul loc; şşşt! Acoperă lumina. Sunteţi în siguranţă, trebuie doar să aveţi răbdare.
Privindu-1, Herman aproape că îngheţă de frica a ceea ce văzu. Prin uşa pe care Heinrich tocmai o întredeschise, văzu o cameră asemănătoare cu cea în care se aflau ei, încărcată, la fel, cu mărfuri. Dar ceea ce îi captă atenţia a fost grupul de bărbaţi, în număr de şase, ducând fiecare câte o lampă şi apropiindu-se chiar

de pivniţa în care se aflau ascunşi ei.
Se îngălbeni de spaimă când bărbaţii ajunseră la uşă.
— E ultima? întrebă unul dintre ei, iar Herman nu numai că recunoscu vocea, dar şi văzu faţa vorbitorului în lumina lămpilor aprinse.
Era Cochlaeus! Căpitanul gărzii oraşului era şi el acolo, iar al treilea era chiar Bremmer, proprietarul depozitelor de pe chei, cel mai înstărit om din oraş. Ceilalţi erau oameni ai

bisericii pe care Herman îi văzuse fie pe străzi, fie luând parte la slujbele din catedrală.
— E ultima, spuse Bremmer, stând deoparte un moment, cu un aer de proprietar. Iar în ceea ce priveşte grosimea zidurilor, nu ai nimic mai potrivit în Casa Sfântă. Poţi să faci aici câte temniţe vrei, zidul exterior este gros de un metru şi e făcut din piatră şi ciment. Locul potrivit pentru noul sediu, pe care doreşti să-1 adaugi la cel vechi.
— E adevărat, spuse Cochlaeus, dar nu-mi place preţul tău, adăugă el mişcându-se printre bunurile depozitate acolo. Două mii de coroane de aur mai puţin şi chiar la acest preţ redus ar fi prea mult!
Vorbea foarte arţăgos.
— E pentru Biserica mamă şi ar trebui să te gândeşti serios la asta! exclamă el când ajunse foarte aproape de Herman şi Heinrich.
— Mă gândesc foarte serios, veni răspunsul lui Bremmer. Am respins până la urmă preţul pe care ţi l-am cerut prima dată şi pentru că e pentru gloria lui Dumnezeu, am mai scăzut din el.
— Două mii de coroane prea mult, repetă Cochlaeus. Uiţi ce multe coroane ne mai trebuie ca să facem locul acesta potrivit pentru scopurile noastre.

— Nu. Dar nu vreau să-1 vând, strigă Bremmer, aproape pierzându-şi răbdarea, dar încercând să se stăpânească pentru că ştia temperamentul omului cu care negocia. Va trebui ca eu să cheltuiesc încă cinci mii de coroane ca să-mi cumpăr un alt depozit, aşa că, în felul ăsta, pierd o mare afacere.
— Dar primeşti binecuvântarea bisericii. Rămâi de acord cu preţul pe care îl fixez eu şi îţi asigur favoruri rareori oferite cuiva ca tine! exclamă Cochlaeus, oprindu-se brusc la câţiva metri de locul unde se ghemuiseră Herman şi Heinrich. II privi în faţă pe Bremmer şi îi spuse hotărât: ultimul tău cuvânt în chestiunea asta.
Tonul lui avea ceva ameninţător, iar Herman văzu faţa lui Bremmer: era lividă de frică şi văzu cum bărbatul îşi duse mâna tremurândă la buze.
— Biserica trebuie să-1 aibă, spuse şovăind. Cochlaeus îi răspunse exaltat:
— E un gest nobil din partea ta, Bremmer. Am ştiut eu că o să ţii cont de dorinţele mele. O să vezi că nu vei pierde deloc.
Se făcu linişte pentru un timp, iar pe Herman îl cuprinsese neliniştea cumplită la gândul posibilelor consecinţe. Cochlaeus sparse liniştea şi arătă înspre zidul de care se rezema Herman.
— Mă duc acolo să mă asigur că zidurile sunt la fel de puternice ca astea.
Dar, pentru că nu putea păşi pe podea, trecu peste nişte butoaie până ajunse foarte aproape de zid.
— Treci înăuntru, spuse Heinrich, ai cărui dinţi clănţăneau. Şi, tocmai când ajunse la ceilalţi, Cochlaeus sări pe podea atât de aproape de Herman încât, dacă acesta ar fi întins mâna, l-ar fi putut prinde pe omul

bisericii de gleznă.
— Da, par foarte bune, spuse Cochlaeus şi apoi făcu o pauză ca să privească în jur.
— Aş vrea să am timp să cercetez cu atenţie locul, dar mă grăbesc. Sunt cel puţin trei pe care trebuie să-i prindem în noaptea asta şi să-i punem în temniţă. Unul e Byrckmann, ale cărui baloturi de hârtii le-am văzut acolo. Mai e soţia lui, fireşte, şi fiica lui care a reuşit să scape din Casa Sfântă şi trebuie să fie acum la ei.
Bremmer vorbi calm, iar vocea lui tremura.
— II cunosc pe Byrckmann de o viaţă şi l-am crezut un fiu credincios al Bisericii, se aventură el. Nu-1 cred capabil de erezie.
— Un om poate să-şi amăgească cei mai buni prieteni, spuse scurt Cochlaeus. Oricum, rămâne de văzut. Eu trebuie să plec acum.

Şi urcând din nou pe unul dintre butoaie, făcu cale întoarsă, iar pivniţa se cufundă din nou în întuneric.
247
Încăperea de pe zid
CapitoCuC 27
Herman şi Heinrich ieşiră din ascunzătoare, şoptindu-i pădurarului să rămână lângă ceilalţi şi să aibă grijă de ei. Când Engel se învoi, se aventurară pe furiş de-a lungul pivniţelor, folosind, ori de câte ori era necesar, lanternele.
După ce s-au asigurat că Cochlaeus şi însoţitorii lui plecaseră ei păşeau tiptil în întuneric iar Heinrich îi şoptea lui Herman când să o ia la dreapta sau la stânga prin depozitul în care au pierdut urma celor pe care-i urmăreau.
Nici unul dintre cei urmăriţi nu s-a întors să privească înapoi şi, în cele din urmă, cei doi urcară nişte trepte largi din piatră într-un depozit aflat la acelaşi nivel cu debarcaderul. Ascultând cu atenţie, Herman şi însoţitorul lui auziră zăngănitul cheilor, scârţâitul balamalelor, paşi greoi pe pietre şi o uşă trântită. Cheia a fost răsucită în lacăt, după care se aşternu tăcerea.
— Au plecat! exclamă uşurat Heinrich. Mi-a fost teamă să nu fim găsiţi când Cochlaeus a venit aşa de aproape de noi în ascunzătoare. Dacă ne-ar fi descoperit pe toţi, cu oamenii aceia înarmaţi lângă el...
248
încăperea de pe zid
Gândul îl făcu să tremure.
— N-ai auzit cum îmi clănţăneau dinţii, Herman? Asta pentru că mi-a fost cu adevărat teamă, mărturisi el deschis. Dar hai! Drumul e liber şi, de vreme ce au încuiat uşa, probabil că nu e nici un om prin apropiere. Hai odată! Vom ieşi din oraş înainte ca vânătorul acela să descopere că păsările sale au zburat şi n-au mai rămas multe minute până când să ajungă la uşa tipografului.
Se întoarse şi o luă cu paşi grăbiţi înapoi, mergând în zigzag printre mărfuri, folosindu-şi lampa ca Herman să vadă drumul şi, de îndată ce ajunseră în încăperea în care se aflau ascunşi Margaret şi ceilalţi, spulberă orice temere:
— Să mergem! Drumul e liber, strigă el. Pădurarule, ajut-o pe doamna Byrckmann. Du-o în braţe dacă e nevoie, iar domnişoara Margaret şi tatăl ei vor merge în faţă cu lampa ca să îţi arate pe unde să păşeşti.
Nici nu sfârşise bine, că Margaret şi apăru ţinând lampa sus. Apoi veni şi tatăl ei, urmat de soţia sa şi ultimul, Otto Engel, care făcu întocmai cum sugerase Heinrich când văzu că mama lui Margaret era foarte slăbită.
— Mergeţi înainte! exclamă el în timp ce se apleca să o ridice în braţele-i puternice pe femeia bolnavă.
Heinrich îi conduse până la treptele din piatră, trecură de uşile duble, de depozitele uriaşe, traversară grajdurile de unde caii priveau cu ochi somnoroşi şi ajunseră în faţa uşii care dădea spre exterior. Auzeau vântul gemând şi ploaia bătând în obloanele de lemn, făcând bulbuci în pragul uşii.
— Trebuie să ascundem luminile în momentul în care deschid uşa, spuse Heinrich, dar nu le stingeţi pentru că
249
I
II ,1"
EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE
vom avea îndată nevoie de ele. Eşti gata, Herman?
— Da, veni răspunsul, pentru că Herman luase între timp lampa de la Margaret, conducând-o

de mână prin locurile acelea întunecoase, atent la orice posibil pericol care ar fi putut s-o ameninţe. Auzeau alunecarea furişată a drugilor şi apoi scârţâitul balamalelor în momentul în care vântul împinse uşa după ce zăvorul a fost ridicat.
— Ieşiţi afară unul câte unul, spuse Heinrich. Apleacă-ţi capul, pădurarule, fiindcă uşa e scundă. Ah! Te-ai lovit? întrebă îngrijorat când Engel dădu cu fruntea de cadrul uşii.
— Nu foarte tare, şopti pădurarul, deşi lovitura îl făcu să se clatine. E bine că mergeam încet.
Rămaseră în deschizătura uşii iar vântul le mângâia feţele.
— Ce urmează? întrebă Herman.
— O să închid uşa asta, ca să nu trezesc bănuieli, dacă vântul îmi va permite, spuse Heinrich luptându-se să împingă uşa la loc. Nu reuşi decât cu ajutorul lui Herman.
— Strada e pustie. Bun, acum urmaţi-mă! Heinrich traversă drumul, iar silueta lui abia se zărea
în întuneric; ceilalţi îl urmară împinşi şi împiedicaţi de vânt; pădurarul o purta pe braţe pe mama bolnavă a lui Margaret.
Heinrich o luă în jos, pe o alee, păşind încet. II urmau toţi, ţinându-şi mâinile întinse de o parte şi de alta pentru a atinge zidul şi atenţi la picioare ca nu cumva să se împiedice de ceva. Nu se întâmplă nimic rău şi în curând, aleea a fost lăsată în urmă. In afară de Heinrich, nu ştia nimeni unde se aflau, pentru că întunericul era dens, iar strada pe care păşiseră era la fel ca multe altele,

încăperea de pe zid

îngusta şi şerpuită; vântul gonea de-a lungul ei, făcând ca firmele să se legene, scârţâind.
— Mergeţi cât puteţi de drept, spuse Heinrich cu glas tare şi abia de-1 auziră în mugetul vântului şi ropotul ploii.
O luă înainte, dar se împiedică şi, nemaiputând saşi recapete echilibrul, căzu grămadă pe pietrele de pe stradă.
— Te-ai rănit? întrebă neliniştit Byrckmann, întinzându-i o mână de ajutor.
— Nu cred, m-am zgâriat puţin. Dar nu contează, adăugă el cu voioşie. Să mergem!
Ajunseră pe cealaltă parte a străzii. Trecând pe lângă uşa unei case pustii, Heinrich îi conduse pe o alee alăturată şi se opri senin la o uşă.
— Am ajuns, spuse el când se grupară toţi în jurul lui. Şi aici, slavă Domnului, vom fi la adăpost de vânt şi ploaie şi, ce-i mai bine, îl vom înfrânge pe Cochlaeus.
Chicoti în timp ce scoase din sân o cheie şi, după ce le spuse să păşească cu grijă şi să se întoarcă puţin spre dreapta, odată ajunşi înăuntru, îi aşteptă să intre unul câte unul, ca un gardian ce stă afară şi păzeşte intrarea de intruşi.
— Mergeţi pe bâjbâite! îi sfătui el, după ce închise uşa pe dinăuntru. Nu putem să aprindem vreo lumină pe partea aceasta a casei. Daţi-vă mâinile şi aceasta o să vă ajute. Gata? Voi număra paşii. Unu, doi, trei.
Numără până la paisprezece şi se opri; ceilalţi se strânseră din nou în jurul lui. Tăcerea era desăvârşită, nu se auzea nici un sunet — doar vântul şuierător afară şi fuga speriată a unui şobolan pe care intruşii îl luaseră prin surprindere.

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

— Vom urca pe o scară din piatră, care face mereu la dreapta. Am numărat treptele de multe ori pentru că am fost adesea aici şi sunt douăzeci şi opt. Acum, veniţi după mine. O să scot lampa de îndată ce vom face prima cotitură pentru ca nu sunt ferestre pe partea aceasta a casei şi nu ne poate vedea nimeni; nici măcar garda oraşului, dacă ar fi suficient de curajoasă să apară pe o asemenea noapte.
O luă grăbit pe scări, în întuneric, fără nici un fel de ezitare, pentru că fiecare pas îi era cunoscut, iar după ce urcă douăsprezece trepte, le lumină drumul celorlalţi care veneau după el. De acolo folosiră amândouă lămpile pentru a lumina treptele ce mai rămăseseră şi care trezeau un fel de mirare celor ce le urcau. Scara era făcută din zidărie solidă, ici şi colo pereţii erau despicaţi, suficient de tare ca să intre în despicătură capul unui om. Dar prea îngust ca să poată pătrunde pe acolo chiar şi un copil. Fiecare crăpătură avea doi sau chiar trei metri

adâncime, poate chiar mai mult.
— Unde suntem? întrebă Herman uitându-se în jur.
— Vei vedea îndată, veni răspunsul liniştit. Heinrich era foarte vioi. Dacă pericolul trecuse sau nu, ceilalţi nu puteau spune, dar spiritul acesta vesel în contrast cu grija lui anterioară, le dădu încredere, astfel că îl urmară fără ezitare. La capătul scărilor intră într-o cameră atât de joasă, încât un om înalt putea cu greu să stea în picioare; spaţiul din jur era tot zidărie solidă. Intr-o parte a camerei se afla o fereastră suficient de largă pentru ca un om de mărimea lui Otto Engel să se poată strecura pe ea, dar lucrul acesta era imposibil pentru că de sus până jos şi de la stânga la dreapta erau bare de fier ce blocau ieşirea.

încăperea de pe zid

— Ce mai urmează? întrebă pădurarul după ce o aşeză cu grijă pe mama lui Margaret pe pardoseala din piatră şi trăgându-şi răsuflarea din cauza efortului făcut în lupta cu furtuna şi povara.
— Ieşim pe fereastra aceea, spuse Heinrich liniştit şi cu un zâmbet mulţumit pe faţă.
— Eşti nebun? strigă Engel, holbându-se la zăbrele şi apoi la ghidul lor. Cine ar putea ieşi pe fereastra asta blocată de bare? întrebă el aproape dispus să creadă că nebunul acesta îi înşelase şi îi adusese acolo fără nici un scop, doar ca să îi ascundă şi să îi lase să moară de foame până le-ar putea aduce ceva de mâncare.
Heinrich râse şi îşi frecă mâinile.
— M-am gândit eu că o să spui asta, răspunse el cu voioşie. Dar stai! Ai răbdare şi în câteva minute veţi fi deja în afara cetăţii.
Acum vorbea serios şi îl priviră întrebător încă suspectându-1 de nebunie. Ieşi din cameră, după care îi auziră paşii pe treptele de piatră. Se gândiră că poate plecase, lăsându-i în casa aceea pustie care putea fi, din ceea ce ştiau ei, o parte a Casei Sfinte în care prizonierii îşi numărau ceasurile zi şi noapte până când inchizitorii considerau că a venit vremea să se răfuiască şi cu ei. Chiar şi Herman şi Engel păliră gândindu-se la asta, iar Margaret, îngrozită şi ea, se trase mai aproape de Herman.
— Crezi că ne-a înşelat? întrebă pădurarul mergând înspre uşă ca să privească scara de piatră învăluită în întuneric. Dar, în timp ce stătea acolo, auzi paşi care se întorceau şi Heinrich reveni urcând scările câte două şi aducând în mână o bucată de funie groasă.
— Credeaţi că am plecat şi v-am lăsat aici? întrebă

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

el cu un aer ştrengăresc. Partea aceasta veselă din el îl făcea neatent cu neliniştea lor şi tânărul îi surprinse pe toţi când le spuse secretul lui.
— Da, spuse pădurarul complet uimit.
— Trebuie să aveţi încredere în mine, exclamă Heinrich aproape cu reproş, în timp ce desfăcea frânghia şi făcându-i pe ceilalţi să se mire tot mai mult. După ce desfăcu ultima parte a frânghiei se târî prin şanţul de piatră la barele de fier, uimindu-i pe toţi. Ingenunche înaintea barelor şi le luă una câte una în mâinile lui. Ridica bara, o scotea şi o punea lângă el. La fel făcu şi cu următoarea, şi cu celelalte, până când toate barele se aflau pe podea, iar în faţa ochilor li se căscă un spaţiu liber, deschis, suficient de larg pentru a putea trece şi pădurarul prin el. II priveau tăcuţi, în timp ce se uita în toate direcţiile: la stânga, la dreapta, jos şi, satisfăcut de ceea ce văzu, se întoarse fericit spre ei.
— Plecaţi şi aveţi grijă de voi! exclamă el când atinse pardoseala cu piciorul; pădurarul, care era cel mai aproape de fereastră, se caţără şi se apropie în genunchi de deschizătură. Ceilalţi îl auziră scoţând un strigăt de uimire şi îl văzură întorcându-se imediat în încăpere.
— Heinrich! exclamă el, strângându-i mâinile, te-am judecat greşit şi te rog din tot sufletul să

mă ierţi. Ne-ai
/adus eliberarea.
— E adevărat, spuse Herman, care lua parte şi el la momentul de bucurie şi, întorcându-se spre ceilalţi, îi anunţă:
— Suntem în afara oraşului! Acest loc face parte din zidul oraşului; acolo e râul şi portul, iar de aici spre dreapta, foarte aproape, este pădurea care duce la casa lui Engel. Margaret, suntem scăpaţi dacă putem să
încăperea de pe zid
coborâm legaţi de frânghia asta şi dacă tu şi mama ta aveţi suficient curaj ca să coborâţi în felul ăsta. Şi totuşi, adăugă el cu îndoială în glas, nu-mi pot închipui cum o să coboare ultimul, pentru că vom avea nevoie de un om mai puternic decât Heinrich ca să-1 coboare chiar şi pe cel mai uşor dintre noi.
Heinrich râse cu o veselie copilărească.
— Vino înapoi şi-ţi voi arăta! exclamă el. Pe lângă asta, hai să nu mai pierdem vremea, adăugă el, devenind brusc serios.
Herman se trase înapoi şi era pe punctul de a sări din nou pe podea, când Heinrich îl opri.
— Uite! spuse el, luând una dintre bare; strângând nişte mortar care se împrăştiase, fixă din nou bara într-o gaură. Luă frânghia şi, făcând un nod puternic la un capăt, o trecu de mai multe ori în jurul barei. înţeleseră toţi despre ce era vorba.
Cel care venea ultimul putea să coboare alunecând încet pe frânghie, în timp ce toţi ceilalţi puteau fi coborâţi în siguranţă legaţi cu frânghia.
— Cine merge primul? întrebă Heinrich
— Cineva care ar putea să le ajute pe femei când le vine rândul, sugeră pădurarul. Să presupunem că mergi tu primul, Herman. Apoi domnişoara Margaret, mama ei şi după ea, domnul Byrckmann. La urmă fie Heinrich, fie eu.
Frânghia a fost înfăşurată în jurul corpului lui Herman, sub braţe şi, ca să nu îi determine pe ceilalţi să facă eforturi foarte mari, Herman aruncă afară tot restul de frânghie şi coborî singur ajutându-se de mâini până când picioarele îi atinseră pământul. Desfăcu frânghia şi, după ce aceasta a fost trasă, o văzu pe Margaret stând

în fereastră legată cu frânghia şi pe ceilalţi coborând-o încet. Nu după mult timp, fata stătea lângă el.
— Dumnezeu ne poartă de grijă, spuse ea stând în picioare lângă el, în întuneric, până când veni timpul să o ajute pe mama ei care urma la rând.
Ultimul rămase Heinrich, care coborâse pe frânghie de foarte multe ori. Toţi se adunară în jurul lui ca să-1 binecuvânteze şi să-i mulţumească pentru ceea ce făcuse.
— Heinrich, spuse Margaret, prin mila lui Dumnezeu, tu ai fost eliberatorul nostru. Iţi datorăm atât de mult! Vieţile noastre, fără îndoială, şi libertatea noastră.
Bărbatul o privi râzând fericit.
— Dumnezeu m-a ajutat să vă fiu de folos, spuse el cu voce tremurândă. Acum însă trebuie să dispăreţi. Pădurea e acolo şi pădurarul o ştie foarte bine. Pe acolo vă conduce el de zece ori mai bine decât mine. Acum mă întorc la mama, pentru că dacă Cochlaeus a cumpărat acele pivniţe, va găsi fără îndoială şi calea spre casa noastră. Trebuie să ne găsim alta. Poate că o să ne dea voie să locuim în casă până la urmă. Dumnezeu să vă ajute! exclamă el, fără să-i pese de vânt şi de ploaie, după care dădu mâna cu fiecare dintre ei.
— La revedere, Heinrich, spuse Margaret aproape plângând. N-o să uit niciodată. O, niciodată! O să-mi amintesc întotdeauna că ai fost gata să-ţi dai viaţa pentru mine.
Cuvintele acestea îl încântară foarte mult pe Heinrich care se întoarse înapoi la zid râzând fericit şi, după ce se caţără sus pe frânghie şi se asigurară că ajunsese cu bine în încăpere, Engel o luă din nou pe mama lui Margaret în braţe, iar micul grup se îndreptă înspre pădurea întunecată.

Călărind noaptea prin pădure

CapitoCuC28

O dată aflaţi la adăpostul pădurii, Engel o aşează cu grijă pe mama lui Margaret lângă trunchiul unui stejar uriaş, aşa încât să nu ajungă la ea nici ploaia, nici vântul.

— Vom aştepta aici puţintel, spuse el calm, iar asta o să vă ajute să vă reveniţi puţin după tot efortul şi suferinţa din peripeţiile prin care am trecut, doamnă Byrckmann!

— Nu, să nu zăbovim! exclamă ea, apucând mâna soţului ei şi ridicându-se în picioare printr-un efort care îi surprinse pe toţi. Hai să mergem mai departe. Oamenii ăştia or să descopere că nu suntem acasă şi or să-şi dea seama că am ieşit din oraş. Cu siguranţă că vor veni să ne caute.

Gândul o făcu să tremure şi, aşa slăbită cum era, îl trase pe soţul ei după ea.

— Atunci luaţi braţul meu sau, mai bine, de vreme ce eu sunt mai odihnit decât Engel, o să vă duc eu în braţe, exclamă Herman, ridicându-i trupul slăbit înainte ca femeia să mai poată spune ceva.

— înainte, spuse el când Engel protestă că mai aveau

totuşi de străbătut cinci sau şase kilometri. Arată-ne calea; nimeni nu cunoaşte pădurea mai bine decât tine. De mai multe ori, când vântul şuiera printre copaci făcând înaintarea periculoasă din *cauza,* crengilor mari care, smulse, cădeau cu putere la pământ, călătorii s-au oprit ca să se asigure că nu erau urmăriţi, pentru că undeva, în depărtare, li se părea că se aud voci de bărbaţi. Peste vreo oră, după ce purtătorii mamei lui Margaret se schimbaseră de două ori, pădurarul anunţă că se aflau aproape de ferma de unde se gândea că vor putea închiria nişte cai. Se pregătea să le arate o poiană unde se afla casa, când auziră, în ciuda fâsâitului frunzelor, tropăitul unui cal.

— Vin după noi! spuse Margaret cu voce sugrumată, scrutând întunericul din jur pentru a găsi vreo ascunzătoare.

— Pe aici! exclamă pădurarul şi, predând sarcina lui Herman, îşi întinse mâna spre Margaret. O trase după el, iar ceilalţi îi urmară printre tufişuri, departe de drum, aşteptând să vadă despre ce era vorba.

Imediat apăru un cal dezorientat, neatent la drum, îndreptându-se în goană către tufişul în spatele căruia se ascundea micul grup. Animalul se apropia tot mai mult de ei, nevăzând pe unde calcă, vizibil înspăimântat sau galopat de călăreţ, dar se împiedică de o rădăcină ascunsă şi alunecoasă din cauza ploii. Căzură amândoi. Călăreţul se rostogoli de pe armăsar fără să scoată nici un sunet şi zăcea acum întins la pământ, în timp ce calul, ridicându-se în picioare, dispăru în întuneric.

Pădurarul alergă spre călăreţ şi aplecându-se asupra lui, îl ridică în braţe, dar îl lăsă din nou jos.

— E mort, spuse el încet. Şi-a rupt gâtul.

Călărind noaptea prin pădure

îngroziţi de nenorocire, fără puterea de a o comenta în vreun fel, îşi continuară d:umul, lăsându-1 pe bărbatul mort acolo unde căzuse, şi nu se mai opriră decât când ajunseră într-un loc unde frunzişul era atât de des, încât chiar şi pe lumina zilei nu riscau să fie văzuţi.

— Vă las aici, iar eu mă duc la ferma din apropiere ca să-1 trezesc pe stăpân. Are nişte cai pe care mi-i poate împrumuta dacă-i plătesc o sumă de bani.

Aici Engel făcu o pauză.

— Mă îndoiesc că mi-i va da dacă nu-i pun banii jos, adăugă el şovăind. Şi nu am suficienţi bani la mine.

— Asta e treaba mea, Engel! spuse Byrckmann. Ia punga mea şi foloseşte-o cum crezi tu mai bine.

— O, acum nu mai e nici o problemă! exclamă pădurarul cu exaltare. Rămâneţi aici, la adăpost şi n-o să vă găsească nici Cochlaeus, nici garda oraşului, de-ar aduce ei o sută de

făclii ca sa lumineze pădurea!
Plecă, şi timp de o oră îl aşteptară să se întoarcă, atenţi la toate zgomotele pădurii: şuieratul vântului, pârâitul unui copac doborât de furtună şi căzând cu trosnet la pământ. Chiar şi animalele care îşi aveau casa în apropiere erau prea năucite ca să se mai sinchisească de cei ce le invadaseră domeniul. Fugeau acum dezorientate şi îngrozite.
Ceasul părea că nu se mai sfârşeşte. Clipele se scurgeau greu şi de mai multe ori, mama lui Margaret îşi exprimă teama că Engel i-a lăsat să se descurce cum vor putea prin pădure.
— Nu spuneţi aşa ceva despre Engel, nici să nu vă gândiţi la aşa ceva, protestă Herman. E onoarea întruchipată. Probabil că fermierul dormea greu şi nu i-a fost uşor să-1 trezească; sau poate că au fost ceva

probleme cu pregătitul cailor pentru călătorie. Şi, sigur, Engel a insistat să fie hrăniţi bine înainte de a pleca cu ei. Toate astea iau timp.
Mai trecu o jumătate de oră, momente lungi şi chinuitoare pentru cei ce aşteptau neliniştiţi, dar imediat auziră — mult mai limpede, acum, când furtuna trecuse — fornăitul unor cai şi zgomot de copite potcovite.
— Unde sunteţi? se auzi întrebarea pădurarului, iar Herman îi răspunse, aşa că acesta ajunse îndată lângă ei, ţinând de funie cinci cai înşeuaţi, gata de călătorie. Unul dintre ei avea pe spate un fel de coş, aranjat într-un asemenea mod încât mama lui Margaret să poată călători confortabil în el.
— Asta mi-a luat cel mai mult timp, explică Engel. A trebuit să inventez ceva, dar fermierul s-a arătat binevoitor.
Herman o ajută pe Margaret să urce în şa şi după ce-i dădu o mână de ajutor şi tatălui ei, sări şi el pe spatele calului, iar grupul se puse în mişcare.
— Trebuie să mergem în şir indian, preciza pădurarul când ajunseră la o cărare vizibilă acum că ploaia încetase, iar luna începea să-şi facă simţită prezenţa, deşi pe cer se îngrămădeau încă norii. Herman, tu o să închei şirul. Aş vrea să ajungem mai întâi la coliba mea, iar acolo o să vă spun ce plan am.
Se furişau acum printre copaci şi pădurarul îi anunţa când să se aplece ca să evite crengile mari.
— Aveţi încredere în mine! exclamă el când păreau că merg într-o direcţie greşită. In întuneric sunt ca o pisică; merg orilncotro vreau şi cunosc acest drum.
Spiritul lui încrezător risipi de îndată temerile tovarăşilor lui. începuseră să se obişnuiască cu
Călărind noaptea prin pădure
întunericul şi îi puteau distinge trupul bine făcut, capul şi umerii largi. Uneori, când întunericul nu mai era atât de des, îl vedeau aplecându-se şi atunci se aplecau şi ei ca să evite crengile. Dar, chiar şi aşa, Margaret le simţi biciuindu-i faţa şi făcând-o să tresare de durere. Deodată, pe neaşteptate, pădurarul sări din şa.
— Aici e casa mea, spuse el, apropiindu-se de Margaret ca s-o ajute să descalece. O ridică, ca pe un copil mai măricel, pe mama ei din coş, în timp ce tipograful, neobişnuit cu şaua, se trezi stând în picioare înainte ca să-şi dea prea bine seama ce se întâmplase.
— Leagă caii, Herman, acolo unde e mai întuneric. Apoi vino şi tu înăuntru. Trebuie să mâncăm ceva şi o să-mi iau şi câinele cu mine. S-ar putea să fiu plecat câteva zile şi n-aş vrea ca dragul meu tovarăş să stea flămând.
O oră mai târziu se aflau din nou în şa, mai întremaţi, atât ei cât şi caii lor, după o masă bună. înainte de a porni la drum, Engel le explică planul pe care îl avea în minte.
— Vreau să o luăm prin spatele castelului lui Schouts, unde nu este o cărare prea mare, dar o putem străbate. Nu cred că e cineva pe-afară pe o asemenea noapte, aşa că să nu ne fie teamă că oamenii lui ne vor ieşi în cale.
Un fior de frică trecu prin inimile celor ce-1 ascultau, dar îl urmară fără murmur. După ce parcurseră o distanţă bună, pădurarul ordonă o oprire, iar grupul se strânse în jurul lui,

întrebându-se ce putea fi.
— Suntem prea aproape de vizuina tâlharilor, spuse încet Engel. Se pot vedea luminile castelului. Şi, ca să vezi, sunt nişte torţe pe cărare, iar Schouts şi oamenii lui sunt afară pentru vreo treabă blestemată, murmură el.
260
261

li

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

Urmati-mă! Ne continuăm drumul prin pădure înainte de a ne îndrepta spre destinaţia noastră. Nici prin cap nu mi-a trecut că s-ar putea ocupa de jaf pe o asemenea noapte şi la o asemenea oră!
Făcură cale întoarsă şi intrară în pădurea întunecată, stârnind spaima unor creaturi deja înfricoşate de furtună. După ce parcurseră un kilometru sau doi, cotiră brusc, iar în faţă li se deschise un luminiş, unde puteau vedea, în contrast cu pădurea deasă prin care au călărit şi nu vedeau nimic.
— Trebuie să traversăm porţiunea asta şi să intrăm în pădurea de dincolo, iar din momentul acela puteţi să vă simţiţi liberi de orice teamă, spuse pădurarul cu uşurare în glas. Am străbătut pădurea asta de sute de ori şi n-am întâlnit nici urmă de om. Mai greu e că nu-i nici o cărare, aşa că eu o să merg înainte, iar voi o să mă urmaţi.
Pădurarul o luă înainte şi teama care le strângea inimile se risipi când îl auziră vorbindu-i calului şi fredonând o cântare pe care protestanţii o cântă la întâlnirile lor secrete. Margaret călărea lângă Herman, iar sentimentul de încredere şi eliberarea de teamă îi încuraja să-şi vorbească.
Călăriră aşa câteva ore, până la ivirea zorilor. Aproape fără să *realizeze, se* opriră să admire frumuseţea dimineţii după o noapte de furtună. Soarele se ivea strălucitor de după un deal împădurit, iar razele lui păreau că se odihnesc pe o pernă de ceaţă. Copacii şi pădurea tânără, muşchiul de pe jos şi crengile căzute erau vizibile acum, în lumina zilei; astrul ceresc se înălţa triumfător, risipind negura şi ceaţa.
Dar gloria răsăritului şi cântecul păsărilor aduseră cu ele un fior de spaimă. înaintea lor se afla o poiană

Călărind noaptea prin pădure

şi dincolo de ea se vedea râul. In mijlocul luminişului se putea vedea o colibă de pe hornul căreia se ridicau rotocoale de fum albăstriu.
Privirea lui Margaret îi trăda frica:
— Nu e prea periculos să fim atât de aproape de casa asta? întrebă ea întorcându-se neliniştită către pădurar.
întrebarea ei îl făcu să râdă.
— Fritz Schiller e protestant adevărat ca mulţi alţii de pe-aici. Cere-i un Testament lutheran şi-ţi va arăta unul. Pune pe cineva să întrebe de tine — dacă te-a adăpostit în casa lui — şi dacă a promis că te va ascunde, va prefera să moară decât să te trădeze. Cândva, m-am gândit să-1 aduc pe William Tyndale aici, dar l-am dus până la urmă la mlaştini, lângă casa tatălui meu, şi aceasta nu pentru că nu aveam încredere în el.
— Fritz! strigă pădurarul coborând de pe cal, iar vocea lui groasă sperie păsările din apropiere.
După ce traversă luminişul, strigă din nou, după care bătu la uşă. îi deschise imediat un bărbat pe care Margaret şi tatăl ei îl întâlniseră de mai multe ori pe străzile oraşului, fără să ştie cine este.
— Ce faci aici, Engel? întrebă bărbatul cu barbă sură, ţinând în mână un topor, iar în cealaltă o bucată de lemn.
Asta-i tot ce auziră ceilalţi. însă nu trecu mult şi Engel îi chemă pe toţi, strigându-le să aducă

şi calul lui. — Vom sta aici până când drumul va fi liber, spuse el. Râul nu poate fi traversat acum; s-ar putea să fim nevoiţi să stăm aici o zi sau două, dar n-aveţi de ce să vă temeţi. Poţi să te odihneşti, doamnă Byrckmann, şi de îndată ce vom trece dincolo de râu, nu va mai fi nici un pericol.

1

Chemarea călăreţului

CapitoCuC 29

In zori erau deja departe şi, înainte de ivirea soarelui, traversaseră deja râul cu un bac care îi trecu şi pe ei, şi pe cai de cealaltă parte.
Intrară în pădure, iar Engel, care cunoştea fiecare centimetru de cărare, îi conducea spre moara tatălui lui. Pe neaşteptate, când credeau că mai aveau vreo patru kilometri până la sfârşitul călătoriei din acea zi, morarul le apăru în cale.
— E totul bine? întrebă neliniştit Engel ţinându-şi calul în frâu.
— Da, slavă Domnului! Dar am venit în speranţa că te voi întâlni ca să te scutesc de un drum inutil. Pentru că bunul om a ţinut atât de mult să ajungă mai aproape de Worms şi pentru că drumul era liber, l-am trimis la casa lui Raymart, iar acolo e în siguranţă. Şi mult mai liniştit pentru că e cu câţiva kilometri mai aproape de destinaţie.
— Atunci o să mergem într-acolo, tată, spuse Engel apucând o altă cărare, urmat de ceilalţi.
Se însera deja când făcură o oprire la coliba cărbunarului. Intrând în casa modestă, îl văzură pe

William Tyndale aşezat la o masă, cu Testamentul lutheran pe un genunchi şi cu alte două cărţi deschise în faţa lui. Lângă el stătea William Roye, înconjurat de teancuri de hârtii, scriind, în timp ce cântărea cu voce joasă, meditativ, valoarea fiecărui cuvânt pe care mentorul său i-1 dicta.
Erau atât de absorbiţi de muncă, încât nici unul nu auzi copitele cailor sau vocile călăreţilor. Şi nici nu-şi ridicară privirea decât atunci când Margaret, stând în pragul uşii, li se adresă, după care Tyndale, lăsându-şi deoparte cartea se ridică să-i întâmpine cu căldură pe călătorii osteniţi.
* * *
Tyndale îşi petrecuse întreaga noapte pregătindu-se pentru călătoria spre oraşul pe care îl privea ca pe un "paradis dorit". Se gândea că, o dată ajuns acolo, va fi în stare să lucreze cu mai multă viteză, în siguranţă, beneficiind de sfatul altora în anumite puncte care îl puseseră în dificultate, deşi era un cărturar.
Cei aflaţi în coliba din pădure sau în grajd, oriunde îşi putuseră găsi vreun loc, îl auzeau umblând prin camera micuţă, examinându-şi cu grijă şi dragoste hârtiile din teancul de manuscrise pe care le dictase lui Roye. Uneori, degetul lui zăbovea la câte un rând, iar chipul lui trăda neliniştea sau îngrijorarea de a nu fi tradus fraza cât mai bine posibil. Timpul era foarte preţios, de vreme ce călătoria urma să înceapă în zori. Şi nu avea decât puţin timp pentru dormit, dar se aşeză jos imediat şi, luându-şi pana, tăie un cuvânt şi îl înlocui cu altul. Rămase aşa, indiferent la ceea ce se petrecea în jur, iar Herman, întors de la pârâu, unde se spălase pe cap şi

pe faţă, îl găsi stând la masă, pierdut în gânduri.

— Maestre Tyndale! strigă eJ. Ai uitat? E dimineaţa şi pornim imediat. Caii sunt la uşă înşeuaţi.
Tyndale îl privi ca şi cum n-ar fi înţeles ce-i spune. Abia mai apoi realiză înţelesul cuvintelor tânărului şi sări în picioare, vizibil îngrijorat.
— Aproape că am uitat, Herman! exclamă el. Pasajul acesta din Romani l-am avut în minte de când m-ai lăsat la mlaştini. Şi când l-am citit din nou în manuscris mi-a venit dintr-o dată în minte o variantă foarte bună aşa că m-am aşezat s-o notez. Pune şi asta în desagă cât mă pregătesc eu. O să fiu foarte rapid când vom călători prin pădure.
In timp ce Herman închidea desaga şi o lua cu el ca s-o lege de şa, Tyndale închise uşor uşa şi căzu pe genunchi lângă masă. Păsările cântau cu toată puterea afară, iar caii fornăiau neobosiţi; Tyndale însă nu auzea nimic şi nici nu se gândea la gloria noii zile. II absorbea doar gândul de a-şi face cât mai bine treaba. Lucra pentru un Stăpân măreţ şi îngenunchind, se rugă pentru izbânda călătoriei. Pentru misiunea pe care o avea de îndeplinit, pentru putere şi pace, până când lucrarea era încheiată. Apoi — ah!— apoi putea veni sfârşitul. In oricare formă, nu mai conta.
Apăru în lumina soarelui cu chipul răvăşit de gânduri; dar salutul vesel al lui Margaret îl trezi să observe împrejurimile. Ii zâmbi încântat când o văzu, frumoasă în aerul proaspăt al dimineţii, cu soarele strălucindu-i în ochii negri şi cu buzele întredeschise aşa cum ar rosti salutul dimineţii.
— Am întârziat şi îmi cer iertare, prieteni! Herman, ajută-mă să urc în şa, pentru că nu mai sunt în putere

Chemarea călăreţului

cum eram acum câţiva ani. Micul grup o luă spre poiană. Cu toate că dimineaţa era veselă, mergeau tăcuţi pentru că se aventurau într-o călătorie foarte periculoasă. La început, cărarea era trasată, pentru că şareta lui Raymart făcuse drumul acesta de trei sau patru ori pe săptămână timp de un an, ducând cărbune în oraş, dar, când realizară cât de mult se îngusta, se gândiră să o ia pe un alt drum.
Se opriră însă brusc, de îndată ce calul pădurarului ieşi dintre copaci. Privind de-a lungul drumului, Engel văzu nişte călăreţi şi după strălucirea fierului în razele soarelui, îşi dădu seama că erau soldaţi. Trase de frâie şi anunţându-i pe ceilalţi, se afundă şi mai mult în pădure pe o cărare aproape nefolosită. Era aproape singurul lucru pe care îl putea face atât timp se putea foarte bine ca acei călăreţi să fie sub comanda lui Cochlaeus, porniţi să-1 urmărească pe Tyndale.
Cărarea pe care apucă Engel se dovedi la început bună, dar mai apoi văzură că nu era decât o potecă îngustă ce şerpuia printre plante spinoase şi straturi de frunze moarte. Lucrul acesta însă nu-i împiedica. Din când în când, întâlniră în drumul lor câte un sat şi de două sau de trei ori, apropiindu-se cu grijă, se aventurară să caute de mâncare. în cele din urmă au fost siliţi să o ia pe drumul public.
In momentul în care ieşeau din pădurea prin care călăriseră atâtea ore, soarele scăpata spre asfinţit, trimiţându-şi razele aurii printre ramurile copacilor. La marginea drumului se afla un han şi, asumându-şi riscurile, deoarece erau obosiţi şi ei, şi caii, păşiră cu grijă spre uşă cu o dezinvoltură care îi ferea de orice bănuieli. Locul din fata hanului era liber. Nu se afla nimeni la

mesele de sub copacii de pe partea opusă a drumului, iar casa avea un aspect care o făcea să pară pustie.
Engel rămase afară să îngrijească de cai, iar ceilalţi o luară înainte cu gândul de a ajunge în camera principală. De îndată însă apăru în uşă o femeie:
— E plin, doamnă, spuse ea adresându-se doamnei Byrckmann. Dar pot să vă găsesc o cameră altundeva, dacă nu vă deranjează că e destul de mică, adăugă ea binevoitoare, uitându-se la femeia bolnavă şi epuizată.
— Oriunde, numai să ne putem odihni, interveni Herman. Doamnele sunt amândouă foarte

obosite, pentru că am făcut o călătorie foarte lungă.
— Pe aici, răspunse femeia îndreptându-se spre scări. Ii conduse într-o cameră mare care dădea într-alta. E o cameră de dormit aici pentru doamne, exclamă ea îndreptându-se către uşa pe care o deschise larg, aşteptând-o pe Margaret şi mama ei să intre. Camera era mică, dar curată, iar Margaret îi zâmbi cu bucurie într-un fel în care câştigă inima femeii.
— Ceilalţi trebuie să doarmă pe unde pot, spuse ea, întorcându-se la ei. Mai e o cămăruţă în care puteţi dormi doar dacă acceptaţi să vă trimit un om cu nişte fân proaspăt. îmi pare rău că nu pot să fac mai mult. Vreţi aşa?
— E nemaipomenit, spuse Byrckmann bucuros că avea ocazia să doarmă sub un acoperiş când se aşteptase de fapt să-şi petreacă noaptea sub cerul liber.
Nu după mult timp, stăpâna hanului le aduse sus o masă care stârni pofta călătorilor flămânzi. Le ură poftă bună şi îi lăsă, dar Herman şi pădurarul n-au putut să nu observe cât de lung se uitase femeia la Margaret şi apoi la Tyndale.

Chemarea călăreţului

— Ce să însemne asta? întrebă Engel în şoaptă privind pe fereastră la drumul lung, pierdut în întunericul nopţii.
— Şi totuşi n-a fost o privire răutăcioasă, spuse Herman. Mi s-a părut preocupată de ceva; s-a arătat foarte bună cu noi, iar când şi-a mutat privirea de la Tyndale la Margaret am simţit că o priveşte mai degrabă cu tandreţe.
— Mă rog Domnului să ai dreptate, răspunse pădurarul.
După ce se întunecă, şi micul grup, în afară de mama lui Margaret, care se duse la culcare, se adună în jurul focului pentru a mai vorbi despre unele lucruri înainte de a se despărţi, uşa se deschise uşor, iar stăpâna hanului se ivi în prag. Toţi ochii se întoarseră spre ea şi inimile începură să bată cu putere când văzură neliniştea de pe chipul femeii.
— Ce doriţi, doamnă? întrebă Engel în şoaptă, observând gravitatea cu care se furişase femeia şi felul în care închise uşa după ea şi înainta spre locul unde erau adunaţi.
Cuvintele ei erau greu auzibile, iar privirea ei se întorcea mereu spre uşa pe care o închisese într-un fel care îi trăda temerile.
— Dacă acesta este domnul William Tyndale, exclamă ea arătându-1 cu degetul, iar aceasta domnişoara Byrckmann, am veşti rele pentru voi.
— Ce veşti? întrebă Margaret aplecându-se nerăbdătoare, schimbându-se la faţă de spaimă şi cu privirea pironită pe chipul femeii.
— Sunteţi cine cred eu? întrebă femeia. Spuneţi-mi adevărul, pentru că nu e doar o curiozitate bolnavă din

partea mea. E o chestiune de viaţă şi de moarte pentru doi dintre voi, poate pentru toţi.
— Şi dacă spunem că suntem? întrebă domnul Byrckmann care era aproape de ea şi o văzu că tremură.
— Atunci trebuie să plecaţi.
— Să plecăm? De ce? întrebă Tyndale care nu vorbise până atunci.
— V-am adus aici, sus, maestre Tyndale, pentru că, atunci când v-am văzut intrând în han — pe dumneavoastră şi pe tânăra aceasta — m-am gândit că sunteţi cei pe care îi caută Cochlaeus care nădăjduieşte să vă aducă înapoi şi să vă bage în temniţa inchiziţiei din care a scăpat fata.
Se opri. Nimeni nu îndrăznea să spună ceva — erau prea consternaţi. Ajunseseră atât de departe doar ca să fie prinşi acum, când se aflau aşa de aproape de a fi în siguranţă! Fiecare dorea să afle care era pericolul care îi obliga să pornească din nou la drum, deşi erau extrem de obosiţi.
— Probabil că vă întrebaţi cine sunt, sunt sigură, şopti femeia, privind spre uşă în timp ce vorbea. Sunt una dintre voi, deşi unii îmi spun că mă închin ca Naaman în casa lui Rimon. Dar nu asta vreau să vă spun, vreau să plecaţi — să fiţi în siguranţă cât mai repede cu putinţă.

Merse la uşă, o deschise şi ieşi, după care privi în josul scărilor şi pe hol şi se întoarse.
— Vă mai spun ceva! exclamă ea, nedezlipindu-şi privirea de la uşă. In după-amiaza aceasta a venit la han un preot, care a spus că e doctorul Cochlaeus, diacon al Bisericii Sfânta Fecioară. Toţi îl ştim drept un inchizitor faimos. îl însoţeau o duzină de soldaţi; s-au cazat toţi aici, iar caii lor sunt în grajd.
— In timp ce îl serveam, mi-a spus că e în căutarea unui englez, Tyndale, ocupat cu traducerea Scripturii, dar care a scăpat chiar înainte de a fi prins şi ars pe rug. Bănuia că un tânăr 1-a ajutat, dar nu era sigur. Şi posibil şi o tânără pe nume Margaret Byrckmann, care a scăpat din casa inchiziţiei. M-a întrebat dacă am văzut pe vreunul şi am răspuns că nu. Acum ştiţi! exclamă femeia şi trebuie să plecaţi, dar nu înainte de miezul nopţii. O să-i rog pe servitorii mei să hrănească animalele şi să le învelească picioarele cu paie, când toţi ceilalţi din han dorm.
Femeia îi lăsă şi, imediat, din când în când, cei adunaţi în jurul focului, întrebându-se cum se va sfârşi noaptea, îi auziră vocea în timp ce le dădea ordine servitorilor şi femeilor din casă. în timpul acelei seri lungi şi frământate îi auziră şi pe soldaţi cântând cântece de petrecere. Ceasurile treceau greu şi nimeni nu putea adormi, deşi Tyndale şi Margaret se retraseră în camerele lor în speranţa că se vor putea odihni. Gândurile lor erau la pericolele călătoriei şi se întrebau dacă vor putea parcurge cei douăzeci de kilometri care mai erau până la doritul oraş Worms. Oare era posibil ca omul acesta, Cochlaeus, să cunoască destinaţia lor, era posibil oare să cadă din nou în mâinile chinuitorilor? Dar dacă, înainte de a pleca, Cochlaeus ar descoperi că ei sunt în casă? Tot ce puteau face era să se roage în linişte şi să se încredinţeze lui Dumnezeu.
— încă o oră şi va fi miezul nopţii, spuse Herman care privea pe fereastră împreună cu Margaret, aşteptând cu speranţa că luna se va ivi pentru a le uşura călătoria.
De-abia îşi sfârşi cuvintele când se auzi un cal

EVADĂRI PALPITANTE ÎN NOAPTE

galopând. Acesta a fost oprit la uşa hanului, chiar sub fereastră.
— Domnul Cochlaeus e aici? strigă călăreţul aflat în şa.
— Da, veni răspunsul femeii. Care ţi-e dorinţa?
— II vreau chiar acum. Du-te şi spune-i! Spune-i să se dea jos din pat dacă doarme! Am veşti importante pentru el.
— Intră şi du-te singur la el, spuse hotărâtă stăpâna hanului, fără să-i pese de ordinele repezite ale bărbatului. Doar n-o să ascult de ordinele tuturor călăreţilor care se gândesc să oprească la uşa hanului meu!
— Dar nu pot pierde vremea. Trebuie să mă duc altundeva, strigă iritat bărbatul. Spune-i că e foarte important, să vină imediat. Iar tu, doamnă, dacă mai zăboveşti acolo şi lucrurile se înrăutăţesc, n-o să-ţi fie deloc uşor cu Cochlaeus.
Femeia se întoarse şi intră în casă, iar privitorii de la fereastră îl auziră pe călăreţ cerându-i unui servitor să aducă nişte apă pentru cal. Lumina de deasupra uşii hanului le descoperi un bărbat aflat în şaua unui cal spumegând, respirând cu greu din cauza galopului nebunesc. îi puteau auzi respiraţia şi îl vedeau şi pe călăreţ aruncând priviri nerăbdătoare spre uşa hanului. Cineva ieşi afară, iar Herman şi Margaret îl recunoscură imediat.
— Cochlaeus, şopti fata, tremurând de spaimă şi trăgându-se mai aproape de Herman.
— Ce veşti îmi aduci, tovarăşe? strigă preotul, destul de deranjat de faptul că fusese scos din patul cald.
Călăreţul nu era dispus să piardă nici o clipă.
— Stăpânul meu din Hautcoeur are un om în temniţă

Chemarea călăreţului

care, spune el, e ereticul acela englez, William Tyndale. A intrat pe poarta castelului la câteva ore după ce aţi plecat dumneavoastră şi seniorul mi-a poruncit să o iau la galop şi să vă aduc înapoi ca nu cumva prizonierul să-i scape din mâini, cum s-a întâmplat la castelul lordului Schouts. Veniţi?
Vocea stridentă a călăreţului răsună în noapte, iar răspunsul lui Cochlaeus a fost cât se poate de prompt.
— Cum să nu! Adam Kraft, cheamă-i pe soldaţi. Tyndale e într-o temniţă în Hautcoeur şi mergem într-acolo chiar acum. Doamnă, spuneţi-le grăjdarilor să înşeueze caii. Trebuie să pornim.
Unul câte unul soldaţii se adunară în faţa hanului, pe cai, cu coifurile scăldate în lumină. Apoi veni şi calul lui Cochlaeus pe care acesta îl încalecă imediat cu ajutorul unui soldat.
— Sunteţi gata? întrebă el privind în jur, în timp ce ţinea frâiele. Răspunsul îl mulţumi şi luându-şi la revedere de la stăpâna hanului, dădu pinteni calului şi o luă la galop în noapte, urmat de oamenii lui. Cu fiecare salt îl lăsa pe bărbatul pe care îl căuta mult, mult în spatele lui. După ce dispăru şi ultimul călăreţ, se aşternu din nou liniştea.
— Au plecat, spuse Herman, întâlnind-o pe femeie pe scări.
— Da. Acum puteţi pleca şi voi în Numele Domnului. Nu e perfect? Faptul că lordul din Hautcoeur crede că-1 are în temniţă pe maestrul Tyndale. Femeia bătu din palme entuziasmată.
— E lucrarea Domnului, doamnă, spuse Herman, iar femeia îl privi cu ochii strălucitori. O jumătate de oră mai târziu, în timp ce toate luminile hanului erau stinse,

ca nimic să nu trădeze plecarea lor, maestrul Tyndale şi ceilalţi porniră la drum.
— Asta e lucrarea Domnului! spuse el ridicându-şi capul cu reverenţă. Nici nu termină bine de vorbit şi caii se şi puseră în mişcare.

Ceasul al unsprezecelea

CapitoCuC 30

Deşi Cochlaeus plecase în galop împreună cu ceilalţi călăreţi, lăsând drumul spre Worms aparent liber, pădurarul se îndoia de siguranţa pe care o putea oferi acesta. Ii era teamă să se aventureze pe el ca nu cumva diaconul, în nerăbdarea de a-1 captura pe Tyndale, să trimită nişte soldaţi înarmaţi înainte, pentru a-1 intercepta.
— Drumul cel mai lung este cel mai rapid şi mai sigur, maestre Tyndale, spuse pădurarul care urcase primul în şa şi o luase în galop uşor ca să studieze drumul dincolo de cotitură.
— Şi eu cred la fel! exclamă Byrckmann privindu-şi însă neliniştit soţia şi întrebându-se cât o vor mai ţine puterile după o zi de călătorie presărată cu primejdii şi după o noapte nedormită. Era totuşi singura posibilitate, pentru că, ştiind că Cochlaeus şi slujitorii lui cercetează împrejurimile, a-şi asuma cele mai mici riscuri era o dovadă de înţelepciune: trebuia să meargă cât mai prudent şi să se ţină departe de cărările bătătorite.
— Cum credeţi, spuse încet Tyndale. Sunt în mâinile voastre şi ale lui Dumnezeu, adăugă el un moment

mai târziu. Dar mi-e teamă ca pentru puterile doamnei Byrckmann drumul e totuşi prea lung.
— Nu contează, pot să merg cât de mult trebuie, răspunse curajoasă femeia bolnavă. Mă simt foarte bine aici, şi câţiva kilometri în plus sau în minus n-o să-mi dăuneze, spuse ea, dar era ceva sugrumat în vocea ei, care o făcu pe Margaret să se apropie neliniştită de mama ei şi să-şi pună mâna peste mâna ei transparentă şi fragilă.
— Te vei odihni, mamă, când se va sfârşi călătoria şi n-o să mai simţi zdruncinăturile, spuse ea cu tandreţe. O să te gândeşti la asta, maestre Engel?

— Sigur, veni răspunsul binevoitor al bărbatului care devenise liderul cavalcadei. O să ieşim de pe drumul acesta deschis, mergem spre râu, iar de acolo, după câţiva kilometri, vom fi în pădure. Nu-i aşa, Herman? Cunoşti şi tu, poate mai bine decât mine, locurile.
— Aşa e, spuse Herman care încheia şirul, atent la orice zgomot, ca nu cumva, printr-o neşansă, diaconul şi călăreţii lui să schimbe traseul şi să nu ajungă la Hautcoeur.
— Cât timp crezi că o să-i ia lui Cochlaeus să ajungă la castelul din Hautcoeur? întrebă Margaret după vreo oră de călărit uşor din cauza mamei sale.
— Cel puţin trei ore, spuse pădurarul.
— Şi dacă descoperă că a fost înşelat şi se hotărăşte să se întoarcă la han, mai face încă trei ore! exclamă Byrckmann. O să descopere de îndată ce va coborî în temniţa castelului că a fost fie păcălit sau că lordul din Hautcoeur, fusese informat greşit. Asta înseamnă că va fi la han în şase ore — nu, acum în cinci ore.

— La vremea aceea să sperăm că vom fi în Worms!

—

Ceasul al unsprezecelea

exclamă Engel cu aparentă dezinvoltură.
Era însă dispus să evite oraşul Worms decât să îşi asume riscul de a fi aşteptat la intrare de călăreţi care să le strice planurile în ceasul al unsprezecelea. Dar, oricare i-ar fi fost neliniştea, n-ar fi vrut cu nici un chip să şi-o exprime faţă de cei prezenţi, în afară de Herman, pe care îl putea lua drept confident.
îşi continuam drumul în pas lejer, intrând şi ieşind din pădurea unde Engel părea că se simte acasă, deşi n-o cunoştea deloc. La un moment dat, răsucindu-se în şa şi punându-şi mâna pe spatele calului, îl chemă pe Herman pentru a discuta posibilitatea de a o lua pe potecile din pădure.
După ce îl rugă pe Byrckmann să se uite mereu în spate ca nu cumva să fie atacaţi de vreun hoţ sau de vreo fiară, Herman i se alătură lui Engel. Mergem în direcţia bună! exclamă el, neştiind nimic de îndoielile pădurarului. Nu cred că putem greşi dacă ne ţinem mereu aproape de râu.
— Ştiu asta, spuse Engel, vorbind în şoaptă. Dar îngrijorarea mea e dublă. Mai întâi, Cochlaeus s-ar putea sa aibă nişte călăreţi cu el, dar nu pe toţi. A pornit să-1 prindă pe maestrul Tyndale pe al cărui cap e pus un preţ foarte mare şi mă gândesc că, bănuind că ne vom îndrepta spre Worms şi-a trimis nişte oameni înainte ca să ne blocheze drumul şi să pună mâna pe bietul om.
Herman simţi cum i se face brusc frig, după care broboane de transpiraţie îi apărură pe faţă şi le şterse cu mâneca; se gândi că dacă teama lui Engel se dovedea adevărată, nu numai Tyndale era prins în laţ, ci şi iubita lui.
— Nu m-am gândit niciodată la asta! exclamă el

încet, ca să nu audă ceilalţi; vocea lui era însă nesigură. Când l-am văzut pe diacon plecând în galop, m-a cuprins exaltarea şi m-am gândit că vom putea parcurge douăzeci de kilometri în deplină siguranţă.
Engel ridică din umeri şi, pentru că traversau o poiană scăldată de lumina lunii, Herman îi observă mişcarea precum şi expresia serioasă, gravă, de pe faţă.
— Care-i cealaltă frământare a ta? întrebă Herman amintindu-şi că Engel spusese că avea două motive de îngrijorare.
— Când Cochlaeus va ajunge la Hautcoeur şi lordul îl va duce jos în temniţă, îşi va da seama imediat că nu e omul pe care îl caută. Cu siguranţă nu va mai pierde deloc vremea şi pot să-mi imaginez cât de furios va fi. Parcă-1 văd urcând din nou treptele temniţei, roşu de mânie şi după ce-1 va blestema pe seniorul din Hautcoeur, va pleca tot atât de grăbit cum a părăsit hanul.
— Avem totuşi un avans de şase ore, spuse Herman cu detaşare.
— Ştiu, dar ţine cont şi de felul în care călărim noi din cauza bietei femei bolnave. Mai repede

de atât nu putem merge, pentru că aproape ar omorî-o dacă am lua-o la galop. In condiţii obişnuite am fi la porţile oraşului Worms în două ore, dar în felul în care mergem noi, Cochlaeus va fi acolo înaintea noastră, aşteptându-ne.
— Atunci e curată nebunie să ne îndreptăm într-acolo! exclamă Herman. Trebuie să mergem altundeva şi să lăsăm oraşul pe mai târziu.
Se aflau din nou în adâncimile pădurii şi, cu toate că vorbeau, continuau să scruteze cu atenţie împrejurimile. Amândoi călăreţii se opriră brusc, aşa încât caii din

spatele lor se loviră unul de altul.
Nu mai era nevoie de cuvinte. Ţinea fiecare fraiele calului pe care călărea şi un fior de frică îi îngheţ
— Hai să ieşim de pe cărarea asta, şopti p îndemnându-şi calul. Urmaţi-mă în linişte, jlergem acolo unde e întuneric beznă ca să nu fim văzuij şopti el încercând să-şi ascundă teama.
După ce îl urmară printre tufişurile înalte şi i[ese ca] să nu poată fi zăriţi, priviră pe cărare consternai [cacl] cine ar fi putut spune ce se putea întâmpla!
— Linişte, şopti Engel. Mă rog ca nici cai să nu scoată vreun zgomot.
Acolo, pe potecă se aflau nişte călăreţi. Unii (lintre ei purtau în mâini torţe aprinse a căror lumină căd-[a] peste ei, peste tovarăşii lor şi peste armura strălucitoaA peste arme şi peste ornamentele din metal. Erau solc^ţ[1 ce]-Şi urmau drumul fără grabă şi fără să le pese d^[ca erau] văzuţi sau auziţi.
La o primă privire se părea că era o duz^[na]> dar numărul creştea pentru că din întunericul pădui[11] ieşeau mereu alţii. Continuau să treacă, vorbind şi din când în când, murmurând un cântec. In cele din urmă, c[lva]-l[cac]ia dispăru, iar celor ascunşi printre tufişuri, aplecaţi[ln] Ş[a]>[u] se păru că fuseseră foarte, foarte mulţi: sute de oameni înarmaţi. Apoi, după ei, veniră şi tunurile gr^[e] trase de caii ce se opinteau uneori când roţile se afi[Ln]dau în mușchiul moale.
Era o mică armată a cărei ariergardă era alcă[tu]ită din şi mai mulţi călăreţi cu feţele luminate de torţe.
Spectatorii priviră neliniştiţi ca să descop?[re] dacă Cochlaeus nu se afla cumva printre ei şi un s<[întlment] de uşurare îi cuprinse când văzură că nu-i însoţ[ea]-

— Oare încotro se duc? întrebă cineva când şi ultimul călăreţ dispăru din vedere şi nici o torţă nu mai lumina pădurea.
Porniră din nou la drum, iar Herman şi Engel începură să discute alternativele.
— Hai să lăsăm oraşul Worms pe mai târziu, spuse Herman continuându-şi ideea pe care o începuse înainte de a apărea călăreţii.
Trebuia să se gândească şi unde să ajungă. Sugestia îl puse pe pădurar pe gânduri.
— Ştiu! exclamă el, lovind cu palma atât de tare coapsa calului, încât calul tresări. Am un prieten — şi acesta are o fată — pe care eu o iubesc, Herman, aşa cum o iubeşti tu pe Margaret. Fata mă iubeşte şi ea.
Spuse toate aceste lucruri cu voce joasă, dar Herman observase tremurul din vocea pădurarului.
— Locuieşte la vreo trei kilometri de aici, într-o moară ca a tatălui meu, iar în momentul ăsta este singură pentru că tatăl ei e plecat cu treburi timp de o lună. Ea ar putea să ne ascundă, iar caii ar putea paşte liniştiţi fără să stârnească bănuieli pentru că tatăl ei face negoţ cu cai. Trebuie numai să-i spun: "Mary, avem o mare problemă, suntem într-o mare primejdie — fiecare dintre noi, suntem ameninţaţi cu tortura, dacă nu mai rău, dacă nu ne poţi ascunde undeva" şi fata va face întocmai. Ştiu că va face aşa. De-ar fi numai din dragoste pentru mine, dar adaugă la asta dragostea ei pentru ceea ce Cochlaeus numeşte erezie şi vom beneficia de toată grija ei. încercăm?
— Mai întrebi? exclamă Herman, care îşi simţea inima bătându-i plină de speranţă cu gândul la siguranţa lui Margaret. Ia-o într-acolo dacă ştii cum să ajungi.

— N-am ajuns niciodată la ea din punctul acesta, ci întotdeauna de dincolo de râu. Dacă m-aş apropia un pic mai mult de apă, poate că o să pot reface legătura.
Cotiră spre dreapta şi, imediat, le apăru în faţa ochilor râul uriaş curgând liniştit spre mare. Corăbiile pluteau încet în direcţia curentului alcătuind un tablou pitoresc în lumina lunii. în urma lor venea o plută foarte mare ca cea care trecuse pe lângă peşteră când Tyndale aştepta sosirea lui *Marburg.* De cealaltă parte a râului se aflau ruinele unui castel — arse şi înnegrite de foc — pe care Engel le recunoscu de îndată.
— încă doi kilometri şi am ajuns! exclamă el, după care râse. Apoi o s-o văd pe Mary.
— Ştii, Herman, aş fi cerut-o în căsătorie acum un an, dar tatăl ei nici n-o să se gândească să mă lase s-o duc în coliba mea sărăcăcioasă. De ani de zile economisesc ca să-mi pot cumpăra o moară. Mai am nevoie de vreo sută de coroane şi gata.
Gândul acesta îi risipi însă entuziasmul.
— O sută de coroane de aur înseamnă foarte mult, spuse el posomorât câteva clipe mai târziu. Atunci voi fi mult prea bătrân decât îmi place să cred.
— Or să vină la timp, Otto, spuse încrezător Herman. Corabia ta va sosi pe neaşteptate. Uită-te dacă n-o vezi!
întristarea pădurarului se risipi şi fiecare metru pe care îl parcurgea îl înviora. Se gândea cu siguranţă la fata pe care o iubea şi pe care urma să o vadă în curând.
Pădurea se sfârşi abrupt. înaintea lor se deschidea o câmpie de vreo două sute de pogoane de iarbă verde numai bună de păscut, cu copaci, cai şi vite ce dormeau, iar în mijloc se înălţa o moară veche, cu braţele nemişcate.

— Asta-i locul! exclamă Engel şi, întorcându-se în şa, se adresă celor care îl urmau:
— Trebuie să ne oprim aici până când va duc eu la moară ca să-i cer prietenei mele să ne adăpostească o vreme.
— De ce să nu ne continuăm drumul până în Worms? întrebă surprins Tyndale. Cred că nu mai avem de călătorit decât vreo câţiva kilometri până acolo.
— N-am îndrăznit să vă duc acolo în noaptea asta, maestre Tyndale, ca nu cumva Cochlaeus să-şi fi trimis nişte oameni înainte ca să ne prindă pe toţi. Trebuie să călătorim cu prudenţă, iar moara prietenului meu va fi o ascunzătoare perfectă. Tu şi cu Roye puteţi să vă continuaţi liniştiţi munca la fel de bine ca până acum. Prietenul meu o să vă facă să vă simţiţi în siguranţă, ca şi cum aţi fi în Worms.
— Atunci eu sunt mulţumit daca şi ceilalţi sunt, spuse Tyndale. Ce spui, maestre Byrckmann?
— Mai mult decât mulţumit, de vreme ce soţia mea se va putea odihni, răspunse tipograful uitându-se neliniştit la chipul soţiei sale, scăldat de lumina lunii.
— Atunci, înainte! exclamă Tyndale strângând frâiele calului.
— Nu, trebuie să mă duc eu mai întâi la moară, spuse pădurarul împiedicându-1 pe Tyndale să iasă în câmp deschis. Herman, uită-te atent! Daţi-vă înapoi în umbra pădurii de unde puteţi vedea fără a fi văzuţi.
Pădurarul porni în galop uşor. II văzură apoi coborând din şa şi ciocănind la uşa morii. Bătaia puternică ajunse şi la urechile celor care priveau, apoi la o fereastră se ivi capul unei femei. Auziră exclamaţia-erm faţa surprizei plăcute şi, nu după mult timp, Engel intră pe uşa

deschisă. Nu după mult timp, ieşi din moară, păşind cu cizmele grele pe iarba plină de rouă.
— Veniţi, strigă el, înainte de a ajunge la ei şi făcându-le semn cu mâna. In câteva minute întregul grup se afla în casă; caii rămaseră în pragul uşii mestecând ovăz, după care se întoarseră pe pajişte pentru somn. Cât despre ceilalţi, Mary Filmor, după ce le puse înainte mâncare, se duse să le pregătească paturile în ascunzătoarea aceea perfectă de care le vorbise pădurarul.

* * *
Două zile se scurseră şi nimeni, în afară de Engel, nu se aventură afară din moară. Stăteau toţi înăuntru, întotdeauna gata să se ascundă dacă ar fi primit vreo avertizare. Erau mulţumiţi pentru că se bucurau de un sentiment de siguranţă absolută în spaţiul acela din moara uriaşă, în care, după ce intrau, trăgeau scăriţa după ei şi închideau trapa pentru a nu stârni nici o bănuială. De la nişte ferestruici puteau vedea pe o distanţă de câţiva kilometri. Undeva, în depărtare, se afla oraşul care fusese pentru ei casă. în cealaltă direcţie era oraşul unde doreau cu nerăbdare să ajungă, iar între ele curgea râul unduitor străjuit de frumuseţile pădurii; printre copacii bătrâni se ascundeau castele ce-şi câştigaseră o reputaţie îndoielnică.
William Tyndale era absorbit de muncă, dar ceilalţi urmăreau destul de des ce se petrecea afară.
— Ai auzit zgomot de focuri? întrebă Margaret într-o seară frumoasă, înainte de a se duce la culcare. în timp ce vorbea privea pe fereastră.
— Da, am auzit! exclamă Herman venind lângă ea, la fereastră. Şi, uite, se aude din nou. E ca un zgomot

de tun.
Bubuiturile continuară o vreme şi ei ascultară miraţi gândindu-se la soldaţii aceia şi la tunul pe care îl văzuseră în pădure.
— Asta nu înseamnă război, Herman? întrebă Margaret.
— Nu cred, răspunse el.
Un timp nu se mai auzi nimic, iar liniştea nopţii se aşternu peste ţinutul îngropat în întuneric. Erau pe punctul de a-şi spune noapte bună, când Margaret arătă cu degetul un loc în direcţia fostei ei case. Un nor gros de fum se ridica, iar împreună cu el limbi uriaşe de foc, luminând zările.
— Arde undeva! exclamă ea, şi toţi ceilalţi veniră în grabă să se uite pe fereastră. Dar oare unde?
— Trebuie să fie castelul lui Schouts, strigă Herman. Sunt sigur, adăugă el după ce scrută cu privirea întinderea şi calculă distanţa dintre clădirea în flăcări şi oraş.
Cu trecerea timpului, flăcările se vedeau din ce în ce mai puţin, iar norii de fum se risipiră, lăsând doar o dungă roşie pe cer. La un moment dat însă se auzi sunetul unei explozii îngrozitoare care păru să zdruncine din temelii moara. Explozia se auzi de mai multe ori urmată de tăcere; apoi liniştea şi bezna adâncă acoperiră împrejurimile.
— Mă duc să văd despre ce e vorba, spuse pădurarul. Dar aveţi grijă! Faceţi tot ce vă spune Mary!
Bărbatul coborî grăbit scara şi, nu după mult timp, se afla în pădure, călare, urmat de câinele lui credincios. Se întoarse abia a doua zi. Luna urcase strălucitoare pe cer, dar nimeni nu se gândea să meargă la culcare, nerăbdători să afle despre ce fusese vorba.

Ceasul al unsprezecelea

— Puteţi să răsuflaţi uşuraţi! exclamă el după ce urcă scara împreună cu Mary ca să le transmită veştile. Aşezaţi-vă ca să auziţi noutăţile! In ultima vreme, râul a devenit imposibil de traversat din cauza terorii pe care o răspândeşte Schouts. însuşi împăratul 1-a proscris, dar Schouts 1-a torturat pe sol şi 1-a înecat într-un şanţ cu apă. Lucrul acesta 1-a înfuriat grozav pe maiestatea sa care s-a decis să-1 trateze ca pe o fiară sălbatică ce ameninţă societatea. Şi a acţionat în consecinţă.
O corabie a pornit pe râu — una aparent plină cu mărfuri, iar clopotul mare al castelului a început să bată cu putere, aşa încât Schouts şi oamenii lui au coborât la mal, după care au urcat la bord. Cu stupoare au descoperit că pe vas nu se afla nimeni, în afară de omul de la cârmă care, în momentul în care primii soldaţi au urcat la bord, s-a aruncat în apă şi a înotat până la ţărm. Apoi, spre groaza lui Schouts presupun, corabia a fost lovită de tunurile aflate în pădurile de pe ambele maluri. La fel şi corăbiile ce îi duceau pe ceilalţi soldaţi spre vas. In curând, puntea a devenit teatrul unui măcel. Lordul tâlhar şi oamenii lui au fost prinşi ca nişte şoareci în capcană. Schouts a sărit peste bord cu gând să înoate până la mal, dar a fost lovit de

o ghiulea şi a căzut mort în apă, pentru ca trupul lui s-a scufundat ca o piatră, iar armura grea 1-a tras şi mai tare la fund. N-a scăpat nimeni din cei ce se aruncau în apă, indiferent de malul spre care se îndreptau.
In timpul acesta, din direcţia castelului se auzeau bubuituri. Şi acolo, soldaţii care fuseseră trimişi să rezolve treaba erau ocupaţi. Zgomotul primei împuşcături în vasul capcană a fost semnalul pe care îl aşteptau sute de soldaţi ascunşi în pădure, în apropierea şanţului de apă

al castelului. Aceştia au ieşit în linişte din umbra deasă şi s-au năpustit pe pod, înainte ca gărzile înspăimântate să coboare grilajul. In câteva momente, soldaţii se aflau pe domeniul lui Schouts, omorând pe oricine cuteza să opună rezistenţă. Mulţi dintre servitorii şi luptătorii lui Schouts plecaseră la râu ca să ia parte la atac, aşa încât în castel nu se mai afla decât o mână de oameni care au fost fie ucişi, fie luaţi prizonieri.
Apoi a fost scotocit fiecare colţ, de la acoperiş până la temniţe. Trei sau patru oameni importanţi fuseseră duşi acolo şi trebuia să fie găsiţi, dacă mai trăiau. In celulele acelea oribile, ca aceea în care a stat şi Tyndale, soldaţii împăratului au găsit nişte prizonieri — biete fiinţe care au refuzat sau n-au avut cum să plătească răscumpărarea cerută, unii dintre ei aproape morţi şi mulţi aproape nebuni din cauza singurătăţii şi a groazei. Cei care puteau merge pe picioarele lor veneau clătinându-se, alţii însă a trebuit să fie căraţi în braţe şi puşi jos, în sala de ospeţe, unde au fost hrăniţi şi păziţi de soldaţi.
Insă lucrul cel mai ciudat dintre toate, exclamă pădurarul cu o expresie stranie pe faţă — aş fi vrut ca maestrul Tyndale să fie aici, cu noi, ca să audă ce spun, îşi întrerupse el relatarea, dar ştiu ca e absorbit de muncă; o să-i spun şi lui mai târziu.
— Nu, prietene Engel, e aici şi a auzit toată istoria! exclamă cineva, iar când se uitară în jur îl văzură pe William Tyndale stând în pragul uşii. Continuă, prietene! adăugă el, apropiindu-se şi aşezându-se pe un scaun. Spuneai: "Insă lucrul cel mai ciudat dintre toate..."
— Aşa spuneam, maestre Tyndale, şi chiar a fost cel mai ciudat lucru. Soldaţii scotoceau prin toate cotloanele castelului ca să găsească preţioasele comori şi prăzile

Ceasul al unsprezecelea

luate de Schouts de pe multele corăbii jefuite, când au dat de un trup zăcând în camera în care noi doi, Herman, l-am văzut şi l-am auzit pe Cochlaeus târguindu-se cu stăpânul castelului pentru răscumpărarea lui Tyndale. Stătea cu faţa în jos, pe unul din covoarele acelea scumpe, iar când l-au întors, miraţi să găsească un înalt prelat al Bisericii într-un asemenea loc, au descoperit că nu era altul decât diaconul Bisericii Sfânta Fecioară.
— Ce?!! strigă năucit Tyndale, ridicându-se în picioare. Vrei să spui că era Cochlaeus?
— Da, maestre Tyndale. Cum a ajuns la castel şi de ce, nu pot să spun. Poate s-a gândit că Schouts 1-a tras pe sfoară şi că maestrul Tyndale se află încă în castel, nu ştiu. N-a rămas nimeni ca să poată spune ce s-a întâmplat. Probabil că au fost rostite cuvinte grele de ambele părţi, iar Schouts, plin de mânie, 1-a lovit, pentru că zăcea jos, cu un pumnal împlântat în inimă.
După ce castelul a fost întors pe dos şi toate lucrurile de preţ depozitate pe iarbă, afară, pentru a fi împărţite între soldaţii împăratului, ofiţerul a comandat incendierea lui. După ce focul a mistuit tot, iar soldaţii verificau dacă mai rămăsese vreun loc neatins de flăcări, s-a auzit o explozie teribilă. Focul ajunsese la depozitul de praf de puşcă, jos, la temniţe. A urmat o altă explozie, apoi o a treia, iar după aceea, când fumul s-a risipit, de jur împrejur nu se vedeau altceva decât ruine înnegrite.
Şi acesta a fost sfârşitul lui Schouts, lordul hoţ, şi sfârşitul chinuitorilor tăi, maestre Tyndale, spuse liniştit Engel, întorcându-se spre el. Omul care ardea de nerăbdare să te trimită la moarte, e mort.

Se făcu liniște. Fiecare înţelegea însemnătatea nenorocirii de la castelul de pe râu. însemna foarte

mult pentru lege şi ordine, de vreme ce un nobil tiran, fără frică de Dumnezeu ajunsese la sfârşitul carierei lui. însemna că maestrul Tyndale nu mai era un fugar hăituit. Omul care încercase cu orice chip să-1 distrugă era mort, iar cărturarul evlavios şi cu suflet curat era liber să meargă unde voia — în moară sau în Worms — iar Cochlaeus nu-i va mai prinde urma niciodată.
— Aceasta e lucrarea Domnului, spuse Tyndale solemn, spărgând liniştea. Hai să îngenunchem şi să-I mulţumim că ne-a salvat în ceasul al unsprezecelea.
Căzu în genunchi împreună cu ceilalţi şi sufletul i se revarsă în mulţumiri şi recunoştinţă.
* * *
Două zile mai târziu, plecară toţi către Worms — toţi cu excepţia domnişoarei Mary Filmor, care rămase la moară. In timp ce caii traversau podul de la intrarea în oraş, se întoarseră să privească înapoi, iar pe feţele lor strălucea lumina soarelui în apus.
— La înserare va fi lumină, spuse Tyndale şi scuturând frâul calului, o luă înainte după ce-1 întrebă pe străjer unde puteau fi găzduiţi.
în dimineaţa următoare, devreme, Herman şi Margaret se căsătoreau în biserica din Worms. O jumătate de oră mai târziu, pădurarul era în şa, gata să se întoarcă la Mary, iar ochii lui străluceau şi faţa îi era luminată de zâmbet.
îl chemă pe Herman la el după ce îşi luă rămas bun de la toţi ceilalţi. Aplecându-se în şa, în timp ce calul fremăta de nerăbdare, îi întinse mâna.
— Strânge-o, Herman, şi în Numele scump al Domnului, urează-mi fericire.

Ceasul al unsprezecelea
Herman îl privi lung, mirat.
— De ce?
— Pentru că mâine mă însor cu Mary, cu voia Domnului, numai să spună ea "da". Şi cred că va spune. Maestrul Byrckmann m-a obligat să iau două sute de coroane din aur pentru ceea ce el numeşte serviciu splendid. Nu m-am gândit deloc la plată, Dumnezeu ştie! Şi n-am vrut sa-i iau, deşi tentaţia era mare. Dar nu mi-a lăsat nici o alternativă. Uite, aici sunt! Şi lovi cu palma punga din piele prinsă la cingătoare. Aveam nevoie de o sută de coroane, ţi-am spus, ca să cumpăr o moară — deja ştiu una — dar acum am şi o rezervă de o sută de coroane. Urează-mi fericire, Herman! Ai spus că va apărea şi corabia mea. Uite că a venit!
— îţi urez din toată inima! strigă Herman.
Şi, un moment mai târziu, pădurarul galopa pe străzi către poarta oraşului.

Epilog
Probabil că v-a captivat povestea uluitoarelor întâmplări din viaţa lui Tyndale. Ceea ce urmează s-ar putea să vă emoţioneze şi mai mult sufletul, pentru că, în timp ce se afla în casa unui prieten în Antyerp, Belgia, William Tyndale a fost trădat şi dat pe mâna autorităţilor din Brussels. A fost arestat pe 23 mai 1534 şi închis în închisoarea din Vilvorde, Olanda, timp de un an şi jumătate. Prietenii lui englezi au trimis scrisori curţii din Brussels, dar toate apelurile au fost respinse. O scrisoare a lui Tyndale, ce s-a păstrat, ni-1 arată pe acesta stând în temniţa rece şi întunecată, cerând o lampă, Biblia în limba ebraică, o gramatică şi un dicţionar.
Noul Testament tradus de el ajunsese deja încă din 1525 în Anglia cu corăbiile ce transportau

porumb şi cu ambarcaţiunile încărcate cu mărfuri. S-au tipărit ediţii neautorizate, unele dintre ele conţinând multe erori. Prin 1530, vreo şase ediţii, trei dintre ele tipărite ilegal la Antyerp, se aflau în mâinile cititorilor englezi. Episcopul Londrei a dat ordin ca tipăriturile să fie arse imediat. Incendierea lor publică în Catedrala Sfântul Pavel pe 4 mai 1530 a fost declarată pentru "gloria lui Dumnezeu

şi suprimarea ereziei". Au fost găsite şi cărţile ascunse la Universitatea din Oxford, iar studenţii, vinovaţi de fapta lor, au fost forţaţi să le arunce în foc.
în acelaşi an, Tyndale a stârnit furia regelui Henric al VUI-lea pentru că a scris împotriva căsătoriei sale imorale. Regele a încercat să-1 prindă pe Tyndale, dar nu a reuşit. Acesta şi-a continuat activitatea literară în împrejurimile oraşului Antyerp. A susţinut o controversă religioasă cu scriitorul catolic Thomas More care proclama ca autoritate supremă Biserica. Tyndale susţinea că standardul cel mai înalt îl reprezintă Scriptura.
în cele din urmă, pe 6 octombrie 1536 Tyndale a fost dus la spânzurătoare unde a fost strangulat şi apoi ars. Ultimele sale cuvinte au fost: "Doamne, deschide ochii regelui Angliei!" Rugăciunea lui a primit răspuns un an mai târziu, când regele a autorizat publicarea şi distribuirea Bibliei în limba engleză. Ediţia aceasta, numită Biblia lui Matei, conţinea Pentateuhul tradus de Tyndale, Noul Testament şi versiunea dată de el de la Iosua până la 2 Cronici, aflată în manuscris la moartea lui.
Un scriitor catolic scria despre Tyndale: "Toată viaţa a fost un suflet singur." Tyndale a scris foarte puţin despre viaţa lui. S-a descris o dată în cuvinte asemănătoare cu cele ale biografului catolic: "urmărit de rău în lumea aceasta, lipsit de favoruri în ochii oamenilor, mut şi necizelat, lipsit de înţelepciune şi încet la minte."
"Comoara aceasta o purtăm în nişte vase din lut, pentru ca această putere nemaipomenită să fie de la Dumnezeu şi nu de la noi." (2 Corinteni 4:7)